مینه او جګړه
علم ګل سحر

مینه او جګړه

((ناول))

لیکوال: علم ګل سحر

کتاب پیژندنه:

نوم: مینه او جگړه (ناول)

لیکوال: علم گل سحر

خپرونکې: د قلم نړیواله ټولنه

چاپ چارې: لینا شریفي

د پښتي طرحه: ژکفر حسینی

کمپوز: فرید احمد یوسفزی

چاپځای: میوند خپرندویه ټولنه کابل.

ټیلیفون: ۰۷۰۲۸۴۹۵۴، ډجیتال: ۲۱۱۰۳۵۶۹

گرځنده تیلفون: ۰۷۰۲۱۷۰۱۲

بریښنالیک: sahar_roman@yahoo.com

د چاپ حقوق خوندي دي.

دده آثار دادي:

چاپ آثار:

۱_ د لمر جنازه — د شعرونو ټولګه (۱۳۷۷)

۲_ د پاریال خوبونه — // (۱۳۸۰)

۳_ مینه او وسواس — د لنډو کیسو ټولګه (۱۳۸۳)

۴_ پاس سپوږمۍ ده، لاندې ته یې _ د شعرونو ټولګه (۱۳۸۵)

۵_ شیطان خراغ — د طنزیه کیسو ټولګه (۱۳۸۵)

۶_ مینه او جګړه — (ناول) همدا اثر

ناچاپ آثار:

۱_ د ښاپیرۍ په لټه — (د لنډو کیسو ټولګه)

۲_ خو ته مې ونه لیدې — (د شعرونو ټولګه)

۳_ کله چې مور وخاندي — (د ماشومانو لپاره شعرونه)

۴_ د متلونو کیسې

۵_ کاروانونه د بګوا په دښت تیرېږي (د سندرونو او نارو په باب څېړنیز اثر)

۶_ تاریخچه و فهرست مجله عرفان (اثر تحقیقی)

۷_ ژوند په شیبو کې — (څېړنیز اثر)

ښاغلی سحر په آزادي راډیو کې په ژورنالیستیکو کارونو سربېره د قلم د ادبي مجلې مسوول مدیر او د لمر تلویزیون د عمومي ادیټري دنده هم په غاړه لري.
د علم ګل سحر زیاتې مقالې او مضمونونه د هیواد په دننه او بهر کې په جریدو او مجلو کې خپاره شویدي. دده شعرونه او داستانونه په هالنډي او انګلیسي ژبو هم ژباړل شویدي.
دده د لازیاتو بریو په هیله.

وماڼ نیازی

ناول

مینه او جګړه

تقریظ:

مینه او جگړه

یو رښتینی انځور

کله چې سړی د ښاغلي علم ګل سحر د شعراو ادب په کرونده ورګډیږي، نو په لومړي سرکې سحر د شاعر په توګه مطرح کیږي او ((د لمر جنازه))، ((د پاریال خوبونه)) او ((پاس سپوږمۍ ده ـ لاندې ته یې)) شعري ټولګې یې مخې ته راځي. خو کله چې یو څو ګامه پر مخ پسې واخلي، نو بیا د ((مینه او وسواس)) په نامه د کیسو ټالې او تختې هم ګوري. څه وخت چې د کروندې منځ ته ورسیږي، نو بیا هلته د ((مینه او جګړه)) په نامه د سحر یو داسې په زړه پورې ناول د سړي سترګو ته دریږي چې، په هغه کې د مینې او جګړې د حالاتو ریښتینی انځور په ښکلي طرز کښل شوی دی.

علم ګل سحر نه یوازې په شخصي ژوند او له دوستانو سره په خوږو مجلسونو کې د مینې، محبت او صمیمیت سمبول دی. بلکې په شعر، لنډو کیسو او دغه راز دغه ناول کې یې هم دغه خوی او خوشبویي محسوسیږي. نو ځکه د شاعرانو او ادیبانو په منځ کې د مینې او ښکلا د مفسر او بیانوونکي شاعر په توګه پیژندل شوی دی.

موږ د دغه ناول په مرسته څو کاله مخکې د زرمت له حالاتو او له اړوندو پیښو سره بلدیږو او هلته یو فکري سفر کولی شو. موږ لیدای شو

چې. هلته ژوند په څه ډول حالاتو کې تیر شوی دی. موږ د دغه ناول په مرسته پوهیدای شو چې. هلته د پوځي استعدادونو کمی نه، بلکې د سیاست پوهانو کمی دی. دغه ناول لوستونکي ته د هماغه دوران کړکیچن حالات ورښیي چې، ټولنه څنګه د ډول ډول بحرانونو په ژور او نه اټکل کیدونکي خړ او برګ حال کې غوټې وهي. دا ناول د زړمل د ریښتینو پیښویوه خوندوره نثري تابلو ده. تاسې وګورئ، ددې ناول ژبه څومره خوندوره ده:

((یوې الوتکې اور اخیستی و او لکه د برات په شپه د اور لړې څخه په تیلو او زرېو ککړه ټوټه په ځمکه ولویده.))

بیا څه ښه وایي:

((ملوك د توتو میلې نه وې لیدلې، خو په دې باره کې یې ډیرې کیسې اوریدلې وې. ده ته ویل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ویاله کیني، نو مینځلې میوې په اوبو کې درته راځي. ملوك په همدغې مینه وطن ته راغلی و.))

کله چې زه د لیکوال د ناول په دغه تخته او تاله باندې په مینه مینه او خوند خوند وګرځیدم او په یوه او بله خوا مې ګز او ګام کړه او سوچ مې پرې وواهه، نو په دغه کیسه کې مې د خپل زړه خبرې ومونډې. سحر مې یوځل بیا د یوه خوږ او صمیمي انسان، شاعر، ادیب او لیکوال په توګه مخې ته ودریده. پوره باوردی چې. دا کتاب به ډیر لوستونکي پیدا کړی او د یو زیات شمیر شاعرانو. لیکوالو او ادب پوهانو د مطالعې وړ کتاب او هغه د چا خبره. د خوب د کټ د سرکتاب به شي

زموږ په خوږه پښتو ژبه کې د ناولونو او رومانونو ډېر کمی دی. ځکه ویلی شو چې. سحر دادب په دغه مزله کې ډیرښه انتخاب کړی دی او دا کتاب د موضوعاتو له پلوه هم خوندوراو عام فهم دی. بله دا چې دا

ناول څکه ښکلی ناول دی چې، زموږ د افغاني ټولنې ځانګړې کلتوري ځانګړتیاوې لري او د افغاني ټولنې د پښتني خصوصیاتو په رنګ او خوند رنګین دی.

ددې ناول د پېښو سیمه د زرمت سیمه ده او ورسره د شاوخوا سیمو د حالاتو اغیزهم لري. نو څکه دا ناول دهماغه دوران دزرمل دسیمې دحالاتو هینداره بللی شو.

د اثرلیکوال موږ ته راښیي چې، مونږ باید د جګړې په ورانیو پټې سترګې تیرنه شو. دلته ډیر یادونه او کیسې ښځې اوکرل شوې دي. له دغو حالاتو یو سبق اخیستل په کار دی او دا کتاب له موږ او تاسو سره ددې هیواد د دوست او دښمن په پیژندنه کې هم ډیره مرسته کولی شي. څوک چې خپل یاران، دوستان او دښمنان ښه وپیژني، هغه په راتلونکي ژوند کې کامیابېدای هم شي.

د اثر د خاوند کامیابي په دې کې ده چې، هغه د جنګ په سختو حالاتوکې مینه ترسیم کړېده.

یوځای داسې لیکي: ((د ملوك د ځوانۍ کیسود ګودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې. چې هرچیرې به تیریده، پیغلو به له نیمکښو پلونو ځاره. نوځکه یې چندان پام ورونه وښت!)).

ددغه اثر ځښتن په ناول کې ډیر ورو ورو د خپل قلم نوك کښ کاږي او ښه په احتیاط او تدبیر سره دا کارکوي. څکه ریښتیني پیښې انځوروي او د ریښتینو پیښو انځور پوره احتیاط غواړي او دا د ناول یوه ډیره مهمه اړتیا او تاریخي ضرورت دی. که موږ وغواړو چې. خپل ادب له نړیوال ادب سره ونښلوو. نو په کار داده چې. دغه ادبي جریانونه وڅیړو او بیا لیکنه پرې وکړو.

لنډه دا چې

دا ناول په اصل کې یوې داسې سړې اویخې بسترې ته ورته اثر دی چې، سړی پکې ننوزي او هرڅومره چې ځان ګرموي چې خوب ورشي. نه ګرمیږي، ان بېخې یې ګبنې نیسي او خوب یې تښتوي.

په ډېر ادب

محمد نبي صلاحي

لومړی څپرکی

خپل کلاشنکوف یې د سینځلې له ونې سره ودراوو، پخپله د رود په غاړه په ډبره کیناست، مخ ته یې دوه لپې اوبه واچولې په اوبوکې یې لاس ټیټ کړ شگې او وړې ډبرې یې را واخیستې بیرته یې د اوبوپه منځ کې وشیندلې، کبانو یوې بلې خواته منډې کړې.

ملوك له ځایه را ولاړ شو له رود څخه د جلا شوې ویالې له غاړې یې څو ډکې شنشوبې راوشکول. بیرته په هماغه ځای کیناست، شنشوبې یې په اوبوکې ووهل. خوله یې له اوبو ډکه کړه اوبه یې بیرته څنگ ته وپاشلې، د شنشوبې یو ډکی یې راپرې کړ د خپلو غاښونو په پاکولو لگیا شو، په خوله یې اوبه تیرې کړې.

له جیبه یې په مریو جوړه هنداره راویستله. خپل غاښونه یې پکې ولیدل د هندارې د مریوپه ننداره بوخت شو بیرته یې جیب ته واچوله د جیب په کښتنې برخه یې بیا لاس وواهه چې د هیندارې له ځای په ځای کیدلو ځان ډاډه کړي. سوړ اسویلی یې له خولې ویوست یولاس یې موټی کړ او خپل تندی یې پرې تکیه کړ.

د مجاهدینو د خندا غږ یې د چرتونو لړۍ وشلوله د هغوی خواته یې وکتل. سر یې وښوراوو بیرته یې په زنگنو کیښود

په ناستو کسانو کې یوه هغه بل چې د خپل کلاشینکوف په

نښانځای یې لوبې کولې په مټ کېکش، چې هغه وروکتل نو په سترګو یې د ملوك خواته اشاره وکړه چې معنی یې داوه:

ـ ده ته ګوره ښنګه په چورتو کې ډوب دی.

هغه ورته وویل:

ـ ملوك نن ډېر خپه معلومېږي لکه چې خپله پېغله کوږدنه یې یادېږي. بیا یې دا بل ته مخ ورواړاوو:

ـ که ښنګه انوره زه چې ورته ګورم ښوچې قوه رارسېږي دی به د خسر کره رانه تښتېدلې وي.

ټولو وخندل:

انور په تائید وویل:

ـ والله نن یې خونده نشته، زوی یې مړکې چې دا ولې؟

شیرمحمد خپل ښنګ ته په خاورو کې نسوار توکړل وې ویل:

ـ که ریښتیا ووایم په مور او تاسې کې خو اصلي جنګ ده کاوه خو اوس داسې معلومېږي چې د شپېتو بړیځو ورځ په ورځ کمی دی، لکه چې دده هم نن....

دُرمحمد یې خبره غوڅه کړه:

ـ نه داسې مه وایه ملوك خونام خدای زمری دی زمری نه دې دي اوریدلي چې وایي:

توره به هغه سړی وکړي

چې یا مین وي یا یې پېغله ناسته وینه

دی هم مین دی او هم یې پېغله ناسته ده چې یو وارې قوه را ورسېږي ته یې بیا ګوره.

د لوی دولتي کتار د راتلو آوازه په یوه ورځ کې په ټوله زرمله کې خوره شوه. دې آوازې د سیمې خلك وارخطا کړي ول له سرك سره نږدې د

کلیو خلکو د غره لمنو او یا لرې کلیو ته کډې وکړې، دوی یوازې څه کالي او د دوو دریو ورځو خرڅ ورسره اخیستی و.

ځینې په لرې پرتو کلیوکې د خپلو دوستانو کره ولاړل چاچې څوك نه لرل په غره کې یې کډې واړولې.

اوس نو د سرك شاوخوا کلي تول له خلکو تش شوي ول.

نه د کلیو په بامونو د بیرغونو په څیر هغه پخوانی لوګي په رپا ول، نه هم د کورونو او کلاوو مخې ته ماشومان لیدل کیدل چې په خاورو او پوټیوکې به یې لوبې کولې.

بس یوا ځې دسپو غپا وه، چې کله کله به له کوم کور څخه واوریدل شوه، هغه هم غپا نه وه یوا ځې یوه کوکاره به وه چې د کلي غمجنه څیره به یې لا پسې ډاروونکې کړه، تیره شپه خو مجاهدینو هم زړه ونه کړ چې کلي ته ولاړشي او د ورسپارل شویو مالونو او حیواناتو احوال واخلي.

که څه هم باد او دوړې نه وې خو په کلیو یو خړ ګرز پروت و.

له سرك څخه په لرې کلیوکې هم د ژوند نښه نه ترسترګو کیدله.

مجاهدینو له پرونه راهیسې د سړك خوا ته د راده په ونو، او کلاوو کې ځایونه نیولي ول.

د ملوك دوی ۲۵ کسیزې ډلې هم شپه د سړك په غاړه کلا کې چې یو وخت د کلي ښوونځی و تیره کړې وه او سهار لمانځه مهال یې ځانونه د سړك له غاړې سره راده ((رود)) ته چې د سپیدارو، سنځلو شرنګونو او مینجرولو په ونو پټ وو را رسولي و.

عبدالقدوس چې پرون یې د دولتی کتار د راتلو خبر راوړی و ویلې و. چې فوځې کتار به نن له دې سیمې تیریږي.

تورن قدوس چې د نقلیې په کنډك کې افسر و. دوه درې میاشتې د مخه یې له مجاهدینوسره د جنت ګل. په وسیله ارتباط نیولی و تر اوسه

پوری یې ټول راپورونه وینبته په وینبته رښتیا ختلي ول.

نو چا د هغه په خبره اوراپور کې کوم شك نه کاوو. او دی به هم ددې لپاره چې غلط فهمي ونشي د راپورونو لپاره زیاتره پخپله سیمې ته راته.

دده دې جرأت ته ټول حیران ول، چې څنګه په دومره لنډ او تنګ وخت کې ځان را رسوي او بیرته ځي.

ملوك له نورو څخه لرې د دوو ونو ترمنځ د ویالې په غاړه ناست و. کلاشینکوف یې په خپلو زنګنو ایښې و.

د رښو اوبو په ننداره بوخت و، په اوبو کې کوچنیو کبانو یوې او بلې خواته منډې وهلې.

په هغو دووکبانو یې کینه راغله چې د اوبو په ژۍ کې د وښو تربیخ اوښتل راوښتل.

یوځل خویې یوه کوچنۍ ډبره راواخیسته چې هغه دوه کبان پرې وولي خو زړه یې پرې ونه شو، ډبره یې لاندې خواته په اوبو کې وویشتله کبانویوې اوبلې خواته منډې کړې. ملوك سر په زنګنونو کیښود په بیګاني خوب بیا را وګرځید:

تیره شپه یې همدا ځای په خوب لید، کټ مټ همداسې رڼې اوبه په (رود) کې رواني وې. مجاهدین د دولتی کتار د راتلو لپاره راغونډ شوي ول، او لکه نن یې په شاوخوا کلاوو، کاریزونواو ونو کې سنګرونه نیولی ول. د مجاهدینو په منځ کې دده پلار شیرخان هم و.

خود پوځي کتار په ځای د روسانو الوتکې راغلې، لومړی بم یې د پلار ترڅنګ ولویده، کله چې د بم دوړې او لوګي ورك شول، پلار یې هلته نه و. د الوتکودویم بم دده خواته ولګیده، د لوګیو په منځ کې یې پلار ولید، چې ورته خاندي. دده په لوري یې لاسونه را اوږده کړل. ملوك هم غوښتل ځان ور ورسوي، ځان ته یې پام شو، دواړه پښې یې نه وې له

خولې یې چیغه ووتله. پلاریې هماغسې ورته خندل، شاوخوا توره تیاره وه، بل څوك نه معلومیدل.

یوې الوتکې اور اخیستې و، او لکه د برات په شپه د اور له لکړې څخه په تیلو او زرهو ککړه ټوټه په ځمکه ولویدله.

ملوك د پلار په لوري په سینه ښوئیده. پلاریې دده په لوري لاسونه نور هم اوږده کړل، خولا ډیر لرې معلومیدل.

د پلار لاسونه یې دده په خوا ورو ورو اوږدیدل، په توره تیاره کې دواړو لاسونو رڼا کوله، د وړانګو تنابونه شول، د ملوك په خوا را نږدې شول، له پاسه دوه نورې الوتکې راغلې، په دوی راټیټې شوې، خو ملوك په هماغو تنابونو کې ترې پورته شو د لوړو سپیدارو له سرونو یې لاندې وکتل، ملګري یې په وینو کې لت پت پراته ول، او ترڅنګ یې له یوې الوتکې لمبې پورته کیدلې.

☆ ☆ ☆

شپږ کاله دمخه یې پلار همدلته د روسانو په بمباریو کې وژل شوی و.

په هغو ورځو کې ملوك له پاکستان څخه د خپل پلار او مور لیدو ته راغلی و.

پلار یې همدا یو زوی درلود. خپل زوی یې د جګړو په لومړیو کلونو کې د تعلیم په پلمه پاکستان ته لیږلی و، هلته په میرانشاه کې د ماچسو په کمپ کې د خپل پلار د خور په کور کې اوسیده. او د ورځې به یې په مدرسه کې درس وایه.

د ووړې تودې ورځې وې ملوك خپل د ترورله ځوی سره چې هر ووړې به جهاد ته راته راغلی و هلته یې اوریدلي و. چې اوس به په وطن کې

توت پاخه شوي وي ده د توتو میلې نه وې لیدلې خو په دې باره کې یې ډېرې کیسې اوریدلې وې.

ده ته ویل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ویاله کینې نو مینځلې میوې په اوبو کې درته راځی. په همدغه مینه وطن ته راغلی و.

خو له هغو میلو او خوښیو څخه یې چې پخوا یې لیدلې وې او یا نورو ورته په پاکستان کې په خوند خوند کیسې کړې وې، یوه هم ونه لیدله.

هره ورځ مرګ و. بمباري وې، ویني وې، ژړاوې وې. چې یوه ورځ به په یوه کور کې وې او بله ورځ به په بل کور کې.

نه په زیارتونو د هغو مستو پیغلو میلې ولاړې وې اونه هم په ودونو کې هغه سازونه ډولونه او سانګې. نه هم پخوانۍ پیغلې وې چې په شرنګ به مازدیګر د ګودر په لوري روانې وې. په کلیو کې یونیم کور پاتې وو نور ټول مهاجر شوي ول. اوس له هر ځوان سره کلاشینکوف و. د هریوه په څیره کې یوازې غوصه او کرکه وه.

ملوك له دې حالته په تنګ شوې و. پاکستان ته یې داسې سودا وه لکه چې خپل وطن یې وي. خو د تروړځوی ځاځي ځنډولی و.

مور او پلاریې هم ورته ویلي و چې د ګرمی یوه بله میاشت دې هم دلته تیره کړي.

د دوبي اوږدې ورځې په ملوك لاهم اوږدې تیریدلې. د هرې ورځې حساب یې نیو. په دې هیله چې ژر تیرې شي او بیرته داسې سیمې ته ولاړشي چې پکې له غمه خبرنه وي.

خود دوبي ددې اوږدو ورځو یوې غرمې یې ټولې پریکړې وربدلې کړې. وروسته له هغه یې ورځې نه بلکې د خمارې د لیدلو لپاره شپې شمیرلې په هغه ورځ ملوك د خپل ماما آغا محمد کلي ته تللی و. د غرمې

ډوډۍ یې هلته وخوړه. بیرته یې پخپل بایسکل پښه را واړوله. څه لاره لا نه وه. تللی چې بایسکل یې هوا کمه کړه. د پیرزوخیلو په کلي کې یې د وچ کاریز په غاړه تر ونو لاندې بایسکل ودراوه. د بایسکل د شا ټایر ته یې ژر ژر هوا ورکړه، چې را ولاړشو. د زړې کلا په بام یې سور سالو ولید. یوچا پټ پټ څاره. ملوك ته دا خبرې نوې نه وې. دده د ځوانۍ کیسو د ګودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې، چې هرچیرې به تیربده پیغلو به له نیمکښیو پلوونو څاره. نو ځکه یې چندان پام ور وانه وښت.

ملوك له ونې لوړ غنمرنګه ځوان وو. ګڼو وړو وروځو یې په ټنډه وړوکی شین خال کمرنګه کړې و. دا خال یې په کوچنیوالي کې د نظر لپاره ورته وهلی و.

ملوك پمپ په بایسکل کې ځای په ځای کړ. په کنجوغه یې غوټه بیا وکتله خدایزده څه یې په زړه کې وروګرځیدل پمپ یې بیرته را واخیست د هوا ورکولو کوچنۍ نلکۍ یې د بایسکل د مخې په ټایر کې بنده کړه. تر سترګو لاندې یې د کلا سر ته وکتل. بې واره یې له خولې ووتل:

په ړنګ کلي کې د ګلو باغ ؟

بایسکل ته په هوا ورکولو یې ځنډ وکړ. پایډل یې بې ضرورته تاوراتاو کړ ښه ځنډ یې په بایسکل ځان بوخت کړ. خوپه بام یې بیا څوك ونه لیدله. زړه نازړه را روان شو. څو ګامه وروسته یې په بایسکل پښه واړوله، چې له کلي راووت بایسکل یې ودراوه. شاته یې وکتل، د بایسکل مخه یې بیرته د کلي په خوا وګرځوله. څو شیبې ودریده. بیرته یې بایسکل راوګرځاوه.

ملوك ته نور شپې هم ورځې شوې وې. شپې یې د ورځې لپاره د هغې د لیدو په تمه روڼولې او ورځې یې هم د شپې د خوږو سوچونو لپاره

لنډولې له یو عجیب حالت سره مخ و. له مور نه یې د هغې خبرې د بیا اوریدو په تمه و. چې د خپل راتګ په لومړیو ورځو کې یې ورته ویلې و:

- زویه ښه شو چې راغلې اتي به دې یوجاې پښه دربندوو د مور هم دغه یو ارمان دی. خو جنکۍ مې نه خوښیږي.

مور او پلار یې د ژوند چارو دومره بوخت کړي ول. چې بیا یې دا خبره په خوله هم رانه وړه.

ملوك د خپل زړه حال خپلې خور ته ویلې و. خور یې مخکې له دې چې دا خبره مور او پلار ته ورسوي یوه ورځ په یوه پلمه د (خمارې) کره تللې وه نجلۍ یې لیدلې وه. او بیا یې مور او پلار هم په دې رضا کړي ول، ځکه خوبه یې خور دا ټپه په ودونوکې ډیره ویله:

دا د ملوك تنۍ مۍ غورځي

ترخدای مې جارکې د کوزدې آواز یې ګرځي

د ملوك د ژوند ترټولو دخوښۍ شپې ورځې رارسیدلې وې. چې له لرې به یې د خپل کلي خواته د ټوپك ډ ز ترغوږ شو په خوشحالۍ به کورته راغی.

خو دا خوښۍ یې هغو برګو الوتکو یووړه چې یوه ورځ یې د دوی په کلي غوټه وکړه. هلته یې بمونه وانه چول خو ډاروونکې غږ یې د ملوك زړه واچاوو.

الوتکې ددوی له کلي تیرې شوې. چیرې لرې یې بمونه غورځار کړل. ملوك د بام سرته وخوت. چې ویې ویني خو مور یې پرې منت وکړ او بیرته یې له بامه راکوز کړ پلار یې له پرونه راهیسې نه وراغلی.

الوتکې بیا ددوی پر سر تیرې شوې دا ځل یې د بمونو غږ ددوی کلی هم ولړزاوو. برګې غوا یې پړی پرې کړاو په منډه ستورګې (ګُنبدې) ته ننوتله مور یې قرآن کریم په زړه پورې ټینګ نیولی و

د ماسپښین خوا ته چا احوال راوړ چې یوه الوتکه مجاهدینو ویشتلې او په غره کې رانسکوره شوې ده.

ملوك ددې خبرې په اورېدو خوشحاله شو. خپله برګه غوا یې چې د برګو الوتکو له وېرې په ګنبده ننوتې وه. بېرته په خپل موږوي (میوګي) وتړله.

خودده دا خوشحالي ډېره لنډه وه، څو شپې وروسته یې د پلار کټ د کور مخې ته کېښود ل شو.

د پلار له مرګه وروسته ملوك پخپل کورکې یوازې له خپلې مور سره پاتې شو. مشره خور یې لا څو کالو پخوا واده شوې وه. له جګړو وروسته یې بیا هغه نه وه لیدلې، ویل کیدل چې په کابل کې اوسي او خاوند یې په حکومت کې وظیفه لري.

پلار یې څوځله لیك وراستولی و، چې کابل پرېږده او ټوله کورنۍ راشي، خو زوم یې په ځواب کې ورته لیکلي وو، چې دوی دې کلی پرېږدي او کابل ته دې راشي.

له هغه وروسته یې له دوی هیڅ احوال نه درلود.

دویمه خور یې هم یوکال دمخه واده شوې وه چې کله کله به ددوی لیدوته راتله.

ملوك د پلار له مرګه وروسته د هغه ټوپك واخیست او له مجاهدینو سره یوځای شو. په لومړیو ورځوکې یې مور نه پرېښود چې جنګ ته ولاړ شي، خو ده ویلي وو، ترڅو چې یو روسی په وطن کې وي ټوپك به له لاسه نه غورځوي.

له هغه وروسته ملوك د روسانو په خلاف په ټولو جګړوکې حاضر و او ترټولو دمخه به جګړې ته روان و.

تېرکال منی یې مور او ماما (خماره) ورته په نام کړه ملوك به

کله کله په شپه کې د هغې کور ته ورته او سهار به له لمانځه د مخه خپل کلي ته راته.

د (خمارې) پلار په اول سرکې وعده کړې وه چې واده به ژر ورکوي. خو ملوك د ولور پیسې نه لرلې ځکه تراوسه واده ځنډېدلی و.

☆ ☆ ☆

ملوك د نورو مجاهدینو خواته ورغی. د مجاهدینو مجلس داسې تود و لکه د ساړه ژمي د ګرم تناره غاړې ته چې ناست وي.

د قوماندان هاشم په لیدو ټول له ځایونو راولاړ شول.

شین ګل په خوښۍ وویل:

ـ دادی زمری راغی نور نو چُرت مه خرابوئ.

محمد هاشم چې له ونې ټیټ او غنم رنګه سړی و، سترګې یې وړې او غټه خو جګه پوزه یې لرله. د مخې لاندې دوه غاښونه یې دومره یوله بله لرې و. چې نوي لیدونکي حتماً فکر کاوه چې د دووغاښونو ترمینځ یې یو غاښ لویدلی دی نری اوږد مخ یې نری ځوکړې ږیرې نور هم پسې اوږد کړې و.

ده پوځي زده کړې نلرلې. خو په جګړه پوهیده. په زیاترو جګړو کې به په لومړۍ لیکه کې ولاړ و. که به پوه شو چې په کومه جګړه کې کامیابیدای نشي نو په هوښیاري سره به یې له سیمې په شاتګ کاوه. او دا په شاتګ به یې داسې و. چې هیڅوك به نه وربانديې پوهیدل. ددښمن د کمزوري ځایونه ښه ورته معلومیدل.

ده به ویل:

ـ څوك چې خپل دښمن وپیژني هغه کامیابیدای شي.

کله به چې ددښمن په کمزوري وپوهیده. بیا به یې د خپلو کسانو

ستړيا ته هم نه کتل. پرله پسې جګړې به يې کولې او تر هغو به جنګيده چې بريالی به شو.

سموت به دده په هکله ويل:

ـ هاشم خدای پيداکړی دقوماندانی لپاره دی. دی آن په کوچنيوالي کې د خپلو همزولو قوماندان و. په ماشومتوب کې به يې هم د هغو ماشومانو او خپلو همزولو مشري کوله چې د نورو باغونو او پاليزونو ته به په شپه يا ټکنده غرمه کې ورا وښتل.

يوه ورځ په کلي کې دی او اته کسه نور د خان محمد باغ ته ور واوښتل. له شنو مڼو يې لمنې راډکې کړې خو خان محمد پرې خبر شو له لرې يې پرې ناري کړې.

هاشم چې د ونې سرته ختلی و. له ونې يې ځان را غورځار کړ. پښه يې واوښتله.

د خان محمد پرله پسې چيغو ټول هلکان وارخطا کړل. هلکان له مخې او خان محمد له شا منډې پسې وهلې. د هاشم هم پښه خوږ شوې وه. منډې يې نشوای وهلای خان محمد ډير ورته نږدې شوی و. خو هاشم هلکانو ته د تيت او پرك کيدو قومانده ورکړه. يو په يوه او بل په بله ولاړل. خان محمد حيران شو. چې په کوم يوه پسې ولاړشي. اودوي په هغه ورځ د هاشم له برکته له لوی خطره خلاص شو. او بيا به وروسته له هغه چې د خلکو باغونو او پاليزونو ته ورا وښتل هاشم به يې مشرو.

دغه کيسه سموت چې د هاشم همزولی او نږدې ملګری و. دا نورو مجاهدينو ته چې زياتره نوي ځوانان ول. وکړه. سموت دا هم وويل چې په اصل کې هاشم له هغه وخته ددوی قوماندان و.

خو هغه وخت يې د قوماندانې چندانې خونده نه وه. ځکه نه ډسلې وې نه پيسې.

اوس د قوماندان هاشم په راتګ ټول خوشحاله شول.

پرون يې سره ويلي ول چې قوماندان به د سرك په بله غاړه کلا کې له نورو مجاهدينو سره يوځای مورچل نيسي. خو اوس هغه ځای بلې ډلې نيولی و.

هاشم ټولو ته خپل خپل ځايونه وښودل. او د لومړي ډز علامه يې هم وټاکله.

ټول په خپلو ځايونو کې ځای پرځای شول، سموت يې په رود (راډه) کې د مجاهدينو قوماندان وټاکه او پخپله د سرك خواته د برجورې کلا په لوري وخوځيده.

سموت (۱) له وني لوړ او له رنګه تور و، ډيره يې خريبله خو اوږده بريتونه به يې تل په خوله کې پراته و. په خبرو کې به يې د ((مطلب)) او ((پوه شوې که پوه نشوې)) تکيه کلام دومره زيات وايه چې زياتره وخت به يې اصلي خبره په تکيه کلام کې ورکه شوه.

قوماندان هاشم به چې کله دده له ټوکو او کنايو په تنګ شو په قهر به يې ورته وويل:

- بريتونه دې د خلقي دي والله که څوك خير درنه ووينې.

خوده به په بريتونو لاس راتيرکړ. يوه بله ټوکه به يې هم وکړه او په خندا به له کوټې ووت.

سموت په ګروپ کې په ټوکي مشهور و.

له هرې خبرې سره به يې متل تيراوو، يا به يې خپله خبره په کوم شعر يا لنډۍ ثابتوله. ده به خپل زياتره له ځانه جوړ شوي شعرونه او آن متلونه او لنډۍ په رحمان بابا پورې تړلې.

۱- سموت چې اصلي نوم يې عصمت الله و. خو خلکو به سموت باله د هاشم د کوچنيوالي ملګری و.

مثلاً ویل به یې: رحما با با څه ښه ویلي دي:

مینه په تلوراتلو زیاتیږي

کله راځه کله به زه درځم مینه

یا به یې ویل رحمان با با وایي:

چې نه یې وي سړي ... نه دې قورت خوري نه غوړي

څوک چې پوهیدل چې شعر او لنډۍ رحمان با با نه دي ویلي تر نورو به یې زیات خندل.

خو نورو نالوستو کسانو ته به دده هره خبره د کاڼي کرښه معلومیدله، ډیرو سموت د قوماندان مټ باله.

په حوزه کې ډیرې شخړې او لانجې به همده هوارولې. که به څوک له قوماندان هاشم نه خوابدي شول او بل ګروپ ته به تلل سموت به په خو خبرو بیرته راګرځاوو.

ځینو سموت صادق او له زړه پاك سړی باله. خو مخالفینو به یې ویل چې هغه په عین سادګي کې مطلبی سړی دی. دده د خبرو تکیه کلام ((مطلب)) او ((پوه شوې که پوه نشوې)) هم یو ډول کنایه ده. او دده د زړه خبره ده. خو څوك نه پرې پوهیږي. سموت هرځای خپل مطلب چلوي.

☆ ☆ ☆

له پاسه دوړې ښکاره شوې.

پوځي کتار ورو ورو د دوی په لوري رانږدې کیده. مخکښني درې زرهپوشونه په بیړه رازوان و نور کاروان ځای په ځای ولاړو

زرهپوشونه ددوی خواته راورسیدل.

سموت نارې کړې: د بریژنف کلوشې خو را ورسیدې بیا یې ملوك ته چې په ویاله کې یې ده ته نږدې مورچل نیولی وو مخ واړاو څنګه د تره زو ولې یې که نه ؟

ملوك په خپله خوله لاس کیښود په اشاره یې پوه کړ چې څه ونه وایي.

زرهپوشونه له دوی تیرشول.

سموت بیا په خندا وویل: د بریژنیف کلوشې لکه چې سپکې وې پوه شوې که پوه نشوې مطلب، په ماین خو وانه لوتې؟

یو زرهپوش په مخ ولاړ ترکلیو پټ شو، بل زرهپوش د هغه زیارت څنګ ته ودریده چې یو وخت به په اخترونوکې پرې د ښځو میله جوړیدله څو کسه ژر ژر کوز شول او د سرك خواته د دیواله شاته یې ځانونه پټ کړل.

د کتار پاتې ټانګونو او زرهپوشونو هم ددوی په لوري حرکت راوکړ.

د کاروان دویم ټانګ ماین والوزاوه.

توري لوخړې جوړې شوې، له دې سره له هرې خوا د توغندیو او سپکو وسلو دکاړتوسو باران جوړ شو.

د ماین وهلي ټانك ترڅنګ زرهپوش اور واخیست پوځي کاروان ځای پرځای ودریده. عسکرو او افسرانو د سرك یوې او بلې خواته ځانونه پټ کړل.

ټانګونو او زرهپوشونو هرې خواته ګولۍ اورولې د کتار په پای کې یوبل زرهپوش هم اور واخیست له زرهپوش څخه پورته څو ټانګونه او زرهپوشونه د شا په لوري وتښتیدل. نوره قوا د سوځیدلو ټانکونو ترمنځ را ایساره وه.

په قوا کې عجیبه غوغا ګډه وه مخکینی زرهپوش هم وتښتیده. په منځ کې ایسارو پاتې عسکرو یوې اوبلې خواته منډې کړې.

دوو کسو د راده په لوري مخامخ منډه واخیسته خو له دوو خواو د

ګولیو باران پرې جوړ شو. دواړه ځای په ځای ولویدل.

د سړك د غاړې په شیله کې پټو عسکرو جګړه نه کوله بس هسې یې ځانونه پټول. ښایي نه پوهیدل کومې خواته او په چا ډزې وکړي. یوه ګډوډي جوړه وه له هرې خوا ګولۍ اوریدلې.

خو دا ګډوډي هغه وخت نوره هم زیاته شوه چې د سوځیدلي زرهپوش ترڅنګ په کارتوسو او وسلو بار موټر اور واخیست.

له موټر څخه د سپکو او درندو وسلو ګولۍ هرې خواته بادیدلې.

له دې سره دوو نورو ټانګونو هم اور واخیست. د نږدې برجه ورې کلا مخې ته دوچې رشقی کوټې اور واخیست. یوه ګولۍ د ملوك پر سر په ونه ولګیده دونې ښاخونه دده خواته را ولویدل او ګولۍ په پټیو کې ولویده.

عسکرو یوې او بلې خواته منډې وهلې خو چې څو ګامه به لا نه وو تللي له یوې خوا به ګولۍ پرې ولګیدله.

دلته په ویاله کې د سموت له خولې چیغه ووتله. ملوك چې وروکتل ترڅنګ یې شیرمحمد پروت و. د هغه تر ککرۍ کارتوس پوربووړې وتلی و. ورنږدې شو. په غیږ کې یې راپورته کړ بیرته یې ورو پخپل ځای پریښود. او بیایې په ډزو پیل وکړ. درې کسه چې پوځي دریشي یې اغوستې وې د اصل الدین د باغ په لوري په منډو ول.

د ویالې له خوا ډزې پرې وشوې درې واړه په وچ ډګر پربوتل. خو شیبې وروسته بیرته پورته شول تر ویالې یې ځانونه ورسول. هلته پټ شول. یوتن یې بیا د باغ په لوري منډه واخیسته له بلې خوا په پښه ولګیده ځای پرځای پریووت.

نورو دوو تنو لاره بدله کړه، له لوی درک [۱] سره نږدې دواړه له ویالې راوختل او د حاجی لونګ د کلا په لوري یې منډه کړه.

د سړك په غاړه دوه کسه چې د زرهپوش تر شاه په ویاله کې پټ ول، راپورته شول. لاسونه یې پورته نیولی ول، چیغې یې وهلې خوغږ یې ښه نه اوریدل کیده.

شاوخوا ورته ګولۍ ولګیدلې، ځای پرځای ثملاستل، چې ډزې غلې شوې لاسونه یې پورته ونیول د راده په خوایې رامنډه کړه.

یوه یې د ویالې په غاړه د ازغوپه منځ کې ځان پټ کړ.

او دا بل یې په لویه ویاله کې ولویده.

ملوك لاس ورکړ او له اوبویې راویوست.

سموت ورته وویل:

- وینې مطلب اوس ایله بیله بنیادم شوې.

ملوك په منت ورته وویل:

- سموته ته هرځای له خپلو اپلتو نه اوړې.

سرتیري چې ساه یې بنده بنده کیده، وویل:

- مه مه کوئ ، ډزونه بس کړئ، څوك چې ژوندي دي ټول تسلیمیږي موږ ته....

خبره یې انور په خوله کې وروچه کړه :

- بس د سپي زو خبرې هم لا ته کوې او له دې سره یې سرتیری تر ستوني ونیو خو ملوك ورباندې منت وکړ.

انور وغوریده:

- ټول پټي یې وخوړ ته یې لا مړه بولې، که زما منې وینه یې ځمکې ته مه پریږده.

---

۱. درك : یولوی لرګی دی. چې د اوبو د ویش لپاره په دوو برخو ویشل شوی او د دوو ویالو په سرکې اینبودل کیږی چې دوو سیموته اوبه برې ویشل کیږی.

درود (راده) له خوا ډزې غلې شوې د سړک له غاړې یوتن چې لاسونه یې پورته نیولی ول د دوی لوري ته رامنډه کړه . خو د شا له خوا په ګولۍ ولګیده او ځای په ځای ولویده .

یوبل له ټانګ نه ځان واچاوو او مخامخ یې د جیبه په لوري منډه کړه، له هرې خو اپرې د کاړتوسو باران جوړ شو . هغه د وښو په منځ کې ولویده او دا نورو هم ورپسې منډه کړه، خو څو ګامه لانه وو تللي چې ځای پرځای ولویدل.

اوس نو یوازې له یوه ټانګ نه ډزې کیدلې.

ملوك او درمحمد وروروځانونه ټانك ته نزدې کړل.

څو شیبې وروسته له ټانك څخه لمبې آسمان ته پورته شوې.

دوه کسه په وښو کې پټ ول، د جیبې له بلې غاړې پورې وتل، له کوچنۍ کلا څخه پرې ډزې وشوې، خو لکه چې ورونه رسیدل. دواړه د ختیځ په لوري په منډو شول.

PROPERTY OF ACKU
16196

دویم ځپرکی

بریالي او ګل مرجان د کلا دروازه ځنځیر کړه. بریالی د کلا دننه له دروازې سره نږدې کوټې ته ننووت او ګل مرجان په یوه منډه د کلا په کونج کې د بام زینو ته ځان ورساوه.

تر زینو لاندې یې د تراکتور زوړ ټایر په دوه لاسو پورې واهه او هلته ځای په ځای کیناست. شاوخوا یې وڅارله.

د کوټې له ماتې کړکۍ څخه د بریالي په اشاره یوه شو زړه نازړه په زینو پورته شو چې د بام سرته ورسیده شاوخوا یې وکتل د پټېدو ځای یې تر سترګو نه شو په پورتنۍ زینه کې غلی کیناست. له لاندې نه بریالي ورباندې غږ وکړ:

- برج ته ځان ورسوه بې غیرته برج ته.

ګل مرجان د بام په سر نظر وزغلاوو. برج د یو په بل پسې د قطار بامونو په پای کې د کلا په بل کونج کې و.

ګل مرجان له ځان سره فکر وکړ:

- عجیب سړی دی فکر کوي چې اوس هم قوماندان یم دا غویی نه پوهیږي چې د کلا تر بل کونج پورې قطار بامونه له ځومره خطره ډک دي بس په پل صراط تیریدل دي. که پدې کوټو کې یو کس وي بیا؟

خو چې خپل ځای ته یې وکتل تر بامونو هم خطرناك ورته ښکاره شو ځانته یې خندا راغله.

له ځایه راپورته شو په بام یې منډه واخیسته د دریم بام په سر یوې نسبتَا لوړې مورۍ ته یې ځان ورساوو څو شیبې د مورۍ کنیاست ترڅنگ د کلا منځ یې تر نظر تیرکړ په یوه منډه یې ځان برج ته ورساوو.

بریالی د کاهداني بام ته پورته شو د کلا له دیواله یې شاوخوا وڅارله په سرك د فوځي کاروان له ځینو وسایطو لوگې پورته کیدل اور نه یوائې په وسایطو نه بلیدل بلکې شاوخوا په نورو ځایونو کې هم لوگي او لمبې تر سترگو کیدلې د دوی ترڅنگ په کوچنۍ کلا کې هم اوربل و. او لوگي یې هواته پورته کیدل.

بریالې چې په زینو ښکته کیده گل مرجان ته یې غږ کړ:

ـ ډزې به نه کوي، زه هم درځمه.

بریالی د کلا په کوټو کې داسې په سړه سینه گرځیده لکه چې خپل کور یې وي او له اوږدې مسافرې وروسته بیرته ورته راغلی وي.

په دالان کې یې د تناره سرپوش ایسته کړ تنور تود و یو تور خیرن چای جوش په ایروکې ښخ شوی و. داسې معلومیده چې د کور خاوندان به څو ساعته د مخه له کوره وتلي وي.

د کلا په دیوال دوه کوترې ناستې و ، سرونه یې له ویرې جگ نیولی ول غومبریې نه واهه.

بریالي د کلاشنکوف د میل په څوکه د بلې کوټې قلف والوزاوو. په کوټه کې یولوی صندوق ایښی و چې دواړو زلفیوته یې قلفان پراته و.

توشکې هوارې وې څوبالښتونه له خپلو ځایونو بې ځایه شوي. او د توشکو په منځ منځ پراته ول.

په کونج کې بستره بند خلاص شوی و. دوه بړستنې قات په قات پکې ایښې وې. پورته په تاخچه کې له سنبو (وریو) څخه اوبدل شوی سور دسترخوان ایښی و.

بريالی موسکې شو ژر ژر يې پرانيست ډوډۍ پکې نه وه، يوازې څو دانې اتامونه (ډډوډئ کوچنی ټوټې) پکې پراته ول.

بريالي يو موټی ترې ډك كړ ژر يې خولې ته واچول پاتې دوه موټي يې په جيب کې واچول.

نورې کوټې يې هم يو په بل پسې وکتلې په بيړه بام ته وخوت له زينو سره نږدې ديوال څخه يې سر هسك كړ شاوخوا يې وڅارله او برج ته ورغی.

ګل مرجان يوه کونج ته غلی ناست و.

بريالي په ټوکه ورته وويل:

- څنګه ناست يې با ميمله يې.

چې ګل مرجان څه ونه ويل زياته يې کړه:

- دکافر په کورکې يوټوك مړی هم نه پيدا کيږي.

ګل مرجان وخندل:

- زړه دې دی چې وريجې او غوښې يې درته باندې کړې وای؟

- دکور او سيد ونکي نوي وتلي دي په کورکې هرڅه شته خو ډوډۍ نشته.

- دا يې لا بله بدبختي.

ګل مرجان دا وويل او سر يې په زنګانه کيښود.

بيرته يې سر راپورته كړ په اسويلي يې وويل:

- لكه چې بې ځايه مړه شوو ها.

بريالي ښكته پورته ورته وکتل:

- مرګ مرګ دی څه په ځای څه بې ځايه په هر صورت اوس خو ورسره مخامخ يو. چې مخامخ يو بې غيرتي به نه کوو.

کلاشنکوف يې په ځمکه کيښود پسې زياته يې کړه:

ـ حقیقت دادی چې دلته هیڅوك هم په ځای نه مري.

ګل مرجان ورته وکتل بیرته یې سر ښکته واچاوو.

بریالي یې په سترګو کې د مایوسي اندازه ولګوله.

ده ګل مرجان ښه پیژاند هغه د لوا په میکانیزه غونډ کې د ټولي مرستیال و په ټولو دندوکې حاضرو. بریالي به سختو جبهو ته دی استاوو.

بریالی له ځایه ولاړشو له کړکۍ څخه یې شاوخوا وڅارله، د کاروان ټانګونه او زرهپوشونه هماغسې سوځیدل او مجاهدینو ډزې پرې کولې.

بریالی په ټیټه ملا په برج کې ګرځیده برج دوه کړکۍ لرلې خو کړکۍ لا له لومړي سره نه وې پکې اینښودل شوې. داسې څرګندیده چې د کور خاوند په برج کې ازوغ او رشقه اینښوده ځکه د برج په غولي د وچې رشقې میده ګبي او خځلې لیدل کیدې.

بریالی د ګل مرجان خوا ته راتیر شو په مټ یې وټپاوو:

ـ ملګریه مورال بایللی راته ښکاري؟

ـ یره که ریښتیا درته ووایم اولاد ریښتیا ددین دښمن دی، کوچنی زوی مې ډیر یادیږي، چې راتلم له غیږې مې نه ښکته کیده.

بریالي وخندل: دادی دوی هم د دین په دښمن پسې ګرځي.

د ګل مرجان سترګوته یې وکتل زیاته یې کړه:

ـ غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاء الحق هم راشي یوه میاشت خومو نه شي ترې پاڅولی.

ګل مرجان ښکته پورته ورته وکتل. په زړه کې یې غوصه ورته راغله له ځانه سره یې وویل:

ـ داوګوره په دا خپله د خرس غونډې ځواني مین دې له دنیا ناخبره دی اوس هم زړې کنجاړې په خوب ویني ښه یې ولیدل چې ټول

تباه شول او دی بیرته له سره لګیادی ړنګه شوې کلا آبادوی شیطان راته وایی چې ته هم....

پخپل دې فکر ژر پښیمانه شو. بریالي ته یې چې له برج څخه د راوتلي تیر په سریې خپل غوږ ن لاسونه ایښي ول او د کلا له کنډو څخه یې شاوخوا اشاره وکړه. خوا یې ورته بده شوه.

په زړه کې یې وویل: جنګ دې ورك شي دا ښکلې ځواني خو د خاورو لایقه نه ده.

بیایې د رود په غاړه د ونو په منځ کې د وژل شوي مجاهد څیره سترګو ته ودریده چې د ددوی په ګولۍ لګیدلی و. فکر یې وکړ:

ـ څه ښکلی ځوان و. د مرګ ورځ خونه و. رښتیا مور به څه کوو څوك وژنو. هی هی خپل ورور.

زړه یې و. خپل دا فکر له بریالي سره شریك کړي او ورته ووایې چې ترڅو به سره وژنو. ترڅو به د کورونو په ځای قبرونه جوړوو. راځه ور ووزو. مجاهدینو ته ووایو چې موږ ستاسې ځامن او ورونه یو. دادی که مو وژنئ که مو پریږدئ.

څو ځله یې په زړه کې راوګرځیدل چې د خپل زړه ټولې خبرې هغه ته وکړي.

خو بیرته به پښیمانه شو. هسې نه چې بریالی یې، بې غیرته وبولي او که ژوندې پاتې شي سبا پیغور ورنه کړي.

څوك څه پوهیږي که دا خبرې خاد ته وکړي او بیایې زندان ته بوزي د نورو غوندې یې سترګې او لاسونه وروتړي او په پلیګون کې یې په ګولۍ وولي.

وروستۍ خبرې ټکان ورکړ. خو د بریالي تیر ژوند او کړووړو یې وروستۍ خبره ردوله.

ـ نه نه بریالی نامرده نه دی، په بل چا مې نه وژني. چې بد یې راشي همدلته مې وژني، خو بل چاته دا خبره هم نه کوي، توکل په خدای تړولې خبرې ورته کوم، دی به نه پوهیږي پخپله ځواني مغرور دی زه به ....

د بریالي ناڅاپي غږ یې د سوچونو لړۍ وشلوله:

ـ امر صاحب تخنیك به دې نه وي لیدلی چې مړ به وي که ژوندی؟

ـ نه والله، امر او پراسیون مې ولید بیچاره لکه چې شهید شوی دی.

ـ ریښتیا وایې؟

ـ پام مې نه دی کړی د زرهپوش خواته یو مړی پروت و، ممکن هغه به و، زه د خپل ځان په غم کې وم.

ـ هغه زما عسکر هم ....

د الوتکو غږ یې ترغوږ شو خپله خبره یې پرېښودله: په خوښۍ یې چیغې کړې: هغه دی والله طیارې راغلې.

پورته یې وکتل، الوتکو له لوړې فضاء څو بمونه خوشې کړل یو بم په رود کې ولګیده پورته له ژرندو سره په دښته کې هم څوځایه دوړې او ګرځونه پورته شول.

الوتکې د سترګو په رپ کې الونیا شوې. بریالي په خوشحالي وویل:

ـ اوس نورې هم راځي.

ـ انشاء الله اوس یو څه کیږي. که دا وار راغلې زه او ته هم ځانونه یوې خواته باسو.

خو په خبرو کې یې پخوانی قوت نه لیدل کیده په سختۍ یې خپلې وچې شونډې خوځولې. ګل مرجان ته یې وویل:

ـ څنګه وږی خو به نه یې؟

ـ که ریښتیا درته ووایم اصلاً لوږې بې حاله کړی یم.

بريالي جيب ته لاس کړ د وچې ډوډۍ يو موټی اتامونه يې په لپه کې ور واچول په موسکا يې وويل:

ـ دادي واخله، تور توتان تر تا قربان.

ګل مرجان په بيړه خولې ته واچول.

بريالي د ډوډۍ نورې ټوټې هم له جيبه راوايستلې نيم يې پخپله وخوړل او نيم نور يې ګل مرجان ته ورکړل، دواړه وروي ول.

بريالي د ګل مرجان په اوږه لاس کيښود ويې ويل:

ـ غم مه کوه اوس به داسې ډوډۍ درته پخه کړم چې په کور کې به دې هم نه وي خوړلې، اوله دې سره د تناره خونې ته په ښکته شويو پټو زينو چې برج ته نږدې وې او تراوسه پورې يې نه وې ليدلې لاندې کوز شو.

د کندو سرپوټی يې ايسته کړ کندو له اوړو ډك و خوری (سنك) يې راواخيست په مالګه پسې وګرځيد پيدا يې نکړه ښه ډير اوړه يې لامده کړل، لږ يې را واخيستل وې ځکل بلمنګي نه و.

په نورو خونو کې په تبخي (تيغنه) پسې وګرځيد په سترګو نه ورغی، هك حيران ودريده که يې په تناره کې پخوي ټول به چکيده شي ځکه له يوې خوا خميره شوي نه ول، اوله بلې خوا يې کله ډوډۍ په تناره نه وه پخه کړې.

چې خپلې لوږې ته يې پام شو نو د کلا په کونج کې پراته بوټي او چاپکې يې راواخيستل او په تناره کې يې اور تيار کړ.

د اور خونه يې ټوله وپلټله اورلګيت يې پيدا نه کړ ګل مرجان ته ورغی د اورلګيت پوښتنه يې ترې وکړه هغه هم نه درلود.

بيرته بيا په نورو کوټو راسم شو. ټولې کوټې يې وکتلې اورلګيت يې ونه موند.

دالان یې ورياد شو. ټول دالان یې وکوت آن د دالان. بازوان یې هم ترنظر تیر کړل خو اورلګیت یې ونه موند.

په نه هیلي برج ته پورته شو. ګل مرجان یوې ګوشې ته غلی ناست و. ځار یې هم نه کاوو.

د بریالي په لیدو له ځایه پاڅیده:

ـ پیدا دې کړ؟

ـ نه دکافر په کور کې یو اورلګیت هم نشته.

ـ نو اوس به څه کوو؟

ـ نه پوهیږم.

ـګل مرجان په خوښۍ وویل:

ـ بل چل به وکړو.

ـ څه به وکړو؟

ـ هغه په کونج کې دبوټو کوټه به درسام په مرمۍ وولو چې اوریې واخیست لږ اور به تري یوسو او په تناره کې به اوربل کړو.

ـ نه نه دا د نظامي تاکتیك له نظره غلط کاردی. زه اوته اوس په داسې موقعیت کې نه یوچې چاته خپل ځای وښیو اوس دوی ټول په چور لګیا دي له ما او تا نه څوك خبر هم نه دي. چې لږ تیاره شوه ځانونه به یوې خواته وباسو.

ـ هغسې خو امکان لري طیارې بیا راشي. او په مونږ پسې یا نوره قوا یا هلیکوپتر راشي خو چای ناخورده جنګ نه میشه په دې ورېځې ګیده خو دوه ګامه هم نه شوتلای.

بریالي دده خبروته غوږ نیولې و. خو سترګې یې په لرې کلاوو کې خښې کړي وې. وې ویل:

ـ زه وایم که دا دروازې د مخې جومات ته یو ولاړ شو په جومات کې

حتماً اورلگیت وي او په منډه یو اورلگیت راوړو. چې یوځل په ګیډه ماړه شوو بیا به ګورو.

- داخودې والله که بده خبره کړې وي.

له ځایه پاڅیده ویې ویل:

- خدای دې وکړي چې جومات قلف نه وي.

- ساده دا کلي دی په کلي کې جومات ته څوك قلف نه اچوي. ژر ولاړشه بیرته په منډه راشه. که نه و. بیا هماغه ستا چل کوو.

ګل مرجان دروازه خلاصه کړه شاوخوایې وڅارله او بیا په بیړه روان شو.

بریالی د برج د کړکۍ ترڅنګ کیناست شاوخوایې وکتله چوپه چوپتیا وه. د سرك خواته څوځایه لوګی معلومیدل خو دا معلومه نه وه چې د سوځیدلو وسایطو دي که په ونو او کورونوکې دي.

بریالي سوړ اسویلی له خولې وایست:

- اوه خدایه داڅه حال دی. دا ښایسته سیمه وګوره اودا لوګي دا مړي دا دا ....

خپله مور یې وریاده شوه. چې د خدای په اماني په وخت کې یې په مخ ښکل کړې و. او بیا یې اوبه پسې شیندلې وې او لکه چې د خپل زوی د جدایۍ طاقت یې نه درلود ځای په ځای کینستې وه.

خپل اولادونه یې وریادشول. وړوکي زوی یې د راتګ په وخت کې ورته ویلي و. ماته موټر راوړه. ماته موټرك. موټرك چې هیردې نشي. په سترګوکې یې اوښکې راغلې

ژرېې پاکې کړې.

د ګل مرجان خبرې وریادې شوې:

- یره که رینښتیا درته ووایم اولاد رینښتیا ددین دښمن دی. زوی مې ډیر

یادیږي، چې راتلم له غیږې مې نه ښکته کېده.

هغه ساعت ده هم غوښتل ورته ووایې چې څومره یې خپله مور او اولادونه یادیږي، ژړا ورغلې وه، مخ یې بلې خواته اړولی و ددې لپاره چې ګل مرجان زړه وانه چوي ورته ویلي یې و:

ـ غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاءالحق هم راشي یوه میاشت خو مونه شي ترې پاڅولی.

په زړه کې یې وویل چې داخل به ګل مرجان ته د زړه غوټه پرانیزي ورته وایې به چې ده ته هم دا حالت د زغملو وړنه دی دده له بدنه هم وینه څي، شیدې نه څي، دی هم اولادونه لري، کورلري، ژوند لري، له دې ټولو سره مینه لري خوله وطن سره هم هومره مینه لري.

دا حالت دی هم نه غواړي چې د خپل ورور وینه تویې کړي دوه وروڼه یې له ده څخه لرې په خپل کلي کې ول، هغوی هم مجاهدین ول، دده اصلي ځای بل ولایت و، خو څوك خبردي که یې وروڼه دلته راغلي وي او اوس له ده سره په جنګ وي څوك خبر دي که ده پخپله وژلي وي دا څوك....

د سوچونولړۍ یې د کلاشینکوفونو ضربه یې ډزو وشلوله.

دریم څپرکی

ـ په منډه ځه د اوبو بلا در وګرځه، اوبه هم لا ښنبې، انور هغه اسیر چې رود کې یې په لپو لپو ژرژر اوبه ښنبلې په ولیو کې د ټوپک په قنداغ وواهه، دا نورو ته یې مخ ورواړاوو.

ـ دا موځه د ابازوی دی، چې خلاص لاسونه ګرځي.

درمحمد ورته وویل:

ـ ډیرتږی و، خوامې ورته بده شوه.

ـ پرېښې به دې و، چې له تندې مردار شوی وای.

درمحمد څه ونه ویل. یوبل چې خوله یې له سنځلو ډکه وه له شا راغږ کړ:

ـ که دې ډیره خواورته شنه وي، اوس به یې مردار کړم.

کلاشینکوف یې له اوږې رابنکته کړ پسې زیاته یې کړه:

ـ داخو دومره سخت کار نه دی. ثواب هم لري.

له دې سره یې کلاشنکوف د هغه په خوا ونیو. قید یې وواهه یوبل ته یې چې د بندي تر شا روان و وویل:

ـ مامدینه ته لږ لرې شه. نن مې اصواب (اعصاب) خراب دي هسې نه چې تا وولم دده....

ماشې ته یې لاګوته نه وه نږدې کړې چې ملوك له لرې ورباندې غږ کړ:

ـ اکبره څه کوې. څه کوې؟ لیونی شوی خوبه نه یې؟

اکبر بدبد ورته وکتل:

ـ دتایې څه ؟

ـ د چاپه امریې وژنې؟

ـ پخپل امر.

ـ ته دا حق نه لرې.

اکبر د کلاشنکوف قید په ضربه ودراوو ویې ویل:

ـ اوس به معلومه شي. اوله دي سره یې کلاشنکوف دبندي په لوري برابر کړ. درمحمد منځګړتوب وکړ:

ـ خدای موخوار که په دومره وړه خبره نږدې ده جنګ وکړئ.

اکبر چې له ډیره قاره یې د خولې له کونجونو ځګونه راوتلې ول وویل:

ـ تر اوسه به مې یا واژه یا نه اوس یې والله که پرېږدم چې اوه ساوې ولري.

شیر چې تراوسه غلی ولاړ و هم منځګړتوب وکړ وې ویل:

ـ ځه ورك یې که اوس یې پرېږده. یو وار یې مرکز ته ورسوو بیا به یې بل څوك نه وژني. ته به یې وژنې.

ـ اکبر وویل:

ـ نه یې پرېږدم.

درمحمد په نصیحت وویل:

ـ وایم بیا یې وروسته مړ کړه اوس یې پرېږده. د بندي خواته یې اشاره وکړه:

ـ هسې هم مړ دی رنګ یې نه ګورې؟

بندي زیړ زبیښلې ولاړ و. هېڅ یې هم نه ویل. نه یې زارۍ کولې نه یې هم د تیښتې هڅه.

دا نورو اسیرانو ته یې چې په سینه کې د یو پاڼ لاندې ولاړ وو په حسرت کتل.

درمحمد د اکبرخوا ته رانږدې شو ویې ویل:

ـ ځان پوه که: قوماندان هاشم ویلي دي چې دا سې خلك باد لـه دې مه وژنئ ماته یې راولئ.

اکبر په کنایه وویل:

ـ ښه ښه اوس د خبرې په بیخ پوه سوم.

په روانیدو کې یې وویل:

ـ خیر دنیا لا ختمه نه ده. سره ګورو به.

بندي نورهم د ملوك شاته پټ شو.

یوه بل بندي ته غږ کړ:

ـ راځه، له هغو نورو سپوسره دې ودریږه.

بندي ملوك ته وویل:

ـ ډیر وږی یم، لږ ډوډۍ موډۍ به نه وي؟

ملوك بدبد ورته وکتل چې مانایې دا وه: خاورې وخورې ډوډۍ هم لا غواړې چې یو وار دې هاشم ته ورولم بیابه سره ګورو.

یو بل مجاهد نظرالدین چې تراوسه پورې غلی ولاړ و د بندي خوا ته راغی په اوږو یې لاس ورووا هه. عسکري پلیټونو ته یې چې په قلم یې رسم کړي و وکتل په ملنډو یې وویل.

ـ دا دې څه .... پې رسم کړی دی.

ـ پلیټونه دي صاحب.

ـ دا بیاتې او دا بل ټکی څه مانا ؟

ـ دا عسکري رتبه ده.

په غوصه یې ورته وویل:

ـ نوم دې څه دی؟

ـ خاورې ګل مرجان.

ـ هوم اوس خاورې شوې. تر اوسه چې په ټانګ کې سپور وې، خاورو ته خو دې کتل هم نه او اوس بیا خاورې شوې ها.

چې ګل مرجان څه ونه ویل، پسې زیاته یې کړه:

ـ خاورو ته دې ډیر زړه کیږي، انشاء الله وتالی (تعالی) ژر به دې ور ولیږم پوشوې که نه؟

ګل مرجان ترشونډو لاندې وویل:

ـ څه چې خدای کوي هغسې به....

ملوك د نورو خبرو مجال ورنه کړ، د کلاشنکوف په څوکه یې پورې واهه، او له نورو بندیانو سره یې چې لاسونه یې شاته تړل شوي ول، یوځای د مرکز په لوري روان کړ.

اسیرانو هریوه کوښښ کاوو چې له یوبل سره خبرې وکړي خو چې چا به څه وویل د کلاشنکوف قنداغ به یې خبره په خوله کې ور وچه کړه.

جګړن ګل مرجان چې د نورو ترشا روان و، ورو ورو یې ځان د اسیرانو منځ ته ورساوو سرېې ښکته اچولې و، ورو یې وویل:

ـ بازید خانه، شفیق دې ونه لید؟

شفیق دده د خور یوازینې زوی و، چې لومړی د دوی په ټولي کې عسکر او بیا وروسته یې افسری رتبه ورکړې وه.

دایې لومړی ځل و، چې په یوه فوځي قطار کې له ده سره ملګری و.

بازید خان لکه چې دده خبره نه وي اوریدلې هیڅ یې ونه ویل ـ ده بیا پوښتنه وکړه هغه یوازې د ((نه)) ځواب ورکړ.

ګل مرجان فکر وکړ. زه خو ولاړم، خدای دې وکړي چې شفیق روغ خلاص شوی وي که هغه هم وژل شوی وي نوبیا؟

ګل مرجان د اسيرانو په کتار کې ځان بل ځنګ ته ورساوو له يوه بل نه يې وپوښتل:

ـ امرصاحب شفيق به دې نه وي ليدلی؟

ـ شفيق څوك دی؟

د يوه وسله وال قهرجن غږ د ځواب مجال ورنه کړ:

ـ خبرې مه کوه رزيله لکه چې ځان راباندې سموې.

د مازديګر سيوري راړنګ و، چې دوی يوې برجورې کلاته ورسيدل، ټول اسيران يې په يوه تياره کوټه کې چې يو وخت د وښو کوټه وه واچول دوه کسه په دروازه کې ودريدل چې اسيران پخپل منځ کې خبرې ونه کړي.

د غرمې په بمباري کې د مرکز پخوانۍ کلا بمبار شوې وه، د کلا يو برج وران و او نورې کوټې هم يا ورانې وې يا يې کړکۍ ماتې وې درې کسه مجاهدين چې دمرکز د ساتلو لپاره پاتې ول، د بمباري په وخت له کلا وتلې ول، او د کلا خواته په زړو د کانونو کې اوسيدل.

ملوك اسيران په نورو وسپارل او پخپله له ملګرو سره خپل مرکز ته ولاړ.

دا مرکز هم په يوه کوچنۍ کلاکې و، په دې کلا کې هغه وسلې او مهمات ساتل کيدل چې له پاکستانه به په کچرو راوړل کيدل او بيا به ددوی د تنظيم نورو ګروپونو او مرکزونو ته ويشل کيدل.

دا کلا د ګڼو ونو په منځ کې وه. له يوې نيمې مياشتې را هيسې ملوك او شپږ کسه نور د وسلو د ساتلو لپاره دې کلاته راستول شوي ول.

ملوك او دولت خان به شپه او ورځ دلته و. د دولت خان پلار لا په اول کال حکومت وړی و.

ده بل ورور هم درلود چې اوس پنجاب ته د مزدوري لپاره تللی و.

دوی لا واړه و. چې مور یې د ملاریا په ناروغۍ مړه شوې وه. او دوی پلارته پاتې شوي ول. پلار به یې د کور کار هم کاوو او چې کله به د باندې په کوم کار پسې ته، نو دواړه زامن به یې هم په شا ګرځول. د شپې به یې چې اوبه لګولې دواړه زامن به یې د پولې په سر په بړستن کې ویده کړل.

خو یوه ورځ یو جیپ موټر راغی د دوی پلار او درې نور کلیوال یې پکې واچول. بیا رانغلل.

دولت خان او دوست محمد تره ته ورپاتې شول، هغه رالوی کړل. دوست محمد پاکستان ته ولاړ او دولت خان په کلي کې پاتی شو.

دوست محمد بیا کلي ته رانغی خو چې پسرلی به له پاکستانه مسافر راتلل نو خپل ورور دولت خان ته به یې جامې واسکټ او څپلۍ او کله کله پیسې رالیږلې.

څلورم څپرکی

د شپې په پخیدو سره د ډزو شدت لږ شو یوازې د شاو خوا کلاو څخه خال خال ډزې کیدلې.

بریالي د کلا شاوخوا وڅارله، د کاهدانې له بامه یې د کلا د دروازې مخه هم وکتله، چې ډاډه شو، د کلا شاوخوا څوك نشته ډزې یوازې دده د بوختولو لپاره کیږي، نو د کلا په کونج کې یې د ازوغ له انګاره څخه چې د مخه یې اور اخیستی و، یو سپکی (سوکی) راواخیست او په دیګدان کې یې اور بل کړ.

تبۍ (تیغنه) یې پرې کیښوده دې ته یې ونه کتل چې تبخی ګرم دې که نه. نامنظمه ذغاله یې جوړه کړه او په تیغنه (تبخی) یې واچوله. اور یې نور هم پسې زیات کړ ډوډۍ یې په بل مخ واړوله. بله نسبتًا غټه ډوډۍ یې په تبخی واچوله. نیم خامه ډوډۍ یې په تخرګ کې ونیوله اوپه یوه منډه د پټو زینو له لارې بام ته وخوت.

له برج څخه یې شاو خوا وڅارله. د کلاشینکوف قید یې وواهه او بې له دې چې وګوري یو ډز یې وکړ. کلاشینکوف یې له دیوال سره ودراوو پخپله د ډوډۍ په خوړلو لګیا شو.

ډوډۍ یې همدلته پریښوده لاندې ښکته شو د تیغنې پر سرله ډوډۍ څخه لوګي ختل هغه یې ترې ایسته کړه بله یې ژر پرې واچوله په بیړه یې

په یوه بله خوا واړوله، د کلا دیوال په ضربه یې ګولیو لګیده خودی داسې د ډوډۍ په پخولو لګیا و لکه چې هیڅ هم نه وي. له څاه څخه یې منګی را ډك کړ، د تناره د کوټې په کونج کې یې کیښود، د دیګدان رڼا ته یې د خپل کلاشنکوف مرمۍ وکتلې دوه رسام مرمۍ یې بیلې کړې په تاخچه کې یې کیښودې.

له تبخي څخه یې ډوډۍ چې یو لوری ته لږ سوځیدلې وه لرې کړه بله یې جوړه کړه او په تبخي یې واچوله.

د هاوان ګولۍ د کلا په منځ کې ولویده.

بریالي د کوچنیو ګولیو ترپا هم اوریده چې په انګړ کې لګیدلې. د اور په کوټه کې کونج ته غلې ودریده، د سپکو او درنو وسلو پرله پسې ډزو وارخطا کړ.

د شاژورونو چانته یې غاړې ته واچوله، په زینو کې ورو ورو پورته شو، په وروستۍ زینه کې یې د برج په لوري هوایي ډز وکړ له دې سره یې په یوه منډه ځان برج ته ورساوو، د سهار رڼایي په خوریدو وه په برج کې یې د شاژورونو چانته چې له ګل مرجان څخه پاتې شوې وه پیدا کړه او څنګ ته یې واچوله.

دغه وخت د توغندي ګولۍ د برج خواته د کلا په دیواله ولګیده، بریالي د کلا له بلې برخې څخه یوه ګولۍ فیر کړه او بیرته یې په منډه ځان برج ته ورساوو.

څوشیبې وروسته په هغه ځای راکټ ولګیده دیوال یې ویجاړ کړ بریالی پوه شو چې راکټچي نږدې ورته ناست دی خو نه یې شوای کولای چې سرپورته کړ بیا یې له ویجاړشوي ځای څخه مرمۍ فیر کړه او پخپله یې ځان برج ته ورساوو.

د کلا ترڅنګ د باغچې د کوچني دیوال له شا بیا په هغه ځای د

راکټ ګولۍ ولګیده بریالي د باغچې دیوال په نښه کړ. څو ډزونه یې هغې خواته وکړل. له ختیځ لوري په برج د توغندي دوه ګولۍ ولګیدې خو برسیرنې وې یوازې یې د برج له چت څخه خاورې او لوټې راتویې کړې.

بریالي له نږدې څخه دا غږ واوریده.

- د لیلن زامنو تسلیم شئ.

بریالي شاوخوا وکتل د غږ ځای یې ونه لید وې ویل:

- مرمۍ ډیرې لرو اوس خو تاسې یاست چې ټول پنجابیان هم درسره شي تسلیم به نشو.

له بلې خوا ورباندې غږ وشو:

- روس بادار دې څه ونه کړل تاسې به څه وکړئ ټول فوځ تباه شو ته بیا کوم سپی یې؟

بریالي څه ونه ویل، خپل ځای یې بدل کړ.

له بلې خوا بیا غږ وشو:

- تسلیم شئ هسې ځانونه مه تباه کوئ.

له دې سره د ډزوباران جوړ شو. د هاوان یوه ګولۍ د بام پر سر ولګیده. یوه چره یې د بریالي په کینه پښه ولګیده له پښې یې وینې جاري شوې.

په بیړه د اور کوټې ته را ښکته شو. پښه یې په یوه زاړه ټوکر چې د تناره له څنګه پروت و وتړله او هلته ځای په ځای کیناست.

ډزو دوام درلود. بریالي له ځانه سره فکروکړ:

- ترڅو به جنګیږم. له کومې خوا د کمک درک هم نشته بیا یې سوړ اسویلی له خولې ووت له ځانه سره یې وویل:

- چاره څه ده؟

خپل اولادونه یې ورپاد شول.

په سترګوکې یې اوښکې راغلې د ګولیو په باران کې یې برج ته ځان ورساوو. خو برج د توغندیو ګولیو وران کړی و.

بریالی د برج په کونج کې چې رالویدلو تیرانو او بازوانو پټ کړی و. غلی کیناست.

په لوړ آواز یې وویل:

- ودریږئ ډزونه مه کوئ.

ورته نږدې کسانو ډزې بندې کړې. خو له نورو خواوو لا هماغسې ډزې کیدلې.

له هغې خوا آوازونه اوریدل کیدل، خو بریالی نه وربانديې پوهیده چې څه وایي بیایې ورغږ کړ:

- که وعده کوئ چې وژنئ مونه، نو مونږ ټول تسلیمیږو، خپله خبره یې بیا تکرار کړه.

- مونږ وعده کوو چې سر او مال مو په امن کې دی، بس دروازه خلاصه کړئ.

له نورو خوا او هم ډزې بندې شوې بریالي د دروازې ځنځیر خلاص کړ. د دروازې یوه پله یې خلاصه پرینښودله، د دیوال خواته ودریده. بیرته یې دروازه بنده کړه خو ځنځیر یې نکړه پخپل ځای ودریده. آسمان ته یې وکتل، آسمان شین و. بریالی داسې ورته ځیرو. لکه چې ستوري شمیري.

چوپتیا خوره وه. مجاهدینو نورې ډزې ونه کړې څو شیبې وروسته څو پرله پسې مرمیو د دروازې د سرله دیوال نه دوړې پورته کړې. دروازه هم په مرمیو ولګیدله. څو مرمۍ ترې تیرې شوې او د کوټو په دیوالونو ولګیدې بریالي د کلاشنکوف شاژور بدل کړ او د کوټې له وره سره ودریده.

دروازه خلاصه شوه. بریالي کلاشینکوف خپلې مخې ته واچاوو په دروازه د ځوتنو د رانتوتو سره یې خپل دواړه لاسونه د تسلیم په علامه پورته کړل.

په دروازه رانتوتو کسانو هریوه کوښښ کاوه چې ترنورو د مخه شي خو د مخه تردې چې د انګړ مینځ ته را ورسیږي. بریالي د سترګو په رپ کې کلاشینکوف راواخیست سمدلاسه یې پرې ضربه کړاو دچوترې د کوچني دیوال شاته یې ځان واچاوو دوه کسه چې ترنورودمخه ول. ځای پرځای ولویدل، نورو په ده ډزې وکړې د پټیدوځای یې نه درلود بیرته یې د دروازې په لوري منډه واخیستله یوبل د دروازې خواته ولویده.

د دروازې له څنګه یوه په بریالي ډزې وکړې یوه ګولۍ یې په ښي مټ ولګیدله.

بریالي د دروازې په لوري پرله پسې ډزې کولې، د دروازې یوه پله هماغسې پرانیستې پاتې شوه.

پنځم څپرکی

ملوك په هغو لو مړيو كسانو كې و، چې د كلا په دروازه راننوتي ول. د مخه يې لا خپلو ملګروته ويلي و، چې مخامخ به نه ورځو. ځکه خو يې د برياني د ډزونه لا د مخه ځان د دورازې خواته خونې ته رسولی و. وروسته څرګنده شوه چې كلا بند شوی افسر د دروازې له خوا په ډزو نه بلكې دده په مرمۍ لګيدلی و.

د كلابند شوي افسر په ډزو درې تنه وژل شوي ول. او څلورتنه نور په دروازه كې ټپيان شوي ول. نور له كلا څخه وتلي ول. خو د كلا محاصره يې نه يوازې ساتلې وه بلكې د محاصرې كړۍ يې تر پخوا تنګه كړې وه.

له ملوك سره پدې كوټه كې وروسته يو بل تن هم يوځای شوی و، چې ده نه پيژاند.

ملوك د خبرو په پيل كې پوه شو چې ناپيژندل شوی سړی د بلې سيمې دی چې ده ترديې د مخه نه وليدلی دوی چوتره تر اور لاندې نيولې وه. له دواړو خواو ډزې كيدلې.

ملوك او ورسره ملګري سرنه شوای پورته كولای چې افسر ووينی خو د چوترې اندازه يې لګولې وه او وار په وار يې پرې ډزونه كول. كله كله به چې له هغې خوا ډزې نه كيدلې نو چوتره به يې وځارله. او بيا به يې ډزې پرې وكړې. دوی همداغسې ډزې كولې چې له هغې خوا د ډزو لوری

بدل شو ډزې یې بندې کړې. ملوك د کړکۍ له څنګه وروکتل بیرته یې ژر سرټیټ کړ.

ـ دا زوی مړی خو لکه پیری داسې دی اوس له کوټې ډزې کوي.

ـ غم یې مه کوه اوس مو کلاته لاره پیدا کړې ده ډیر ژر به په لومه کې بند شي.

او بیا دواړو د کوټې په خوا په ډزو پیل وکړ په کلا باندې له هرې خوا د سپکو او درنو وسلو ډزو هم دوام درلود......

ملوك خپل ملګري ته وریه غوږ شو:

ـ ته هغه کوټه تر اور لاندې ونیسه. توکل مې دې په خدای وي زه ورځم. دا پدې رقم نشي تسلیمدای.

هغه مخالفت وکړ:

ـ نه نه وتلې نشې کرار کینه.

ملوك له ځایه را ولاړ شو ویې ویل:

ـ توکل په خدای زه وزم. ته دې تر اور لاندې ونیسه نور غم مه کوه.

ـ مه ځه. زما و منه مه ځه.

ملوك چې د دروازې له څنګه غلی ولاړو. بیرته را وګرځیده د مرمیو چانټه یې د هغه مخې ته کیښوده.

ـ ها دا کارتوس هم واخله. د سر پورته کیدو مجال مه ورکوه. زه له هغې خوا په کلا راخیږم.

ـ توبه توبه ته هم عجیب سړی یې. د غوایي زړه لرې د غوایي

او له دې سره یې د افسر د پټیدو په کوټه ډزې پیل کړې.

ملوك څو شیبې د دروازې له څنګه ودریده او په یوه منډه له دروازې ووت

له دروازې د باندې ویالې ته یې ځان واچاوو. له هغې خوا وربانده غږ وشو.

ـ ملوکه ته یې؟

ـ هو هو زه یم چې ډزې ونه کړې.

ـ خدای دې خوارنکړه، نږدې خو مې غلبیل غلبیل کړی وې دا وخت د راوتو دی؟

ملوك يې خنګ ته ورغې:

ـ خوشې ډزې مه کوئ، هیڅ ګټه نلري.

ـ نو څه وکړو؟

ـ بس په کلا ورخیژو.

ـ دا څه وايې؟

ـ ملوك وويل:

ـ ښه وایم یو کس دې، هیڅ هم نشي کولای هغه نور به هم خبر کو ،او یو څو کسه به په کلا وروخیژو.

ټولو دا خبره خوښه کړه، درمحمد په قوماندان هاشم پسې ولاړ چې له دې خبرې يې خبرکړي، ملوك دوه کسه په زينه پسې وليږل لږ ځنډ وروسته هاشم راغی او په کلا د ورختو اجازه يې ورکړه، خو ويې ويل چې ملوك به تر ټولو دمخه وي، ځکه چې د دښمن ځای ورته معلوم دی او که څه پیښ شول هم ملامتی د ملوك ده.

ملوك وويل:

هوخو شرط به یې داوي چې ټول به زما په خوله کوي.

هاشم مخ بلې خواته واړاوو:

ـ سمه ده ورځه.

چې ملوك روان شو، ده پسې ناري کړې:

ـ رښتیا چې مړ يې نکړې، په کار مې دی.

شپږم څپرکی

د اورپه کوټه کې بمونو تور لوګي جوړ کړي و. بريالی په ساړه تناره کې غلی ناست و.

چې په بام به يې د پښو ترپهار واوريد د کلاشينکوف ميل به يې په هغه خوا ونيو او څو ډزې به يې وکړې چې د لاسي بمونو د لويدلو آواز به غلی شو. له تناره به راووت او له دروازې څخه به يې دباندې ډزې وکړې، بيرته به يې په بيړه ځان تناره ته راورساوو. ښه شيبه به هلته غلی شو.

د خلاصون ټولې لارې پرې بندې وې. خپل مرګ يې پخپلو سترګو ليد، د اولادونو څيرې يې سترګوته ودريدې. مور يې وريا ده شوه چې د راتلوپه وخت کې يې اوبه پسې شيندلې وې او ځای په ځای کينستې وه.

خپل کوچنی زوی يې سترګوته ودريده چې د راتګ څخه د مخه يې په سينه پروت و. او دده له غيږې څخه هيچاته آن خپلې مور ته هم نه ورته. خوده دريشي اغوستې وه بايد وظيفې ته تللی وای. ماشوم يې په ژړا ژړا کې مورته ورکړی و. هغه شيبه يې د ماشوم ژړا چې له ده نه جلا کيده. په زړه کې دا فکر پيدا کړی و چې ترڅو به جګړه کوي؟ څوك به دځه لپاره وژني؟ آن د راتګ په وخت کې خو دا فکرهم ورته پيدا شوی و. چې دريشي وباسي او کرار په کور کې کيني. خپلو آمرانو ته ووايي چې نور نشي کولی چې وجنګيږي. غواړي له خپلو اولادونوسره د مينې ژوند

وکړي. اخیر ترڅو به جنګیږي. هغه شیبه یې خپله تفنګچه را ایستلې وه. په کرکه یې ورته کتلي و. له ځانه سره یې ویلي و

ـ څو چې دا بدمرغه وسله راسره وي. د خوشحالي مخ به ونه وینم وسله چې د چا ترخنګ وي یا به بل وژني او یا به بل څوک دی وژني

بیایې د بې وسي اسویلی ترخولې وتلی و ویلي یې و

ـ ریښتیا چې وسله د شیشکې وینه ده

هغه ورځ یې له وسلې څخه کرکه شوې وه بد بد یې ورته کتلی و. زړه یې و چې ایسته یې غورځاره کړي او ځان ترې خلاص کړي

خوسترګې یې پټې کړې وې او تفنګچه یې بیرته ځنګ ته اچولې وه. هغه لاره چې سفر یې پیل کړی و یوه یو طرفه جاده ورته ښکاره شوې وه چې بیرته راګرځیدل ورته نه کیدونکي بریښیدلي ول

په هغه ورځ یې وسله تربل هروخت بده ایسیدلې وه او یو اناوټ بار ورته ښکاره شوی و. خو نن یې د ځان د ژغورنې لپاره له وسلې څخه مرسته غوښته په زړه کې یې ورتیرشول

ـ وسله که بار ده یوه ورځ پکار ده

بریالي خپل کین لاس د مټ په زخم کیښود. لاس یې په وینو لوند شو

له بامه نارې وهل کیدلې

ـ تسلیم شه. تسلیم شه

ـ کلیمه ووایه. وروستی سلګی دې دي

ـ تسلیم شه کنې غوښې به دې هم څوک را ټولې نه کړي

بریالي له ځانه سره کلمه شریفه تیره کړه

ـ لا اله الا الله محمد رسول الله. یا خدایه ته خو مې حال ګورې بیایې د بام په لوري درې ځله پرله پسې ډزې وکړې

لاسي بم کوټې ته راولویده. چرې یې دده تر سر چې په تناره کې ولاړ و تیرې شوې.

په تناره کې غلی و. په مخ یې خولې راماتې وې پخپله ملا یې د وینو لنده بل احساساوو. غوږ یې ونیو. په شونډو یې موسکا خوره شوه د کلا له شایې غرهار واورید. چې ښه غوږ یې ونیو غرهار یې وپیژاند د زرهپوش غرهارو.

د بریالي په زړه کې د ژغورنې او ژوندي پاتې کیدو هیلې راوټوکیدې.

پوه شو چې دولتي قواوې یې مرستې ته راغلې دي ځکه مجاهدینو تراوسه له ټانګ او زرهپوش څخه په جګړو کې کار نه و اخیستې. دده پوخ یقین و. چې زرهپوش دولتي دې.

اوس به ټول تخم تبهکار کړي. او دی به ژوندی له سیمې څخه وباسي.

له ځانه سره یې وویل:

ـ شب درمیان خدا مهربان. رېښتیا چې څوك خدای نه وي وژلی نه وژل کیږي.

د زخمونو درد یې هیرشو. زړه یې و چې له تناره څخه راوخیږي او له کوټې د باندې په مجاهدینو حمله وکړي.

خو بیرته پښیمانه شو. د زرهپوش د غرهار آواز وار په وار نږدې کیده. بریالي ښه وبلله چې پخپله دزې ونه کړي هسې نه چې په دې وروستي وخت کې ووژل شي.

ـ قوا به ټولو ته سبق ورکړي.

د زرهپوش د غرهار آواز نږدې شو. خو له بامه دزواو لاسي بمونو هماغسې دوام درلود.

ده ته شك پیدا شو. که چیرې دولتي قواوې راغلي وي نو بیا دا دزې ولې نه کمیږي. هسې نه چې زرهپوش هم ددوی وي.

خو بیرته یې ځانته ډاډ ورکړ. نه نه دوی زرهپوش نه لري، دا دولتي قوا ده او دباندې له نورو سره په جګړه لګیا ده که خدای کول دوی ته به هم ژر را ورسیږي.

خود زرهپوشونو غرهار دومره نږدې و، چې د بریالي شک یې لا زیاتاوو.

په تیره کله چې د کوټې دیوال د زرهپوش له ډاروونکي غرهار سره ودروسیده. له بامه هم ډزو او کنځلو هماغسې ادامه لرله.

د کوټې د باندیني دیوال ځخه خاورې او لوټې راتویې شوې، بریالی پوه شو چې زرهپوش غواړي کلاته راننوځي، په بیړه له تناره راووت د بلې کوټې دروازه یې خلاصه کړه او له هغې کوټې یې ډزې وکړې پوه شو چې مرمۍ یې په ختمیدو دي.

کلاشینکوف یې خپلې سینې ته ونیو اوګوته یې په ماشه کینښوده. بیرته یې کلاشینکوف په بله خوا راواړاوو. له کړکۍ ځخه یې د انګړ په لوري یو ډز وکړ بنایې فکر یې کړی وي چې تر وروستۍ مرمۍ پورې وجنګیږي او بیا په اخیري مرمۍ خپل ځان ووژني.

له کړکۍ ځخه یې دوه نور ډزونه هم وکړل د کړکۍ ترځنګ ودریده او غږ یې وکړ:

ـ زه تسلیم یم ډزې مه کوئ.

د بام له خوا ډزې غلې شوې خو د دروازې له خوا لا ډزې کیدلې. ده بیا وویل:

ـ ډزې مه کوئ، زه تسلیم یم. بیا ستاسې خوښه که مې وژنئ که مې پریږدئ.

له پاسه چا غږ وکړ:

ـ اوس؟

څو تنو په زوره وخندل. یوه غږ وکړ:

ـ چې تسلیم یې راووزه.

د دروازې له خوا هم دزې غلې شوې.

بریالی کلاشینکوف په لاس د کړکۍ له خوا د باندې ووت تر برنډې لاندې ودریده خپل تش کلاشینکوف یې له یوه لاسه بل لاسته کړ په ځیره کې یې د مایوسي نښې نه ترسترګو کیدې.

چاغږ ورباندې وکړ:

ـ وسله واچوه.

بریالي وسله په ځمکه کېښوده او لاسونه یې پورته ونیول، د دروازې له خوا پنځه شپږ تنه چې ګوتې یې په ماشه نیولې وې، دده په خوا را روان شول چې د انګړ منځ ته راورسیدل بریالی ژر په کلاشینکوف ورټيټ شو او د هغوی په لوري یې ونیو.

ترنورو مخ ته را روان سړي کلاشینکوف پرې ضربه کړ. او شاژور یې په بریالي خالي کړ، تر څنګ بل کس یې هم ورباندې دزې وکړې خو د شا کسانو بیرته د دروازې په لوري منډه واخیستله، بریالی ځای پرځای ولویده، لومړی کس چې ځان یې بریالي ته راورساوو، ملوک و، د بریالي سر یې راپورته کړ، بیرته یې پریښود په سختۍ سره په ځمکه ولګیده، ملوک سر وښوراوو ویې ویل:

ـ د نرزوي خو وې، ارمان چې کاپیر نه وای.

دا نور هم د بریالي د بې ساه جسد شاوخوا هک پک ودریدل، خو د یوه په سترګو کې هم د بري د خوښۍ نښې نه معلومیدې.

قوماندان هاشم له څو کسو سره راورسیده چې ویې لیدل افسر وژل شویدی ملوک ته یې بد بد وکتل. له بوټو سره د بریالي په مخ ودریده، څو لغتې یې وواهه. په ښۍ پښه یې د مړي سر یوې بلې خواته واړاوو:

وی د اخوبل څوک دي. ماسکه ویل شکور ملحد دی

له اوږې یې کلاشینکوف راکوز کړ. قید یې په ضربه ودراوو

وبریالي ته یې مخامخ ونیو سموت له لرې پرې غږوکړ

مړ مار څوک په لغته نه وهي پوه شوې که پوه نشوې پرې یې ږدئ.

مطلب دغو مړه سزا یې بس ده

اووم څپرکی

په تیره جګړه کې د قوماندان هاشم دګروپ سره یوځای نورو ګروپونو هم برخه لرله خو په ټولوکې د ((غفار)) ګروپ د دولتي کتار موټر هم بیولي و او وسلې هم ډیرې دوی ورسره وړې وې

هاشم خو ځله سپین ږیري ورلیږلي و چې هم پخوانۍ وسلې چې له پاکستانه د دوی ګروپ ته راغلې وې او د قوماندان غفار کسانو په لاره کې ګرځولې وې دوی ته ورکړي او هم د دولتي کتار د غنیمت مالونه ورسره وویشي

خو قوماندان غفار دا یوه خبره هم نه وه منلې او هغه یې د غنیمت مال بللی و . چې دوی پخپله لاس ته راوړې دي

هسې خو پخوا هم کله د دوی ترمنځ وړې جګړې کیدلې چې بیا وروسته به یې سوء تفاهم وباله او بیرته به سره پخلا شول خو دا ځل قوماندان هاشم ټینګ هوډ کړی و . چې له قوماندان غفار سره به فیصله کوونکې جګړه کوي هم به خپلې وسلې او د غنیمت مالونه ترې په زور راوړي او هم به سیمه ترې نیسي . ځکه د هغه د ګروپ کسان د ده د ګروپ تر کسانو ډیر لږ وو په تیره چې په وروستۍ جګړه کې دوی یو زرهپوش هم پیدا کړی و . او د غفار ګروپ یوازې څوموټربیولي و

هاشم پخپل بري ډاډمن و . قوماندان عبد الغفار په وروستي ځل هم

منځګړیو ته د زور خبره کړې وه، ویلی یې و، چې هاشم اوس هم د دوی برخه وسلې له ځانه سره ساتلې دي هاشم باید دوی ته د هغو خپلې وسلې وسپاري.

له یوې اوونۍ راهیسې د دواړو ترمنځ د توغندیو جګړه روانه وه د هغوی توغندي د دوی په سیمه کې په کلیو کې لګیدل. دوی هم له دې خوا توغندي ویشتل او په دوربین کې به یې لیدل چې د هغوی له کلیو دوړې پورته کیږي.

دوی د هغې سیمې او سیدونکي نیول او بندیانول او هغوی هم لویه لاره نیولې وه د دوی د سیمې او سیدونکي به یې له موټرونو څخه ښکته کول او بندیانول به یې.

پخوا به چې د دوی ترمنځ داسې جګړه پیل شوه دولتي الوتکو به د دوی سنګرونه بمبارول او یا به سپین ږیرو منځګړتوب کاوو او د دوی جګړې به بندې شوې خو اوس دولتي الوتکو هم دوی پخپل حال پریښې وو ښایي ویل به یې تر الوتکو یې خپل منځي جګړه ښه تباه کولای شي په تیره یوه اونۍ کې نه الوتکو بمبارد وکړ او نه یې چا ترمنځ منځګړتوب وکړ.

هاشم څو تنه لا پرون د غره خواته لیږلي و. یو بل ګروپ ته یې وظیفه ورکړه چې له بلې خوا حمله وکړي.

هاشم، نعیم، شین ګل، ملوك او شیر نور وروستي کسان و چې د ماښام له لمانځه وروسته دارمې په غره وروختل. خو لکه چې د غفار کسان د مخه خبر و. مخکې تردې چې دوی یرغل پیل کړي هغوی ډزې وکړې له لومړیو ډزو سره د قوماندان غفار په مرکز له دریو خوا و یرغل پیل شو په غره کې د ډزو انګازو د هاشم کسان وارخطا کړل خو هاشم خپل جرأت ونه بایله خپل ورسره کسان یې په دریو ګروپونو وویشل یو ګروپ یې مخامخ ولیږه بل ګروپ ته یې وظیفه وسپارله چې

پخوانیو استول شویو ته سوکه سوکه ځانونه ورسوي پخپله له لومړي ګروپ سره پاتې شو.

له پاسه په دوی د دهشکې ډزې پیل شوې، ډزو په غره کې ازانګې کولې اصلي ځای هیڅاته نه معلومیده. ملوك پخپل راتګ پښیمانه و، په زړه کې یې هاشم ته غوصه راتله د ډېرې ترځنګ یې نور هم ځان غلی کړ. ډزې یې نه کولې. فکریې وکړ په چا ډزې کوم څوك وژنم ولې یې وژنم، د چا لپاره؟

شاوخوا یې وکتل هاشم ډزې کولې، له هرې خوا ډزې کیدلې خپل او پردی چا ته نه معلومیدل، ملوك هماغسې غلی ناست و، زړه یې و چې ځان لاندې شیلې ته ورسوي او تر سهاره چیرته لرې کینې خو دا کار ورته نا ممکن ښکاره شو، ځکه له یوې خوا یې قوماندان شاته مورچل نیولی و، له بلې خوا له جنګه تیښته ورته بې غیرتي معلومیده، دا مهمه نه وه چې له چاسره جګړه کوي خو له جګړې تیښته ورته د بې غیرته خلکو کار ښکاریده. د هاشم له مورچل څخه دده په مورچل ډزې وشوې، ملوك وارخطا شو فکر یې وکړ چې د هغه مورچل نیول شوی دی خو وروسته یې ولیدل چې د هاشم له مورچل څخه نورې ډزې ددښمن په خوا وشوې له ځانه سره یې وویل ښایې دا ډزې د قوماندان ډزې وي او ماته په غوصه وي چې ولې ډزې نه کوم زړه نازړه یې څو هوایي ډزونه وکړل. خو ژر متوجه شو چې مخالفین ورته نږدې شوي دي ډزې د څنګ له خوا پرې وشوې د هاشم له خوا راویستل شوی لاسي بم ملوك نورهم وارخطا کړ بې واره یې چیغې کړې.

ـ څه کوې څه کوې زه....

خود قوماندان هاشم له خوا راویستل شوی دوهم لاسي بم په درز کې یې غږ ورك شو.

اوس نو له هرڅه څخه د ډزو لوری ورك شوی و. له هرې خوا چیغې ناري اوریدل کیدلې.

ـ مه یې پریږدئ.

ـ چې یو هم روغ درنه ولاړ نشي. له دابلې خوا یې را تاو شئ. پرله پسې ډزو برغل کوونکي سخت وارخطا کړي ول.

له قوماندان هاشم څخه هم دخپلو کسانو درك ورك و. یوازې عبدمحمد ورسره پاتې وا او هغه هم داسې وارخطا و. چې دده د خبرو ځواب یې هم نه شوای ورکولای هاشم چې په کیڼ لاس سرسري ټپي شوی و. په کوپه ملا ځان شیلې ته ورساوو. نوریې ډزې نه کولې او دوارو په بیره د شمال په خوا روان و. شیله که څه هم د قوماندان غفار تر مرکز لاندې وه خو له ګولیو څخه مصئونه وه. کله کله به یوه نیمه ګولۍ د شیلې د بل لوري په څنډه په ډبرو ولګیده او دوی دوارو به ژر سرونه ټیټ کړل. کله کله خو به ځای په ځای څملاستل چې ډزې به یوڅه کمې شوې بیا به یې په منډو پیل وکړ اوس نو د سهار رڼایي په خوریدو وه.

هاشم پوه شو چې وسله والو کسانو یې خبره نه ده منلې ځکه هغه ډله چې د شمال په لوري یې لیږلې وه ټول په شیله کې و. یوهم له شیلې پورته نه و تللی دا ځای د قوماندان غفار له مرکز څخه لرې و. د پخوانیو لیږل شویو دوو ډلو کسان ټول روغ رمټ و. یوازې نظرالدین او انور برسیرن زخمیان شوي ول.

خو له قوماندان هاشم سره یوځای په تللیو کسانو کې اته کسه ورك ول او درې کسه سخت ټپیان ول. له ورك شویو څخه یو غرمه مهال د قوماندان هاشم مرکزته راورسید.

اتم څپرکی

د ملوك د مړګ آوازه لا دوه ورځې د مخه کلي ته را رسیدلې وه او د کلي یونیم سپین‌ږیری خبر شوی و چې ملوك د غفار له ګروپ سره په جګړه کې وژل شوی دی او مړی یې هم هلته پاتې دی. خو چا یې د مورخبرولو ته زړه نه ښه کاوو د کلی سپین ږیرو قوماندان هاشم ته ویلي و. په هرډول چې کیږي د ملوك مړی باید پیدا او کلی ته راوړل شي.

هاشم له خپلو کسانو سره لا پرون مازدیګر د مړي د پیدا کولو لپاره د غره هغې خواته تللی و. خو د هغه مړی یې نه و پیدا کړی.

یوپه وینو لړلی کلاشینکوف یې ملوك ماماته ورکړی و. سهار وختي د ملوك ماما آغا محمد او بل کلیوال ظریف د ملوك مور خبره کړې وه. بیا چاله هغې سره د مخامخ کیدو جرأت نه و کړی.

د هغې د سویو نارو او صوتونو د اوریدو توان یوه هم په ځان کې نه لید هیڅوك هم بیا کلاته نه و ورغلی یوازې آغا محمد و. چې کله کله به کورته ننوت خپله خور به یې وکنځله یا به یې ورته نصیحت وکړ او بیرته به له اوښکو په ډکو سترګو راووت.

د ملوك د موراو نورو ښځو ژړا له کلا د باندې اوریدل کیده ځکه خو کلیوالو د خیرات دیګونه د پخوانې دود په خلاف د کلي د زاړه جومات ترخنګ باندې کړی و. او د خیرات ډوډۍ یې په لوخ جومات او جومات ته خیرمه چوتره کې ورکوله.

☆ ☆ ☆

هلته د ظریف آکا په مهمانخانه کې ټولو د قوماندان هاشم خبروته غوږ نیولی و، چې د ملوك د مړینې او سرښندنو کیسې یې په ډیر خوند بیانولې.

ـ خدای پاك دې یې وبخښي په کوم جنګ کې به چې دی را سره و زه نا کامه نه یم راغلې.

یوه بل دده خبره تائید کړه:

ـ یاره که دکشي خیلو په جنګ کې دی نه وای موږ به ټول روسانو ژوندي نیولي و.

چې ویې لیدل چا یې خبرو ته چندان غوږ ونه نیو نو پاتې خبره یې د خنګ سړي ته بشپړه کړه:

ـ په هغه ورځ د روسانو ډیره غټه قوه راغلې وه، موږ له کوز کاریزه ورسره جنګیدو، چې روسان به مخکې راتلل موږ به ویشتل او ځای په ځای مرداریدل، خو د مازدیګر خواته له کوز لوري بله قوه راغله موږ یې په منځ کې را ایسار کړو خدای دې یې شهادت قبول کړي او درمان شهید شو، بس هغه یو راکټچي و، د بل چا راکټ زده نه و، په موږ د ګولیو داسې باران جوړشو، چې هیچا سر هم نشوای پورته کولای.

ملوك ورمنډه کړه د هغه راکټ یې په اوږه کړ د روسانو ټانګ چې مخه یې د نورمحمد حاجی صاحب د کلا په طرف وه وویشت. دا نور دده ته غوږ شول ده هم مخ نورو ته واړاووویې ویل:

له هغې خوا د دهشکې ډزونه پې وشول، ملوك په وچ میدان پروت وکړ موږ ټولو ویل شهید شو، خو لږ وروسته یې هغه بل زرهپوش چې موږ یې تر اور لاندې نیولي وو، وویشت زرهپوش ځای په ځای وسوزیده. له هغه ځایه یې منډه کړه ځان یې یوې ویالې ته ورساوو هلته د مرمیو داسې باران پې جوړ شو چې موږ ویل ملوك نورختم دی خو لږ وروسته زموږ خواته بل ټانګ اور واخیست ده د شا له خوا ویشتی و.

یوبل چې د کوټې په بر کونج کې غلی ناست و راغبرګ کړ:

ـ په هغه جنګ کې زه هم وم. له ملوك سره د زمري زړه و د زمري. هغه بله خبره دې لکه چې هیره شوه چې د شپې ولایت ته تللی و. لومړي کس بیا وویل:

ـ هو رښتیا بیخي د نه منلو خبره ده په هغه....

یوبل کس چې زیړه خولۍ یې پرسروه، د دروازې له خوا راغبرګ کړ:

ـ ملوك د مرګ سړی نه و، د غسې مجاهدین به ډیر کم پیداشي.

سموت پښې راټولې کړې وې ویل:

ـ ورك یې که وایي مړ وای په سرو اوښو نه په سپیرو خرو، مطلب ملوك ډیر بې ځایه....

قوماندان هاشم له ځایه را ولاړ شو په غضب سره یې وویل:

ـ اوس موږ او تاسې باید ده هغه غیچ واخلو چې د غفاري، شل نفره ترې جار نه کم دا ریره به په سپي ولاړه وي.

له قوماندان سره یو ځای ټول له کوټې ووتل.

نهم څپرکی

هاشم چې د مرکز کلاته راغی. مخامخ د زندان کوټې ته ولاړ. عصمت الله (سموت) څو نغاړل شوي کاغذونه ورته راوړل هاشم لومړی پاڼه را واخیستله تر نظر یې تیره کړه. په زنګانه یې کیښوده. بله یې تر نیمایې ولوستله.

قوماندان هاشم تر اووم ټولګي پورې ښوونځی لوستی و بیا په یوه ښوونځي کې تحویلدار مقررشوی و. د تحویلداري اتمه میاشت یې وه چې له پاسه تفتیش پې راغی. په حساب کې باقي وخوت. تحویلدار څلور میاشتې په دهمزنګ کې و. له هغه وروسته بې درکه شو.

یوځل د داؤدخان په وخت کې چا د بنو په بازارکې لیدلی و وروسته چې جګړې پیل شوې. تحویلدار هاشم هم را پیدا شو اول له څو کسو مجاهدینو سره په غره کې اوسیده. دی یې مشر و په هغو اولو وختونو کې یې خپله کورنۍ پاکستان ته بوتله. چې بیایې بیرته راوستله.

دده په برخه کې ویل کیدل چې له پاکستانه تربل هر قوماندان زیاتې وسلې راوړي. اوپیسې هم ډېرې لري. له نورو ګروپونو څخه هم ډېر کسان دده ګروپ ته راغلل. هاشم ورو ورو په ټولو زورور شو.

یو وار خو یې د خپل تنظیم اته کسه قوماندانان په یوه شپه ووژل. اوس نو په سیمه کې یوازې عبدالغفار و. چې له ده سره یې سیالي کوله.

د غفار مرکز د شمر په غره کې و. مجاهدینو به خپلې وسلې په همدې لاره راتیرولې هاشم به ویل غفار کمونیست دی. اول یې زما وسله لوټ کړې ده. چې داسې کسان ژوندي وي. جهاد نه کامیابیږي.

سموت به ویل:

ـ افسوس ددې دومره بې ګناه خلکو چې ددوی دواړو په جنګ کې وژل کیږي مطلب دا وسلې دي چې غفار یې ساتلی دی. کنې ته وچکی غفار وګوره او بیا مطلب هاشم وګوره. رحمان بابا ریښتیا ویلي: چې تهوپك ایجادشو میړنتوب برباد شو.

هاشم ټولې پاڼې ژر ولوستلې. کاغذونه یې سموت ته چې ددروازې په خوله کې غلی ولاړ و ورکړل.

ـ ها واخله دا چرموړلي کاغذونه دي.

بیایې بندیانو ته مخ واړاوو ګل مرجان ځوك دي؟

چا څه ونه ویل. خو سموت د کوټې په کونج کې ناست سړي ته ګوته ونیوله.

ـ هغه دی. ډیر خطرناك سړی معلومیږي مطلب ماوین سیاسي دی.

او چې قوماندان کوم غبرګون ونه ښود پسې زیاته یې کړه:

سترګو ته یې نه ګورې مطلب داسې سړې دي لکه د وینو کاسې پوه شوې که پوه نشوې.

قوماندان پوښتنه وکړه:

ـ په دې نورو کې کوم یو لوی کمونیست دی؟

ـ چې په قوه کې مو نیولي دي له هغو دوو ماسیوا چې قوماندانان او منصبداران دي نور ټول عسکر دي. او دا یوه دور ته چې ناست دي د غفار مجاهدین دي.

قوماندان په غوصه وویل:

ـ مجاهدین مه ورته وایه د مجاهدینو دې بلا پې وګرځي. اصلي دښمنان دوی دي.

هاشم څوشیبې غلی و.

ـ ګل مرجان او دا نور دوه کسه پریږدئ نور ټول بوزئ.

ـ چیرې صاحب؟

ـ هغه ځای ته چې د ټولو ورمخه ده.

ـ سموت په حیرانۍ وویل:

ـ مطلب د غفاري کسان هم؟

ـ هو نوڅه هغه مې د پلار زامن دي؟

سموت بیا وپوښتل:

ـ دغه درې کسه نه بوزو؟

قوماندان په بې اعتنایي سره وویل:

ـ منزل د ټولو یو دی خو سفر جدا جدا.

قوماندان هاشم له ځایه راولاړ شو د زندان د کوټې ترمخ په لارګۍ کې یې په هغه لوی پوستر ځان بوخت کړ چې د نبوي (صلی الله علیه و آله و سلم) جومات انځور پرې کښل شوی و. تر انځور لاندې د لقمان حکیم خبرې لیکل شوې وې:

ـ د سترګو توره خدای (ج) وپیژنه.

ـ کله چې چاته نصیحت کوې پخپله پرې عمل کوه.

ـ د هر سړي قدر وپیژنه.

ـ عاجزي خپله وظیفه وګرزوه.

ـ کم اصلو نه د وفاداري طمع مه کوه.

ـ د خلکو ګټه خپلې ګټې سره وتله.

ـ ښځو او ماشومانو ته راز مه وایه.

ـ د خلکو په مخ کې غاښونه مه خلال کوه.

ـ له دوست او دښمن سره په....

هاشم د لقمان حکیم نصیحتونه تر دې ځایه ولوستل. وسله وال ته یې مخ ورواړاوو:

ـ دا عکس له دې ځایه ایسته کړه.

وسله والو د بندیانو لاسونه او سترګې وتړلې او د کوټې څخه یې وایستل.

ـ په کوټه کې یوازې یو وسله وال، ګل مرجان او دوه نور بندیان پاتې شول، قوماندان بیرته کوټې ته راننووت وسله وال ته یې مخ واړاوو.

ـ ددوی لاسونه خلاص کړه.

وسله وال زړه نازړه د هغو لاسونه خلاص کړل او څنګ ته ودریده، د قوماندان په اشاره پوه شو، له کوټې ووت او دروازه یې وتړله.

قوماندان ګل مرجان ته مخ واړاوو:

ـ ښه ماوین صاحب ته ماوین سیاسي وې؟

ګل مرجان ورو وویل:

ـ هو صیب.

ـ ښه دا وو ایه چې عسکروته دې څه ورښودل؟

ـ درس مو پرې زده کاوو.

ـ اپرین د څه شي درس د کمونیزم؟

ـ نه کمونیزم دې ورك شي.

قوماندان دا نورو ته مخ وروواړاوو:

ـ دا څه وایي؟

دواړو سرونه ښکته نیولي ول هیڅ یې ونه ویل. قوماندان بیا پوښتنه وکړه:

ـ دی چې څه وايي رښتيا وايي. زړه يې هم دغسې وايي او که له ما ډاريږي؟

چې چا ځواب ورنکړ نو د گل مرجان خواته راغی تر گريوان يې ونيو.

ـ تا ته وايم په دې خبره به ته هم زړې کلا ته ځې ما ته رښتيا ووايه.

گل مرجان په عاجزۍ وويل:

ـ له مجبوريته په اردو کې وم کنې....

قوماندان يې خبره غوڅه کړه:

ـ گوره

بيا يې دا نورو ته وويل:

ـ تاسې هم ځان پوه کړئ. په دې زاريو نه خلاصيږئ. او دا هم معلومه ده چې تاسې کمونستان ياست. خو ما ته خپلې د زړه خبرې وکړئ.

ټولو ځمکې ته کتل هيڅ يې نه ويل هاشم بيا وويل:

ـ زه دې ته ضرورت لرم چې پوه شم يو بسلمان څرنگه کمونيس کيدای شي.

د خپل بوټ په څوکه يې د وره خواته نږدې د ناست بندي سر چې ځمکه يې گروله راپورته کړ ويې ويل:

ـ ته څه وايې. سړی څنگه کمونيس کيږي؟

بندي په ټيټ غږ وويل:

ـ زه به څه ووايم صيب. دا دې هغه څوك ووايي چې کمونيست دی.

ـ ته کمونيس نه يې؟

ـ په شکر. الحمدلله صاف سوچه مسلمان يم.

قوماندان په قهر وويل

ـ ته سکه وايې چې په بسلمان بسلمان ويلو به راڅې خلاص سې چې ته هم نه يې. زه هم نه يم. هغه هم نه دی نو څوك دی؟

ـ په افغانستان کې کمونیست ممونیست نشته که وي ډیر به کم وي
ـ چې ونیول شئ بیا خو خود کمونیستان نه یاست
قوماندان هاشم په ځټ را وګرځیده ګل مرجان یې په څپیړه وواهه
ـ ووایه
ګل مرجان هیڅ ونه ویل
هاشم ترستوني ونیوا او په قهر یې وویل
ـ ووایه ووایه، په ځان نه په ما رحم وکئ. ما پوه کئ
ګل مرجان غلی ولاړو. هاشم په پوزه په سوك وواهه له خولې او پوزې یې وینو داره وکړه، ځای په ځای کیناست
ـ مه کینه د سپي زو. څه پلار خو مې نه یې
هاشم دا وویل او د هغه په وهلو یې پیل وکړ. بل کس یې چې په کونج کې غلی ولاړو. د کوټې په منځ کې را څملاوو. په ګیډه یې ودریده
ـ بې غیرتانو. بې ایمانو ربنتیا چې ایمان نه لرئ
دریم کس یې هم په هغه برسیره څملاوو او په وهلو یې پیل وکړ
قوماندان غوریده په خبرو یې څوك نه پوهیدل
بندیانو یوازې زګیروی کاوو
قوماندان به کله یو او کله بل وواهه
ـ څه بلا وهلي یاست. تاسې درې نفر یئ او زه یو یم. نه ټوپك لرم نه کوتك. ولې د ګیدړانو غوندې پراته یئ بې ایمانو. تاسې په .....
بیا د ګل مرجان خوا ته چې د لاس په شا یې د پزې وینې پاکولې ورغی
ـ ولې غلی ناست یې. له ما سره جنګ وکه. ما ټولو ته ویلي دي که ما مړ هم کئ څوك به دلته را نه شي
بیا یې ګل مرجان تر ستوني ونیو

ـ ولې د ښځې غـونـډې راته ګورې، ما هم ووهه. زه تا وهم ته مې نه وهې.

د ګل مرجان ستونې يې پرېښود:

ـ اوه خدايه، تر اوسه مې يو داسې غيرتي ونه ليد. چې زما لاس ونيسي.

قوماندان د نشه يانو غونډې ګړ و:

ـ ما مړ کئ، ما مړ کئ کنې تاسې وژنم، لکه سپي داسې ام وژنم مړي مو په سپو خورم.

لسم څپرکی

ـ دا لومړی ځل و، چې ملوك سترګې پرانستلې، شاوخوا یې وکتل، څو تنه نا اشنا کسان چې سپینې چپنې یې اغوستې وې د کټ شاوخوا ولاړ ول.

ملوك په وارخطا یې سره پوښتنې کولې.

ـ دا کوم ځای دی؟ تاسې څوك یاست؟ دا په ما څه شوي دي؟

یو ډاکټر یې په سر لاس کېښود او هغه یې له ډېرو خبرو کولو څخه منع کړ. ډاکټر څو لنډې پوښتنې وکړې، په سپین کاغذ یې څه ولیکل او له نورو سره ووت.

ملوك څو شیبې سترګې پټې کړې. بیرته یې سترګې وغړولې پوه شو چې څه وربانډې راغلي دي، دواړه لاسونه یې له کمپلې راوایستل په ځیرځیر یې ورته وکتل، روغ و. د لاسونو ګوتې یې وخوزولې، ټولې جوړې وې.

هڅه یې وکړه چې په ځای کې کیني، خو ویې نه شوای کړای. پښې یې غځولې وې. په احتیاط سره یې راټولې کړې ترکمپلې لاندې یې لاس پرې وواهه. یوه پښه یې پلستر شوې وه. سوړ اسویلی یې ترخولې وکیښ. د ځنګ ناروغ ورته وویل:

ـ شکر چې په هوش راغلې. ډاکټران ډېر خپه و. ویل یې چې وینه یې ډېره زایه کړې ده.

ملوك يوازې سر ورته وخوځاوو. کوښښ يې وکړ چې تير حالت وريادشي د هغې شپې سخته جګړه يې ورياده شوه. سترګې يې پټې کړې. لکه چې نه غواړي ويې ويني ملوك ډيرې جګړې ليدلې وې. په لږ عمر يې ډيرخطرونه ليدلي ول. له روسانو سره يې مخامخ جګړې کړې وې. پخپله يې هم روسان وژلي و. ملوك داسې څوك نه و. چې د جګړو له سختيو دې وويريږي. خو ددغې جګړې په يادولو هم ويريده.

ـ پخوا هغه له دښمن سره جنګيده. له هغه چا سره چې په زور دده وطن ته راغلی و. او دده په کلي او په کور يې يرغل کاوو.

خو داځل يې د جګړې بل لوری خپلوان او تربرونه ول هغوی هم مجاهدين ول. خو ولې؟ ولې له هغوی سره وجنګيده؟ ولې يې هغه ووژل. د چا د لاسه؟

ملوك پخپل ذهن کې ددغو پوښتنو په ځواب پسې ګرځيد.

پرله پسې يې له ځانه دا پوښتنې تکرارولې. بيا به يې سترګې پټې کړې لکه چې ددې پوښتنو په ځواب شرميده.

ملوك ددغو پوښتنو ځواب دومره بوخت کړ چې دا يې هيرشول چې څنګه او چا زخمي کړ؟ او څنګه دلته راورسيد.

د وروستيو پوښتنو ځواب د تيرو پوښتنو په څير سخت نه و. خو په خوله راوړل يې ورته شرم ښکاره شو

خپل تندی يې ټينګ په لاس کې ونيو.

سترګې يې وموښلې. لکه چې ډاډه نه و. چې وينې دی که ويده. له ځانه سره يې وويل پخپل حال کې نه يم دا په ما څه شوي؟

بيرته يې ځان ته قناعت ورکړ. له بې هوشي وروسته هر ناروغ داسې وي په خوله کې يې ناړې وچې وي

شاوخوا يې وکتل ترڅنګ ناروغ يې سترګې پټې وې معلومه نه وه.

چې بې هوشه دی که ویده. هغه بل ناروغ چې د مخه یې په ده غږ کړی و. هم ویده و.

د کوټې بر کونج ته د بل ناروغ سر او مخ د اسې پلستر شوي و. چې دی نه پوهیده وینس دی که ویده.

په خوله کې یې ژبه تاو راتاو کړه. نارې یې وچې شوې وې لکه څوك چې له خطرناك او اوږده منزله وروسته له بندې دروازې سره مخامخ شي. او په راغلې لاره بیرته سرشي.

تیرې پوښتنې یې بیا په ذهن کې وروګرځیدې.

چا دې حال ته راورسولم؟ سترګو یې لیدلي و. خو ذهن یې دا نه منله چې قوماندان هاشم دې دده په خوا لاسي بم غورځولی وي اخیر ولی؟ د څه لپاره؟ زه خاین یم که هغه؟

زما مرګ هغه ته څه ګټه رسوله؟ ولی؟ ولی؟ ولی؟

ملوك چې هرڅومره کوښښ کاوو د یوې پوښتنې په ځواب موندلو ځان د پوښتنو له پیټې وژغوري خو بیا به هم د نورو لسګونو پوښتنو سره مخ شو. هغه زما په وژلو څه غوښتل ترلاسه کړي؟ هغه څوك دی؟ زه څوك یم؟ زما په مرګ کې د هغه څه ګټه وه؟

هو رښتیا ما خو لا په ځای پریږده. له غفار سره ولې جنګیده؟ ولې یې ویل چې دغفار د یوه وسلوال په وژلو پنځه زره پاکستانۍ کلدارې درکوم. د هغو وژلو ده ته څه ګټه رسوله؟ چا ورته ویلي و چې له غفار سره وجنګیږه؟

ملوك دې ټولو پوښتنو ته ځواب نه درلود سریې په کمپله کې پټ کړ. غوښتل یې د پوښتنو له ځنځیره ځان وژغوري

يوولسم څپرکی

قوماندان هاشم په بې صبري سره د سموت دوی د راتلو انتظار ایست د خونې په بر کونج کې یې یوې بسترې ته ډډه وهلې وه، یوه پښه یې په بله پښه اړولې وه او د کوټې بازوانو ته ځیرو.

کوټه نسبتًا لویه وه، څلور پنځه خیرنې توشکې پکې هوارې وې، دیوالونو ته د بالښتونو په ځای برستنې ټولې شوې وې، دروازې ته په مخامخ دیوال په لویو میخونو باندې راځړول شوي کلاشینکوف او یوه واسکټ نظر جلباوو، په لویدیځ دیوال یو لوی کاغذ چې کلمه شریفه پرې لیکل شوې وه ځړیده. او په بل دیوال د کړکۍ خواته یو بې چوکاټه عکس نښلول شوی و، چې پورتنی یوکونج یې را خطا شوی و. او د عکس مخ یې پټ کړې و، له ږیرې او کرتۍ څخه یې معلومیده چې د دوی د تنظیم د مشر عکس دی.

دروازې ته نږدې د اوبو نیم ستل په یوه پلنه ډبره ایښودل شوی و، ترځنګ یې په یوه خیرن لوښي کې د پیازو او کچالو پوټکي اچول شوي و.

دا د دغې لویې برجه ورې کلا د کونج کوټه وه، چې خاوند یې څو کاله دمخه پاکستان ته مهاجر شوی و، په کلا کې یوه دور ته نورې کوټې هم جوړې شوې وې. د هرې کوټې ترڅنګ د اور خونه چې تنور پکې و.

جوړې شوې وې او ترمنځ يې يو يو حمام چې د کوټو تاوخانې ترې لاندې تيرېدې هم جوړ شوی و.

حاجي جانګل دا کوټې د خپلو څلور زامنو په نوم جوړې کړې وې چې دوه يې په جنګ کې وژل شوي ول. يويې څو ورځې دمخه پاکستان ته د رخصتۍ تيرولو لپاره تللی و. او بل يې دوبۍ ته د مزدورۍ په نيت تللی و. د کلا دباندې له لويديځ ديوال سره يوه اوږده کوټه جوړه شوې وه چې يو وخت ميلمستون و. او د ورځې به څو ځله ډکيده تشيده. خو اوس څوك نه ورتلل. درنه کوټه يې بلله. ويل کيدل چې پيريان پکې اوسي. ددغه مرکز مجاهدينو دشپې څو ځله ددې کوټې په دروازه کې سپين کالي سړی ليدلی و. خو په دوی يې غرض نه کاوو. کله کله به دشپې له همدې خوا يونيم کانی راويشتل کيده چې زياتره به لامده ول. او کله کله خو به يې دوی په ناپيژندل شويو فلزي سيکو ويشتل. ملاصاحب به ويل چې دا مسلمان پيريان دي. همدې ديوال ته د کلا د انګړ له خوا د پروړې او رشقې لپاره يوه لويه کاهدانه او ورپسې د حيواناتو ګنبدې «ستورګې» جوړې شوې وې. چې کار نه ترې اخيستل کيده.

له قوماندان هاشم سره د کوټې په کونج کې يو پنځلس شپاړس کلن هلك هم ناست و. چې د قطعو په فال بوخت و. ترخنګ يې سينو ټايپ ايښی و.

هلك دومره په فال بوخت و. چې د قوماندان ناڅاپي غږ ولړزاوو هغه ورته وويل:

ـ عيدګله دا سموت دوی ډير ناوخته نه شول؟

ـ ام

ـ ته ورشه يو وار برج ته پورته شه ځار يې وکړه.

ـ ته ودريږه چې دا فال خلاص شي.

ـ قوماندان یوه پښنه په بله واړوله.

ـ یره تا خو ټول عمر په فالو تیر کړ، د څه شي فال ګورې؟

ـ ستا لپاره فال نیسم. چې بل واده به دې وشي او که نه؟

ـ رښتیا وایې؟

له دې سره له ځایه راجګ شو دده خواته کیناست قطعو ته ځیرشو.

ـ ښه ښه نو څنګه شو؟

ـ د کرې توس ورك دی که دا راووت نو بیایې خلاص بوله.

ـ هاشم هم ورسره ملګرتیا وکړه.

ـ دا اته تايي هلته کیږده.

ـ هو والله ریښتیا دې وویل.

ـ هغه بل دلته کیږده.

هغه ورقه یې هلته کیښوده. څلورپنځه ورقې نورې هم ووتلې. خو نورې قطعی بندې وې. هاشم وارخطا غوندې شو، مخ ته پرتې قطعې یې بیا واړولې خو اصلي قطعې ترنورو قطعو لاندې بندې وې. قطعې یې بیا واړولې خو پرمختګ یې ونه کړ.

هاشم د بندشوي فال قطعې سره ګډې وډې کړې. عید ګل ته یې منت وکړ:

ـ ایسته کړه دا ناروا دي ورشه برج ته. وګوره چې دوی نه معلومیږي؟

عیدګل له دروازې ووت. هاشم پسې ورغږ کړ.

ـ ریښتیا دا نوروته ووایه چې تیار اوسي.

د عیدګل له وتلوسره سموت او ورسره دوه کسه د کلا په دروازه راننوتل.

د هاشم زړه په ټوپونو شو غوښتل یې چې مخې ته ورمنډه کړي. خو

ځان يې ټينګ کړ او د نسوارو په قطي يې ځان بوخت کړ. داسې يې وښودله چې ددوی په راتګ نه دی خبرشوی.

صالح له دروازې پرې غږ کړ:

- قوماندان صاحب لکه چې ته هم غرمه نه وې ويده شوی.

- په ويده وم اوس را پورته شوم لمونځ او اودس مې وکړ.

هاشم دروغ ويل نه ويده شوی و او نه يې اودس کړی و.

درې واړو د برستنو بالښتو ته ډډه ووهله او پښې يې وغځولې. د هاشم زړه طاقت ونه کړ سموت ته يې مخ ورواړولو:

- د تندې له ګونځو خودې معلومېږي چې بيا تش لاس راغلی يې.

- همداسې يې درواخله.

هاشم سترګې برګې کړې په حيرانۍ يې وويل:

- ولې؟

- بس مطلب جمعه دين لا په هغه خره سپورو.

- څه يې ويل؟

- هغه پخوانۍ خبرې مطلب لور مې وره ده. قوماندان صاحب يې د پلار په ځای دې پوه شوې که پوه نشوې مطلب زه مې لور اور ته نه اچوم.

د هاشم رنګ تور واوښت!

- ددې سړي مرګ راغلی دی.

برات چې پښې يې غزولې وې خپلې پښې يې راټولې کړې وې ويل:

- والله قوماندان صاحب چې هرڅومره مو ورته وويل له خپلې خبرې نه واوښت.

بيا يې دا بل ته مخ وروااړاوو:

- که څنګه صالح ته خو وليد؟

- هو يره زه چې ورته ګورم دا خر به په اسانه په دې پله تير نه شي

قوماندان هاشم سترګې برګې کړې:

- دې خره ته خدای سوټی (لرګی) پیدا کړی دی چې یو دوه یې په دې ملا ووهې پخپله به تیر شي. که څنګه براته؟

- ما چې ولید زړه مې نه مني چې هو دې کړي.

- داسې به یې لارې ته برابر کم چې ته وو ایې شپاړس.

سموت په نصیحت ورته وویل:

یره قوماندان صاحب که زما منې تیر شه له دې غوړې ښوروا، پوه شوې که پوه نشوې.

- دا داسې ښوروا نه ده چې سړی دې ترې تیر شي.

صالح له هغې خوا پرې را غږ کړ:

- والله موږ په لاره همدا سره وویل جمعه الدین یې نه مني چې نه یې منی ته ترې تیرشه.

قوماندان په غوصه شو:

- نن خو ټول یو ډول خبرې کوئ، خدای دې خیر پیښ کړي بل چا خوبه لونګۍ نه وي درته منلې.

سموت وویل:

- قوماندان صاحب تاته خو معلومه ده مطلب چې سر مې وغواړې هم دریغ به یې نه کم پوه شوې که پوه نشوې خو دا سړی چې موږ پخوا هم ورسره خبرې کړې وې مطلب نن مو هم ولید زړه مې نه مني چې لارې ته راشي.

برات په تائید وویل:

- سموت ریښتیا وایي پریږده قوماندان صاحب جنکۍ خو کمې نه دي خدای هم ښه ځوانی درکړې هم ښه هستي. ته امر وکه تر بیګا پورې به لس دغسې جنکیانې درته کینوم.

هاشم له اسویلي سره وویل:

ـ هی هی برات ګله اوس موږ او تاسې خپل سره ناست یو تاسې نه ده لیدلي ماچې لیدلې بس خدای پاك همدا یوه جوړه کړې ده. داسې سترګې خدای ورکړي چې له سړي څخه دنیا او آخرت دواړه هیروي.

سموت وویل:

ـ قوماندان صاحب مطلب خلك به وایې چې دوه ښځې یې لرلې بله یې هم په زور وکړه.

ـ زه به څه کوم هغه دوه وچې وزې، چې نه یې شیدې شته نه یې غوښه د خوراك ده.

دواړو یو بل ته سره وکتل:

هیچا څه ونه ویل، ټول چوپ و. ښه شیبه یوه هم خبرې نه کولې.

قوماندان هاشم وویل:

ـ چې یوځل یې لاس شاته وتړئ او زړې کلا ته یې راولئ پخپله به لارې ته سم شي.

برات وویل:

ـ ته ښه وایې چې زور ورښکاره نه کړو نه یې مني.

سموت څټ وګراوو ویې ویل:

ـ زړه په زور لاسته نه راځي. پوه شوې که پوه نشوې.

رحمان با با څه ښه فرمایلي دي:

ما په زور کلی آباد لیدلی ندی

هیڅ ظالم مې په زړه ښاد لیدلی نه دی

قوماندان قهرجنه خندا وکړه:

ـ نو څه وکړم کوډې پرې وکړم؟

سموت د پخوا غوندې ونه ویریده او په پوزخند سره یې وویل:

ـ که کوډې کوې نو په لور یې وکه پوه شوې که پوه نشوې مطلب ته پې مین یې او هغه لا خبره نه ده.

قوماندان هاشم په ځواب کې یواځې وویل:

ـ سموته!

دې یوې کلیمې ټول پخپل ځای کېنول. یوه هم څه ونه ویل، نه چا بیا ورته نصیحت وکړ او نه یې پخپله خبره ټینګار وکړ.

څوشیبې ټول چوپه خوله ناست ول. وروسته یو یو له کوټې ووتل.

قوماندان هاشم هم څوشیبې وروسته د کلا انګړ ته راووت، په انګړ کې یوې بلې خواته وګرځیده، له چا سره یې خبرې نه کولې. که به چا سترې مه شې هم ورسره وکړه یوازې به یې د سرپه اشاره ځواب ورکړ.

عیدګل یې ترشا روان و، قوماندان هاشم د یوې دروازې په لوري ولاړ عیدګل ته یې مخ راواړاوو:

ـ ولاړ شه. هغه خنځیر راوله.

دولسم څپرکی

باران نوی دریدلی و، په پاخه سرك ځای ځای اوبه ډنډ ولاړې وې.
ملوك د روغتون د دریم پوړ په کړکۍ کې ناست و. په سرك یې د موټرو او لاریانو د تګ راتګ ننداره کوله. په سرك تیریدونکیو پسې به یې تر هغو کتل چې له سترګو به الونیا شول. د کړکۍ د خلاصې پلې په ائینه کې یې وکتل. ږیره یې رسیدلې وه یو دوه سپین ویښتان یې پیدا کړل. ویې نیول، کش یې کړل خو ویې نه ایستل.

دکړکۍ د پلې په ائینه کې یې ګډوډ تصویرونه لیدل. پله یې په لاس تکیه کړه. ښه ورته ځیرشو خو ویې نه پیژندل سترګې یې د لاس په شا وموښلې. په هینداره کې تصویرونه یو په بل اوښتل. ملوك په ځیر ځیر ورته وکتل خړپړکلی. د اور لمبې او لوګی. د الوتکو تصویرونه. شنه فصلونه او وربانديږ سرې پرخې پرتې او په دې ټولو کې د خمارې تت تصویر په ویښو سترګو د خوب نړۍ ته بوت.

ملوك خپل سر په لاسونو کې ونیو. د سر ویښتان یې ګډوډ کړل. لاندې یې د ښار واټونو ته وکتل. هلته وړاندې په پارك کې ښځې او نارینه ګرځیدل ماشومانو لوبې کولې د روغتون څنګ ته له هوټل نه د سندرو غږ راته.

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه رنګ شي کابله بیا نه درځمه

په پارك کې خلك خوشحاله معلومیدل. خندل یې ده ته داسې معلومیدل لکه چې ټول په ده پورې خاندي لکه چې په خلکو یې خوښي نه لوریږي ژر یې مخ بلې خواته واړاوو.

د هوټل د ټایپ د سندرو آواز اوریدل کیده ټایپ کومه بله سندره غږوله خو د ملوك غوږو ته هغه پخوانۍ سندره راتله:

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه ړنګ شې کابله بیا نه درځمه

ملوك له اسویلي سره وویل:

بیانه درځمه، مور مې هم یوازې پریښودم، د مور د مرګ خبر چې څو ورځې د مخه نظر محمد ورته راوړی و بې سیکه کړی و، نظر محمد چې دبل کلي و، څو ورځې د مخه دلته راغلی و. یوازې دومره خبر و، چې د ملوك مور مړه شوې، نور یې نه له ناروغۍ خبر و او نه ددوی د کور له نور احواله. نظرمحمد داهم ویلی و، چې کلي ته دده د مرګ آوازه تللې ده.

ملوك په کوټه کې یوې بلې خواته وګرځیده. نن د مهاجرینو د روغتون دا کوټه له ناروغانو تشه وه، د کړکۍ خواته ودریده، په هغو ځوانانو یې کینه راغله چې کتابونه یې په لاسونو کې ول، او ښوونځیو ته روان ول.

روغتون ته مخامخ د ښوونځي د درسونو د پیل زنګ ووهل شو، ټول د خپلو ټولګیو په لوري ولاړل. ملوك ته د باتور ښوونځې وریاد شو چې ګروپ یې د شپې په بمونو والوزاوو. ملوك په هغه شپه خپل ی ځانه یې بد راغلل. دکړکۍ دخلاصې پلې په ائینه کې یې ځان ته بد بد وکتل بیرته یې مخ ترې واړاوو.

خو بیرته یې له روسانو سره جګړې وریادې شوې. هغه ورځ چې د روسانو لویه قوا یې پسې واخستله. خوشحاله شو. ځان به لوی اتل ورته ښکاره شو.

بیا به یې خپلو زحمتونو ته پام شو . لوړې، تندې، د هاشم او غفار جګړې ....

کله کله له سرې د فکرونو لړۍ وشلیږي، د ښو فکرونو د پښو پلونه ترې ورك شي، ښې او بدې خاطرې یې په یوه وار ذهن ته راځي. ملوك نن همداسې و ، د ذهن په آسمان به یې د کرکې وریځې راخورې شوې، زړه یې غوښتل خپل ماشیندار ورسره وای، له دې دریم پوړ نه یې د ښار په خلکو ضربه کړې وای، دا لویه نړۍ به ورته لویه هدیره ښکاره شوه، د خپلو ارمانونو قبرونه یې پکې لیدل. خو بیرته به یې دغو وریځو د زړه په دښتو، د مینې باران واوراوو. خُماره بهٔ وریاده شوه، له ځانه سره یې وویل:

ـ هغه به هم وایی چې زه په دې دنیا کې نه یم.

ساعت ته یې وکتل یوولس نیمې بجې وې، پرون یې ورته ویلي و ، چې نن غرمه به له روغتونه وزي، خو ډاکټران لا نه و راغلي.

ملوك پخپل چپرکټ اوږد وغځېده له ځانه سره یې وویل:

ـ که هغه نړۍ شین سترګې ډاکټره رانه شي، څرنګه به یې وینم. له ځایه را ولاړشو په کوټه کې وګرځیده.

ـ کاپیره ځواني خدای ورکړیده.

د میز پر سر درمل یې سره راټول کړل، په الماری کې هم چې څه کالي و ، په ګلدار دسمال کې یې غوټه کړل، بیرته پخپل ځای پریووت.

ژولیا له یوې بلې ډاکټرې سره را ننوته، ژولیا یې په ټنډه لاس کیښود ، بلې ډاکټرې یې فشار وکوت، دواړو په انګلیسي څه سره وویل: ډاکټرې دوسیه واخیسته ووتله . ژولیا په یوه پاڼه څه ولیکل ملوك ته یې ورکړل ویې ویل:

ـ تاسې اوس بیخي جوړیاست، هیله ده له موږ سره خپه شوی نه یې.

ملوك ورته وویل:

ـ زه به د تا نیکی ټول ژوند هیرې نه کړم.

د ژولیا سترګو ته ځیر شو.

ـ ډیره میربانه ښځه یې خو ارمان.

خبره یې وژوله نه پوهیده څه ووایي.

ژولیا په حیرانی ورته وکتل:

ـ ارما دڅه؟

ـ ارمان دا چې ته خو کاپیره نه وای.

ژولیا وخندل:

ـ کافیر تاسې چاته وایاست؟

ملوك بې واره وویل:

ـ موږ کاپیر هغه بولو چې له خدایه منکر وي.

ـ زه په لوی خدای(ج) ایمان لرم ترې منکره نه یم.

ـ عجیبه ده!

ژولیا وویل:

ـ دا څه عجیبه ده، د ځمکې د مخ ټول موجودات د خدای (ج) ثنا وایي او بیا انسان ته خو خدای پاك عقل ورکړی. دا عجیبه نده. عجیبه داده چې موږ انسان ولې یو له بله کرکه لرو، ولې د کینو په ځای مینه نه کړو.

ملوك حیران حیران ورته کتل. وروستۍ خبرې یې خندا ور وستله، موسکی شو. شونډې یې بوڅې کړې. په کوټه کې بل څوك نه و. خو ده د ژولیا خواته په شونډو داسې اشاره وکړه لکه چې په کوټه کې نورو کسانو ته وایی:

ـ داګوره، له دنیا ناخبره ده. انسان داسې پاکه فیروزه ورته ښکاریږي، خبره نه ده چې دلته انسانان د ورونو وینو ته ترې ناست دي.

د ملوك په زړه كې ډېرې خبرې وې نه پوهېده څه ووايي. ژوليا ته نږدې شو. نيغ يې د هغې سترګو ته وكتل:

ـ زه به دې ټول ژوند هېره نه كړم.

ژوليا له كړكۍ د باندې پارك ته كتل. ملوك غلى و. هيله يې لرله له هغې هم د مينې خبره واوري. خو ژوليا څه ونه ويل. ملوك ته يې ښكته پورته وكتل لكه چې په كتلو كې وايي: «ته افغان يې افغان. ته په مينه څه پوهېږې. ورځه ورځه خپل مورچل ته ځان رسوه.

ژوليا يوځل بيا ورته وكتل شونډې يې وښورېدې د ملوك زړه په ټوپونو شو. ژوليا يوازې وويل:

ـ مننه.

ملوك د هغې ځرځو شنو سترګو ته ځير و. خو هغه څه يې پكې ونه ليدل چې تمه يې لرله. د هغې سترګو ورته وويل:

ـ ورځه ورځه مورچل ته ځان رسوه. تاسې د مينې لپاره نه د وينې لپاره پيدا شوي ياست. ورځه ورځه مينه له تا څه غواړي. مينه له تا څه غواړي.

دیارلسم څپرکی

پیره دار د کلاد کونج د ژوري کوټې دروازه خلاصه کړه. دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرګیو لپاره ځانګړې شوې وه او حاجی جانګل به د ژمي د لاندي د پسونو غوښې هم پکې ځړولې. له دغې کوټې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و.

بل پیره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه.

کوټه تیاره وه، یوازې د برج له دوهم پوړ څخه د راپرې شوې درځې له لارې رڼا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې یې په سپین پړي تړل شوې وې د قوماندان په لیدو کوښښ وکړ چې له ځایه جګ شي خو ویې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړاو:

- دا نور بندیان مو څه کړي دي؟

- صایب هغه مو زړې کلا ته ولیږل.

- هوم، نو ولې؟

- تاسې ویل صایب.

زړه کلا په حقیقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و. چې چاته به یې په زړه کې تیره کړه نو لاس به یې شاته وروتړل او د شپې به یې زړې کلا ته ولیږه.

دلته د هرچا دا سندره زده وه:

لاس دې وتړه شاته پېښې دې راکړه ماته
دنیا شوه درنه پاته درځه زړې کلا ته
دعاوې کوه ماته

قوماندان به پخوا چې د زړې کلا په باب د خپلو وسله والو کسانو رپوټ ته غوږ و، په ډېره مینه به یې د موسکا په بدرګه د هغو خبرې اورېدې او د ټولو جزئیاتو پوښتنه به یې کوله:

- ښه ښه څو کسان وو؟
- څنګه مو ووژل؟
- ګولۍ خو به مو ډېرې نه وي وربانديې زایه کړې؟
- د مرګ په وروستیو شیبو کې یې څه ویل؟

او دې ته ورته په لس ګونو پوښتنې، چې د ځواب په اورېدو سره به یې هاشم مخصوصه خندا وکړه.

خو نن یې چې د زړې کلا نوم واورید، چندان ښه نه ورباندې ولګیده، ځکه یې بیا پوښتنه وکړه:

- ټول مو زړې کلاته یوړل؟
- هو صیب.

قوماندان په غوصه وویل:

- بد مو کړي دي.

بندي ته یې مخ ورواړاوو:

- نوم دې څه دی؟
- خاورې ګلان.
- ام خاروې ګلان، هم خاروې یې هم ګلان؟

بندي څه ونه ویل، هاشم بیا پوښتنه وکړه:

دیارلسم څپرکی

پیره دار د کلاد کونج د ژورې کوټې دروازه خلاصه کړه. دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرګیو لپاره ځانګړې شوې وه او حاجی جانګل به د ژمي د لاندي د پسونو غوښې هم پکې ځړولې. له دغې کوټې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و.

بل پیره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه.

کوټه تیاره وه، یوازې د برج له دوهم پوړ څخه د راپرې شوې درځې له لارې رڼا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې یې په سپین پړي تړل شوي وې د قوماندان په لیدو کوښښ وکړ چې له ځایه جګ شي خو ویې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړاو:

ـ دا نور بندیان مو څه کړي دي؟

ـ صایب هغه مو زړې کلا ته ولیږل.

ـ هوم، نو ولې؟

ـ تاسې ویل صایب.

زړه کلا په حقیقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و، چې چاته به یې په زړه کې تیره کړه نو لاس به یې شاته وروتړل او د شپې به یې زړې کلا ته ولیږه.

اوله دې سره يې بندي د سر تر وېښتانو ونيو. په بل لاس يې په خيټه کې په سوک ووا هه.

يو ازې يوه چيغه واوريدل شوه.

قوماندان بيا ووېل.

ــ لکه چې نه سړې کيږې ها؟

بيا يې د هغه دواړه لاسونه د شا په خوا قات کړل او کې يې کاږل، بندي چيغه وکړه:

ــ اوف مه کوه مړ دې کړم.

هاشم يې لاسونه نور هم پسې تاو کړل، بندي چيغې وهلې.

قوماندان په قهرجن آواز ووېل:

ــ خبرې وکه، د نر غوندې ووايه چې کمونيس يم. تولو ته مالوم يې چې د کمونيستي سبق تا خلکوته ورکاوو، باچاته نه يې مالوم.

چې وې ليدل بندي څه نه وايي په نرمه لهجه يې ورته ووېل:

ــ که ته وايې چې په پټه خوله به خلاص شم، نه خلاصيږې او چې ووايې دا مې قول دی چې ژوندی دې پريږدم.

هاشم د قول په دود لاس ورنه کړل څکه چې لاسونه يې دده په لاسونو کې و او وار په وار يې تاوول بندي يوازې چيغې وهلې. د هغه چيغو قوماندان لاپسې عصباني کړ غيږ يې ورکړه ځای په ځای يې را ټملاوو. په خيټه يې کيناست او ترستوني يې ونيو په ژړغوني غوندې غږ يې ورته ووېل:

ــ اوس وايې که نه ها؟

ــ د بندي له خولې ووتل:

ــ هو هو زه حزبي وم. مړ مې که، ولې را ته ګورې.

له دې سره يې هاشم ستونی پرينښود د دروازې خواته کيناست په سترې ساه يې ورته ووېل:

- ماته مالوم وې خو بس ما ویل یو واري ستا له خولې هم واورم.
ګلان هیڅ ونه ویل.
هاشم له ځایه را ولاړ شو دروازه یې خلاصه کړه چې ویې لیده پیره دار ولاړ دی منت یې پرې وکړ:
- ولې دلته ولاړ یې، ځه دباندې د هغې بلې کوټې مخې ته ودریږه.
دروازه یې بیرته وتړله د ګلان ترخنګ کیناست:
- ډوډۍ دې خوړلې ده؟
- هو.
- چای مای څه شی خورې؟
- یه.
- ګوره ډاریږه مه، ماخو پیژنې زه دلته قوماندان یم، زما له امره پرته مرغۍ هم پر نه شي وهلای، څوک به ګل هم درپورې نه کي.
بندي سترګې راپورته کړې په ناباوري یې ورته وکتل.
قوماندان دده د ډاډ لپاره پسې زیاته کړه:
- په ما باور وکه، غولوم دې نه، زما خبره خبره ده، چې درته ومې ویل څه نه درته وایم بس سرې سترګې ګرځه.
لاس یې وراوږد کړ د هغه بې ساه لاس یې په لاس کې ونیو وې ویل:
- پکت (فقط) ماته قناعت راکړه، ولې کمونیست شوی وې؟
- زه کمونیست نه یم پاك مسلمان یم.
- بسلمان به یې یا به نه یې خو ماته کمونیستي راوښیه.
بندي په تعجب ورته وویل:
- څنګه یې دروښیم زه زه ....
قوماندان یې خبره په خوله کې وروچه کړه:
- په څنګه منګه دې نه پوهیږم ماته صاف بیان وکه، سم سیي

(صحیح) راته ووایه چې سړی څرنګ کمونیس شي.

بیایې پورته د کوټې بازوانو ته وکتل داسې لکه چې شماري یې، پسې زیاته یې کړه:

ـ هو ماته وښیه چې سړی څرنګه کمونیس کیدای شي، څرنګه د ګناوو په کولو کې بې باکه واوسي.

بندي په ټیټ غږ وویل:

ـ زه والله که پې پوهیږم څه به درته ووایم.

ـ والله که پوهیږم، والله که پوهیږم د سپي زو، زه درته وایم ماته لاره راوښیه او ته ځان خلاصوې.

بیا ورنږدې شو سترګې یې تنګې کړې لاس یې د هغه په اوږه کیښود.

ـ ماته لاره راوښیه، چې سړی څرنګ کمونیس شي، څرنګ بې خوده شي او په دې باور پیدا کړي چې نه سوال شته نه ځواب، لکه چې دلته پوښتنه نشته هلته هم نشته.

چې بندي څه ونه ویل، دی شاته ولاړ دیوال ته داسې ودریده لکه یوم، مټې او سر یې په دیوال پورې ښتې او پښې یې له دیواله لرې ایښې وې په ارامه لهجه یې وویل:

ـ ووایه مه ډاریږه، ستا غږ له ما پرته هیڅوك هم نه اوري، په ما باور وکه، ما جذب که، ماته قناعت راکه. داسې څه راته ووایه چې زړه مې پې قرار شي.

له دیواله بیرته د کوټې د غولي منځ ته راغی، د بندي په اوږو یې لاس کیښود ویې ویل:

ـ ترتا مې قربان کړې، هیڅ چرت مه خرابوه، څوك به چې هم درته ونه ګوري، هغسې چې زه درسره کمك کوم ته هم کمك را سره وکه ما له دې عذابه وباسه.

چې بندي په تعجب او پوښتنې په ډول ورته وکتل ده ورته وویل:

هو دا څو شپې مې یوناپیژندل شوی عذاب ځوروي. خلك ما یو بختور سړی بولي. چې قدرت لرم، پیسې لرم. ښځې لرم. او هرڅه لرم خو دوی خبر نه دي چې په ما څه تیریږي.

په ژړغوني غږ یې پسې زیاته کړه:

ـ دوی څه خبر دي چې په ما کې وینه وچه ده. ورځ خو لا ښه ده، اوف زما شپه دې خدای نامی بنیادم ته نه وروینې. دا هم زما ګناه ده یو وخت مې ویل کاشکې ورځ نه وای سر او کال شپه وای، هغه وخت مې د شپې کارجوړ و، دا قدرت او هستې چې وینې ټول مې د شپې په لاس راوړي ځکه مې شپه خوښیده.

خواوس، اوس چې شپه رانږدې کیږي زه وایم کاشکې مړشوی وای.

بندي ته یې د کیناستو اشاره وکړه پخپله هم بندي ته مخامخ کیناست لکه چې خبره یې هیره کړې وي، تندی یې په لاس ټینګ ونیو څو شیبې چوپ و، لکه چې یوڅه ورپه یادشوي وي.

سریې را پورته کړ:

ـ هو ورځ ، ورځ ښه وي. دا ژوندي خلك وینم او د دنیا له شرمه زه هم ګرځم. امرونه کوم، پیسې ګټم. او د ژوند لپاره نوي فکرونه کوم.

خوشپه، اوف شپه.

ښی لاس یې موټی کړاو تندي ته یې تکیه کړ:

ـ د شپې بل وړ خوبونه وینم. داسې ځورونکي خوبونه چې خدای دې ترې وساته.

د دروازې خواته ولاړ دروازه یې خلاصه کړه. چې وې لیدل څوك نشته بیرته یې وتړله. ګلان ته نږدې کیناست په ټیټ غږ یې ورته وویل:

خوبونه نه دي خپسې دي. تمامه شپه مې په خوله بلا لاس را

ایښـی وي، چیغې مې څوك نه اوري رنګ رنګ بلاوې وینم. ډاریږم. زړه مې چوي.

بندي چوپ و. هیڅ یې نه ویل. قوماندان هاشم ته ځیر و.

د هاشم ده ته پام نه و، په کوټه کې یوې بلې خواته ګرځیده. بیرته راغی د بندي مخې ته په پلتري (چارزانو) کیناست:

ـ پخوا به خلکو ویل ښیښکې دینداره او ښه خلك ځوروي، نو ته وو ایه چې دینداره خلك ځوروي نو بیا له ما څه غواړي ما ولې نه پریږدي؟

بندي سر وښوراوو، چې نه یې د نفې مانا لرله نه د تائید.

قوماندان لګیاوو:

کاشکې یو ازې ښیښکې وای رنګ رنګ بلاوې په رنګ رنګ جامو کې راځي

ملا صاحب وایي چې دا د دغو مړو ارواوې دي چې ما وژلي دي، چې ورته وایم څه وکم، وایي خیراتونه وکړه، خیراتونه مې وکړل غوایي مې حلال کړل پسونه او وزې مې حلالې کړې.

بلاوې کمې نشوې اوس خو لا د غویو او وزو په جامو کې هم راتـه راځي.

قوماندان له جیب څخه د نسوارو ډبی راویوست په کیڼ ورغوي کې یې واچاوو د ښي لاس په یوه ګوته یې له شاو خوا سره راټول کړل:

ـ ملا هم ریښتیا وایي، هغه خلك چې ما وژلي دي. د شپې ډلـه ډلـه راځي، چیغې وهي نه پوهیږم څه وایي. څه غواړي؟

نسوار یې خولې ته واچول په ډکه خوله یې وویل:

ـ مړه خو څه کوي. هغه ژوندي چې د ورځې مې لـه سیوري ډاریږي د شپې هغه هم راځي او ما ځوروي.

نسوار یې یوې خواته تف کړل وې خندل:

ـ بیګا د ولي محمد مور په تورو کالو کې راغله ترستوني یې ونیولم چې هرڅومره زور مې کاوو ځان مې نشواى ترې خلاصولی.

نه پوهیږم په هغه جان (جهان) به مې څه حال وي.

په دې دنیا خو د هیڅ شي په خوند پوه نه شوم، نه ډوډۍ نه میوه هیڅ شی خوند نه راکوي بس هسې خیټه ډکوم.

دا بله ښځه مې هم اوس ترپام بده ده، بس لکه بلا چې وینم.

قوماندان همداسې لګیا و، دې ته یې پام نه و چې مخاطب یې خبرې اوري که نه، بس داسې ګڼه و لکه چې د عمرونو عمرونو ورك شوی دوست یې پیدا کړی وي ورته د خپل زړه غوټې پرانیزي.

په شونډو یې نرۍ موسکا ښکاره شوه ګلان ته نژدې شو وې ویل:

ـ هو ریښتیا په دې ټولو تیارو کې یوه رڼا هم شته که یې لاس ته راوړم شپې به مې رڼې شي.

قوماندان خوله په خوند سره خوځوله، داسې لکه چې په خوله کې یې شیریني یا بل خوږ څه وي، ژبه یې په دواړو شونډو راتیره کړه وې ویل:

ـ یو وار مې لیدلې ده، زړه مې پسې تللی دی څرنګه یې چې نوم خماره ده، هغسې خمارې سترګې لري. جمعه الدین مې مخې ته نشي دریدلای، حتماً یې لاس ته راوړم که نه وي....

خپله خبره یې همدلته پرېښوده. ګلان ته یې نیغ وکتل:

ـ ولې څه نه وایې؟

ـ څه ووایم صیب.

قوماندان یې سترګو ته ځیر شو.

ـ دا ووایه چې ته هم لکه زه داسې ډارونکي خوبونه وینې؟

ـ یه.

قوماندان هاشم په ناباوري سره وویل:

ـ رښتیا وایې؟

ـ دغسې خوبونه مې تر اوسه ندي لیدلي.

ـ اپرین. ولې دې نه دي لیدلي؟

ـ نه پوهیږم.

ـ قوماندان خپل څټ وګراوو. په خوشحالۍ یې وویل

ـ زه پوهیږم ، زه پوهیږم تـه ځکـه دا خوبونـه نـه وینـې او ځکـه نـه ځوریږې چې ته بې باوره یې. که باور هم لرې هغه د بلې دنیا په نشتوالی باور دی.

بیایې وپوښتل:

ـ دغسې نه ده؟

ـ یه.

ـ تا څومره خلك وژلي دي؟

ـ ما؟

ـ هو ووایه څو کسه دې تر اوسه وژلي دي. شمېر یې درته معلوم دی که زما غوندې یې؟

بندي په زاریو وویل:

ـ والله که مې څوك وژلي وي.

ـ زه له تا تحقیق نه کوم تحقیق داسې نه وي. هرڅومره دې چې وژلي دي هغه ستا کار دی ماته دومره ووایه چې د چا ارواګې ځوروي که یه؟

بندي سرټیټ اچولی و لنډ ځواب یې ورکړ:

ـ یه.

ـ بس ما ته همدا راوښیه چې څنګه سړی ځان له عذابه خلاص کړي.

بیایې په زاریو ورته وویل:

ملايانوته ورغلم. زيارتونو ته ولاړم. خيراتونه مې وکړل په شپو شپو ويښ پاتې شوم. بيا هم هغه عذاب هغه تورې بلاوې. اوس يوازې ته پاتې يې.

بندي پوښتنه وکړه:

- نو زه غريب به څه وکم؟

- ته راسره کمك وکه ما له عذابه خلاص کړه داسې لاره راوښيه چې ستا غونډې نور زه هم بد بد خوبونه ونه وينم.

بندي وويل:

- زه به څه ووايم؟

قوماندان بد بدورته وکتل. لکه چې په کتلوکې وايي:

- له تا هم څه شی جوړ نه شول.

خودا خبرې يې له خولې را ونه وتلې. بندي يې ترګريوان ونيوله ځايه يې په شدت سره راپورته کړ په بل لاس يې د هغه ستونی ټينګ ونيو:

- ووايه ژر راته ووايه. ولې سم دم نه راته وايې؟ دا هم ټول له بې غيرتي نه وايې په زړه کې ډيرې خبرې لرې.

بندي هيڅ ونه ويل. آن د هغه له لاسونو څخه يې د خپل ستوني د خلاصولو هڅه هم ونه کړه همداغسې غلی ولاړ و. هغه د چا خبره چرت يې هم نه خراباوو. خو قوماندان يې په دواړو لاسونو په ستوني زور راووست:

- وايې که نه ها؟

له دې سره يې د ګلان سر په سختۍ سره په ځمکه وويشت په خيټه يې پښنه کيښوده. غريبې نور هم قهرجن شو داسې چې ګلان ته يې پوهيدل هم ګران و. بله پښنه يې د هغه په ستوني کيښوده د ګلان سترګې زيږې زيږې راوختې.

هغه سپین پړی یې چې څو شیبې د مخه د بندي لاسونه او پښې ورباندې تړل شوې وې را واخیست. قات یې کړ. د بندي په وهلو یې پیل وکړ. کله به یې په ملا کله په پښو واهه. بندي یوازې زګیروی کاوو.

چې ښه ستړی شو پړی یې لرې وغورځاوو د دروازې خواته ولاړ بیرته راوګرځید ګلان یې ترستوني ونیو راجګ یې کړ:

ـ نه وایی ها؟

له دې سره یې د سوکانو او لغتو په وهلو شروع وکړه. ترګریوان یې ونیو د کوټې له دیوال سره یې وواهه.

ـ غیر یې ورکړه په ځمکه یې راوویشت.

بې له ځنډه یې بیرته راجګ کړ په ټول قوت یې سوک ورخطا کړ په پوزه یې وواهه. د بندي له پوزې وینو داره وکړه.

څوارلسم څپرکی

د وانه ښارګوټي په اډه کې موټر نه ول. ملوك یوه هوټل ته چې د لرګیو په تختو او سطرنجیو پوښل شوی و، ورغی. چای یې راوغوښت. د څنګ سړي له خبرو پوه شو چې هغه هم په خپل موټرکې وطن ته ځي. تري ویې پوښتل:

ـ د لارې ملګری دې پکار نه دی؟

ـ ولې نه خو ....

ـ خو مو مه پکې پیدا کوه. که په موټر کې ځای لري زه به هم درسره ولاړشم. چې ډیره مې سودا ده.

ـ ځای شته. خو خبره داسې ده، چې له ما سره په موټرکې مړی دی شپه په لاره کوم. د حکومت طیارې ګرځي چې موټر ووینې بمبارۍ پرې کوي که نه راسره ځې دا خو به لانبه شي.

د چای له څښلو وروسته یې، تابوت د موټر په شاتنۍ برخه کې کېښود او روان شول [illegible]ملوك لومړی خبرې نه کولې. خو د قوماندان سید محمد له خبرو پوه [illegible]ې له مړي سره د خپلوي اړیکې نه لري یوازې د هغه د ګروپ راکتي[illegible]. چې څو ورځې د مخه په جګړه کې ټپي او بیا د پاکستان په یوه ر[illegible]ن کې وفات شوی دی.

ملوك له جیب نه د سګریټو قوطی راویوست سید محمد ته یې ونیو. سید محمد ورته وخندل سګریټ دی که سګرټی؟

یه سګریټ دی زه د سګرېټو عادت نه لرم. یوازې په سفرکې مې ساټ پرې تیر وي. سید محمد له جیبه د چرسو ټوټه ورکړه. ملوك د چرسو تلی میده کړ سګریټ یې ترې ډك کړ. اوس نو تیاره مابنام و او ددوی ډاټسن (پایکپ) موټر د لویو غرونو په منځ کې لاره وهله. قومندان سید محمد هم په لاره د شپې کولو خبره هیره کړې وه. د موټر ټایپ سندره غږوله. دوی دواړو نور دا هیر کړی و. چې شاته د مړې تابوت پروت دی او هغه هم یو وخت ددوی د مورچل ملګری و. ټوکې وې خنداوه د چرسو دودونو د موټر سیټ په سر اخیستی و. قوماندان سید محمد خو به نسوار هم تر خپلو پښو لاندې توکول. ده ویل که د موټر ښیښه خلاصه کړې لوګی وزي او بیا به په د غو لږ چرسو نښه نشي.

ده ژر ژر خبرې کولې ملوك ته یې د خبرو نوبت نه ورکاوو. په جګړه کې په خپلو کارنامو غږیده بیایې ورو ورو خبرې شخصي کیسو ته ورسیدې هریوه خپلې خاطرې بیان کړې سید محمد د خپلې زوړرتیا بیلابیل داستانونه بیان کړل بیایې په دغو نږدې غرو کې په لومړي مرکز کې د خپلو زړورتیاوو په باب ډارونکې کیسې وکړې.

ـ څه څه مو ونه لیدل په اول کې زمونږ مرکز ددغه غره په ډډه کې په یوه پخوانۍ زړه کلا کې و. په هغه وخت کې زه د اوس غونډې قوماندان نه وم د شپې مې پیره کوله نیمه شپه وه توره تیاره وه یو تور وزګوری راغی خدای شته ډیر ترې وډار شوم یوځل خو مې زړه و چې ډزې پرې وکړم.

ـ ښه نو بیا؟

ـ بس خو ورمنډې مې کړې وزګوری مې په غیږ کې را واخیست او شاته مې واچاو. د مرکز په لوري راروان شوم په لاره ښه خوشحاله وم سباته به یې حلال کړو ...

- افرین بیا مو حلال کړ؟

- ته صبر دومره اسانه یې هم مه بوله په دې وخت کې که ګورم د وزګوري پښې په ځمکه ښکیږي ګبهي. واخیستم چې شاته مې وکتل وزګوري نه وو. یوه لویه توره بلا وه.

- وای!

- بس نو په هغه سات مې خوشې کړ او په منډه د یوې ډبرې شاته کیناستم که ګورم چې یوه توره بلا د یو جګ سپیدار غوندې زما په لوري رارووانه ده.

- توبه مې دې وي خدایه.

- کلاشینکوف ته مې مرمۍ تیره کړه او په ضربه مې وډراو. بلا زما په خوا رارووانه وه له تا یې څه پټه کم د شا په خوا مې را چاپیار کړل زبون مې وهل شوی و. نور مې په پښو کې د تللو توان نه و. د یوې بلې ډبرې شاته پټ شوم. خو بلا سوکه سوکه زما په لوري رارووانه وه. کله به وړه شوه کله غټه. توره شپه وه نور انډیوالان ټول ویده وه. له ځانه سره مې وویل چې ترې خلاصید ای خو نشې نو کلاشینکوف مې پې ضربه کړ....

- افرین د نر زو.

- بس چې کلاشینکوف می پې ضربه کړ د بلا له خولې د اسې چیغه ووتله چې تر اوسه مې په ټول ژوند کې نه ده اوریدلې بلا نوره هم پسې اوږده شوه یوې بلې خواته تاو راتاو شوه....

- په دې وخت کې (ملوك) د موټر د شا له ښیښې نه وکتل چیغه یې له خولې ووتله.

سیدمحمد په وارخطایی پوښتنه وکړه:

- څه خبره ده لکه چې وډار شوې؟

ملوك چې د شا ښیښې ته یې کتل وویل:

ـ م ... م. م. م مړې ...

سید محمد چې د موټر باډۍ ته وکتل له خولې یې چیغه ووتله.

ـ خیر خدایه دا خو مړی را پورته شوی دی اوس به څه کوو؟

ـ هله موټر تیز که.

ـ د موټر ښیښه پورته که چې له دې خوا را نه شي.

موټر یې نور هم تیز کړ نور یې د سرك لوړو او ژورو ته پام نه کاو (ملوك) د موټر دروازه ټینګه نیولې وه. موټر دومره تېزو چې ځان یې نشوای تکیه کولای. یوځل خو موټر له سرکه بلې خواته شو او نږدې و چې چپه شوی وای خو بیرته یې سرك ته سم کړ.

(ملوك) شاته وکتل مړی نور هم ددوی خواته رانږدې شوی و. د لاس په اشاره یې سید محمد وپوهاوو. موټر نور هم تیز شو. د موټر د مینځ د څراغونو اشارې یې مړې کړې.

(ملوك) د سترګو له کونجونو بیا شاته وکتل مړی ولاړو. او په دواړو لاسویې د موټر د سیټ بام نیولې و. په دواړو خولې را ماتې وې. یوځل خو د (ملوك) سر د موټر له چت سره ولګیده.

شاوخوا تپه تیاره وه اوس دوی د غره له تنګې راوتلي ول. څه شیبه وروسته (ملوك) وویل.

ـ ترخوبه په دشتوکې منډې وهو تراوسه لا مابنام دی ګهیځ هم ډیر لرې دی.

ـ نو څه کوو؟

ـ نه پوهیږم.

ـ نه پوهیږې نور مې په لاسوکې دمه نشته. موټر دې زده دې؟

ـ نه.

له دې سره یې موټر نورهم چټك کړ خو د ملوك زړه طاقت ونه کړ بیا یې ورته وویل

ـ اخير چيرې ځې؟ چې موږ ځو مړی هم را سره ځي. چيرته به ترې خلاص شو.

سيد محمد ورته وويل:

ـ اخيربه انشاء الله موټر يوځای چپه شي او که خدای کول دواړه به پکې مړه شو.

له دې سره يې موټرته بيا ايکسليټر ورکړ موټر داسې و، لکه چې په هوا ځي. ملوك چيغې وهلې:

ـ مه مه مه ته څه کوې؟ ځان دې له غاړې دی که څه؟ اوس به موټر گړنگ ته واچوې.

ـ څه وکم اخيرڅه لاره لرو؟ بيا يې سوړ اسويلی وايست: هی هی څه بې ځايه مړشوم.

څو شيبې غلې و بيا يې په ډك ستوني وويل

ـ بې عقل يم خر يم. په شپه کې څوك مړی بل ځای ته وړي؟

د موټر د سيټ بام په هيبت ناك آواز ودربيده، ملوك په لړزيدلي آواز وويل:

ـ مړی بام ټکوي. بل کار به وکړو.

ـ څه کار؟

ـ وبه تښتو.

ـ سيدمحمد ترخنگ ورته وکتل:

ـ د خدای ساده ځان په دغو خبرو خوشحاله وه. له مړي تښتيدی شې؟ چيرې به ځې؟

ـ د موټر دروازې به خلاصې کړو په رفتار کې به دواړه ځانونه غورځار کړو او په يوه خوابه منډه کړو.

ـ هوم دا خو دې بده خبره ونه کړه. خو دلته نږدې کلي نشته. تردې کنډو چې واوړو دغه چل به وکړو.

د موټر د سیټ بام هماغسې په درزا و.

چې له کنډو تیر شول دواړو په یوه وار له موټره ټوپ کړل. شاته یې ونه کتل د شمال په لوري یې منډه کړه. سید محمد شاته وکتل له خولې یې چیغه ووتله هغه لیدل چې مړی کفن په سر په دوی پسې منډې وهي. د سید محمد له پښې یوه څپلۍ لویدلې وه بله ده پخپله وغورځوله. دوی نور شاته نه کتل، کله به ولویدل بیرته به راپورته شول. په کلي کې د سپو غپا ددوی لپاره لوی زیری و. چې کلي ته نږدې شول په زوره زوره یې چیغې کړې.

ـ مسلمانانو د خدای پار دی.

خو د کلي له خوا کوم ځواب نه اوریدل کیده، دوی هماغسې په منډو ول او چیغې یې وهلې. د کلي منځ ته رسیدلي ول، له شاو خوا کورونو سپو ورته غپل.

کلیوال راووتل یوې بلې خواته چیغې شوې. د یوې کلا له برج نه خو چا ډزې هم وکړې سید محمد د خلکو منځ ته ورمنډه کړه:

ـ مه مه مړ م مړی....

د کلي خلک پرې را ټول شول. خو دده له خولې نامفهومه خبرې راوتلې. چې څوک نه وربانديې پوهیدل. په دې وخت کې ملوک هم را ورسیده. خلک په هغه ورټول شول په وارخطایي یې ورځخه پوښتنې پیل کړې:

ـ څه خبره ده؟

ـ له کومه راغلئ؟

کلیوالو پرله پسې پوښتنې کولې:

ـ تاسې څوک یاست؟ چېرې ځئ؟

خو په ځواب کې یې یوازې ام. م. م. ړ. ړ. اوریدل چې هیڅوک نه

ورباندې پوهيدل. د ملوك هم ژبون وهل شوى و. ترخوله يې غږ نه خوت يوازې يې شاته اشاره كوله.

له هغې خوا مړي منډې راوهلې. خو اوس يې كفن نه و اغوستې يوه كليوال ځوان پرې ډزونه وكړل. مړى په ځمكه ولويد. خلك ورغلل له نورو كورونو هم څراغونه راووتل. نږدې ټول كليوال راوتلي و. ټول د مړي په خوا ورغلل، هغه د كلي مخ ته په وچه وياله كې پروت و. معلومه شوه چې په كينه پښه لګيدلې دى.

څو كسو راواخيست او جومات ته يې يوړ. سيدمحمد او ملوك جومات ته نه تلل، سيد محمد د شا په خوا زورونه وهل:

- نه نه هغه هغه م، م مړى دى.

يوه كليوال په غوصه ورته وويل:

- وشه مړ نه دى، هسې مازې په پښه لګيدلى دى.

- نه، نه، نه مه مه مړى .... دى ز ززه نه ....

خو خلكو په زور د جومات په خوا ټيله كړل. دواړه .... د جومات د دروازې ترڅنګ پريوتل

يوه د زخمي پښه تړله. زخمي زګيروى كاوو، دوى دواړو په ډار ډار ورته كتل. ملوك او سيد محمد يو بل ته كتل او په كتلو كتلو كې يې له يو بل نه د پيښې وضاحت غوښت. نه پوهيدل چې څه پيښ شوي دي. سيد محمد زړ نازړه. د زخمي خواته وروڅكيده. له لرې يې پرې ږغ كړ:

- روزي خان يې؟

چا ځواب ورنه كړ. سيد محمد بيا وويل:

- زوى مړيه ته خو مړوې.

زخمي په غوصه وويل:

- پلار به دې مړ وي. مړى په موټر كې پروت دى

سپین ږیري زخمي ته مخ ور واړاوو:

ـ نا، ته له دوی سره نه وې؟

ـ ولې نه وم ددوی په موټر کې وم.

ملوك ورته وویل:

ـ دا ته څه ګډې وډې وایې کله له موږ سره وې.

ـ ما په هغه بل کلي کې لاس درکړ. خو تاسې موټر ونه دراوو، د هغه پټم خواته تاسې موټر سوکه کړ ما هم د موټر منځ ته درټوپ کړ.

سید محمد وویل:

ـ په موټر کې مړی و.

ـ هو زه هم د مړي خواته کیناستم.

ـ ښه نو بیا؟

ـ بیا چې تاسې موټر تیز که. زه هم وډار شوم چه ونه لویږم. چې هرڅومره مې تاسې ته چیغې وهلې او موټر مې ودرباوو تاسې به لا موټر تیز که.

ـ چې موږ موټر ودراو او دې خواته م رامنډې کړې تا ولې منډې راپسې وهلې؟

ـ نو تاسې ولې منډې وهلې؟

ـ موږ له تا منډې وهلې. موږ ویل مړی را ژوندی شوی دی.

زخمي وخندل:

ـ ما ویل تاسې کوم څه لیدلي دي ما هم له همدې ویرې منډې وهلې.

ټولو وخندل.

سید محمد څټ وګراوو. په جومات کې په پرتو سل[۱] وښویې ځان بوخت کړ. له ځان سره دبونګیده.

---

[۱] سل وابنه د شولو وابنه دي چې ځینې په جومات کې د فرش کار ترې اخلي.

ملوك لږ په غوصه ورته وويل:

ـ نو تاڅه بلا غوښتله چې له موږ سره په موټر کې سپريدې؟

ـ زه د خپلې خور کره تللې وم. بس ما ويل چې خپل کلي ته ځان ورسوم.

سپين ږيرې په ډاډينه ورته وويل:

ـ خير دی بلا وه برکت يې نه و.

د ډوډۍ له لوښو سره يوځای د چای پټنوسونه هم راوړل شول او دوی غلی د ډوډۍ په خوړلو لګيا شول.

☆ ☆ ☆

د ملوك د ماما کلی د غره په لمنه کې و. دی په اټکل تر دې ځايه را رسيدلی و په يوه نيم کورکې د سپي غپا اوريدل کيده. خوشبې د کاريز په غاړه کيناست بيرته د باغچې له ديوال سره روان شو. د سهار رڼا په خوريدو وه د آغا محمد د کلا مخې ته د لوخ کاريز په غاړه ودريده نه پوهيده څه وکړي. که دروازه وټکوي او ناڅاپي ورسره مخامخ شي څه به پيښ شي. خوشبې وروسته د لويې دروازې د شا ځنځير د خلاصيدو غږ واوريدل شو. يو د ټيټيې ونې سرې راووت. په لاره داسې روان و. لکه چې بوټونه يې په پښو کې آزاد وي او کوښښ کوي له پښو يې ونه ايستل شي. ملوك وپيژاند. له ځانه سره يې سوکه وويل آغا محمد ماما. آغا محمد دده په لورې راروان و. ملوك د کاريز د پاټ بلې خواته کيناست آغا محمد ګودر ته کوز شو. اودس يې وکړ. په څادر يې خپل مخ او لاسونه وچ کړل. له جيب نه يې ساعت راويوست په لاس يې وتاړه.

ملوك هم ورو ورو دده په لورې ور روان شو. چې ورنږدې شو پرې غږ يې کړ.

ـ ما ما!

آغا محمد یوې بلې خواته وکتل. ملوك یې ولید خو ویې نه پیژاند.

ملوك چې ورنږدې شو ژړا ته په نږدې غږ یې وویل:

ـ ما ما ته یې؟

ـ ته څوك یې هاګوا مانا څوك یې؟

ملوك له هماغه ځایه پرې غږ کړ:

ـ زه ملوك یم ما ما!

آغا محمد په وارخطایي او شکمن انداز ورته وویل:

ـ ملوك؟ کوم. کوم ګوا مانا څه وایې کوم ملوك؟

ـ زه یم ما ما ولې مې نه پېژنې:

او له دې سره یې په آغا محمد غېږ را تاو کړه.

آغا محمد زړه نا زړه غېږ ورکړه په روغبړ کې یې په وارخطایي ورته وویل:

ـ والکه ته څوك یې. دا څه سره وایې؟

ځان یې لږ ترې لرې کړ او څیرې ته یې ځیر شو.

ملوك ته ژړا او سلګیو د خبرو مجال ورنکړ یوازې یې وویل:

ـ ما ما. ما ....

آغا محمد رډ رډ ورته کتل.

ملوك خوریی یې؟ خدایه دا څه وینم.

ـ ما ما!

آغا محمد بیا ښکته پورته ورته وکتل

ـ توبه مې دې وي خدایه ته خومړ وې. لا اله الاالله محمد رسول الله. دا څه وینم.

او له دې سره یې ملوك بیا ټینګ په غېږ کې ونیو.

ښه ساعت دواړو په غیږو کې سره نیولي ول. خبرې یې نه کولې یوازې یې د سلګیو آواز اورېدل کېده.

آغا محمد ورو ورته وویل:

ـ یا خدایه پاکه دا څه وینم.

بیا یې په ځیر ځیر ورته وکتل:

ـ راځه راځه چې کورته ولاړ شو.

دواړه د کور په لوري روان شول.

میرمن یې په دالان کې د چای په تیارولو بوخته وه چې له آغا محمد سره یې بل سړی ولید د تناره په غاړه کیناسته مخ یې پټ کړ.

په نیمکش پلو یې ددوی خواته راوکتل. حیرانه وه چې خاوند یې ولې ونه ټوخیده هسې نه چې کوم خپلوان یې وي.

دا په دې سوچونو کې وه چې آغا محمد پرې غږ وکړ:

ـ ښځې زیرې مې درباندې...

خوناځایه یې خپله خبره پرې کړه. پخپل ذهن کې په مناسبه خبره پسې ګرځیده هسې نه چې د ملوك ژوندیتوب او راتلو یو له یوه غږ ورباندې بل ډول تاثیر وکړي.

خپله خبره یې داسې پسې تکمیله کړه.

ـ راځه کوټې ته راځه چې له نوې خوشحالي دې خبره کړم میرمن هماغسې د تناره په غاړه ناسته وه.

په دوی پسې راغله خود دالان په وره کې ودریده. آغامحمد په بیړه بیرته راووت.

او په آرامه لهجه یې وویل:

ـ ښځې چه نه اورې هغه به واورې.

ـ څه خبره ده؟

ـ ملوک خوریې ژوندی دی.

ـ دا څه وایې؟

ـ راځه وې ګوره.

میرمن یې هیڅ ونه ویل ځای په ځای کیناستله.

آغامحمد منت پرې وکړ:

ـ جګه شه ولې دې ویاړې ووتې؟

ـ وی، سړیه

ـ څه بلا ووهلې جګه شه ګوا.مانا ورشه پوښتنه ورسره وکه.

ښځې په ناباورې وویل:

ـ رېښتیا وایې دا ملوک دی؟

ـ نو څه غلطوم خودې نه.

ښځې په ساده ګۍ وویل:

ـ ابله ورځ یې قبر ته ورغلې وم قبر یې روغ جوړ و.

آغا محمد په غوصه ورته وویل:

ـ ډېرې خبرې مه کوه ګوامانا ورشه پوښتنه ورسره وکه ګوا مانا مړ را ژوندی شوی دی.

چې په کوټه راننوت په موسکا یې ملوک ته وویل؟

ـ هیڅوک نه مني چې ګوا مانا ته ژوندی یې. مامۍ دې هم هکه پرانه سوه.

میرمن یې راغله له ملوک سره یې روغبړ وکړ.

په لږ شیبه کې د شیدو چای او په پلاستیکي قاب کې کوچ راوړل شول خو ملوک ونه خوړل یوازې یې یوه پیاله خوږ چای سور کړ.

☆ ☆ ☆

ملوك له خوبه را پاڅیدلی و. لوخ سر پخپل ځای ناست و. یوځل بیایې کوټه ترنظر تیره کړه. مخامخ د یوې ګردې هندارې ترڅنګ د آغا محمد د ځوانۍ عکس راځړیدلی و چې کیڼ لاس یې په سینه ایښی و، او د کورتۍ په جیب کې یې قلم او یو بل لرګی چې ښایې مسواك به و. له ورایه معلومیدل. د عکس د چوکاټ په لرګي د وریښمو سره شنه ژیړ ګلان ټومبل شوي ول.

ترې لاندې دوه صندوقونه ایښي ول یو یې ساده کوچنی و. او بل یې تر هغه لوی ښکلی و. چې څو کاله د مخه آغا محمد له هندوستانه راوړی و. د کوټې په بل دیوال جای نماز او ترڅنګ یې یوه رپیده او شکور چې منځ یې د وریښمو او زرتارو په ګلانو ښکلی شوی و. دا د آغامحمد د میرمنې د واده یوازینۍ نښه وه. هغې به د کوټې له جارو کولو وروسته یوځل د خپل پلوپښځه پرې را تیروله.

ملوك دیوال ته ډېره ووهله او د شکور او رپیدې په ګلانو کې یې سترګې خښې کړې وې، سوچونو پسې واخیست د فکر باز یې لرې لرې غرونو ته پرواز وکړ.

لکه چې د شکور او رپیدې لیدلو یې بیا پخوانۍ خاطرې وریادې کړې هغه وختونه وریاد شول چې په زړه کې به یې له خمارې سره د واده ګوړې ماتولې.

ترخه موسکا یې وکړه ځان ورته ساده معلوم شو په اسویلي یې وویل:

بنده لرې ننبلولې مرګي لار ورته نیولې

دی په همدې سوچونو کې و. چې دروازه خلاصه شوه. آغامحمد و. ملوك تر بالښت لاندې سپینه خولۍ راواخیستله په سر یې سمه کړه آغا محمد له دروازې پرې غږ وکړ.

ـ خوریې ګله خوب دې وکړ؟

ـ هو داسې ویده وم چې په دنیا هم خبر نه وم.

ـ ښه شو چې را ویښ شوې ګوا مانا ډوډۍ تیاره ده. زموږ زړه نه کیده چې راویښ دې کړو.

په لږ وخت کې ډوډۍ راغله او ټول د ډوډۍ په خوړلو لګیا شول آغا محمد به ملوك ته په ځیر ځیر وکتل بیابه یې سر وښوراوو لکه چې اوس یې هم باور نه وي چې ملوك دې ژوندی وي بې واره یې وویل:

ـ رښتیا چې څوك خدای پاك نه وي وژلي ګوا مانا نه مړکیږي.

د ډوډۍ په سر آغا محمد ورځخه پوښتنې پیل کړې.

ملوك په خبرو راغی.

ـ زه هم دې ته فکر وړې یم، چې ولې یې وژلم، اوڅنګه ژوندی پاتې شوم.

ـ ګواه ما نا چې تا هغوی وژل، خود به هغو ته هم وژلې، خو دا را ته وو ایه چې څنګه ژوندی خلاص شوې او تر پاکستانه څنګه ورسیدې؟

ملوك شمیرلې شمیرلې خبرې کولې:

ـ خبره داسې ده چې زه دښمن نه یم ویشتلی.

آغا محمد په حیراني پوښتنه وکړه:

ـ نو چا وویشتلې؟

ـ مداشم.

ـ دا څه وایې ریښتیا؟

ـ هو نوڅه درواغ خونه وایم.

ـ آغا محمد په نا باورۍ او تعجب وویل

ـ دا څنګه نوولې؟

ـ نور زه هم نه پوهیږم. که رښتیا درته وو ایم زما هم جنګ ته چندیان

زړه نه کیده. څه روسان خو نه ول. دوی هم مجاهدین ول. او مور هم. اخیر جنګ و. که مې زړه و. که نه. جنګ مې کاوو. مور بیخي سره نږدې شوي و. زه او هاشم دیوه دیوال شاته پټ وو.

آغا محمد چوپ و. سر یې ټیټ اچولی و. ملوك وویل:

ـ له هرې خوا ګولۍ اوریدې. جنګ زیاتي ختمیده د ګولیو ډزونه لږ شوي ول. هاشم له مانه لرې شو پخپلو ګناهګارو مې ولید چې لاسي بم یې زما په لورې ګوزار کړ. نور زه ونه پوهیدم چې څه پیښ شول

ـ ښه نو بیا؟

چې په هوش راغلم په موټرکې وم. ټول وجود مې په وینو ککړ و. موټر د غرو په منځ کې روان و. له خولې مې چیغه ووتله. یو چا مې په سر لاس کیښود چې سترګې مې ور واړولې د جان محمد زوی محمد خان و. راته وې ویل آرام وکه ښوره مه. چې وینه دې زایه کیږي. تر شفاخانې پورې لږ ځای پاتې دی.

ـ مور ویل چې هغه هم له هغه جنګه وروسته بیا چا ونه لیده ښه کیسه کوه.

ـ په شفاخانه کې محمد خان ټوله کیسه راته وکړه . هغه هم هاشم لیدلی و. چې بم یې زما خواته راګوزار کړی و.

چې نور مجاهدین تللي ول. ده زه د هغه کلي په ډاټسن کې پاکستان ته ورسولم.

آغامحمد په نصیحت سره وویل

ـ ګوره هلکه د محمد خان خبرې مه منه. هاشم به ولې داسې کار کوي چې ګوامانا خپل ملګ ی پخپله مړ کړي. محمد خان پخپله له هاشم سره جنجال لري. څو واږ . هاشم په کور کې لیدل شوی دی

ملوك وویل

ـ نه نه ماما. هاشم ما پخپلو سترګو وليد چې بم يې زما په لوري راګوزار کړ.

آغا محمد په نا باوري وويل:

ـ عجيبه ده. نه وا هاشم به ولې دا کار کړی وي؟

ـ نه پوهيږم.

ـ آغامحمد يوه ټوټه ډوډۍ په لوښي کې لمده کړه او پيشو ته يې واچوله وې ويل:

ـ په هغه ورځ خو دې تر ټولو زيات خواشينی مالوميده.

ـ ما ما دا ته نه پيژنې. ما ډيروخت ورسره تيرکړی دی محمد هاشم لکه ګيدړه داسې دی.

په دهليزکې له زانګونه د ماشوم د ژړا غږ پورته شو د آغامحمد ميرمن زړه نازړه له کوټې ووتله.

آغامحمد وويل:

ـ اوس د خبرې بيخ ته ورسيدم چې ګو امانا هاشم ولې دا کار کړی دی. جامه دين غريب يې تر دوو سپيږمو رسولی دی.

ملوك د پوښتنې په ډول ورته وکتل.

آغامحمد زياته کړه:

ـ د جامه دين دې کور ودان وي نه زور ته تسليم شو نه زرو ته. جنګی هم مرګ مني خودی نه. يو وار خويې زهر هم خوړلي ول خو خدای ژوندی پاتې کړه.

پنځلسم څپرکی

ددوی د لیدو وعده غرمه مهال ټاکل شوې وه خو ملوك لاڅان سهار وختي چې ټول خلك په درانده خوب ویده ول د جمعه الدین باغ ته را رسولی و.

ده پرون د خپلې ماما د لور په وسیله خمارې ته د خپل راتگ احوال رالیږلی و، هغې هم نن په باغ کې د لیدو وعده ورکړې وه.

د جمعه الدین باغ چې له کلا سره یې گډ دیوال درلود نسبتًا لوړ لوړ دیوالونه یې لرل. سره له دې چې د انگورو زیاتره تاکونه یې وچ شوي ول او یوازې څو د زردالو او منې ونې او له دریو دېوالونو سره د سپیدارو ونې پکې ولاړې وې، خو جمعه الدین یې د پخوا په څیر کلکه ساتنه کوله د پخوا په شان یې وره ته او سپنیز زوړ قلف اچول شوی و. ددیوال په هغو ځایونو چې سرونه یې وران شوي او ټیټ شوي ول. د سنځلې او نورې اغزنې لښتې لکې کړې وې.

باغ ته د اوبو د لارې په سوري کې یې هم لرگي درولي ول. د باغ په دروازه کې یوه کوټه جوړه شوې وه. دا کوټه په اصل کې د باغ د ساتنې لپاره جوړه شوې وه. ې دوی به ځاله بلله. خو له جگړو د مخه دا کوټه یو ستر دوکان و. چې جمعه الدین به له همدې ځایه انگور. زردالو او منې په نورو دوکاندارانو باندې پلورل.

ملوك د همدې كوټې د بام له لوري د شپې باغ ته ورواوښت او د باغ په شمال ختيځ كونج كې د انګورو د يوه زاړه تاك ترڅنګ چې شاوخوا يې ځو د منو اوسپيدارو ونې ولاړې وې غلى كيناست.

او د خمارې د راتلو شيبې يې شمارلې، ده ته دانه وه معلومه چې د كلا د باغ د لوري په دور پورې بامونه نشته، ځكه خو يې ډير كوښښ كاوه، چې له هغې خوا يې څوك ونهويني او خپل د ناستې ځاى يې هم د ونو بل پلوته جوړكړى و.

ده ته لاپرون د ماما د لور په وسيله ډاډ وركړشوى و، چې باغ ته هيڅوك هم نه ورځي، يوازې مازديګر مهال د خمارې كشر ورور پسونه او وزې باغ ته ورولي او له ونو څخه پاڼې ورته راتويه وي، غرمه لا نه وه رارسيدلې، چې د باغ د كوټې د وره د ځنځير غږ يې واوريده، د ملوك زړه په ټوپونو شو. نه پوهيده څه وكړي، مخې ته ورمنډې كړي او خماره په غيږ كې ونيسي او كه ځاى په ځاى كيني.

له يوه عجيب حالت سره مخامخ شوى و، چې نه يې د خوشحالۍ نوم وركولې شو او نه د خواشينې، د زړه درزا يې پخپله اوريدله بهتره يې وبلله په خپل ځاى كيني. د ونو له شايې دواړه سترګې د باغ په وره كې خښې كړې وې.

له بنګړو ډك لاس يې وليد چې د باغ دوهمه دروازه يې خلاصه كړه.

خماره وه. چې د باغ په وره كې هكه پكه ولاړه وه. كه څه هم له ملوك څخه لرې وه. خو هغه يې په څيره كې د ژور بدلون نښې وليدلې. ونه يې ترپخوا لوړه ورته ښكاره شوه او نرۍ غاړه يې نوره هم نرۍ ورته ښكاره شوه.

د سترګو ښكلا يې د پخوا په څير نه وه. غټې سترګې يې لويدلې وې جګه او نرۍ پوزه يې نوره هم جګه شوې وه.

د ملوك په سترګو كې اوښكې راغلې. زړه يې و. د خمارۍ مخ ته په چيغو چيغو وژاړي.

د هغې ځاى په ځاى دريدو يې په زړه كې شك پيدا كړ. هسې نه چې له شايې نورڅوك وي. كه ځان څرګند كړي ښايي بل څوك يې هم ووينې. هماغسې پخپل ځاى كې ناست و.

خو خماره هماغسې ځاى په ځاى ولاړه وه. لكه چې د هغې زړه هم نه منله چې مړ يار دې يې راژوندى شوى وي . دده په لوري را روانه شوه. څو ګامه مخ ته راغله بيا ودريده.

د ملوك زړه طاقت ونه كړ. له ځايه را ولاړشو او ورو ورو د هغې په لوري رهي شو. ويريده چې خماره به دده په ليدو له خوشحالۍ چيغه وكړي او ټول به خبر شي.

خمارې دده په ليدو يوازې وويل:

ـ ته ؟

ـ هو خمارې زه يم. د مينې فيصله پخپله مينه كوي. خداى پاك دتا لپاره نه يم وژلى.

خو د هغې خبرې ځاى په ځاى هك حيران ودراوو:

ـ چې مړ واى ترديې به ښه وه.

خمارې په ټيټ غږ دا وويل او مخ يې بلې خواته واړاوو.

ملوك هيڅ ونه ويل. خمارې بيا په ډك ستوني وويل:

ـ ته ته څه خبريې چې په. په ما . ما... څه

خو ژړا د خبرو مجال ورنه كړ. خبره يې په سلګيو كې وركه شوه.

ملوك ورو وويل:

ـ خمارې داسې مه وايه زما اړيكې او س هم له مرګ سره نه دي شليدلې هسې د ژوندو روزي تماموم كنې لا پخوا مړيم.

خمارې پټ پټ ژړل.
ملوك بيا وويل:
ـ او چې ته هم داسې خبرې راته وكړې نو بيا به دې توفانو ته ځنګه تم شم.
دواړه د باغ په كونج كې دونو شاته كيناستل.
چوپ ول. ملوك په ځيرځير او حيراني ورته كتل خو خمارې په لرګي ځمكه ګروالـه دى د هغې چلند هك پك كړى و. نه پوهيده له كومه ځايه يې شروع كړي. اوځه ووايې. داسې معلوميده لكه چې پخپل راتګ پښيمانه وي.
د دواړو زړونه له بې شمېره ګيلو ډك ول. خو په سترګو كې يې د ديدن تنده وه.
ملوك ورو وويل:
ـ ځه خو ووايه ولې داسې غلې ناسته يې.
خمارې چې ځمكې ته يې كتل په شرمناك غږ وويل.
ـ ځه به ووايم. ما خپلې خبرې له اوښكو سره كړي دي.
ملوك لكه چې ددې خبرې د اوريدو هيله نه لرله. نيغ ورته وكتل پخپله بې وسې يې ژړا راغله سترګې يې تنګې كړې. لاندې شونډه يې په غاښ وچيچله.
خمارې وويل:
ـ شكر چې ته ژوندى راغلې.
ملوك د انګور له وچ تاك نه كوچنۍ لښته را پرې كړه دوه درې ځايه يې ماته كړه. دوه ټوټې يې ايسته وغورځولې په بله يې په ځمكه كې كرښې وړې كرښې راوايستلې. كرښو ته يې په ځيرځير كتل. لكه چې خپل فال پكې ګوري بيرته يې سر راجګ كړ.

ـ خمارې ما نیت کړی دی چې دواړه ولاړ شو.

ـ چیرې؟

ملوك په پریکړو الفاظو وویل:

ـ هلته چې ډار نه وي، هلته چې وکولای شو له یو بل سره مینه وکړو، له دې ځایه ډیر لرې.

خمارې په حیرانۍ وپوښتل:

ـ ته څه وایې؟

ـ په ما او تا ټولې لارې بندې دي، دواړه پاکستان ته ځو او هلته نوې ژوند شروع کوو.

ـ له واده وروسته؟

ملوك وویل:

ـ هی هی سر دې سوی بوی یې نه دی درغلی، هغه زما په سیوري پسې ګرځي، که خبرشي چې زه ژوندی یم او دلته راغلی یم وینه به مې ځمکې ته پرې نه ږدي. په دې حال کې واده کیږي؟

ـ ستا زړه دی چې په سپینو پایځو درسره ولاړه شم؟

ـ هو نو څه، له پردي سره خو نه ځې. نکاح شوېده او زما په نوم یې.

خمارې مخ بلې خواته واړاوو او وې ویل:

ـ تر اوسه هم داسې شوي دي، چې پښتنه پیغله دې په تورپیکي په سپینو پایځو د پلار له کوره وتلې وي؟

ـ ملوك په نصیحت وویل:

ـ ګوره مجبوریت هرڅه کوي. که زه او ته له دې ځایه ونه تښتو هاشم به نوري بلاوې په موږ راولي. آبا دې هم له هغه ډاریږي او هیڅ نشي کولای.

ـ نو هلته به ترې خلاص شو؟

ـ توکل په خدای. پاکستان ته ځو. هلته د تنظیم په دفتر کې د ما ناسکه ماما کار کوي. له هغه وسلې اخلم او دلته بل مرکز جوړوم بیابه ته هم ووینې چه څه کوم.

او چې خمارې څه ونه ویل. پسې زیاته یې کړه:

ـ بس نن شپه له خیره ځان تیارکړه.

ـ نن شپه؟

ـ هو.

خماره زړه نازړه وه، ښه شیبه غلې وه.

د ملوك په غږ لکه چې له خوبه را پاڅیدلې وي، له واره یې وپوښتل:

ـ تاپه دې باره کې سوچ کړی؟

ـ وایې نشته داسې لوری چې وروتښتي کمزوری په موږ تولې لارې بندې دي.

ـ ښه نو بیا بله شپه.

ـ سمه ده بله شپه به زه د باغ شاته د ګڼو ونو خواته درته انتظاریم.

دوی په دې باره کې چې څنګه او له کومو لارو پاکستان ته اوړي خبرې وکړې.

د خدای پاماني په وخت دواړه خوشحاله معلومیدل داسې لکه چې خپل ارمان ته رسیدلي وي.

شپاړسم څپرکی

په هغه ماښام خماره په عجیب حالت کې وه. هغه د چا خبره نیمه ویښه نیمه ویده وه. غیر عادي کارونو یې مور هم شکي کړې وه د غوا رالوشل یې هیر کړي و.

په ورو ماشومانو یې تر بل هروخت زیاته مینه کوله. کوچنی ورور یې څو ځله ښکل کړ او ورسره ویې ژړل هغه یې کوله په کوټه کې یوازې وي. کله به چې یوازې شوه له ځانه سره به یې پټ پټ ژړل خو بیرته به یې ژر اوښکې پاکې کړې. او په یوه غیر ضروري کار به لګیا شوه.

کوښښ به یې کاوو له مور سره سترګې په سترګو نه شي.

ډوډۍ یې د معمول خلاف وختي تیاره کړه.

سر پرې ګرځیده. لکه چې ډیره بې خوبه شوې وي پخپل ځای داسې اوږده وغځیده لکه چې غواړي ترسهاره ویده شي له سترګو یې اوښکې جارې وې. د ټیکري په پیڅه یې اوښکې پاکې کړې

له دې ویرې چې خوب پرې غالب نه شي. پخپل ځای کې کیناسته

چې پوه شوه نور ویده دي. له ځایه راولاړه شوه. د ګوتو په سرو د کوټې بر کونج ته ولاړه د صندوق شاته غوټه یې را واخیسته په دروازه کې یې کیښوده ښه شیبه هلته ودریده

خپلې جامې یې ټینګې نیولې وې. د شپې په تیاره کې د مور خواته

راغله. د هغې ترسر ودریده. بیایې د کوچنی وروړ مخ ښکل کړ دا سې لکه چې په ښکاره چیرته په سفر ځي.

د کوټې دروازه یې بې غږه غوړه خلاصه کړه. د ګوتو په سرو د لویې دروازې په لوري روانه شوه.

سپی په چوتره کې کونج ته پروت و. سر یې راجګ کړ له ځانه سره وغوریده. بیرته یې سر پخپلو پښو کیښود.

آسمان شین و او چوپتیا خوره وه دا چوپتیا به کله کله د کلي د سپو غپا ماته کړه.

خمارې د کلا له دروازې یوځل بیا د کور په لوري وکتل لکه چې وروستی خدای پاماني ورسره کوي.

زړه یې راډک شو. خو ویې نه ژړل. د دروازې ځنځیر یې په سختۍ سره خلاص کړ.

دباندې هیڅوک نه تر سترګو کیدل. دروازه یې په ځان پسې پورې کړه شاوخوا یې وڅارله. ښه یې وبلله چې همغلته ودریږي. څو شیبې هلته ودریده ملوک یې ونه لید.

څه وکړي مخ ته ولاړه شي؟ که مخ ته ځي چیرته ولاړه شي او که بیرته کورته ځي. څوک به پرې خبر شي.

د ګوتو په سرو د غواوو د اخورونو په لوري روانه شوه د مخامخ ونو خواته یې وکتل وډاره شوه. د یوه اخور ترخنګ غلې کیناستله.

ښه شیبه ځای پرځای ناسته وه. د کلي د یوه نیم سپي غپا به یې په زړه کې نوې هیلې راپیدا کړې.

ـ هغه به راروان وي. او سپي به هغه ته غاپي

د سپو د غپا لوري ته به یې وکتل خو هیڅوک یې نه لیدل د خپلې کلا سپي یې هم وغپل

خوشحاله له ځایه را ولاړه شوه. ورو ورو د بڼ په لوري روانه شوه. د سپي غپا ډیره ژر غلې شوه دا پوهیده چې د سپي په زیاته غپا به څوك راوېښ شي، او په شپه کې به د دوی له وتلو خبر شي خو بیا هم پرې خوشحاله وه چې سپي وغاپي او پخپله غپا د ملوك د راتلو زیری ورکړي خو سپي بیا ونه غپل.

خماره د باغ د دیوال له کونج سره ودریده، د باغ شاته د ګڼو ونو ځړاته هیڅوك نه معلومېدل.

د شا له خوا یې د چا د پښو ځرپهار واوریده. شاته یې وکتل څوك نه وو، خود پښو ځرپهار اوریدل کیده. شا وخوا یې وکتل هیڅوك نه معلومیدل.

په زړه یې ګبنی ګډه شوه، یخنی نه وه خودا ټوله لړزیدله. داسې لکه چې چا په ژمي کې سړې اوبه پرې تویې کړې وي.

زبون یې ووهل شو، نه یې چیغه کولای شوه. او نه هم کومې خواته تلای شوه.

ځانته یې غوصه راغله. یوې خواته د تلو وس یې هم په ځان کې نه لیده. ژړا ورغله یوځل یې بیا د ګڼو ونو په لوري وکتل.

ونې ترپخوا لوړې لوړې ورته وبرېښیدې.

کلمه یې وویله «لا اله الاالله محمد رسول الله» یا خدایه. یا خدایه. پرده.

اوله دې سره یې د دروازې په لوري منډه واخیسته د دروازې ځنځیر یې بند نه کړ په یوه منډه یې ځان کوټې ته ورساوو. او پخپل ځای کې تسیا وسیا پریوتله.

☆ ☆ ☆

ملوك په لاره يوځل بيا پخپل تصميم كې سوچ وكړ. او راتلونكى پلان يې ترشونډو لاندې تكرار كړ. د خمارې ليدلو او د بلې شپې د تيښتې په وعدې سره يې د خپل جوړ كړي پلان ترسره كيدل ليدل.

له ځانه سره يې وويل:

ـ چې خماره بوځم او واده ورسره وكم. دا هم له هاشم څخه يو لوى غچ اخستل دي. نورې خبرې به خداى اسانه كړي.

ملوك لا د ترخې په دښته نه و ورګډ شوى چې د ماما زوى يې وليد چې دده په لورې په بيړه را روان دى، وپوهيده چې كومه بده پيښه شوې ده، خپل ګامونه يې نورهم ګړندي كړل د ماما زوى يې له لرې چيغې وهلې:

ـ مه راځه ودريږه چې څوك دې ونه ويني.

ملوك ځاى پرځاى ودريده چې سلام رانږدې شو پوښتنه يې وكړه:

ـ څه خبره ده؟

سلام په ستړې سا وويل:

ـ د هاشم كسان راغلي دي په تاپسې ګرځي.

ملوك په وارخطايې وپوښتل:

ـ تا وليدل؟

ـ په ما نه دي ليدلي لا لا ويل چې دوه كسه راغلي ول. له حسن نه يې د تا پوښتنه كړې وه.

ـ دا څه وايې؟

ـ هو لالا ويل چې دلته مه راځه. د تا له راتګه خبر شوي دي ځان يوې خواته وباسه.

ملوك او سلام دواړه د كاريزونو د سپرغو په خوا روان شول څو شيبې يې هلته دمه جوړه كړه.

ملوك سلام ته مخ راواړاوو:

ـ چې داسې ده. نو ته ځان کورته رسوه. ماما ته ووایه چې زما اندیښنه مه کوه زه شپه د شیرینې ابۍ کره رسوم.

کلاشینکوف یې له ځمکې راپورته کړ په زنګنو یې کېښود.

ـ ماماته ووایه چې دا هم راسره وړم. نور توکل په خدای. کلي ته راتلای نه شم.

ملوك نیت وکړ چې شپه د خپلې ترور کره چې له دې ځایه نږدې ۲۰ ـ ۲۱ کیلومتره لرې وه تیره کړي او سبا شپه خپل پروګرام عملي کړي.

خو ښه یې وبلله چې د ترور کره د غره له لارې ځان ورسوي.

د کاریز ترخنګ د غره په لوري روان شو. مازدیګر مهال غره ته ورسیده.

درې تنه وسلوال کسان یې ترسترګو شول. د یوې ډبرې شاته کیناست. وسله وال کسان یوې کندې ته ښکته شول. ملوك بیرته له ځایه راولاړ شو. څو ګامه لانه و تللي چې یوبل وسله وال یې ولید. وسله وال د ډبرې شاته هغې نرۍ لارې ته ځیر و. چې د غره په منځ کې تیره شوې وه. او د ملوك دوی ګروپ به له هماغې لارې په خرو او کچرو وسلې راوړلې.

ملوك هم د یوې ډبرې شاته کیناست. ناپیژندل شوي وسله وال د ډبرې ترخنګ مورچل نیولی و. ملوك جرأت ونه کړ چې نږدې ورشي هسې نه چې د هاشم له کسانو څخه وي.

لاره یې چپه کړه. او د غره په ډډه کې مخ ته ولاړ.

نرۍ لارې ته نه ورسیدلی چې له لویدیځ لوري پرې ډزې وشوې یوه ګولۍ یې خواته په ډبره ولګیده.

ملوك ژر د یوې وړې ډبرې خواته کیناست. نورې ډزې هم پرې وشوې. ملوك چیغې کړې:

ـ های څوك یاست ډزې مه کوئ.

دې پوهیده چې دلته دحکومت کسان نه راځي

سره له دې چې دا د بل قوماندان ساحه وه. خو له ده سره دا ویره وه هسې نه د هاشم کسان په ده پسې راغلي وي. ده خپله خبره تکرار کړه خو چا ځواب ورنه کړ او ډزو هماغسې دوام درلود.

ملوك نږدې شا وخوا وڅارله. کیڼې خواته یې په لس متري کې یوه لویه ډبره وه. خو ورتلای نه شوای ځکه له هر خوا ګولۍ بادیدلې.

ملوك د همدغې ورې ډبرې تر څنګ ناسته خوره وبلله.

څو شیبې وروسته د ډزو شدت کم شو. اوس نو خال خال ډزې کیدې ملوك نه پوهیده ډزې وکړي که نه. که ویې کړي په چا ډزې وکړي.

ده نه پوهیده له چا سره مخامخ دی. تر اوسه ټول هغه وسله وال کسان چې ده لیدلي و. په شخصي جامو کې و. نو ښه یې وبلله چې ډزې ونه کړي. هسې نه چې ټوپك پخپلو وچلوي.

ملوك د لویې ډبرې په لوري منډه واخیستله څو ګامه نه و تللي چې له ښکته بیا ډزې پرې وشوې ځای په ځای کیناست. د پټیدو هیڅ ځای ورته نږدې نه و. بیرته یې د ډبرې په لوري منډه واخیستله. د ډبرې تر شاه پټ شو. په ډبره یې دا لیکل شوې لنډۍ ولوستله.

وطـــن نـــیـــولـــی رانه. نـــشـــي

روسیه ولی ورانوې ودان کورونه

تردې لاندې په هماغه لیك لیکل شوي و!

اخـــیـــربـــه تـــه هـــم ورتـــه وایـــي

للوللوشـه افـغـانـان راغلي دینه

د ډبرې درې خواوې بندې وې یوې خواته یوه بله ډبره وه. بله خوایې د غره هغې ډډې ته وه. چې ددښمن د راتلو ویره نه وه.

ملوك دا ځای ښه وګاڼه او مخ ته نه ولاړ. خو ډزې هماغسې روانې

وې. دا ډزې یوازې په ده نه کېدلې. ده لیدل چې د غره په مخامخ ډډه کې هم ګولۍ لګیږي.

ملوك نه پوهیده څه وکړي. د وسله والو کسانو پېژند نه ګرانه وه. یوازې یې شا و خوا څارله.

د غره په کوزه ډډه کې د بردیم زرهپوش او سرتیرو په لیدو وپوهیده چې راغلي وسله وال د حکومت کسان دي.

بې له دې چې پوه شي دښمنان چیرې ورته پټ دي، په ډزو یې پیل وکړ.

له ډزو سره جوخت له هرې خوا پرې د مرمیو باران جوړشو. لکه چې په وروستیو ډزو سره یې نورو ته د پټیدو ځای معلوم شوی و.

ملوك د کلاشینکوف شاژور بدل کړ، اوس یې نو یوازې په ختیځ لوري چې زیاتو بوټو او څلرګو د دښمن د لیدو مخه نیولې وه ډزې کولې.

خو ډزې یې هم په حساب کولې، کله کله به یې نورو خواو ته چې د ډزو ځای به ورته معلوم شو ډزې کولې.

ویې لیدل چې له مخامخ لوري دوه کسه کوښښ کوي چې دده د مورچل په لوري راوخیږي، ملوك ډزې بندې کړې، دوه کسان چې کله به پټ شول او کله به ښکاره اوس نو دده مورچل ته رانږدې شوي و.

کله چې د کوچنۍ ډبرې له شا راپورته شول او دده په لوري یې منډه راواخیستله، کلاشینکوف یې پرې ضربه کړ. دواړه ځای په ځای ولویدل.

ملوك ته اوس دوه شاژوره مرمۍ پاتې وې. له دریم شاژور نه یې یوه ګولۍ وایستله، په جیب کې یې واچوله.

له څلورو خواو کلابند شوی و. د وتلو لاره یې هم نه وه.

ملوك اوس یوازې یوې خواته ډزې نه کولې. په وار سره یې هرې خواته شمیرلې شمیرلې ډزې کولې.

له لاندې لوري يې يو تن وليد. چې دده د مورچل په خوا د راختلو هڅه کوي، چې ښه ځيرشو، ترشا يې دوه کسه نورهم ول. او د هغوى له شا دهشکې دده مورچل تراورلاندې نيولى و.

ملوك دا کسان وليدل، خو ډزې يې پرې ونه کړې، دهشکې د سر پورته کولو مجال نه ورکاوو، په همغه لوري يې څو اټکلي ډزې وکړې.

ددوهم شاژور مرمۍ هم مخ په خلاصيدو وې، خپل ځاى يې بدل کړ، د همغې لويې ډبرې څنګ ته پريوت، سره له دې چې د بوټو او ځاڼګو له خوا يې د ويشتل کيدو امکان لږې نه و، خو اوس يې کولاى شول، چې خپله مخه وڅاري.

هغه درې تنه چې دده د مورچل په لور راختل اوس نه معلوميدل، ښايي کوم يو يې وژل شوى وي او يا هم بيرته شاته تللي وي.

دهشکې دده مورچل هماغسې تر اور لاندې نيولى و.

يو تن يې بيا وليد چې د مورچل په لوري د راختلو هڅه کوي، نشان يې برابر کړ، په يوه ډز سره يې په ځمکه وويشت له دې سره يوځل بيا د مرميو باران پرې جوړشو، ملوك لږ را په څټ شو، له جيب څخه يې هغه يوه مرمۍ چې ساتلې يې وه را وايستله او په يو تش شاژور کې يې کيښودله، شارژور يې مخې ته کيښود. وروستى شارژور يې راواخيست او بيايې په ډزو پيل وکړ.

له هرې خوا مرمۍ پرې اوريدلې، بيرته را په شا شو، او له خپل پخواني ځاى څخه يې ډزې شروع کړې.

اوس يوازې يوې خواته متوجه و، خو يو يو ډز يې هرې خواته کاوو، د شا له خوا قهرجن غږيې تت ووت يو کړل

ـ لاس پورته کړه.

ملوك چې شاته وکتل، يو بريتور افسر يې شاته ولاړ و، افسر بې له

ځنډه په ده حمله وکړه، کلاشینکوف یې له لاسه وغورځاوو. افسر په دې بسنه ونه کړه. په خېټه کې یې په لغته وواهه. ملوك په ډبره برسیره ولویده، سر یې په ډبره ولګید.

افسر او یوه بل عسکر بیرته له ځایه راجګ کړ، لاسونه یې پرې وتړل.

اووه لسم څپرکی

ملوك د شكور د ظلمونو ډيرې كيسې اوريدلې وې ځكه خو يې د اسير كيدو په لومړيو شيبو كې يوازې د هغه نوم په ذهن يرغل كړی و.

مليشو او افسرانو هغه تر ۶۶ ګاز موټر پورې په وهلو، وهلو راووست.

د ملوك لاسونه شاته تړلي ول، او د سر لوڅي موټر په لرګينه چوكۍ د څوتنو ترمنځ ناست و، د موټر په جمپ سره به نورو ځانونه د موټر په رينګرارن باندې تم كړل خو ملوك به د موټر منځ ته را غورځار شو، نورو به په منت بيرته لرګينې چوكۍ ته پورته كړ.

خودده ويره يوائې له شكور څخه وه، په لاره كې يوازې د هغه په فكر كې و، په ذهن كې يې د هغه څيره مجسمه كوله، سرې سترګې، سور مخ، په خوله كې پراته اوږده اوږده بريتونه، او له شكور سره د مخامخ كيدو فكرخو د ډار سخته لړزونكې څپه پرې راوسته.

په موټر كې د ناستو كسانو خبرو ته يې غوږ نيولی و.

هغوی د ننني جګړې په باب خبرې كولې. هريوه د خپلې زړورتيا كيسې كولې.

ملوك له ځانه سره وويل:

ـ خدای مو خوار كه، با فسلطين مو فتح كړی دی. ټول له يوه كس سره جنګيدئ. هغه مو هم په چل كې ونيو.

ملوك غوښتل ددوی له خبرو پوه شي. چې له ده سره به څه چلند

کوي. خو هغوی خپلې شخصي کیسې کولې. هریوه ځان د ننني جګړې اتل باله.

دوی داسې پخپلو منځو کې په خبرو ګرم ول. چې ملوك یې یومخ هیر کړی و. ملوك شاوخوا وڅارله. موټر په بې لارو لارو په تیزۍ سره روان و.

ځان یې سره سم کړ. چې له موټره ځان وغورځوي دی ویریده هسې نه چې مړ به یې نه کړي او ژوندی به یې عبدالشکورته ورسوي.

موټر له کلیو لرې په یوه لویه دښته کې لاره لنډه وله. ملوك ښه وبلله چې چیرته د کوم کلي خوا ته ځان له موټره غورځار کړي له ځانه سره یې ټولې لارې وسنجولې. له موټره لویدل دوه ګټې لري. یابه دوی وربانديې ډزې وکړي او وبه وژل شي. یا به په کلي کې ترې ورك شي. کلي ته بیا د حکومت کسان په اسانه سره نشي ننوتلای. خو موټر لا هماغسې په لویه دښته کې روان و. او دا ویره موجوده وه چې ژوندی یې ولایت ته ورسوي.

موټر د دیبانو د کاریز خوا ته ورسیده. ملوك همدا مناسب ځای وګانه. او نیت یې وکړ چې له موټر څخه د لویدلو سره سم ځان د کاریز سپرغې ته غورځار کړي.

له ځایه راولاړشو. مخ یې بلې خواته واړاوو. خو د شا له خوا چا په قنداغ وواهه:

ـ کینه د سپي زو. تا ....

یوبل وویل:

ـ مه یې کوه بې چاره سیل کوي.

ـ د سیل وخت یې لا پاتې دی.

اوله دې سره یې بل قنداغ هم وواهه. د موټر په شاتنۍ برخه کې ناست د ژیړې لونګۍ وال په سرتیري سترګې ور برګې کړې:

ـ بس چې نور یې ونه وهې.

ـ د تا څه خیال دی په اوږو یې سپورکم ها.

ـ رشید ګله دا د تا کار نه دی.

رشید په زوته وخندل:

ـ واه واه دا ټوپك مې لکه چې د میلو لپاره په غاړه کې اچولی دی.

چې هغه څه ونه ویل په نصیحت سره یې ورته وویل:

ـ ګلاخانه وروره چې ټوپك، دې په اوږو وي یا به بل وژني یا به بل تا وژني، ددې لپاره چې تا سوك (څوك) مړ نه کړي نو اول وار ته کوه.

ـ دا د نارینه کار نه دی.

رشید په پسخند وویل:

ـ نو تا شزې (ښځې) لیدلې دي چې ټوپك یې په اوږه کړی وي.

ګلاخان د کرکې په ډول مخ بلې خواته واړاوو:

ـ ښځې رحم لري خو ته یې نه لرې. د چا په ګوګل کې چې د غوښې زړه وي هغه ټوپك نه اخلي او اول وار هم نه کوي.

ـ نو بیا دې ولې په اوږه کړی دی؟

ـ دا هم مجبوریت دی.

رشید ملوك په مخ وواهه:

ـ سم کینه د خره زویه.

یوه بل بریتور ځوان چې د موټر په مخکینۍ برخه کې ولاړ و مخ را واړاو:

ـ ګلاخانه څې کوې. چې تا اوس له ځانه وکیل مدافع جوړ که.

ګلاخان خپله ړنګه شوې پګړۍ سمه کړه ویې ویل:

ـ تربور ورور وي د هیڅ سپکه نه پې لوریږي. نه دې دي اوریدلي چې تربور مړ که لمر ته یې مه پریږده

ملوك په لومړي ځل ګلاخان ته وكتل، پخپل ذهن يې فشار راوړ، ويې پيژاند:

دا خو دعبدالمنان اكازوى دى، وايي پلاريې په كوم مارش (لاريون) كې د تره كي عكس نيولى و، او په هغه جرم يې څو شپې وروسته وواژه. ګلاخان او بل مشر ورور كلاخان يې د عثمان خيلو په كلي كې د ماما كورته وتښتيدل او له هغه ځايه حكومت ته ولاړل.

كه د ګلاخان نوم چا نه واى اخيستى او هغه نه واى ويلي چې تربور ورو وي او د هيچا په سپكه نه لوريږي ښايي ملوك هيڅ نه واى پيژندلى.

ملوك د هغه په ليدو ډيرخوشحاله شو، زړه يې و، ورو لاړ شي او په غيږ كې يې ونيسي، ورسره وژاړي.

ددوى دواړو پلرونه يو وخت ښه انډيوالان ول، په ژمي به دواړه يوځاى پنجاب ته د مزدوري لپاره تلل او پسرلى به دواړه يوځاى راتلل. ملوك او ګلاخان ته به يې نوې جامې راوړې.

ددوى كلي سره جلا ول، خو پټي يې پوله په پوله ول، دواړو به درمندونه يوځاى اچول، د شپې به په درمندونو كې ويده كيدل او ګډې سندرې به يې ويلې.

- اه څه وختونه و، خو ارمان چې قدر يې سړي ته نه معلوميږي.

تير خواږه وختونه يې د فلم د صحنو په څير د سترګو په وړاندې تيرشول.

ملوك دومره په تيرو وختونوكې لاهو شو، چې خپل ځان ترې هير شو، يو ډول پټ هوس يې په زړه كې په ټوپونوو.

د خوږو وختونو په باب فكر هم، د ښكلې څيرې او ښكلو منظرو د ليدو په څير سړي خوږو وختونو ته بيايي، او له زړه يې ټولې انديښنې او كينې لرې كوي.

ملوك هم په يو عجيب حالت کې و. د جومات د ملاصاحب خبرې ورياد شوې، فکر يې وکړ ښايي هغه حالت او کيفيت چې شهيد يې د مرګ په وخت کې د رڼا د يوې ځړيکې په څير ويني اوس رارسيدلی وي.

د موټر له سيټ څخه د ټايپ سندرې بيرته او سني وخت ته راستون کړ:

ای سـربـازه يـاره خيږه په مورچل باندې

بيابه دې ويده کړمه سيوري د اوربل لاندې

ترڅنګ ناست کس يې په ټرکه وويل:

ای سربازه ياره پټ شه تر بيلر لاندې

بيابه دې چوختو کمه ټاير د موټر لاندې

څوتنو په ټکي وخندل، خو بيرته ژر غلي شول يوبل ته يې وکتل يوه ژبه راويستله لکه لويه غلطي چې ترې شوې وي.

يوه بل پرې غږ کړ:

_ تاجيه اوس لکه چې شاعر هم شوې.

_ شاعر ماير خو نه يم، هسې مې خولې ته راغله. شعرونه خو هغه څوك وايي چې ټوپك پيژني هم نه.

ټوپك ته يې په کرکه وکتل د دواړو څنګنو ترمنځ يې پټ کړ.

ګلاخان غلې ناست و، نه يې د تاج محمد سندرې ته وخندل او نه يې هم د بل په څير نارضايتی وښودله. هغه د چاخبره څان يې ناګومانه واچاوو.

ملوك دواړه سترګې په ګلاخان کې خښې کړې وې. خو هغه يوځل هم ورته ونه کتل.

د هغه وروستۍ خبرې يې زړه ګرو کړی و. څو واره يې په زړه کې وروګرځيدل. چې غږ پې وکړي.ورته ووايي زه ملوك يم ستا ملګری يم. که زما لاس ترلي ته خو ازاد يې. راشه راشه په غيږ کې مې ونيسه راشه راسره وژاړه.

چا موږ سره بيل کړي يو. راشه چې د خپلو پلرونو ارواوې خوشحاله کړو. د خپلو پلرونو په خير ملګرتيا وکړو. ګډه مسافري وکړو. ښه کورنګ آسان واخلو او د پلرو په څير سانګې ووهو. ډولونو ته وناڅو. په درمندونو او پاليزونو کې سندرې ووايو. شين خالۍ وستايو. نيم کښې پلونه يادکړو. ګودرونه وستايو خيردي که توره شپه ده. توره خونه. شين خالی نه ده مالومه.

توره شپه به خدای سبا کړي

شين خالۍ به خدای پيداکړي

راشه راشه غيږ راکړه. راشه چې بيرته د مينې او محبت ژوند شروع کړو.
د ټوپك له ميله مه راته ګوره، سم راته وګوره. پخپلو سترګو راته وګوره.
ملوك يوځل بيا هڅه وکړه چې خپل لاسونه خلاص کړي لاسونو يې درد وکړ.

لکه نوی يې چې ځان ته پام شوی و. ځان ته يې وکتل او بيا يې ګلاخان ته وکتل. عجيبه ده د شيرخان د زوی لاسونه تړلي دي. او د منان د زوی په لاس کې ټوپك دی. د ژوليا خبرې وريادې شوې. عجيبه ده. عجيبه ده په دې وطن کې د څومره انسانانو لاسونه تړلي دي او څومره انسانان ټوپك په لاس مخامخ ورته ولاړ دي.

عجيبه ده. عجيبه ده.

ملوك يوځل بيا ځان او بيا ګلاخان ته وکتل پخپلو تيرو فکرونو پښيماني ورغله:

ـ يه يه هيڅکله نه. زما لاس تړلي او د هغه په لاس کې ټوپك دی. که زه هغه ته د دوستۍ لاس غځوم دا به بې غيرتي وي. دا ژوند په دې نه ارزي چې چاته سرې سر ټيټ کړي.
اوس زما او د هغه يارانه نه کيږي.

چې له تا سره په قدبرابر نه وي د هغه سړي په څنګ کې هم مه درېږه.
د پلار دا نصیحت چې په وار وار یې ورته کړی و. ورياد شو.
اوس ګلاخان تر ما زورور دی. خیر که زه او دی او زمونږ دواړو
پلرونه سره ملګري ول. یه یه.
دا ژوند په دې نه ارزي. چې د هغه لپاره چاته سر ټیټ شي. دوه
ورځې ژوند دی چې په سپیتانه یې تیروم په میړانه به یې تیرکم.
په همدې سوچونو کې موټر د نیمه فوځي قطعې په نظام قراوول
ورننوت.
په موټر کې سپرو کسانو له خپلو جامو دوړې او ګرځونه وڅنډل.
مخې او شاته نور موټر او زرهپوشونه هم ودریدل.
د موټر ترڅنګ دوو افسرانو د ملوك په سر لانجه جوړه کړه.
یوه ویل څارندوی ته یې ولم.
خو هغه بل نه منله. ویل یې رفیق شکور امر کړی دی چې ټول
مجرمین باید اول ده ته وروستل شي هر یوه پخپله ګټه استدلال کاوو.
ملوك چې د شکور نوم واوریده په زړه یې بیا لړزه ګډه شوه. هیڅ
امید نه و ورته پاتې. ګلاخان هم له موټره ښکته شو. هیڅ یې ونه ویل
ملوك په زړه کې خداي. خدای یاداوو. چې له شکور څخه بچ شي او
بل ځای ته یې ولیږي.
ددواړو افسرانو لانجه روانه وه. خو یو بل افسر وویل:
ـ پرنسیب باید مراعات شي. امنیت ته یې بوزئ بیابه یې ګورو.
د ملوك زړه وښویده. له ځانه سره یې وویل:
ـ اه اخیر له هغه دوزخي سره مخامخ شوم.

اتلسم څپرکی

د ملوك د وړاندوینې په خلاف شکور له ونې لوړ چاغ سړی و، ږیره او بریتونه یې داسې پاك خریلي و، لکه چې ویښتان یې له بیخه ایستلي وي، ځای یې د غوږو او غاړې ویښتانو نیولی و، د غاړې ویښتان به یې زیاتره د سپین کمیس ترغاړو راوتلي ول، ټیټه پلنه پوزه یې په غټ سپین مخ کې ورکه وه، خو دواړه غټې شونډې یې داسې سرې وې لکه چې د شونډو رنګ یې پرې موښلی وي.

ملوك د همدې شیبې لپاره چې له شکور سره مخامخ نه شي څو ځله له موټر څخه د غورځیدو هڅه کړې وه له ځانه سره یې وویل:

ـ خدایه چې نه دې وژلم لکه چې دا ځناور دې را لیده.

سرتیري یوازې دومره وویل:

ـ صایب دا هغه اشرار دی. چې په کمین کې مو نیولی دی.

شکور تر شونډو لاندې وویل:

ـ توره موکړېده، یوازې یونفر؟ معلومه ده چې زموږ ټول راپورونه په واقعیت بنا ندي.

سرتیری او بل افسر چې دمخه په دفترکې و. ووتل ملوك د دروازې خواته لاس تړلی ولاړ و. شکور د لوی میز شاته د کاغذونو په لوستلو بوخت و.

له ځایه راولاړ شو، په میز یې یو ځل بیا نظر تیر کړ په یوه کاغذ ورتېت شو بیایې ملوك ته مخ وروا ړاوو:

ښه ته د هماغه خوني اشرار هاشم د بانډ غړی یې؟

ملوك له ځانه سره وویل:

ـ وګوره عجیبه ده غلبیل کوزې ته وایي چې ته دوه سوري لرې، ځان ته یې پام نه دی خپل ځان ورته پاکه فیروزه ښکاري.

شکور په دفتر کې یوې بلې خواته وګرځېده، ملوك ته مخامخ ودریده ویې پوښتل:

ـ ښه تاسې څو نفره وئ؟

ـ یو خدای و، یوزه وم.

شکور په سړه سینه وویل:

ـ ځان مه تیروه، ووایه چې نور ګروپ موڅه شو. وسلې او کچرې مو څه کړې؟

ـ زه یوازې وم.

ـ ته لکه چې ما نه پیژنې ها، دلته به اول ما ته اعتراف کوې.

ملوك خپله مخکښنی خبره تکرار کړه.

شکور په بم غږ وویل:

ـ زما له انسانیته سو استفاده مه کوه. په شرافت دومره دې ووهم. چې د مرګ په ارمان شې پوه شوې که نه.

ملوك له ځانه سره وویل: عجیبه ده دې ته انسانیت وایي. د شکور راوتلو سترګو ته یې وکتل په عاجزۍ یې وویل:

ـ زه رښتیا وایم تکي تنها یوازې، په ....

خود شکور بې واره سوك یې په خوله کې خبره ور وچه کړه.

ـ زه ... زه ....

شکور نورو خبرو ته پرې ننښود. له څېرې نه یې وپوهید چې په اسانه اقرار نه کوي. شکور د کشف او تحقیق په برخه کې درې کاله په شوروي اتحاد کې زده کړې کړې وې. او په دې برخه کې د تجربې خاوند بلل کیده. تراوسه پورې یې له رنګارنګ تاکتیکونو څخه په ګټې اخیستنې سره ډیر په خبرو راوستي ول. له هر زنداني سره به یې لومړی نرم چلند کاوو. که به یې اعتراف ونه کړ نو ډول ډول جزاګانې به یې ورکولې. دده تحقیق دریم پړاو هم درلود. په دریم پړاو کې به یې د خپلو او یا ترلاس لاندې کارکوونکو د ظلمونو له امله له بندي څخه بښنه غوښته. د هغه په غم او درد به یې ځان شریکاوو، آن ځینې وخت به یې ورسره ژړل هم. او بیا به یې په چل کې پرې اقرار وکړ. که به په کوم بندي دده دغو ټولو تاکتیکونو اثر ونه کړ او چوپ به پاتې شو. بیا به یې په شپه کې په دښته کې کندې ته بوت او د تل لپاره به یې چوپ کاوو. شکور به ځینو کله کله شکرودنف هم باله. معلومه نه وه چې دانوم ده په ځان ایښی و. که به خلکو له مسخرو باله.

د پخوا په خلاف نن له ملوك سره د شکور نرم چلند لنډ و. ډیر ژر دده په خبره په دا بله خوا راواوښت.

ملوك یې تر ستوني نیولی و:

ـ وایې که نه. ته لکه چې ما نه پیژنې. چې د طوطي غوندې دې په خبرو رانه ولم. خپل نوم بدلوم.

د ملوك ستونی یې پریښود. همداسې مخامخ ورته ودریده. ملوك اوږده سا واچوله شکور په نس کې په سوك وواهه.

ـ که څه ونه وایې دا مرداره خوله به دې د تل لپاره له خاورو ډکه کړم او له دې سره یې د لغتو او سوکانو شروع پرې وکړله.

ملوك د دفتر د چای خوړلو په کوچنې میز ورولویده.

د میز پرسر ښیښه یې سګرټ دانۍ ټوټې ټوټې شوه.

شکور غوریده نور یې څوك په خبرو نه پوهیدل.

د تیلفون زنګ وویل شو. شکور د میز خواته ورغی. په تیلفون یې لاس کیښود. غوږی یې راپورته کړ. له ساه ډك و خبرې یې نه شوای کولای ورو یې وویل:

ـ بلې!

شکور د تیلفون غوږی په غوږ کې تر میز راتاو شو. پخپله چوکۍ کیناست. له هغې خوا چا خبرې کولې خوده یواځې په ((ام)) ((ام)) ځواب ورکاوو.

او د ((سمه ده بیابه خبرې پې وکو)) په ویلو یې د تیلفون ګوشي (غوږی) کیښود.

ملوك ته یې چې د اوږده کوچ خواته ناست و بد بد وکتل تر میز لاندې زنګ یې وواهه یو دنګ سرتیری راننوت. شکوروویل:

ـ دا د لارینس زوی بوزه او غلام سنایي ماته راولیږه.

نولسم څپرکی

د ملوك د پيدا کولو لپاره د قوماندان هاشم د کسانو هڅو کومه نتيجه ورنه کړه په لومړي سر کې فکر کيده چې هغه له سيمې تښتيدلی دی، قوماندان هاشم اغا محمد د کلا په برج کې بندي کړ اوس نو د ملوك د بندي توب او سيمې ته د هغه له راتگه ټول خبرشوي ول.

څو شپې وروسته قدوس د حکومت له خوا د ملوك د نيول کيدو خبر راوړ خو هاشم قدوس پټ پوه کړی و. نوروته ووايې چې ملوك پخپله خوښه حکومت ته تسليم شوی دی. دا خبره ډيره ژر په ټوله سيمه کې خپره شوه. سره له دې چې ملوك په مړو کې حساب شوی و، خو تربرونو يې لا تر اوسه د نجل، مال او جايداد د خپلولو هڅه نه وه کړې.

خو حکومت ته د ملوك د تسليميدو د خبرې په خپريدو سره د ملوك باغ قوماندان د ځان کړ او نور جايداد يې تربرونو په خپلو کې سره وويشه د کوز کاريز ملك يې د مخه گرو کړی و.

د سموت په خبره د ملوك پيغله نه بلکې ځمکه کونډه شوې وه.

خماره له هغې شپې راهيسې سخته ناروغه شوه مور به يې وويل چې د شپې په ډيران ډاره شوې ده. او له هغې شپې راهيسې پيريان پې کينستي دي. د خمارې رنگ ورځ په ورځ ژيړيده. په ډيرو زيارتونو يې وگرځوله. د مونه او تاويزونه يې ورته راوړل.

ځواونۍ يې پرله پسې روحاني بابا ته يووړه، د ډمانو د زيارت په سپرغه کې خو يې يوه شپه هم پې تيره کړه. خوشحال يې تر پخوا بدتر شو بنايي قوماندان هاشم د هغې له دې ناروغۍ څخه خبر شوی وي. ځکه خو يې له هغې سره د واده کولو خبره هيره کړې وه.

شلم څپرکی

دوو سرتيرو ملوك د شكور دفتر ته راووست. خو داخل يې لاسونه نه وو تړل شوي. سرتيري له احترام كولو وروسته ووتل.

ملوك هماغسې ژېړ زبيښلى په دروازه كې ولاړو. په زړه يې لړزه ګډه وه. تر سترګو لاندې يې د شكور حركتونه څارل چې په تيلفون كې يې خبرې كولې د تيليفوني خبرو په وخت يې داسې لاسونه خوځول لكه يوې لويې غونډې ته چې وينا كوي.

چې خبرې يې خلاصې كړې له ځايه راولاړ شو له ملوك سره يې په لاس روغبړ وكړ. ملوك زړه نازړه لاس وركړ.

شكور چوكۍ ته اشاره وكړه ويې ويل:

ـ كينه.

ملوك لا ولاړ و. شكور يې په مټ لاس كيښنود:

ـ كينه ولې ولاړ يې. زه پوهيږم. چې له تاسره ډير بد چلند شوى دى. نه مه خپه كيږه دلته هم د هاشم غونډې خون اشام افراد پيدا كيږي. د كړكۍ خواته ودريده پسې زياته يې كړه:

ـ د هغو په ځاى زه بخښنه درنه غواړم. دوى د انقلاب مطالبات په نظر كې نه نيسي موږ ستا په باره كې ټول معلومات او اطلاعات تر لاسه كړل.

موسکی شو ویې ویل:

ـ لیونیه تاخو داهم نه ویل چې د قوماندان هاشم چاړه ستا ستوني ته هم رسیدلې ده.

ملوك له ځانه سره فکرو کړ:

وګوره لیوه بیا د پسه پوست واغوست، عجیب خلك دي په هره جامه کې ځان جوړولی شي.

ترشرندي لاندې یې د هغه ځواب ورکړ:

ـ کیږي نو، دنیاده، له کومه ظلمه به سړی وژاړي.

ـ نور نو له ظلم او ستم نه خلاص شوې، خوته به یو کار کوې.

د ملوك مخې ته ودریده ویې ویل:

ـ ودې نه ویل کوم کار؟ هغه د هاشم وژل دي.

ملوك په حیراني ورته وکتل.

ـ هو هم ځان د هغه له شره خلاص کړه او هم نور خلك ترې بیغمه کړه یعنې هم ثواب هم خرما.

په خندا یې پسې زیاته کړه:

ـ غزا دې ته وایي، تاهسې غلطه کړیده، ځنګه خوښه دې ده؟

ملوك ورو وویل:

ـ که ما وژلی شوای، دې حال ته به ولې رارسیدم.

ـ لیونیه هغه وخت یوازې وې، اوس یوازې نه یې، مونږ ټول امکانات درته برابروو. او بیا چې په حکومت کې هم مقام او هرڅومره پیسې چې غواړې ترتا قربان. په غرور یې پسې زیاته کړه: لیونیه انقلاب له تا سره دی.

ـ زه دا کار نشم کولای.

شکور ټینګارکاوو:

ـ مور ټول فکر کړی دی، یوازې ته یې چې هاشم وژلی شې او بس پټ دې هلته لیږو، په اساني یې وژلی شې، زموږ شبکې درسره کومک کوي.

ـ زه یې نه وژنم.

شکور په تعجب وویل:

ـ ولې؟

ـ بس.

دشکور په ټنډه کې کرښې پیدا شوې ویې ویل:

ـ وایي خر یې چیرې کشاوو او دی چیرې ته، مور سمه لاره درښیو او ته لا نخرې کوې.

ـ دا سمه لاره نه ده، دا د میړانې لاره نه ده، چې د قیامت یوه ورځ هم پاتې وي زه غچ ترې اخلم خو داسې نه.

شکور په نصیحت وویل:

ـ ګوره که زموږ خبره ونه منې حال به دې ډېر خراب شي.

ملوك په زړه کې وویل:

ـ اوس خو مې حال داسې ښه دی، چې خراب به شي، تردې به لاڅه راباندې کوئ مړ به مې کړئ کاشکې مړ مې کړئ.

په خوله یې څه ونه ویل، هماغسې غلی په چوکۍ ناست و.

شکور د نصیحت په ډول څو نورې خبرې هم ورته وکړې خو ملوك ونه منله. شکور تر میز لاندې زنګ ټینګ کړ یو سرتیری راغی او دده په اشاره یې ملوك له دفتره ویوست.

د زندان په دروازه کې یې ګلاخان ولید په زړه کې یې وویل:

ـ اوس راپیدا شو.

خو ګلاخان ځان ناګاره واچاوو. ملوك یې زندان ته بوت

څــوشيبې وروسـتـه ګلاخـان دروازې تـه راوغوښـت. ترپوښـتنې دمخـه يـې ورته وويـل:

د تره زو مه خپه کيږه، که خدای کول يوڅه خوبه وکړو. لـه شـکوره مـه ډاريږه پخپله تبديل دی نن يا سبا به ځي.

یوویشتم څپرکی

د جمعې په ورځ ماسپښین مهال یې ملوك له زندانه راویوست، او د جیب موټر په سورلي یې د فوځي قطعې ترڅنګ میدان ته چې دوی هوایي ډګر باله یووړ، ملوك د سرتیرو له خبرو پوه شو، چې په الوتکو کې یې کابل ته بیایي، د سرتیرو په منځ کې ګلاخان هم و، خو تر اوسه یې له ملوك سره خبرې نه وې کړې، افسر په میدان کې ګلاخان ته یو پاکټ ورکړ ورته ویې ویل:

ـ دا ډیره مهمه وظیفه ده، بې غورې نه ده پکې پکار، چې له الوتکې کوزشوې دا مکتوب به هلته ورکړې پوه شوې؟

ـ سمه ده.

ـ افسرپه ټینګار وویل:

ـ ډیربه متوجه اوسې، ته موځکه ورسره ولیږلې چې دا له تاسره هم کومك دی ورور به دې هم وویني او چکر به دې هم شي.

ـ بس تاسې ډاډه اوسئ.

نږدې یو ساعت وروسته دوه هلیکوپتر له لرې را ښکاره شول هلیکوپترو په دښته کې دوړې جوړې کړې.

د کیناستو سره جوخت د ښارې بسونو په څیر بیروبار پرې جوړ شو. مسافرو سرتیرو او افسرانو او مامورینو هریوه تربل ځان مخ ته کاوو

نورو سرتيرو مسافر له هليکوپترو شړل. خو چا د هغوی منتونو او وهلو ټکولو ته پام نه ساته، چا به ويل: مور مې مړه ده، تيلګرام راغلی دی، چا ويل رخصتي مې دلته پوره شوه، هريوه پيلوټانو ته زاری کولې چې هليکوپترته يې پورته کړي. دواړه هليکوپتر له مسافرو ډك شول، ګلاخان او ملوك ونه شوای کړای چې ورپورته شي، ګلاخان هلته ولاړ افسرته وويل، افسر له دوو سرتيرو سره د پيلوټ په ملګرتيا هليکوپتر ته ورپورته شول دري کسه يې راکوز کړل د هغوی د زاريو او کنځاوو پروايې ونه کړه ګلاخان او ملوك يې هليکوپتر ته پورته کړل.

هليکوپتر مازديګر ناوخته د کابل په هوايي ډګر کې راکوز شول ګلاخان د مکتوب پاکټ له جيب څخه راويوست، په لاس کې يې واړاو را واړاو او بيرته يې په بل جيب کې واچاوو، ملوك ته يې مخ ورواړاوو.

ـ دتره زو راځه.

ملوك غلی پسې روان شو.

ګلاخان يې په مټ لاس کيښود ورته ويې ويل:

ـ خپه نشې لاسونه دې تړلي دي، خيردی ته راځه.

دواړه په ټکسي موټر کې کيناستل، ډريور ته يې وويل:

ـ شارنو، کوچه ګل فروشي.

موټر د هغه سرای مخې ته ودريده چې د ګلاخان د ورور کوټه پکې وه. ګلاخان خپل بکس غاړې ته واچاوو ملوك ته يې وويل:

ـ راځه خدای دې وکي چې کلاخان په ځای وي، او چيرې تللی نه وي.

کلا خان او بل ملګرې يې په کوټه کې د ديګ په پخولو لګياول.

ګلاخان يې په غيږ کې ونيو:

ـ شکر چې راغلې بيګا مې په خوب کې ليدې. ډير په تشويش کې وم.

کلاخان تر ملوك هم غیږ راوګرځوله، خو ملوك غیږ ورنه کړه.
ګلاخان حیران، حیران ورته وکتل، پوه شو. چې لاسونه یې تړلي دي.
په اشاره یې ګلاخان وپوښت:

ـ دا بندي دی.

کلاخان وخندل:

ـ نو زما په کوټه دې د بندي خانې ګومان کړی دی؟

ـ نا دا دشیرخان اکا زوی دی.

کلاخان په ناباوري وویل:

ـ رښتیا وایې:

ملوك ته یې ښکته پورته وکتل، ګلاخان ته یې مخ ورواړاوو:

ـ نو بیا دې لاسونه ولې پرې تړلي دي؟

ګلاخان د ملوك لاسونه خلاص کړل.

کلاخان بیا غیږ ورکړه.

ګلاخان تېوله کیسه ورته وکړه.

ـ ښه ښه عجیبه ده والله.

ملوك ته د ژولیا خبرې وریادې شوې عجیبه دا نه ده عجیبه داده چې یو انسان ولې د بل انسان اسیر وي.

له ځانه سره یې وویل: عجیبه دا نه ده، عجیبه داده چې د شیرخان زوی د منان د زوی اسیر دی، لاسونه یې تړلي دي.

دوه ویشتم څپرکی

د زون مرکز ته د عبدالشکور د تللو د لارې امنیت لادمخه نیول شوی و، وسله وال کسان لا دشپې د لارې په سر د لنډ مهاله پوستو د جوړولو لپاره تللي ول، په لاره کې د دوو غونډیو سرونو ته ټانګونه هم خېژول شوي. و دا ټول امنیتی تدبیرونه د قدوس د پروني رپوټ له مخې نیول شوي و. قدوس چې پرون په پټه د قوماندان محمد هاشم مرکز ته استول شوی و. خبر راوړی و، چې هاشم د شکور له حرکت څخه خبر شوی دی نیت لري چې د فوځي کتار لاره ونیسي.

سره له دې چې د زون مرکز ته د شکور د تلو پلان په پټه نیول شوی و، خو دا معلومه نه شوه چې هاشم څه ډول او چا خبر کړی دی.

قدوس د هغوی د کمین ځای هم ښودلی و. هغه دا هم ویلي و چې قوماندان هاشم پرون ټولو ته ویل چې که شکور له سیمې ژوندی ووت نو دی به دښځې ټیکری په سرکوي.

د قوماندان هاشم ددغه کلك هوډ او سوګند په مقابل کې شکور کلك امنیتي تدبیرونه نیولي ول.

ده دخپل حرکت لوری له کلیو چپ کړ او یوې فوځي قطعې ته یې د هغوی د کمین پر سیمه د یرغل امر هم ورکړی و.

سهار ترلمانځه دمخه کتار وتړل شو. شکور له خپلو ساتونکو سره

په بی بی ۶۰ ډوله زرهپوش کې چې د کتار په پای کې روان و. سپور شو په دې کتار کې مخې ته دوه محاربوي ماشینونه ورپسې له سر تیرو ډك یو ۶۶ ډوله ګاز موټر له هغه وروسته دوه جیپ موټرونه او ورپسې هم څلور زرهپوشونه شامل ول. چې سهار وختي یې په بیړه حرکت وکړ په خامه سرك د دوړو او لوګیو یوه لویه لیکه جوړه شوه. کتار له نیم ساعت مزل وروسته سرك پریښود او په دښتو سر شو. له همدې سره په کتار کې ګډوډي هم جوړه شوه، کله به یو مخ ته شو کله بل. اوس نو په یوه لیکه نه و روان.

په لاره کې د جیپ موټر ټایر پنچرشو، ټول کتار ته د دریدو امر ورکړشو.

له دې سره له مخې ته پروت کلي څخه د ډزو آوازونه واوریدل شول.

ثرګنده شوه، چې دمخه استول شوې قطعې په کلي یرغل کړی و. شکور ددې خبر په اوریدو سره خواشینې شو، څوتنه وسله وال یې دجیپ موټر لپاره پریښودل اوپاتې کتار ته یې دمخ ته تلو امر ورکړ.

کتارچې کله له غونډۍ واوښت د جګړې په منځ کې راګیر شو له شاوخوا غونډیو او کاریزونو ورباندې یرغل پیل شو.

ټانکونو او زرهپوشونو د پناه ځای نه درلود. په وچ ډګر ودریدل. هرې خواته یې ډزې کولې. یوه زرهپوش اور واخیست شکور پرله پسې په مخابره کې خبرې کولې. له جیپ سره د پاتې کسانو مخابروي اړیکې وشلیدلې د دویمې غونډۍ څخه چې له دې سیمې لرې پرته وه هم خواشینوونکې خبرونه رارسیدل. څوتنه یې تسلیم شوي ول. په ټانك کې پاتې دریو کسو مقاومت کاوو. هغوی په مخابره کې پرله پسې چیغې وهلې.

ـ انقلاب توفان، انقلاب توفان.

خو شکور کلي ته د تللي قطعي له قوماندان سره په خبرو بوخت و:

ـ بلې بلې، توفان، انګار، اورم، ادامه، ادامه، توفان، انګار، انګار ادامه.

د مخابرې له بغس سره یوځای له هغې خوا ډېر غږ واوریدل شو.

ـ انګار توفان، انګار توفان توجه، انګار ټول کلی نیولی دی، دښمن د شمال په استقامت په تیښته دی.

د بلې مخابرې چیغې دوام درلود:

ـ انقلاب توفان، انقلاب توفان.

خو شکور ځواب ورنه کړ د انګار په ځواب کې یې وویل:

ـ ډیرښه، توفان انګار، دښمن تعقیب کړئ، کوښښ وکړئ د اول شخص مړی یا ژوندی په لاس راوړئ.

ـ اطاعت کیږي.

شکور بلې مخابرې ته چې پرله پسې چیغې یې وهلې ځواب ورکړ:

ـ توفان انقلاب، توفان انقلاب، اورم توفان یم اورم، له هغې خوا د مخابرې له بغس سره یوځای ستړی آواز واوریدل شو:

ـ انقلاب توفان، انقلاب توفان، دښمن موږ ته نژدې شوی دی کمك، کمك.

ـ توفان انقلاب مقاومت وکړئ کمك در رسیږي.

له هغې خوا آواز واوریدل شو:

عاجل کمك، انقلاب له....

آواز یې د مخابرې له بغس سره ګډ شو.

شکور غږ پرې وکړ:

ـ توفان انقلاب، توفان انقلا ب....

خو له هغې خوا آواز وانه وریدل شو.

قوماندان په مخابره کې د کتار د مخې په ټانګ غږ وکړ:

- انقلاب زمری انقلاب زمری.

- بلی اورم زمری انقلاب.

- زمری استقامت ختیځ.

- له دې سره کتار حرکت وکړ.

د ۶۶ ډوله ګاز موټر ټایرونه په ګولیو ولګیدل موټر یې ځای په ځای پریښود، دوی د مرمیو په باران کې په مخ ولاړل، شکور په مخابره کې پرله پسې چیغې وهلې.

- توفان انقلاب، توفان انقلاب.

اوس نو د جګړې له ځایه ښه لرې شوي ول، شکور شیبه په شیبه په مخابره کې چیغې وهلې.

- توفان انقلاب، توفان انقلاب.

د زرهپوش له کړکینچې څخه یو بل افسر پرې غږ وکړ:

- انقلاب اور اخیستی دی.

شکور لومړی ځل له زرهپوش نه سر را اوچت کړ ویې لیدل چې د غونډۍ پر سر له ټانګ نه لمبې جګیږي. په افسوس یې سر وښوراوو بیرته په زرهپوش ننووت.

د زرهپوش په سر ناست افسر خبر ورکړ چې د سرك ترڅنګ مړی پروت دی.

زرهپوش ودریده درې تنه ورکوز شول. مړی یې زرهپوش ته پورته کړ. شکورو پوښتل:

- جسد د چا دی؟

- تورن بصیر.

- اوه ددې بې چاره خو واده تیار و. پرون یې له ما رخصت واخیست.

ښایي د غونډۍ شاوخوا به نور مړي هم پراته ول. خو کتار په پټو سترګو تری تیر شو، دلته په دوی هم ډزونه ونه شول.

د نږدې کلي له کورونو څخه چې د مخه پکې د دواړو خواو جګړه وه لوګي پورته کیدل. شکور له وروستي حال نه ځان خبر کړ.

ـ توفان انګار، توفان انګار، موقعیت دې چیرته دی اطمینان!

د مخابرې بغس پورته شو:

ـ بلې انګار توفان، د انقلاب ځپلي کلي په شمال ۴ کیلومتري کې امنیت تامین دی.

ـ انګار انګار د محاربې وروستي نتایج څه دي! اطمینان.

ـ کلي په کامله توګه له ضد انقلاب نه تصفیه شو. د اشرارو تلفات ۱۳ تنه ووژل شول او ۲ تنه اسیر دي. زموږ د قطعې اته تنه شهیدان دي او ۱۱ تنه ټپیان دي، د دریو تنو حالت خراب دی او یو تن د کوما په حالت کې دی، په کلي اوربل دی.

نیم ساعت وروسته د دوی کتار له لیرل شوې قطعې سره یوځای شو، بې له ځنډه یې حرکت وکړ.

درویشتم څپرکی

ملوك د کلاخان په خبرو او وعدو باور نه شو ای کولای خو بیایې هم د شپې ددوی له کوټې د تیښتې هڅه ونه کړه.

یوځل بیا د کلاخان په بیګانیو خبرو راوګرځیده چې خپل ورور ته یې وویل:

ـ تاسې له دنیا ناخبره یاست، هسې خوشې تشې خلك ځوروئ، وضعه معلومه نه ده. ډیرو قطعاتو ته د تسلیم امر ورکړ شوی دی.

دی سبا د خپلې خور کره ورسوه.

ملوك د کلاخان خبرې د شکور له وروستیو خبرو سره پرتله کړې له ځانه سره یې وویل:

ـ کلاخان د شکور غوندې نه دی، دی داسې نه کوي، رینښتیا یې زړه را باندې خوږیږي، کلاخان بیګا داهم ویلی و، چې د ملوك د خور خاوند ګل مرجان په جګړه کې وژل شوی دی.

په کوټه کې یوڅه رڼا شوه، ملوك له ځایه راپورته شو، اودس یې وکړ. د سرای لویه دروازه تړلې وه. بیرته کوټې ته راغی کلاخان او ګلاخان هم راپاڅیدلي ول.

له چای څښلو وروسته کلاخان او ملوك په خوشحال مېنه کې د ملوك د خور د کور په نیت روان شول.

ملوك ۱۶ کاله وروسته د خپلې خور لیدو ته ورته. هغه وخت دی لا ډیر کوچنی و، د خپلې خور څیره ترې هیره شوې وه.

لیدو ته یې هم ډیر خوشحاله نه و. د ګناه احساس ورسره ملګری و، ځان ورته د خپلې خور د خاوند قاتل ښکاریده. تیره شپه یې چې د ګل مرجان د مرګ خبر اوریدلی و، په خپل ذهن کې د مړو او اسیرانو په منځ کې د هغه په لټه و. اوس چې د هغه د کور په لوري روان و، په فوځي دریځ کې جګ ښکلی ځوان یې ور په یادشو، چې د دوی ګروپ په وهلو ټکولو تر مرکزه رسولی و، سره له دې چې له هغه وروسته یې نه و لیدلی. خو یوه شپه چې بندیان له زندانه وتښتیدل، دوی ورباندې ډزونه وکړل، د کلا شاوخوا وینې ډیرې تویې شوې وې خو مړي هلته نه وپاتې، بیا وروسته چا خبر راوړ چې تښتیدلي کسان ټول جبار قوماندان په غره کې ووژل، دوو تنویې په لاره ډیره وینه ضایع کړې وه او مړه شوي ول. ملوك نه پوهیده چې ګل مرجان څه شو، خو ځان یې د هغه قاتل باله.

له ځانه سره یې وویل:

- خلك خپلو خویندو ته پړوني ورپه سرکوي، ما یې له سرنه پړونی واخیست، ماخپله خور کونډه کړه، ماخپل واړه خوریونه یتیمان کړل ما ....

ګلاخان یې په اوږه لاس کیښود:

- څنګه یې وطنه، په کوم چرت کې تللی یې خور به دې څومره درته خوشحاله شي.

ملوك یوازې په «ام» سره ځواب ورکړ.

په زړه کې یې وویل:

- هو چا چې د چا د سر پړونی اخیستی وي خود به یې لیدو ته خوشحاله وي.

پرون یې لاس تړلي و، او په هلیکوپتر کې د زندان په لوري روان و.
خونن په ټکسي موټر کې د خپلې خور د کور په لوري روان و. په یوه ورځ کې دا ډېر لوی بدلون و. چې د ملوك په ژوند کې راغلی و. پرون دا هم معلومه نه وه، چې زندان ته به یې وړي او که پلیګون ته. نن معلومه وه چې د خور کور ته ځي.

خو ملوك په خپل ژوند کې په دومره لږ وخت کې په دغه لوی بدلون خوښ نه معلومېده.

خور ته به څه وایي، چې خاوند یې ددوی په سیمه کې څنګه او د چا له خوا ووژل شو.

ملوك ځان ته ډاډ ورکړ: نه نه ښایي هغه په کوم بل ځای کې وژل شوی وي، ماهیڅ لیدلی نه دی. که مې لیدلی وای حتمًا مې پېژاند، حتمًا. څنګه څنګه به مې نه پېژاند. کوښښ یې وکړ د ماشومتوب په شپو ورځو کې د هغه د لیدو یوه خاطره را په زړه کړي، په خپل ذهن یې فشار راووست:

ـ هو هو هغه نری جګ سړی و، زمونږ کور ته به په موټر سایکل راته، ډول ډول مېوې به یې راوړې، کوم چې ما لیدلی دا هغه نه دی، هغه بل ځوك و. دا بل ځوك. خپلو دغو سوچونو هم قناعت ورنکړ. له ځانه سره یې وویل:

ـ ګل مرجان چې هرځای وژل شوی وي. زه پکې شریك یم، ما خپله خور کونډه کړې ده، ما خپل خوریونه یتیمان کړي دي. اوه څه به ورته وایم خور به مې....

ټکسي د یوې شین رنګې دروازې مخ ته ودرېدله.

ګلاخان د ټکسي چلوونکي ته پیسې ورکولې ملوك ته یې وویل:

ـ دا ستا د خور کوردی.

يوه ماشوم ته چې د کور مخې ته يې په خاورو کې لوبې کولې ګوته ونيوله دا د ملګري ګل مرجان وروستی زوی دی.

ملوك په ماشوم ورتيټ شو ښکل يې کړ. خو مخ يې بلې خواته واړاوو.

ددروازې له لومړي زنګ سره يو ماشوم راووت کلاخان زيری پرې وکړ:

... ها ما دې راغلی دی ورشه په مور دې زيری وکړه

او پخپله د کور مخې ته له يوې ونې سره ودريده.

د ملوك او خور روغبړ يې ښه ډير وخت ونيو، دوی دواړو سره ژړل.

په کوټه کې د ملوك نظر تر هرڅه ړومبې په کونج کې د کوچني ميز پرسر د بريتور ځوان په عکس ولګيده.

دا هغه کس و، چې ددوی ګروپ د جمعه ګل د کلا ترڅنګ نيولی و.

دا هغه دی چې د اوبوڅښلو ته چا پرې نه ښود.

دا هغه دی چې اکبر غوښتل ځای په ځای يې ووژني، اوه، چې له ما څخه يې ډوډی وغوښتله. ما ورنه کړه او منت مې هم پرې وکړ.

کاشکې هغه وخت مې پوښتلی وای. ښايې پيژندلی مې وای. مرسته مې ورسره کړې وای، را خلاص کړی مې وای، اوس به مې خور تور ټيکرې نه و پرسر، اوس به مې خوريونه داسې سپيره مخونه نه و راته ناست. اوه خدايه. اوه خدايه.

څلیرویشتم څپرکی

د خوراو خوریونو د څیر وپه لیدو سره ملوك هم خپله پریکړه بدله کړه، دی پوهیده چې خور یې ورته څومره ضرورت لري، په کابل کې پاتې شو، ده که څه هم پخپله سیمه کې د گل مرجان د لیدلو او ددوی د گروپ له خوا د هغه د نیولو کیسه له خپلې خور څخه پټه کړې وه، خو له ځانه سره په یادیدو به یې تل ځوریده، ځان یې د هغوی پوروړی باله.

د گل مرجان مشر زوی هیواد یې چې ښوونځي ته تر تلو وروسته به یې په بازار کې کار کاوو، نور کار ته پرې نښود. خورځه یې ورېمه چې اوس پیغلوټې شوې وه له ښوونځي څخه راوگرځوله.

ملوك به سهار وختی د کوټه سنگي په چوك کې له نورو کارگرانو سره یوځای کیناست که به چا د کار لپاره بوتلل نو د ورځې گټل شوې پیسې به یې ماښام خپلې خورته راوړلې او که به کار ورته پیدا نه شو نو له منډیې څخه به یې سودا راوړه او تر ماښامه به یې په بازار کې خرڅه کړه.

په ښار کې حالت په څو ورځو کې بدل شو.

څو ورځې کیدې چې ملوك ښار ته نه ولاړ. هیواد. میوند او بهیر هم له ښوونځي څخه پاتې ول.

راديوګانو يوازې د کابل خبرې کولې.

هيڅوك نه پوهيدل چې څه پيښيږي. ښاريانو د ويرې او هيلې ترمنځ ژوند تيراوو.

ملوك خوشحاله ښكاريده هرځل به يې چې خپل جاى نماز ټولاوو وروستى دعا به يې ټولو واوريده.

- يا خدايه مجاهدين كامياب كړې.

خو د كور نورو غړو په دې دعا كې ځانونه ورسره شريك نه بلل.

په هغه سهار ښاريان د ملا اذان پرځاى ډزو له خوبه راويښ كړل.

خو دا ډزې ژر ودريدې، داسې معلوميدله چې د بري په وياړ د خوشحالي ډزې وې.

ملوك خوشحاله و، نورو ته يې ډاډينه وركوله:

- مه ډاريږئ، كه خداى كول وروسته له دې به يو ډز هم وانه وريږئ.

ملوك په ښاركې نابلده و، داسې څوك نه و، چې دى د بري زيرى پرې وكړي او مباركي وركړي.

خو زړه يې طاقت ونه كړ هيواد ته يې مخ ورواړاوو.

- خوريې راځه چې ووزو. نن كابل وګورو چې څومره ښكلى شوى دى. نن كابل ته پرښتې راغلې پرښتې.

موټران لړ ول. دوى پلې د ښار په لوري وخوځيدل. په ښار كې ډلې ډلې خنې ور وسله وال كسان ګرځيدل.

چې هره ډله به تيريدله ملوك به هيواد ته مخ ور واړاوو

- وګوره څومره ښه ښكاريږي څومره ښه خلك دي مانه درته ويل؟

ملوك به دا خبرې په داسې انداز كې كولې لكه ټول چې ده راوستي وي.

هيواد په ساده ګى وويل.

ـ یره ماما زه خو یې له ټوپکو ډېر ډاریږم، هسې نه چې ....

خوملوك به یې خبره پریکړه:

ـ لیونی کیږه مه نن خو اوله ورځ ده. که خدای کول سبا ته به یو ټوپك هم ونه وینې.

ده لا دا خبرې نه وې تمامې کړې چې هیواد په وارخطایي وویل:

ـ وی وی، هلته وګوره مړ یې که، وی، مړ یې که.

څوتنو وسله والو د یوه کور مخې ته یوه سړي د ټوپك ترقنداغ وهلو لاندې کړی و، دوی دواړه ورته ودریدل، ټوپکوال سړی ترستوني نیولی و.

ـ وایم کیلي راوړه، که نه وژنم دې.

ـ درته ومې ویل، درته، درته ومې ویل ....

سلګیو واخیست، په سلګیو کې یې خبرې هم کولې، خو لکه چې ژړا اخیستی وي خبرې یې بندې بندې کیدې څوك نه وربانديې پوهیدل.

د شا لخوا یوه پلنګي پوش ټوپکوال په لغته ووهه:

ـ راوړه د ګراج کیلي راوړه ملحده، موږ پیاده ګرځو تا ته موټر ولاړ دی.

سړی د یوې وهل شوې ونې په بیخ، پړمخې ولویده. له خولې یې وینې جاري شوې، یوه بل چې توره کونډه ږیره یې لرله او تر اوسه غلی ولاړو. ورغی سړی یې ترلاس ونیو ورته ویې ویل:

ـ نذیره کیلي ورکړه. دا داسې خلك نه دي چې همداسې دې پریږدي.

سړي چې د لاس په شا یې د خپلو شونډو وینې پاکولې په هماغه انداز وویل:

ـ ورته ومې ویل: چې په کور کې څوك نشته. خودوی یې نه مني

يوه وسله وال دا بل ته مخ ورواړاوو:

د ګراج قلف يې مات کړه، دا د سپي زوی لارې ته نه راځي، يو بل چې کلاشينکوف يې له اوږې راښکته کاوو د ګاراج په لوري روان شو ويې ويل:

- روکی ښه وايي اوس به بل ګروپ راشي، تياره ډوډۍ به مو له خولې وباسي. او له دې سره يې د کلاشينکوف ميل د ګاراج په ځنځير کې بند کړ، قلف يې مات کړ.

ملوك چې تر اوسه دا صحنه په پټه خوله څارله ورغی ټوپکوال يې تر لاس ونيو:

- خيريت خو به وي څه چور خو نه دی.

- ته څوك يې چې داسې هوکې هوکې کيږې؟

- زه هم ستا غوندې يو مجاهد يم، خو غل نه يم.

دده په ليدو نذير هم جرأت پيدا کړ رامخته شو.

- دا غله دي، که غله نه وي نو پردې موټر ....

اغاشيرين په ولبو کې د کلاشينکوف په قونداغ وواهه:

- کينه کمونيسته، چې وژنو دې نه، ته لا شکر وباسه.

ملوك چې د اغاشيرين کلاشينکوف ونيو په قهر يې وويل:

- بس چې نور يې ونه وهې.

اغاشيرين څه ونه ويل، دا نورو ته يې وويل:

- موټر راوباسئ.

بيا يې ملوك ته ښکته پورته وکتل ويې ويل:

- د کوم ځای يې؟ چې پوه شو ددوی د سيمې نه دی نو د هغه په وهلو يې پيل وکړ. څو تنو کرولا موټر په ټيله ټيله له ګاراج څخه راويوست.

نذيرهك حيران ولاړ و.

خو ملوك له وسله وال سره لاس او ګریوان و.

ټوپکوالو موټر تر سرك پورې ټیله کړ. یو ټوپکوال یو قات شوی کاغذ پرانیست د موټر د مخې په ښیښه یې سریش کړ.

هیواد تر تصویر لاندې کرښې ولوستلې:

دازادي د لارې اتل او د اسلامي....

موټر په بیړه تر کړلیچ تیر شو.

پنځه ويشتم څپرکی

قوماندان محمدهاشم کابل د راتلو په دويمه ورځ د شکور د موندلو په لټه کې شو، په لومړيو ورځو کې يې څوك پوښتنې ته هم نه راتلل. کله چې رئيس مقرر شو او په راديو او تلويزيون کې يې خپل نوم واوريده نو هيله يې پيدا شوه چې اوس به په کابل کې اوسيدونکي مامورين چې له ده سره يې پخوا پيژندل دده پوښتنې او مبارکي ته راشي، خو بيا هم څوك رانغلل لس پنځلس ورځې وروسته دوه کسه مامورين چې دده د سيمې ول، مبارکي ته راغلل.

په خبرو کې محمدهاشم ورڅخه د شکور پته وغوښته يوه ورته وويل:

ـ هو همدلته دې يوه ورځ مې د جادې په جومات کې د محمد الدين په فاتحه کې وليد.

ـ ښه ښه نو څنگه به يې پيدا کم؟

ـ اسانه ده.

هاشم په غررو سره وويل:

ـ يو وار به يې ووينو چې اوس په څه غورو کې دی؟ بيا يې دا بل ته مخ راواړاوو.

ـ اوس آ پخوانی بابولالې وايي که يې سد سرته ورغلی دی؟

ـ نه نه اوس غريب ډيرغلی دی

ـ څنګه یو وار نه ورځو؟

ـ والله ورغلي خو به وو خو ....

محمدهاشم په خبروکې وررولويده:

ـ ولې داسې ترولی (تلولی) شوې څه خورم خو یې نه، هسې یو وار یې وینم.

موسکی شو پسې زیاته یې کړه:

ـ هغه خو زما پخوانی یار دی.

دادمحمد فکر وکړ: له خبرو یې مالومیږي چې والله که یې وینه ځمکې ته پریږدي، که دا ورسره مخامخ کړم د شکور د عمر بدي راله غاړې شوه.

دواړه میز پر سر یې چې دوړې او ګرزونه پرې پراته ول، ګډې وډې کرښې وایستلې سر یې راپورته کړ:

ـ خدای دې خیر کړي وبه یې وینې.

ـ ته عجب سړی یې زړه مې غواړي چې یو وار یې ووینم او ضرور کار هم ورسره لرم.

ـ اوس به خدای خبر هغه ....

خو محمد هاشم خبرې ته پرې نښود له ځایه راجګ شو.

ـ بس همدا یې وخت دی، یا الله ځئ چې ځو.

په موټرکې دواړه غلي ول، موټر په بیړه روان و. دا څو ورځې ښار ارام و. دادمحمد به چې له موټر څخه شاوخوا ورانو ودانیو ته وکتل سوړ اسویلی به یې له خولې ووت. بیابه یې هاشم ته چې د موټر د مخې په سیټ کې ناست و، وکتل سر به یې وښوراوو. کله کله به یې ډرېور ته لارښودله.

موټر ډیر ژر مکرویانو ته ورسیده او د یوه پنځه پوړیز بلاك مخې ته

ودریده، وسله وال کسان ژر ژر له موټر څخه راکوز شول او شاو خوا د تیارسۍ په حالت کې ودریدل.

دادمحمد پورته د بلاك کړکیو ته وکتل په څلورم پوړ کې د شکور کور و، په برنډه کې یوکوچنی هلك چې دوې یې ولیدل په وارخطایي د کور په خوا منډه واخیسته.

دادمحمد ترمخ هاشم او یوبل وسله وال پسې پورته وختل، دروازه یې ژر ژر خلاصه کړه.

ـ سلام

ـ والیکم السلام بچیه پلاردې کوردی.

ـ پلارمې، پلار مې، نه نه، پلارمې نشته.

دادمحمد یې په سرلاس راتیرکړ:

ـ زویه مه ډاریږه ورشه ورته ووایه مدیر دادمحمد راغلی دی.

هلك دروازه نیمکښه پریښودله ولاړ.

ښه څنډ وروسته یوسپین کالی سړی چې خړ پکول یې په سرو، لوڅې پښې راووت، په څیره کې یې تشویش او وارخطایي له ورایه بریښیده.

تر نورو دادمحمد ورته نږدې و، خو اول یې په محمد هاشم غیږ وګرځوله بیایې له دادمحمد سره روغبړ وکړ، دابل وسله وال وردمخه شو لاس یې ورته ونیو خو دده ورته پام نه شو، ژرژر یې خبرې کولې.

ـ راځئ راځئ هرکله راشئ، راځئ کورته.

محمد هاشم په موسکا ورته وویل:

ـ لکه چې ودې نه پیژندلو؟

ـ څه ووایم ـ بیایې په وسله وال غیږ راوګرځوله.

ـ وطنه ستړی مشې، تاته خو هیڅ متوجه نه وم، ډیر معذرت غواړم.

د ننوتو په وخت کې دادمحمد ورته وویل:

ـ دا امر صاحب محمد هاشم دی.

ـ ښه ښه، ډېر ښه، دا خو ډېر د افتخار ځای دی.

په کوټه کې غالۍ ویړې وې، او شاوخوا له دیوالونو څخه لړ لرې کوچونه ایښودل شوي ول، د کوټې په یوه کونج کې له فارمیکا څخه په جوړه شوې الماره کې ویدیو او تلویزیون ایښی ول، په بله خانه کې یې دوه کسټه اوړد ټایپ ایښودل شوی و. د دروازې شاوخوا یوه ښکلې الماره جوړه شوې وه په څو خانوکې یې کتابونه ځای په ځای شوي ول. په پورتنیو خانو کې څو عکسونه ایښودل شوي ول.

هاشم د کیناستلو په وخت کې شکور ته وویل:

ـ ناځوانه یو وار مې پوښتنې ته هم رانغلې.

ـ یره قوماندان صاحب په شرافت که خبر وم، چې تاسې تشریف راوړی دی.

ـ خوشې بانې مه کوه ښه خبر وې.

ـ په وجدان که مې اروا هم شکه وه. که نه زه په دې جهت کې ډېر فعال یم.

ـ راځه راځه کېنه. ډېر وجدان وجدان مه کوه.

شکور له ځانه سره وویل:

ـ داغم ګوره څه بد مې وکړل چې ور ووتم تر سبا به مې د ځان چاره کړې وه.

شپږویشتم څپرکی

غونډه د ریاست په تر ټولو لوی دفتر کې جوړه شوې وه.

رئیس، سموت او څلور وسله وال د ریاست د پخواني مرستیال او د وزارت له معین سره یوځای راغلل.

نږدې و، چې د خدماتو مدیر چك چك وکړي لاسونه یې هم سره جوړ کړل خو ژر متوجه شو. ژبه یې راویسته سر یې ټیټ واچاوو. د ځنګ ملګري یې مرسته وکړه د تکبیر نارې یې پورته کړې ټولو وروسته وړاندې «الله اکبر» وویل چا یوځل چا درې واره او ځینو هم څلور پنځه ځله تکرار کړه.

رئیس او ورسره کسان د دفتر په پورتنۍ برخه کې په معلومو څوکیو کیناستل یوه وسله وال کس چې د عصمت الله ترځنګ ناست و. هغه ته په غوږ کې څه وویل دواړو وخندل او د نورو ناستو کسانو خواته یې وکتل. هرڅوك پوهیدل چې سره وایي:

ـ دوی ته ګوره. اوس مسلمانان شول.

ټول پخپلو ځایونو کیناستل ځینې په یوه څوکۍ دوه دوه تنه او ځینې د کوچونو په څنګلیو کیناستل خو څو کسه د دروازې خواته ولاړ پاتې شول.

د قرآن شریف څو مبارك آیتونه ولوستل شول.

قوماندان عبدالغفار چې د تنظیمونو ترمنځ د چوکیو په ویش کې اوس د وزارت معین ټاکل شوی و څو لنډې خبرې وکړې او نوی رئیس یې مامورینو ته ورو پیژانده: محمدهاشم زمور مجاهد ورور چې د جهاد په دوران کې یو ښه قوماندان و، زړورتیا یې ټولو ته معلومه ده، قوماندان صاب اصلاً نظامي سړی دی خو د تنظیم پریکړه داوه چې دې دلته کاروکي.

د هاشم په مټ بې لاین کیښود موسکی شو:

ـ زه ده ته ددې نوې وظیفې مبارکي وایم او برې یې غواړم.

معین غفار خپلې خبرې پای ته ورسولې، بې له دې چې کیني هاشم ته یې څه وویل چې نورو نه اوریدل. هاشم او ترڅنګ نور کسان یې له ځایونو راپورته شول، معین څادر په اوږو سم کړ او ووت. نوی رئیس او ورسره کسان له دروازې بیرته راوګرځیدل د ریاست پخواني مرستیال د ریاست کارکوونکی یویو وروپیژندل هر یو د خپل نوم سره له ځایه پورته کیدل.

رئیس خپلې څنګلې په میز تکیه کړې غاړې یې تازه کړې هڅه یې کوله چې په بم آواز وغږیږي.

رئیس په پاکستان کې د تنظیم په دفتر کې له اداري کاره رانیولې بیا د خپلو جګړو په باب ټولې کیسې یو په بل پسې وکړې، او بیا یې ددغې نوې ټاکنې په باب وویل:

ـ دغه کارونه چې نن ماته سپارل شوي دي زما چندان نه خوښیږي خو اندېوالانو راته لازم وبلل. اوس چې دا وظیفه راسپارل شوې نو له تاسي ټولو مې هیله داده چې پخپلو ....

یوې سختې چاودنې یې آواز ورك كړ، ټول وارخطا شول د دروازې خواته د یوې میرمنې له خولې چیغه ووتله.

خو رئیس ویوهول چې هیڅ خبره هم نشته، یو وسله وال د کړکۍ خواته ولاړ، له کړکۍ نه یې یوې بلې خواته وکتل.

رئیس بیا خبرې پیل کړې:

ـ دلته زما پاك مسلمانان پکار دي، چا چې له کمونیس رژیم سره کار کړی دی خدای پاك دې ترې ورتېر شي زه پوهیږم چې ټول یې ملحدین نه دي، خو....

یوې بلې چاودنې ودانۍ ولړزوله، تر مخکینۍ چاودنې دا سخته چاودنه وه داسې څرګندیده چې رئیس یې هم ویرولی وي ژر یې سر ټیټ کړ او پخپله پوزه یې لاس ونیو نور ټول له ځایونو پاڅیدل، یو دوه تنه خو له چوکیو لاندې په ځمکه ولویدل.

یوه وسله وال چې د کړکۍ ترڅنګ ولاړ و وویل:

ـ راکټ دی له کوزې خوا راوویشتل شو.

د ښار په لویدیځه خواکې د معین عبدالغفار د کسانو پوستې او پاټکونه ول.

رئیس چې په څیره کې یې ویره اووسواس ښکاریده د څنګ ملګري ته څه وویل، هغه په بیړه له دفتره ووت.

رئیس بیا خبرې پیل کړې:

ـ څو شیان چې زه ډیر پسې خپه کیږم، یو یې د حجاب خبره ده، چې نور یې په دې شکل ونه وینم.

له دې سره یې میرمنو ته چې ټولې په یوه کتار کې دروازې ته نږدې ناستې وې وکتل.

دومره په ځیر ځیر یې ورته کتل لکه چې دمخه یې نه وې لیدلې او اوس یې ورته پام شوی وي.

سیما چې د یاسمین ترڅنګ ناسته وه د صادرې واردې د کتاب په

دفتنه ولیکل: ((تاته ګوري.))

یاسمین نرۍ موسکا وکړه او سترګې یې ښکته واچولې سیما ښایي له یاسمین سره ټوکې کړې وي، خوهاشم چې دمخه یې خپل مخاطبین یوازې، ناست نارینه بلل او د ښځو خواته یې نه کتل، اوس دومره د ښځو کتار ته متوجه و، چې په دفترکې نور ناست کسان یې هیر کړي ول.

لکه چې په ده هم د یاسمین شوخو سترګو اثر کړی وي په خبرو خبرو کې یې هڅه کوله چې هغې ته نیغ وګوري.

دا کاته څو ځله رد او بدل هم شول.

خو له دوهمې چاودنې وروسته ټول د خبرو د ژر ختمیدو په هیله ول، ټولو د بل توغندي غږ ته غوږونه څك نیولي ول.

هرڅوك پوهیدل چې یوه هم د رئیس خبرو ته غوږ نه دی نیولی، جسمًا دلته او روحًا بل ځای دي، ددوی له څیرو هم داسې برېښیده چې د نورو خبرو اوریدو حوصله نه لري او د یوه پناه ځای په غم کې دي.

خو هاشم لکه چې دوی ته ښودله چې نه ویریږي خبرې یې یو په بل پسې اوږدولې.

د هاشم له خبرو وروسته فقیرمحمد هم لنډې خبرې وکړې.

د هغه لا خبرې نه وې خلاصې چې ټول له ځایونو پاځیدل ځکه له لرې لرې د توغندیو آواز اوریدل کیده یو وسله وال له کړکۍ وکتل په بې تفاوتي سره یې وویل:

ـ د تیلو سرای اور اخیستی دی.

له دروازې د باندې دیبا، د یاسمین جالۍ پوړونی کش کړ په غوصه یې وویل:

ـ یوخودې خدای ستا دا جالۍ ورکه کړي اوس هم د تاشکن ((تاشکند)) په چرت کې یې.

ـ ولې ولې؟

ـ رئیس ته دې نه کاته، څومره بد بد یې درته کتل؟

یاسمین په معنی لرونکې موسکا وویل.

ـ زه د هرچا کتل تللای (تراوز) شم.

- لیونۍ هغه نور کتل و، اوس کتل، ویل، اوریدل او هرڅه بدل شوي دي.

یاسمین یوازې وویل:

ـ غم یې مه کوه.

یاسمین د دیرشو کالو په شاوخوا کې وه، دا که څه هم پیغله نه وه خو ناسته ولاړه، تګ، ټوکو، شوخې او کړو وړو یې هغه د نویو پیغلو په کتار کې دروله.

ددې دفتربه تل د اداري له ښځو ډك و، د نورو دفترونو نجونو هم خپلې پیالې ددې دفتر ته وړې وې او د چای څښلو لپاره د یاسمین دفتر ته تلې، هر وخت به یې هلته تود بانډار جوړ کړی و، ټوکې او مسخرې به وې.

دوی به د یاسمین له خواږه مجلس نه خوند اخیست.

که څه هم د پیغلتوب تر عمر ور اوښتې وه، خو هیڅ وخت یې په ځان نه راوړه چې عمر دې یې تر نورو زیات وي.

د سوانحو په دفتر کې ده یې د زیږیدو کال ۱۳۴۱ ښودل شوی و. خو دې نه مانه، ویل به یې چې هغه وخت یې د ګوند د غړیتوب د لاسته راوړلو لپاره په لوی لاس خپل عمر زیات ښودلی و.

داداري پخواني کارکونکي پوهیدل چې یاسمین د خپل عمر په باب د نورو زیاترو ښځو په څیر درواغ وایي او عمرېې ښایي تردې هم زیات وي.

خو هغه چا چې له دې سره یې نوې پیژندګلوي کیدله ددې د عمر په باره کې دا ډول تصورنه کاوو.

ځکه دا نه یوازې زړه شوې نه وه بلکې د پخوا په څېر ښکلې او جذابه وه.

په سینګار به یې ډېر وخت لګاوو. سره له دې چې تل به یې پوډر وهلی و، خو ډېرو دا فکر نه کاوو چې دا ښکلا دې د پوډرو برکت وي. د هغې په سره سپین مخ د پوډرو موجودیت هیچا نشو ای تشخیص کولای.

ځرځوغټو سترګو، نریو ورځو، کوچنۍ ټنډې اوږدو سوربخنو زلفو او لنډې زنې یې د پوزې د سر د پیړوالي بدرنګي په ښکلا بدله کړې وه.

سموت به ددې په باب ویل:

- که دا پوزه دبل چا وای، والله که مې ورکتلي هم وای، خو دا پهو.

دا په ظاهر تل خوشحاله، شوخه او خندانه وه، په شونډو به یې تل نازکه موسکا خوره وه، چې هم پکې صمیمت پروت و او هم یو ډول جنسي جاذبه، چې هر نوي لیدونکي به ځان ورته نږدې احساساوو. داسې لکه چې له ډېر پخوا ورسره پېژني خو که سړی به یې څېرې ته ډېر ځیر شو، څو شیبې به ورسره پټه خوله مخامخ کیناست، دا ورته معلومیدا ای شوای، چې له دغې خوشحاله او شوخې څېرې څخه نامحسوس ویرونه هم اوري، داسې چې زړه به دې پرې وسوځیده، او د زړه له اخلاصه به دې غوښتل چې په غم یې ورشریك شې زړه یې را وسپړې له غمونو او دردونو یې ځان خبر کړې او د زړه له اخلاصه ورسره مرسته وکړې.

په داسې حالت کې به د هغې ښکلو مړو سترګو، راوتلیو سرو اننګو او د څېرې هرې برخې درته ژړل.

تا به ویل چې اوس به راته وایي:

- ولې داسې راته ګورې، ته هم غواړې له دغو اننګو خوند واخلې، ته هم غواړې په دغو سترګو کې لاهو شې او پکې د مینې جهانونه ووینې؟ خبر نه یې چې دا د ویرونو کورونه دي؟

تابه ویل چې ټول لیدلي او نالیدلي غمونه به په همدغو سترګو کې وي، د ټولو غمونو او بدمرغیو هنداره به همدغه اننګي وي.

خو د هغې یوې نرۍ موسکا به دې دا ټول خیالونه او تصورات خام وخیړول.

هاشم هم له هغو کسانو څخه و چې ددې د څیرې دا خوا یې نه لیدله یوازې یې د هغې خندا او د سترګو ښکلا لیدله.

یاسمین د ښاري کورنۍ څخه وه، پلار یې له پخوانه د کابل په ښار کې اوسیده، د ملي بس په تصدی کې ډریورو. عظیم له خپلې کورنۍ سره چې له یوې میرمنې دوو زامنو او یوې لور څخه جوړه شوې وه، د اسمایي غره په ډډه کې په یوه کرایي کورکې اوسیده.

تنخوایې بده نه وه، کولای یې شول چې ددوی ورځنۍ اړتیاوې پوره کړي، خو عظیم یوه میاشت هم پوره تر کوره پورې نه رارسوله، هغه به زیات وخت له خپلو انډیوالانو سره چې زیاتره یې ډریوران او کلینران ول تیراوو، خپلې دندې ته هم چندان پابندنه و، زیاتره وخت به له خپلو انډیوالانو سره په میلو او ساعت تیریو بوخت و، ګټل شوې پیسې به یې په همدغو بانډارونو او له کابل څخه دباندې په چکرونو لګولې، همدا وجه وه، چې عظیم د غره په یوه ختین واړه کورکې چې دوه کوټې یې لرلې او کرایه یې تر نورو ارزانه وه د خپل عمر زیاته برخه تیره کړې وه.

د یاسمین مور به په کور کې جاکټونه اوبدل، خیاطي یې کوله او د کور زیات خرڅ به همدې برابراوو.

خود یاسمین بدمرغۍ هغه وخت پیل شوه، چې پلار یې بل واده وکړ، واده چیرې و، بس یو ماښام عظیم له یوې بلې ښځې سره کورته راغې.

د یاسمین مور ته یې وویل چې وروسته له دې ته ددغې مزدوره یې او دا ستا باداره ده، هرڅه چې دی ویل منې به یې.

ددوی د کورنۍ تریخ ژوند د نوې میرمنې په راتلو سره لاپسې تریخ شو.

هره ورځ به یې په کور کې نوې غم جوړ و، ورځ به د دواړو ښځو په جګړه تیره شوه. ماښام به چې عظیم کور ته راغی بې له دې چې ګرم او ناګرم معلوم کړي، د خپلې پخوانۍ میرمنې په وهلو به یې پیل وکړ. عظیم نه یوازې خپله پخوانۍ میرمن بده ایسوله بلکې خپلې لور او دوو زامنو ته یې هم د اولاد په سترګه نه کتل.

خپله یوازینۍ لور یاسمین یې چې لا دښوونځی په څلورم ټولګي کې وه خپل یوه ملګري غلام رسول ډریور ته په نام کړه، ځینو به ویل چې عظیم خپله لور په قمار کې بایللې ده.

د یاسمین له کوژدې دوه اونۍ وروسته عظیم مزارشریف ته ولاړ، دا د هغه وروستې سفر و چې بیا را ونه ګرځیده او تر ننه یې پته نشته، نوې میرمن یې یوه اونۍ وروسته د خپل پلارکور ته ولاړه، د عظیم له ورکیدو دوه میاشتې وروسته د یاسمین کورنۍ بې له دې چې څوك پرې خبر شي له پخواني کور څخه راکډه شول.

د داسې بیړنۍ کډې کولو یو علت یې هم غلام رسول ډریور و، چې هره ورځ به راته او بې له دې چې د عظیم راتلو ته صبر وکړي د واده غوښتنه یې کوله.

د یاسمین مور که هرڅومره ورته وویل چې لور یې وړه ده د واده نه ده خو غلام رسول نه منله. په هغه ورځ یې ورته وویل: که د جمعې تر ورځې پورې زما واده تیار نه شي. نو زه مې خپله ښځه په زور کور ته بیایم.

ځکه خو د یاسمین مور بیړه وکړه، پرته له دې چې په لاهورۍ دروازه کې د خپل تره زوی کره احوال ورکړي راغلل، امام الدین ورسره مرسته وکړه په کور کې یې یوه کوټه ورکړه مشر زوی یې په چند اول کې له

مستري سره شاګرد کړ. کشر زوی آصف او یاسمین یې بیرته په نړدې ښوونځیو کې شامل کړل.

وروسته وروسته لطیف د یوبل سره په شریکه په چنداول کې د موټرو د ترمیمولو ورکشاپ جوړ کړ.

خو د آصف په درسونو کې چندان خونده نه وه. بس یوازې به کامیابیده.

مور به یې ویل کاشکې د آصف په ځای مې یاسمین زوی وای یاسمین به په خپل ټولګي کې اول نمره اودویم نمره وه.

د نوي دولت پرله پسې فرمانونو د دوی د ژوند په سمون چندان اغیزه نه لرله، یوازې اووم نمبر فرمان ته دوی خوشحاله و. ځکه چې له هغه وروسته یې بیا غلام رسول ونه لید.

آصف په سازمان کې شامل شو. هلته یې هم چندان پرمختګ ونه کړ. څه وخت وروسته له سازمان څخه هم وه ایستل شو. که څه هم له دولسم څخه فارغ شوی و خو کار یې نه و پیدا کړی. یوځل د اوبو او برښنا په وزارت کې ماموریت ورته پیدا شو په دوهمه میاشت یې نیمروز ته تبدیل کړ نیمروز ته نه ولاړ بیرته بیکاره شو

زیات وخت به یې د کوڅې له هلکانو سره په سینماګانو او پارکونو کې تیراوو. ورو ورو په چرسو روږدی شو ورځ به یې ټوله په تیمورشاهي پارك کې تیروله. له کوره هم خوابدی و. د کور ټول لګښت د لطیف په اوږو بارو. آصف به چې هر کار ته ملا وتړله هغه کار به سرته نه رسیده. نور یې له ژونده زړه تورشوی و.

خود د ژمي په یوه سړه ورځ د هغه د بخت دروازه هم پرانیستل شوه.

د ژمي دغه ورځ که ټول وطن ته د بدمرغۍ ورځ وه او خنګه یې چې د نورو آرام ژوند په دوزخ بدل کړ د آصف سرګردانه ژوند یې هم بدل کړ.

د ښارپه واټونو کې بهرنیان ګرځیدل. په هغه یخنۍ کې چې نورو به

ځانونه په څادرونو کې پوښلي ول، روسان به د ښار په واټونو کې په دوبنیو دریشیو کې ګرځېدل.

دوی خلکو ته بد بد کتل او خلکو دوی ته، چې چا به ځیرځیر ورته وکتل، نو د کلاشینکوف میل به یې د هغوی په خوا ونیو خلك د هغوی په خبرو نه پوهیدل، یوازې یوه کلیمه به یې ترې اوریدله «دشمن، دشمن، دشمن».

د دښمنیو په دغه یخ کنګل کې د آصف د بدمرغیو کنګلونه ویلې شول، ده هم ترښې څنګل سپینه پټه وتړله، او له نورو سره یوځای د پښتونستان واټ د سرك په غاړه و دریده او په لاره ځینې تیریدونکی لارویان به یې تلاشي کول، نه خو ده ورسره ولاړ کسان پیژندل او نه هم نورو دی پیژانده، یو تن چې ترڅنګل یې پټه تړلې وه او بې قنداغه روسی‌ي کلاشینکوف یې په غاړه کې اچولی و ده ته رانږدې شو.

- ملګریه ته وسله نه لرې؟

آصف نه پوهیده څه ورته ووایي بې له دې چې خبره وسنجوي وویل:

- وسله هو وسله یو کلاشینکوف مې درلود بل ملګري ته مې ورکړ.

- چې داسې ده نو رادیو ته ولاړ شه له ملګری اتش کفه څخه کلاشینکوف ترلاسه کړه.

د رادیو تلویزیون په انګړ کې نور هم راټول شوي ول.

داسې معلومیده لکه چې د اختر له لمانځه وروسته خلك یو بل ته اختر مبارکي وایي، یوبل یې په غیږو کې نیول. آصف نه پوهیده چاته ورغاړه وزي، هك پك ولاړ و. د نورو له خبرو پوه شو چې راغلي کسان یا زندانیان ول، یا د حکومت له ویرې پټ ول.

ده هم خپل نوم د زندانیانو په لست کې ولیکه یو روسي نوی کلاشینکوف یې واخیست او د شیرعلي خان واټ د امنیت مسؤلیت ورته وسپارل شو.

آصف څو ورځې وروسته په همدې سیمه کې د امنیت د رئیس په توګه وګومارل شو. خپله خور یاسمین یې هم د سابقه لرونکو مخفي ګوندي غړو په لست کې ونیوله، خو مشر ورور مستري لطیف یې دغه باد راوړې ګوندي غړیتوب ونه مانه، چې بیا وروسته د کب د دریمې نیټې د روسانو په ضد پاڅون کې ووژل شو.

یاسمین د زده کړو لپاره تاشکند ته واستول شوه د تاشکند په هوایي ډګر کې له یو بل افغان ځوان خلیل سره مخامخ شوه.

په لومړي لیدنه کې یې یو پربل زړونه بایلودل. د هوایي ډګر په کانتین کې یې چای وڅښه په لږ وخت کې دومره سره نږدې شول، چې یو له بله جلا کیدلو ورته د مرګ معنی لرله.

خو چاره نه وه یاسمین باید په تاشکند کې د شپږو میاشتو لپاره پاتې شوی وای او خلیل د یوکال لپاره په کیف کې د فوځي زده کړو لپاره استول شوی و.

خلیل په مسکو کې د خپل یو دوست پته او د تیلفون نمبر ورکړل چې بیا وروسته یې له هماغې لارې د یوبل پتې پیدا کړې او بیا د دواړو لویه بوختیا یوبل ته د لیکونو او عکسونو استول و. یاسمین له زده کړو وروسته کابل ته راغله او د خلیل د راتلو شیبې یې شمارلې.

په دې نورې شپږ میاشتې شپږ کلونه شول.

یاسمین یوازې د کابل هوایي ډګر ته ،د خلیل هرکلي ته ورغله.

خلیل نور خپلوان نه لرل چې هرکلي ته یې ورشي.

داسې څرګندیده چې خلیل له شوروي څخه خپل ټول کور راوړی وي ډول ډول الماري د خوب تخت کوچونه چاینکې او فرشونه د خلیل د کور سامان و، چې د یاسمین په مرسته یې په زړو مکرویانو کې پخپل کور کې ځای پرځای کړل.

خلیل په مرکزي قول اردو کې له یوې میاشتې کار وروسته رخصتي واخیستله او له یاسمین سره یې چې اوس د ناحیې د ښځو د سازمان رئیسه وه واده وکړ.

ددوی دواړو د نیکمرغي او خوشحالي شپې ورځې رارسیدلې وې، دومره سره ګران ول، چې د ورځې رسمي وخت به یې هم یو له بله لرې نه شوای تیرولای.

د ورځې په اوږدو کې یو د بل دفترونو ته هم ورتلل او هڅه به یې کوله چې وختي کورته راشي.

خو لکه څنګه چې یې پیژندګلوي او واده زرشوی وه هماغسې ژر سره جلاشول. څلور میاشتې وروسته خلیل خوست ته واستول شو او شل ورځې وروسته یې د مرګ خبر راورسیده.

د خلیل مرګ د یاسمین زړه مات کړ، د زړه له کوره یې د ځواني ولولو کډه وکړه.

نور خپلې دندې ته نه ولاړه، او د ناروغۍ په بستر پریوتله. جنرال آصف واده کړی و، او خپله مور یې له کوره شړلې وه، مور یې له خپلې یوازینۍ لور یاسمین سره اوسیدله. د لور له زیږیدو وروسته یاسمین دولتي دندې ته ستنه شوه او د پوهنې په وزارت کې وټاکل شوه.

ظاهرًا داسې څرګندیده چې یاسمین خپل پخوانی د خوښۍ ژوند بیا پیل کړ دی. ښکلې جامې به یې اغوستې او سینګار خو یې نورو نجونو او میرمنو ته د الهام منبع وه.

خوپه زړه کې یې د خلیل مینه ساتلې وه، د هغه په شوروي کې اخیستل شوي عکس یې د هغې د نورو مینانو د پرله پسې غوښتنو سره سره د میز له سره راکوز نه کړ او د نارینه ساعت به یې چې د خلیل د لاس ننښه وه تل په لاس و.

اوه ویشتم څپرکی

د جمعې په ورځ د بلاك مخې ته لاره سرو او سپینو ډاټسنو بنده کړې وه، د ډاټسنو په باډیو کې ګیډۍ ګیډۍ د اوړې د سر راکټونه ولاړ ول.

څو کسه ټوپکوال چې پلنګې دریشې یې اغوستې وې د موټرونو شاوخوا ګرځېدل، د بلاك مخې ته ماشومانو د نور کله په څېر لوبې نه کولې، د موټرونو په راتلو سره څوك خپلو کورونو ته ولاړل او نورو هم د بازار لاره ونیوله،د بلاك په برنډو کې هم څوك نه تر سترګو کېدل. خلکو د تلاشې له ویرې پخپلو کورونو کې موجود کتابونه او نور سندونه د باندې غورځولي ول، او ځینو خو لا د خپلو ماشومانو او میرمنو په مرسته د بلاك تکاوې کې ځای پرځای کړي ول.

د بلاك خواته تیریدونکو کسانو به د موټرو په لیدو بلې خواته لاره چپه کړه، یوله بله یې د وسله والو کسانو په اړه پوښتنې کولې، خو هیچا سم ځواب نه درلود.

وروسته څرګنده شوه چې راغلي ټوپکوال د شکور میلمانه دي، شکور له برنډې څخه پخپل زوی چې له ټوپکوالو سره یې خبرې کولې غږ کړ:

ـ اباسینه میلمانه راوله، تاسې په موټرو پام کوئ چې څوك ورنږدې نه شي.

د شکور د خیرې په ځير داخل دده کوټه هم بدله شوې وه. کوچونه او میزونه بلې کوټې ته وړل شوي ول. او په کوټه کې سرې توشکې چې سپین کرښې کرښې پوښونه پرې غوړیدلي ول، هوارې وې. دتلویزیون په الماری هم سپینه پرده غوړیدلې وه. دقیبلې خواته په دور یو جای نماز چې د مکې معظمې انځو پرې کښل شوی و راځړیدلی و. د الماری پر سر پخوانی عکسونه لرې کړای شوي ول. او پرځای یې په دیواله یو لوی تصویر راځړیدلی و. په تصویر کې یوه میرمن په رهیل کې د پرانستي قرآن کریم په قرأت بوخته وه. بل څنګ ته یې سپین ږیری سړی په یوه دلدل آس چې وزرونه یې پرانستي ول، سپور و په سر یې لیکلي و. ((یاغوث الاعظم دستګیر مدد)).

ورسره د شکور خیره هم بدله وه. د ق هاشم سره دلومړۍ لیدنې په ځیرېې پکول په سر و خو داسې معلومیدل چې له هماغې ورځې راهیسې یې بیا ږیره نه وه خریلې. تورې او سپینې ږیرې یې خیره هم بدله کړې وه. داسې چې ډیرو دوستانو یې په لومړي نظر نه پیژاند ویلای شو چې ږیره یې نیمه توره اونیمه سپینه وه.

په پکتیا کې د تور او سپین ګوند په باب یو روایت داهم راغلی دی. وایي چې د پکتیا خلکو د استقلال په جګړو کې انګریزان ډیر وارخطا کړي ول. نو ددوی په منځ کې د نفاق اچولو لپاره انګریزانو د سیمې خلکوته کیشکره ښکاره کړه او ورته یې وویل چې که هرڅوك هوښیار او پوه و. نو وبه وایي چې په دې مرغه کې تورې بڼکې زیاتې دي که سپینې؟

ځینو وویل تور رنګ پکې زیات دی. خو نورو بیا وویل چې نه د کیشکرې په بڼکو کې سپین رنګ زیات دی.

وایي چې له هغه وروسته د کیشکرې د تور رنګ پلویان تور ګوندیان شول او دا نور یې سپین ګوندیان.

د شکور د ږيرې په باره کې هم د ميلمستون په کونج کې د ناستو ميلمنو پټه مشاجره روانه وه.

يو ټوپکوال چې ټوپک يې تر کينې زنګون لاندې ايښی و، دا بل ته ورپه غوږ شو:

- شکور له ږيرې سره ډير ښه ښکاريږي.

هغه ورته وويل:

- تور خر نه سپينږي.

شکور چې له هاشم سره په خبرو بوخت و، ددوی خبرو ته يې پام شو، ورته يې وکتل.

سموت چې د ناستو کسانو خبرې يې اوريدلې وې شکورته وويل:

- والله دا ږيره خو ډيره ښه درسره ښکاري خو مطلب يو تاوان دې پکې کړی دی.

يوبل ټوپکوال له کونج نه راغږ کړ:

- څه تاوان يې کړی دی؟

سموت په معنی لرونکې لهجه وويل:

- مطلب دده اصلي څيره يې ښودلې ده.

د شکور رنګ زيړ شو په وارخطايي يې پوښتنه وکړه:

- څه څنګه اصلي څيره؟

سموت موسك شو ويې ويل:

- تراوسه ځوان مالوميدې مطلب پوه شوې که پوه نه شوې اوس مالومه سوه چې سپين ږيری يې.

د څنګ سړي ته يې مخ ورواړاوو:

- که څنګه اودولا داسې نه ده.

- نه نه اوس يې هم په ږيره کې تور وينښتان زيات دي.

سموت یوځل بیا شکورته ځیرشو ویې ویل:

ـ نه نه سپین ږیری شوی دی مطلب سپین ویښتان زیات دي.

یو بل د عبد الله خبره تائید کړه:

ـ یه یه نام دخدای ځوان دی ټول ویښتان یې توردي.

یوبل ددروازې له خوا غږ کړ:

ـ شرط تړې؟

ـ نه سپین زیات دي.

ـ تور زیات دي.

ـ یه یه ...

خو ددوی دا مشاجره د چلمچې او بدنۍ شرنګا وشکوله لوی سور رنګی دسترخوان هوار شو. ډول ډول خواړه پې کیښودل شول. چې زیاتره یې میلمنو نه پیژندل نه پوهیدل چې اول په کومو خوړو پیل وکړي. یو بل ته یې کتل. شکور لاپه دهلیز کې و او د میوو لوښي یې راوړل. میلمنو په لویولویو ګردو مجمو کې د وریجو په خوړلو پیل وکړ. خو عبدالشکور ورسره مرسته وکړه په کوچنیو لوښو کې یې وریجې وویشلې او د هریوه مخ ته یې کیښودې.

☆ ☆ ☆

لکه چې دمخه ټاکل شوې وي د ډوډۍ له خوړلو وروسته ټول پاڅیدل.

شکور او قوماندان هاشم په یوه موټرکې کیناستل. موټر د قرغې د بند په لوري حرکت وکړ خو د قوماندان نور ملګري په نورو دوو موټرونو کې ولاړل او له دوی سره یې ملګرتیا ونه کړه.

د ماسپښین لمونځ یې د لارې په یوه جومات کې اداء کړ دوی د

قرغې د بند سیل په موټرکې وکړ، موټر یې له نورو لرې د بند د اوبو ترځنګ ودراوو، په موټر کې ورسره ملګرې سپوږمۍ رستوران ته ولاړل او هاشم او شکور دواړه د موټر ترڅنګ په شنه چمن کې وګرځېدل.

لوړې یې رسمي او تشریفاتي خبرې کولې. زیاتره خبرې یې د بند د ښکلا په شاوخوا راڅرخیدې، پخپلو خبرو کې یې د افغانستان د نورو ښکلو سیمو چې دوی د جګړې په وخت کې لیدلې وې یادونه هم وکړه.

هریوه خپلې خپلې خاطرې بیان کړې.

هاشم پخپله سیمه کې د هغو باغونو او منظره لرونکو کلیو یادونه هم وکړه، چې د شکور په امر بمباري شوې وې او اوس یې ښکلا بایللې ده، شکورهم بې ځوابه نه و. ده هم د هغو ځایونو نومونه واخیستل چې د هاشم په امر په راکټونو وران شوي و. ده په کابل کې د تیرې میاشتې جګړه یاده کړه چې د کابل د بابر بڼ پکې ویجاړ شو.

خو ددوی دواړو خبرو نه د ګیلو بڼه لرله او نه یې دا هڅه کوله چې یوبل ملامت کړي،بس هسې خبرې ترخبرو پورې یادیدې.

شکور په خندا ورته وویل:

ـ یره قومندان صاحب په زړه کلا کې خو دې ډیر خلک بلې دنیا ته ولیږل.

هاشم په موسکا وویل:

ـ څې کوې دتاسې خو په ګټه وه.

ـ څنګه؟

هاشم په هماغه انداز وویل:

ـ د ماله هرې وژنې سره دتاسې د تبلیغاتو د تبرڅوکه تیریدله.

شکور د تائید په علامه سر وښوراوو:

ـ هو والله دغسې خو ده، خو په شینکي کلي زه هم عمیقًا متاثره شوم.

چې هاشم څه ونه ویل ده پوښتنه وکړه:

ـ رښتیا هغه دې ولې ټول داسې په یوه ځای تر تیغ تیر کړل؟ هغه مسئله مانه تل مورد د سوال وه.

ـ ورك یې که. هغو ډیر په غوصه کړم. په هغه وخت کې مې دا د مشرې ښځې کوچنې ورور ډیر راباندې ګران و هغه یې د ځمکې په کومه معامله کې په ټولو سره وهلی و. زه هم په هغه ورځ ډیر سټړی وم غوصه راغله ټول مې ووژل

هاشم دا خبرې په داسې انداز کې کولې لکه چې د خپل ژوند یوه په زړه پورې خاطره بیانوي.

شکور وخندل

ـ ژوندی خو دې یې. ښه سیاست خو دې وچلاوو. قاطعانه برخورد چې هرڅوك ولري په صورت قطع د تائید وړ وي.

ـ پوښتنې مه کوه. د تاهم د مړو حساب یوه خدای ته مالوم دی خو دا دعا کوه چې نامعلوم قبرونه رابرسیره نه شي.

شکور د بند د اوبو په منځ کې د موټر په ټیوپ یوه سپاره کس ته په ځیر ځیر وکتل. داسې یې ښودله چې د هاشم خبرې نه اوري.

خو هاشم پریښودونکی نه و:

ـ ولې داسې خپه شوې. دا خو مې د آئینې یو کونج درنه وښود. که تول مخ یکې ووینې څه به کوې.

شکور چې هماغسې اوبو ته کتل:

ـ دا زما او ستا جګړه نه وه. دواړه اقتصادي او اجتماعي فورماسیونونه یو دبل د نابودي په جهت کې فعال و. دا چې کوم یو د متلاشي کیدو جهت لري. راهبردونه یې معلوم نه دي.

هاشم څه ونه ویل

شکور په نصیحت وویل:

ـ ورك يې کړه قوماندان صاحب آئینې مه را اخله، ښه به داوي چې آئینې په ګډه سره ماتې کړو.

قوماندان د روغې په علامه لاس ور اوږد کړ.

ـ واچوه، دا خبره مې د ې خوښه شوه آینې به داسې زرې زرې کوو، چې هیڅوك ځان پکې ونه ګوري.

شکور وویل:

ـ پدې جهت کې موږ باید یو کامل تفاهم ته ورسیږو.

دواړو لاسونه سره ورکړل. شکور په خندا وویل:

ـ د پوښتنې سړی دې خدای په دې ملك کې نه پیدا کوي جواب مواب له کومه شي، د ډیرو حقوق تلف شوي دي.

هاشم په ټوکه وویل:

ـ رښتیا په مټینګو کې دې سخت تبلغات راپسې کول چې هاشم مزدور دی. هاشم غوبه دی..... خپلو رهبرانو ته مو پام نه و. چې د بل په ټوك رالوی شوي ول.

دواړو وخندل، هاشم پسې زیاته کړه:

ـ مزدور مو سپکاوو بیامو د کارګر او مزدور نارې هم وهلې بلا خلك وئ.

شکور په خندا وویل.

ـ هغه لکه ستاسې نارې د نورو لپاره وې نه د ځان لپاره. اوس به د آئینو غم کوو چې کومه روغه پاتې نه شي.

دواړه په خندا موټر ته وختل شاوخوا ناست خلك ددوی د موټر په د وړوکې پټ شول.

اته ویشتم څپرکی

د رئیس پر میز پراته لست کې د یاسمین نوم هم په پنځمه ګڼه کې لیکل شوی و. هاشم یوځل بیا لست ترنظر تیرکړ. د میز له قلمداني څخه یې یو قلم راواخیست ځینې نومونه یې پرې نښاني کړل.

لست یې په شنه کاغذي دوسیه کې ځای په ځای کړ او د میز په خانه کې یې ترنورو دوسیو لاندې کیښود. د میز پر سر زنګ باندې یې ګوته ټینګه کړه یو سپین ږیری سړی چې د رئیس د دفترپیاده و، راننوت او د امر په انتظار د دروازې خواته ودریده.

رئیس تر میز لاندې د باطلو کاغذونو په ټوکرۍ کې لاړې تو کړې، مخکینۍ دوسیه یې بیا راواخیسته په لست یې سترګې وغړولې. ښه شیبه یې د نومونو په لوستلو تیره کړه سر یې راپورته کړ سپین ږیري ته یې وویل:

دادحقه د اجرائي ماموره یاسمین راوغواړه.

رئیس په خوله کې ژبه تاوراتاو کړه، د کاغذونو ټوکرۍ یې را پورته کړ، څوځله یې لاړې پکې تو کړې، له ځایه راولاړشو. خپل پلنګي جمپر یې د دفتر په کونج کې په ولاړ کوټ بند راوځړاوو.

بیرته په خپل ځای کیناست د میز پر سر پرتو کاغذونو په لوستلو بوخت شو.

ددروازې په خلاصیدو سره یې د تیلفون غوږی راواخیست او یوه نمره یې دایله کړه:

دوه ځله یې بلې بلې وویل خو له هغې خوا چا ځواب ورنه کړ بیا یې نمره دایل کړه، بلې بلې.

په غوسه یې د تیلفون غوږی په تیلفون وویشت.

دادحق ته یې چې په دروازه کې د یاسمین شاته غلې ولاړو په قهر وویل:

- دا تیلفون بیا څه بلا وهلی؟

دادحق په عاجزۍ وویل:

- والله که خبر یم صیب.

- راشه وې گوره والله که خبر یم، اوله دې سره یې یاسمین ته د کیناستو اشاره وکړه.

دادحق تیلفون د میز بل سرته کش کړ، پوه شو چې د تیلفون مزی غلاشوی دی رئیس ته یې مخ را واړاو:

- رئیس صیب د تیلفون لین نشته.

- څنگه نشته څه شو؟

- والله که خبر یم، دشپې دلته ستاسې کسان پیره کوي.

- هوم نوته وایې چې هغو به وړی وي؟

- زه به یې پوښتنه وکم، د مدیرصاحب علی خان تیلفون هم ورك دې.

رئیس نور د هغه خبرو ته غوږ ونه نیو یاسمین ته یې مخ را واړاوو:

- ښه د تا نوم یاسمین ده؟

- هو یاسمین.

- ښه ښه ډیرښایسته نوم دی.

یاسمین څه ونه ویل، ځان یې د چوکۍ د څنگ په راوتلی اسفنج

بوخت کړ. رئیس پورته ورته وکتل، د میز پر سر کاغذونه یې سره واړول راواړول.

ـ ښه ښه، نور؟

رئیس نه پوهیده څه ووایي، که وار له واره د لستونو خبره رایاده کړي ترې خپه به شي، ښه یې وبلله چې د لست خبره د فشار د وروستۍ وسیلې په توګه له ځانه سره پټه وساتي.

پوښتنه یې وکړه:

ـ څنګه له کاره دې راضي یې؟

یاسمین لنډ ځواب ورکړ:

ـ هو.

رئیس د خبرو په حال کې قلم هم په کاغذ خوځاوو، داسې معلومیده لکه چې دا خبرې لیکي، خو هغه هسې کرښې وړې کرښې په سپین کاغذ ایستلې. د یاسمین لنډو ځوابونو په تنګ کړی و ناسنجول شوي یې وویل:

ـ زه حیران یم چې ستا غوندې ښکلې نجلۍ څنګه دلته کارکاوو.

ـ څه ووایم، نصیب قسمت دی، څوک دلته، څوک هلته.

د یاسمین خبرې نرمې وې خو څیره یې جدي وه د خبرو په وخت کې یې رئیس ته سم نه کتل، کله به یې ځمکې او کله هم له مخامخ کړکۍ نه دباندې کتل.

خو رئیس دواړه سترګې په دې کې خښې کړې وې، د هغې هر حرکت یې څاره، لکه یو مستنطق چې د تورن په ځوابونو کې ریښتیا درواغ معلوموي.

له یاسمین څخه دده دا حرکتونه پټ نه ول، هغې هم دده د هر حرکت په مقابل کې په بې اعتنایي سره غبرګون ښود.

رئیس ښکته پورته ورته وکتل، له ځایه راولاړشو، د کړکۍ خواته ولاړ، بیرته راوګرځید لکه چې لومړی ځل یې د یاسمین سپینې غاړې ته پام شوی وي د خپل میز په سر له کاغذداني څخه یې یو کاغذ راواخیست خو سترګې یې د یاسمین په غاړه کې خښې کړې وې. قوماندان هاشم تر اوسه د کومې پردې ښځې غاړه داسې نه وه لیدلې. په دفتر کې یوې بلې خواته ته راته، چې د یاسمین مخې ته را ورسیده داخل یې یوه سترګه چپه کړه، داسې یې په څنګ ورته وکتل لکه تږی چرګ چې په صراحی کې اوبه ګوري.

د یاسمین په غاړه کې له سرو زرو جوړې شوې نقشې د هغې د دواړو تیونو بیخونه پټ کړي ول، د افغانستان له نقشې څخه جوړ شوی د سرو زرو امیل به د یاسمین له نرمو حرکتونو سره یوې بلې خواته ولاړ، خو دهاشم د سترګو یو لوی خندو.

هاشم بیا د کړکۍ خواته ولاړ له کړکۍ نه یې د باندې وکتل ویې ویل.

ـ که ته له ما سره په یوه لاره ولاړه شې، په سرو زرو کې به دې پټه کړم.

یاسمین په بیړه ځواب ورکړ:

ـ که په ډبرو کې ګلان راټوکیدای شي نو دوه لارې هم یوکیدای شي.

ددې د خبرو په وخت کې هاشم دباندې کتل او د خبرو په وخت کې یې د هغې شرمناکې اوپه عین حال کې قهرجنې خیرې ته پام نه و. ښایي له همدې امله یې د خبرو په معنی نه وي پوهیدلی. بیرته د خپلې چوکۍ خواته راغی، خپل ځادر یې چې له څوکۍ څخه راځړیدلی و، بیرته سره ټول کړ او په هماغه چوکۍ کیناست د خپلو خبرو په ادامه یې وویل:

ـ له ما سره هرڅه شته، مال، پیسې او هرڅه چې وغواړې، زه چې له کومه ځایه تیریږم ځمکه خپل تنفس بندوي.

یاسمین نور څه ونه ویل، د کوچ نه د راوتلی اسفنج وړې وړې ټوټې یې په ګوتوکې سرویلې، لکه چې داهم هغه څمکه وي چې د قوماندان په تیریدو سره خپل تنفس بندوي، چوپ وه هیڅ یې ونه ویل.

پړونې یې په سرسم کړ او د ولاړیدو تابیا یې ونیوله. خو د رئیس پرله پسې خبرو چې د څان او خپلو شتو په ستاینه څرخیدلې، د وتلو مجال نه ورکاوو.

کله چې د هغه خبرې خلاصې شوې ویې ویل:

ـ په دفترکې کارونه زیات دي، اجازه ده چې ولاړه شم.

اوله دې سره له څایه راولاړه شوه.

هاشم د هغې له غوصه ناکې څیرې پوه شو چې خبرو یې وربانددې چندان اغیزه نه ده کړې خپل وروستی ګوزار یې را ړومبې کړ ویې ویل:

ـ یه، ته مه څه، دلته ماته یولست راغلی دی.

ـ دڅه شي لیست؟

هاشم لست ورته وښود ویې ویل:

ـ دا دهغوکسانو لست دی چې کمونستان ول، او یا روس ته تللي ول.

چې وي لیدل د یاسمین په څیره کې بدلون راغی پسې زیاته یې کړه:

ـ او ستا نوم په دواړو لستوکې شته، اوس ته ووایه، زه څه وکړم؟

یاسمین څای په څای ولاړه وه. لکه چې ددې وروستي ګوزار ددفاع وس یې نه درلود، ورو یې وویل:

ـ یوه چاره یې وکه.

ـ دانوڅه چاره لري، اوس کار ترکار تیر دی، لستونه نیول شوي دي، دا کسان باید له وظیفو ګوښه او بندیان شي.

د یاسمین په سترګو کې اوښکې ډنډ شوې، مخ یې بلې خواته

واړاوو چې رئیس یې ونهویني، د چای خوړلو د میز پر سر په پرته ورځپاڼه ورټیټه شوه، هسې یې مخې ته ونیوله. بیرته یې پخپل ځای کېښوده. رئیس ته یې وویل:

- رئیس صاب ټول کارونه له مجبوریته کېږي.

هاشم وخندل.

- روس ته تګ هم له مجبوریته کېږي؟

- څه ووایم، خیردی، ته یې یوه چاره وکه.

رئیس یوه شو چې وروستی ګوزار یې پخپله بشکلا مغروره یاسمین د غرور له نیلي راکوزه کړه.

- چاره خو یې ډېره سخته ده، خوو به ګورو چې څه کېږي؟

نه ویشتم څپرکی

سهار د هاشم ملګرو دهغه په دفترکې تود مجلس جوړ کړی و.
هاشم لادفتر ته نه و راغلی. سموت ویل چې هغه د سهار له لمانځه وروسته ترلسو بجوپورې بیا ویده کیږي او شکر خوب کوي.
څوشپې کیدې چې قوماندان هاشم له دوی څخه خپل د اوسیدو ځای بیل کړی و، اوس ددوی لیدنه یوازې په همدې دفتر کې کیدله.
ښایي همدا علت به و، چې انډیوالان یې په ده بدګمانه شوي ول.
پخوا به دوی د ورځې په یو موټر کې ګرځیدل، خو اوس هغه ته تنظیم بل موټر ورکړی و. او دوی ته پخوانی موټر پاتې و، د مرکزي کمیټې په ودانۍ کې ددوی د ګډې خونې له دروازې څخه هغه لوحه چې پرې لیکلي و. ((د قوماندان محمد هاشم د انډیوالانو اطاق)) هم ایسته شوې وه.
قوماندان هاشم اوس په وزیر اکبرخان مینه کې په یوه کور کې اوسیده. ویل کیدل چې کورته یې وخت ناوخته ناپیژندل شوي کسان او آن ښځې هم راځي. ددوی د نن ورځې د مجلس موضوع هم همدا وه.
سیدامین چې د کړکۍ خواته په کوچ کې په یوه ډډه پروت و. راجګ شو پښې یې پخ بلو څپلیو برسیره چې د کوچ خواته یې ایښې وې کیښودې ویې ویل.
ـ یره زه چې ورته ګورم هاشم ډیر بدل شوی دی چې دا ولې؟

خان مومین په تائید وویل:

ـ د هاشم اخیره خاتمه د بدو شوه.

یو بل وویل:

ـ چوکۍ سرې خبرا بوي.

سموت چې له بوټونو سره په کوچ کې اوږد غځېدلی و او خپل پکول یې په لاس کې ګډاوو راپورته شو وې ویل:

ـ مطلب دا ټول دې ښځو له کار ویوست.

خان مومین وویل:

ـ ته وا دا به د ښځو تاثیر وي؟

ـ هو نو، نه یې وینې، چې مطلب ښوی ښوی ورسره کیږي پوه شوې که پوه نشوې. ږیرې ته دې پام نه ده، مطلب بس مازې یوه چاړه پاتې ده چې پې را تیره یې کړي.

درمحمد وویل:

ـ دا ټول دغې یوکچنۍ له لارې ویوست.

سموت وویل:

ـ ورك يې كه مطلب ټولې دغسې دي، رحمان بابا څه ښه فرمايلي دي چې «لانت کې په زنان که مور وي د سلطان» او بیا یې په شد او مد د سلطان محمود غزنوي د مور کیسه داسې تیره کړه لکه چې دده مخ ته پرون تیره شوې وي.

چې دده خبرې خلاصې شوې، اکبر وویل:

ـ که زما منئ زه خو وایم چې سارایې محکمه به جوړه کړو.

ـ څنګه محکمه دا تیرې محکمې دې لکه چې بس نه شوې؟

اکبر وویل:

ـ یه یه هغه خو د نارینه وو وې، اوس به د ښځو لپاره وي.

ـ څنګه؟

ـ بس لکه د رؤف غوندې چې چیرې مو لوځ مخې ښځه لیدله مخ ته به یې تیزاب شیندو. یا به یې ځای په ځای وژنو.

انور تائید کړه:

ـ والله که دې بده خبره کړې وي اول به دا یاسمین ده که څه بلا ده، دا وژنو.

خو سموت د نصحیت په ډول وویل:

ـ خبره زموږ په سرې کې ده پوه شوې که پوه نشوې دا باید لارې ته راولو، مطلب دده پرتوګ له شکور سره بدل شوی دی، څه چې هغه کول اوس یې دی کوي.

ـ نو ته څه وایې چې څه وکړو؟

ـ زه وایم چې مطلب له ده سره به خبرې وکړو پوه شوې که پوه نشوې ورته به وو وایو چې اول دا یاسمین له ځانه لرې کړي.

اکبر وویل:

ـ نا اوس په هغه ډیره ګرانه ده. ځان به ورك کړي هغه نه ورکوي.

سموت په غوصه وویل:

ـ چې راسي زه دا ټول ل ل ل....

دروازه خلاصه شوه. قوماندان محمد هاشم له خپلو بریګاډانو سره په دفتر راننوت.

سموت خپله خبره واړوله.

ـ هو والله زما هم ډیر بد ایسي.

هاشم چې په خپل ځای کیناست دا نورو ته یې مخ راواړاوو:

ـ بیا مو په چا کې میده کړې ده؟

له سموت نه لاره ورکه وه نه پوهیده څه وو ایي ځان یې تیر کړ:

ـ هسې یوه خبره وه ورك یې کړه.

ـ څوك مو میدان ته راچولی و، زه خوبه مو نه یادولم.

ـ یه یه تا به ولې یادوو، دا شکور ملحد مو سره یاداوو.

ـ ولې هغه څه کړي دي؟

سید امین په تمسخر وویل:

ـ هغه هیڅ هم نه دي کړي، نه یې څوك وژلي دي نه یې په کلیو بمباري کړي دي نه یې چاته....

هاشم یې خبره پریکړه.

ـ پریږده دا خوښې خبرې.

سموت هم جرأت پیدا کړ ویې ویل:

ـ مطلب ټول انډیوالان وایي چې تاسې که څوك وژلای اول مو باید دا سرکوزی خوندي کړی وای مطلب تاسې نور غریبان ووژل دی مو ملګری شو.

هاشم په نصیحت وویل:

ـ ګوره سموت ګله ته خو شکر هوښیار سړی یې، هغه لاس چې نشي پریکولې ښکل یې کړه.

له ځایه راجګ شو په قدم وهلو یې پیل وکړ پسې زیاته یې کړه:

ـ په دې خبرو سر مه خوږوئ.

که پدې خبرو پسې ګرځیدئ ږیرې به مو ژر سپینې شي.

یاسمین چې دفترته رانوتله لکه چې انتظار یې نه درلود چې له هاشم سره دې دومره کسان ناست وي وارخطاشوه. بیرته شاته وګرځیده په داسې حال کې چې په یولاس یې دروازه ټړله په ټکني غږ یې وویل:

ـ سلام

خو چا یې د سلام ځواب ونه وایه. ناستوکسانو یوبل ته وکتل.

هاشم خان د میز په سر په کاغذونو بوخت کړ یاسمین یوې بلې خواته وکتل. د رئیس د میز په لوري روانه شوه ویې ویل:

ـ رئیس صاحب زه مو پکاروم؟

اوس نو وار د هاشم و چې وارخطا شي.

ـ ته ته هو رښتیا خطونه هغه مکتوبونه هغه به ....

یاسمین ورسره مرسته وکړه:

ـ هغه پروني مکتوبونه دې لاسلیك کړل؟

ـ هو هو ماهم هغه مکتوبونه یادول. داسې ده چې هغه والله که پوهیږم چې هغه څنګه وو. وروسته، لږ وروسته راشه

ناستوکسانو د سترګو له کنجو یاسمین ته کتل.

اکبر د خان مومین لاس چې د کوچ په څنګلي یې دده خواته ایښی و وسکوندګ ورو یې وویل:

ـ دکافر لور اور لګوي.

خان مومین ترڅنګ ورته وکتل خو اکبر یاسمیني ته کتل ده ته یې ورپام هم نه و.

یاسمین ددروازې په خوا روانه شوه، له هاشم. پرته ټولې سترګې پسې وې.

د یاسمین له وتلو وروسته دوی هم یویو پاڅیدل.

دیرشم څپرکی

یاسمین په ځان کې یو پټ احساس لیده، چې په مقابل کې یې مقاومت ورته ناشونی ښکارېده. له څه وخته راهیسې یې هم په چلند او هم په څېره کې بدلون راغلی و، دواړه لاسونه یې د سرو زرو له بنګړو ډک ول، غاړه یې هم د افغانستان د نقشې پرځای په نسبتاً غټه اسم الله او نري امیل ښکلې کړې وه. اوس یې د پخوا په څېر ټوکې نه کولې که به چا د مینې کومه خبره یاده کړه دې به ژر خبره واړوله.

اوس یې په دفترکې د خپلو خورلڼو د ټوکو په ځواب کې دا نه ویل چې دا او هاشم د یوه لوی سیند دوه غاړې دي چې هیڅکله به سره نږدې نشي.

دا په خپلو هغو خبرو پښېمانه وه چې خپلو همکارانو ته یې ویلې و چې دا له هغو ښځو څخه نه ده چې له هر خیرن سره په خلاصه تنده او موسکا خبرې وکړي.

دا په هغو نومونو هم پښېمانه وه چې په لومړیو ورځو کې یې په هاشم ایښي ول.

له هغې ورځې چې ددوی په اداره کې د نارینه وو او ښځو دفترونه سره بېل شوي ول. او نورې ښځې ددې او هاشم. له پټو اړیکو څخه خبرې شوې وې. ټولو مېرمنو به دا ځوروله ځینو به پرزې پرې ویلې چا به ټوکې

پرې کولې او ځینو خوآن خبرې هم نه ورسره کولې. دا هم د نورو میرمنو له دې ډول چلند څخه په تنګ شوې وه خو چاره نه وه، ځکه د ادارې د میرمنو لپاره همدا یوه لویه کوټه چې پخوا د محاسبې مدیریت و، په نظرکې نیول شوې وه.

رئیس هاشم ورسره وعده کړې وه دې او ددې څو نورو خاصو ملګرو ته به ځانګړې دفتر ورکوي، خو تر اوسه یې لا دوی ته دفتر نه و پیدا کړی. یوځل یې په څلورم منزل کې د بل ریاست یو دفتر ددوی لپاره خلاص کړ، هلته راکټ ولګیده او د دفتر یو دیوال یو مخ له منځه ولاړ.

نن هم چې دا د هاشم له دفتره راغله، نورې همکارانې پرې ورټولې شوې، دپخوا په شان ټوکې او مسخرې وې دیبا د چاې پیاله د یاسمین مخې ته کیښوده په معنا داره غږ یې وپوښتل

- څنګه یاسمین د سیند او به خو به نه وي وچې شوې؟

یاسمین لکه چې ددې په کنایه پوه شوی نه وي وویل

- ولې څه؟

- هسې ما ویل وچکالي ده. چې د سیند دواړه غاړې سره یو شوې نه وي

ټولو وخندل. یاسمین ځان نه بایلود ویې ویل

- څه ګډې وډې سره وایې؟

- چې او به نه وي نو سیند وچیږي او دواړه غاړې یې سره نږدې کیږي

دا نوروته یې مخ وروا ړاو

- که څنګه همدا سې نه ده؟

ټولو وخندل

- حتمًا. حتمًا. څنګه به نه سره نږدې کیږي.

د خندا آواز لوړ شو.

شکیبا ظاهراً خبره واړوله:

ـ یاسمین دا اسم الله دې په څو واخیستله، ډیره ښکلې ده.

یاسمین ترولۍ شوه:

ـ دا هو دا ډیره ښایسته ده.

شګوفې په خندا وویل

ـ څه یې پوښتې، څه دې خو نده اخیستې؟

نیلا په مسخرو وویل

ـ رښتیا وایې. دا خواره څه پې خبره ده. دا شنه غمي یې په یاري ګټلي دینه.

ټولو وخندل. د یاسمین د مخ سرخي زیاته شوې وه ټولو خندل. نږدې خاصو ملګرو یې هم له هغو سره خندل.

یاسمین په غوسه شوه:

ـ تاسې ښځې خو که هرڅومره تعلیم هم وکړئ بیا هم حسادت نه پرېږدئ.

مرضیې ورغبرګه کړه:

ـ نو ته څوك یې. ته لکه چې ښځه نه یې؟

ـ یم خو ستاسې غوندې نه.

له دې سره یې خپل کوچنې بکس غاړې ته واچاوو. را ولاړه شوه

ـ چیرې ځې؟

ـ خپه نه شې. موږ خو هسې ټوکې کولې

یاسمین په دروازه کې وویل

ـ شفاخانې ته ځم بیرته ژر راځم.

یوولسو بجو ته لا پنځه ویشت دقیقې پاتې وې. یاسمین په ښار کې

سو که سو که روانه وه، څو دکانونو ته ودریده خوځه شي یې وانه خیستل، لس کمې یوولس بجې وې چې د فروشګاه مخې ته ورسیده، د کبابي مخې ته د قوماندان هاشم لنډکروزر ولاړ و په لیدو یې خوشحاله شوه مخامخ موټر ته ورغله. خو د موټر دروازې تړلې وې ښیښې یې تورې وې دننه هم څوك نه ښکې معلومیدل نیت یې وکړ چې د وعدې په ځای کې ودریږي خو په دې وخت کې هاشم چې لویه پلاستیکي کڅوړه یې په لاس کې وه راغی د یاسمین په لیدو په بریتونو کې موسکی شو، دروازه یې خلاصه کړه:

- راځه ژر خیږه.

موټر د وزیر اکبرخان مینې په لورې په بیړه حرکت وکړ. هاشم موټر دګاراج په ځای په انګړکې ودراوو.

شاوخوایې وکتل یاسمین ته یې وویل:

- راځه د پاچاهي ځای ووینه.

دواړه په دویم پوړ کې د خوب کوټې ته ولاړل په څو شیبو کې د میز پر سر درې ډوله کباب، میوې او بوتلونه کینبودل شول. کوټه ګڼه وڼه وه، د دروازې خواته چلمچي له اوبو ډکه ایښې وه، او په سر یې د منهو پوستکي پراته ول. د خوب د تخت روجایي هم ټوله شوې وه، د تخت سرته له میزنه سګرټ داني رالویدلې وه او د سګرټو ایرې په غالۍ توی شوې وې، د پخوانۍ دیوالي بخارۍ دروازه خلاصه پاتې وه، او د ممپلیو او بادامو پوټکي پکې پراته ول.

هاشم ژر ژر په کوټه کې اضافي شیان ټول کړل. یاسمین د تخت خواته په یوه چوکۍ غلې ناسته وه. له ده سره یې په کار کې مرسته نه کوله، ښایي په دفتر کې د خورلنهو له خبرو ځوریدلې وه.

د هاشم ټوکو یې هم په شونډو موسکا رانه وستله خو دا خواشیني

یې د ډوډۍ په مینځ کې ورو ورو ورکه شوه او س یې نو خوله له خندا نه سره ورتله. دواړو خندل په کوټه کې ګرمي زیاته شوه. د خپل کمیس دوه تنۍ یې خلاصې کړې. هاشم پردې واچولې خو دوه کړکۍ یې خلاصې پرېښودلې.

☆ ☆ ☆

د ماښام تیاره خوره وه چې هاشم راښا ولګوله. یاسمین تینګار کاوو. چې کور ته یې ورسوي. خو هاشم ټکنی و. له حالاتو پوره خبر نه و، له غرمې راهیسې یې له خپلو وسله والو کسانو او پوستو سره مخابروي اړیکې پرې کړې وې.

خپل نږدې وسله وال یې هم چې دده د ساتنې ترڅنګ به یې له حالاتو هم خبراوو رخصت کړي ول.

یاسمین ته یې وویل چې شپه تیره کړي. خو هغې تلوار درلود او د پاتې کیدو نه وه دا لومړی ځل و. چې هاشم په هغې په غوسه شو.

ـ ربښتیا چې تاسې ناقص العقل یاست. دا وخت دتلو نه دی.

ـ نه نه زه ځم. ټوله ورځ درسره وم.

ـ هسې نه چې په کومه بلا مې واړوې.

چاره نه وه یاسمین یې د شا په سیټ کې کینوله او په مړو څراغونو یې د زړو مکرویانو په لوري حرکت وکړ.

د عامې روغتیا په څلور لارې کې دوه تنه وسله وال د سرک په منځ ولاړ ول. او دواړو موټر ته مخامخ ټوپک نیولی و. هاشم موټر ودراوو. دروازه یې خلاصه کړه.

ـ څه خبره ده. چې د سرک په منځ کې ولاړ یاست؟

ـ راکوزشه. ته څوک یې. چې داسې بړ بړ غږیږې؟

هاشم پوه شو، چې څلور لارې بل ګروپ نیولې ده.
څنګ ته یې په تیاره کې لاس وتپاوو، تفنګچه یې په لاس ورنغله.
وسله وال تر مټ ونیو، لاندې یې راګوزار کړ.
ـ راښکته د خان زو، زه درته وایم راښکته ته لا کلانکاري کوې.
وسله وال د شا دروازه خلاصه کړه یاسمین غلې ناسته وه.
وسله وال یې مخې ته لاسې ځراغ ونیو:
ـ هوم راکوزه شه.
یاسمین ځان سره ټول کړ، د موټر په سیټ پورې یې ځان ونښلاوو.
وسله وال په غوصه وویل:
ـ راکوزه شه ځان مه راباندې...
بیا یې وپوښتل:
ـ دا سړی دې څه کیږي؟
ـ دا مې خاوند دی؟
ـ افرین.
اوله دې سره یې د یاسمین لاس ونیو د ځان په خوا یې راکش کړه.
بل وسله وال ته یې مخ ورواړاو.
ـ ضیا دا زما کوټې ته بوزه
ـ نه نه زه خپل میړه ته ورځم
وسله وال په بې اعتنایي سره وویل:
خیر دې نن شپه دې میړه بدل کړه
وسله والو یو په یوه خوا او بله په بله خوا بوتلل.

يودېرشم څپرکی

ملوك ترپخوا غلی و. په ښار کې د هرنوي خبر په اوريدو به يې
يوازې سر وښوراوو وبه يې ويل.

- خدای دې د نيکو هدايت ورته وکړي.

دی پخپلو پخوانيو خبرو پښيمانه معلومېده.

داڅو ورځې چې جګړې نه وې نو ملوك او کلاخان به دواړه په
بايسکلونو سهار له ښاره وتل او له چهار آسياب او دوغ آباد څخه به يې
اوړه او غوړي راوړل.

دا يوه اوونۍ د اوړو او غوړو راوړل ددوی ورځنۍ دنده ګرځېدلې
وه.

په څوتيرو ورځوکې دوی د خپلو کورنيو اړتياوې پوره کړې وې او د
جګړو له ويرې يې ترخپلې اړتيا زيات اوړه ذخيره کړي ول. کلاخان هم له
جګړو دمخه خپله کورنۍ کابل ته را ليږدولې وه خو په لومړيو جګړو کې
يې کشر ورور ګلاخان ورك شو.

خو نن هريوه پنځه پنځه منه اوړه او يويو پيپ غوړي دخپلو
بايسکلو په کنجوغو تړلي ول.

د کلاخان بايسکل پنچر و. ځکه دواړه پلي له بايسکلونو سره
روان ول.

څه پیسې چې ورپاتې وې د لارې پاټکونو ترې وړې وې. له کلاخان څخه وروستی زرګون هم چې د بایسکل د پنچري د نیولو لپاره یې د کمیس د څنګ په جیب کې خوندي کړی و. په سرك ولاړیوه وسله وال اخیستی و. اوس نو له هغو پوستو او پاټکونو راتیرشوی ول. چې د خوراکي موادو او تیلو له راوړونکو څخه د باج اخیستلو لپاره ګام په ګام جوړشوي ول.

دوی هغودوو وسله والو چې د سرك په منځ په چوکیو ناست ول ودرول. یوتن چې ژاولې یې ژولې او په خوله کې به هر وار رااړولو به یې ټك ترې ویوست ددوی مخې ته راغی:

- دا قاچاق چیرې وړئ؟

- قاچاق نه دی اوړه اوغوړي دي خپلو کورونو ته یې وړو.

وسله وال هغه بل ته مخ ورواړاوو په خندا یې وویل:

- زلګی وینې یې؟

زړګي چې خوله یې د جوارو له پولیو ډکه وه په ډکه خوله وویل:

- ته یې قاچاق ماچاق څه کوې خپل حق ترې واخله پریږده چې خپله لار وهي.

هغه بیرته دوی ته مخ ورواړاوو.

- واموورېدل؟ پیسې راوباسئ.

ملوك وویل:

- پیسې خوهغو نورو لیوانو یووړې. والله که ټنګه هم را پاتې وي.

خو وسله وال پرینبودونکی نه و. له ډیرکش وګیر وروسته یې دواړه تلاشي کړل چې ویې لیدل پیسې نه لري. خپل ملګري ته یې مخ واړاوو:

- دا خو یو هم پیسې نه لري.

د کلاشینکوف میل یې ددوی په خوا ونیو.

ـ څنګه اول کوم یو وولم؟

دواړه ژیړ زبیښلي ولاړ ول، هیڅ یې هم نه ویل.

زرګی چې اوس د پوستې ترمخ د یوه لوی عکس لاندې ولاړ و ، پرې غږ وکړ:

ـ مه یې وژنه، بیا به دا مرزګې له دې ځایه څوك وړي، له بویه به یې لیوني شو.

ـ دغسې خو یې نه پریږدم.

زرګی ورته وویل:

ـ نو څه ترې غواړې، پیسې نه لري نور خو په دې کنډوالو کې نه بایسکل په کار راځي نه اوړه.

ټوپکوال ملوك په خټ کې په قنداغ وواهه ویې ویل:

ـ تاخو والله که همداسې پریږدم، ډیر هوکي مالومیږي. څه چې بیا په دې لار را نشي.

دواړه په بیړه روان شول، ترڅنګ به یې کله کله شاته وکتل چې لږ لرې شول ملوك وویل:

ـ عجب خلك دي، انسان داسې ورته ښکاریږي لکه توبه نعوذبالله دوی چې پیدا کړی وي.

کلاخان په خندا ورته وویل:

ـ یاره کاشکې ټول مجاهدین ستا په شانِ وای.

ـ خدای دې خوار نکړه، ټول اصیل مجاهدین زما په شان څه چې تر ما ډیر ښه دي.

ـ که خپه کیږې نه دا خو درسره نه منم، عجیبه داده چې ته څنګه پکې وې.

ملوك وخندل

ـ ته يې چې نه منې مه يې منه، خودا ټولې دنيا منلې ده چې مجاهدينو دا وطن له لوی ښامار څخه خلاص کړ.

ـ دادې منم خو زه چې اوس دغوته ګورم، په نوم يې شرميږم. وګوره څه يې ونه کړل، غلا، چور، ظلم، تيری، دا ټول مو وليدل.

ـ ليونيه داهسې د مجاهدينو په نامه تجارت کوي، د مجاهد بلا پرې وګرځه، مجاهدين هغه ول، چې له روسانو سره وجنګيدل، شهيدان شول، څوك چې ژوندي پاتې سول ټوپك يې ايسته وغورځاوو د وطن د آبادي لپاره يې متې راونغاړلې او په . .

کلاخان په يوه ړنګ دوکان ځړيدلي عکس ته اشاره وکړه.

ـ او دا؟

ـ دا هم د وطن دښمنان دي هم د مجاهد، مجاهد د چا ميرمن په زور نه بيايي، مجاهد په چا ظلم نه کوي.

ـ خودوی وايي چې روسان موږ وايستل، وطن موږ آزاد کړ.

ملوك په غوصه وويل:

ـ ددوی خولې څوك تړلای شي، د کوم رهبر زوی، ورور، خوريې، اوښي، د ترور زوی، د ماما زوی، د کاکا زوی او نورخپلوان جنګ ته تللي دي؟ دوی خود نورو غريبو په وينو تجارت کاوو، د نورو په وينو يې بنګلې جوړې کړې، د خوارانو په وينو يې ډالر پيدا کړل.

کلاخان په بې اعتنايي وويل:

ـ اوس خودا دی دوی پاچاهي کوي، وايي چې د توري په زور مو ګټلې ده.

ـ دا د خپل ورور په وينو رنګ توره به که خدای کول ډيره ژر ماته شي د ناروا څراغ تر ګهيځه نه لګيږي.

کلاخان په خندا وويل:

ـ په تاسې هم د مومین خان د ښامار کیسه شوې ده.

ـ هو خو هغه چا چې ښامار وژلی په کلي کې ناست دي. موږیان د ښامار تسمې په لاسو کې ګرځوي او چوکۍ پرې رانیسي.

چې کلاخان څه ونه ویل، ملوك په خندا ورته وویل:

ـ دتا دې پوښتنې ماته د هغې ښکلې ډاکټرې خبرې را یادې کړې.

ـ دکومې ډاکټرې؟

ـ په پاکستان کې چې زه په هسپتال کې بستري وم یوه ډېره میربانه او ښکلې ډاکټره وه، د ما یې ډېر خدمت وکړ. داسې ښه نوم یې و، ژولیا، یوه ورځ مې ورته وویل: ارمان چې مسلمانه وای او له خدایه منکره نه وای، دې وویل: چې زه په خدای ایمان لرم.

ما ویل عجیب ـ دې له واره وویل عجیبه دا نه ده، عجیبه داده چې موږ انسانانو ته چې خدای عقل راکړی ولې یوله بله کرکه لرو او یو دبل وینې تویوو.

کلاخان وویل:

ـ دا دې ترڅه وویل:

ـ دا مې ستا ترخبرې پورې وویل، عجیبه داده چې زه ولې مجاهد وم، عجیبه داده چې د تا غوندې نیك خلك ولې له موږ سره جنګېدل.

کلاخان سوړ اسویلی له خولې وایست.

ـ هې هې موږ هم دغسې درواخله لکه تاسې. زموږ ځوانان هم د نورو د هوسونو قرباني شول.

زموږ ځوانان نیك او پاك خلك ول، او په صداقت سره د وطن لپاره جنګېدل، خو خبرنه ول، چې ځوك به یې د کعبې په ځای ترکستان ته بیایي.

ـ عجیب.

ـ عجیبه دانه ده، عجیبه داده چې اوس هم ځینې د رهبرانو تر شا ترلې سترګې روان دي، رهبران او غټان هرځای رهبران دي که دلته دي که هلته، پخپله مخکې ځي او قافله کندې ته ورخطا کوي لکه چې وینې یې.

یوشعر مې را په یادشو:

خـرځـوي یـې رهـبـران پـه سـوداګـرو
خدای دې مل شي د وطن او د ملګرو
نه پوهیږي چې په کوم پلو دې بیایي
چې روان یـې پـه ګـډا او پـه سندرو

دوی په همدې خبرو کې ول، چې له هرې خوا د درندو وسلو ډزې پیل شوې تا به ویل چې د ټولې نړۍ وسلو کابل په نښانه کړی دی، پرله پسې ډزې کیدې دا معلومه نه وه، چې چا په چا یرغل کړی دی او څوک څوک ولي، درندو وسلو یو ډاروونکی غرهار جوړ کړی و.

دوه دیرشم څپرکی

د وتلو لاره نه وه، څوک چې پوهیدل له لومړنیو جګړو وروسته یې ځانونه وایستل.

ډیرو خو ایله سرونه وایستل او نور ټول شته یې په ځای پرېښودل.

شمروزه په ملوك په غوسه وه. ده د ګُذرد وکیل خبره نه وه منلې چې ورته ویلي یې و:

ـ دا خلك زه پیژنم، په دې اور بند یې مه غولیږه دا هر یو بل جنګ ته ځان جوړوي.

شمروزې په هغه ورځ د خپل وروړ ملوك خبره هم اوریدلې وه، چې د وکیل په ځواب کې یې ویلې و:

ـ دا دتاسې خبرې دي، که خدای کول وروسته له دې به ټك هم وانه ورې، هرڅه چې و، تیر شول.

خو دده خبره داځل هم دروغ ختلې وه.

جګړه پیل شوې وه. دا وار د هغو تنظیمونو ترمنځ جګړه وه چې په تیرو جګړو کې سره ملګري ول.

په تیره جګړه کې دښمنو ډلو اوس یو بل ته لاس ورکړی و او د خپلو پخوانیو اندیوالانو په ضدیې سنګرونه نیولي ول.

ملوك او هیواد د کوچنۍ تکاوي پخوانۍ دروازه بنده کړه او

د دربچې پـرخای يې چې د دهليز دروازې تـه نږدې وه کـوچنۍ دروازه جوړه کړه.

دوی ټول اته کسه ول، په کـوچنۍ تکـاوي کې نـه يـوازې کيناسـتلای شوای بلکې د شپې يې خوب هم پکې کولای شوای.

خـو پـرون سـهار وختـې چې جگړه لـږ ارامـه وه د کلاخـان کـورنۍ هـم ددوی کـور تـه ځانونـه راورسـول، کلاخـان وويـل: اولادونـو يـې تيـرې لـس دولس ورځې په راڼه ميدان تيرې کړي، خو د خدای فضل و. چې راکټ يې په کور نه و لگيدلی، پرون شپه د بيم ۱۳ يـوې ضربې د ددوی کـور هـم بـې برخې نه و. پرې اينبی گولۍ د دوی پـه سـالون لگيدلې وه، خـو هغـه گړۍ دوی ټول د سيوري پـه خونـه کې ناسـت ول. يـوازې د کلاخـان لاس لـږ ټپي شوی و، هغه هم خبنته پرې ورلويدلې وه.

ددوی په راتگ ټول خوشحاله ول، خو تکاوي يې په دوی تنگه کړه، وروسته له هغه به ملوك، هيواد او کلاخان په پخلنځي کې چې د سيوري خواته جوړه شوې وه او د توغندي له مخې چپه وه کيناستل.

ښـځې او ماشـومان پـه تکـاوي (زيرزمينـی) کـې اوسـيدل پخلـی هـم نارينـه وو کـاوو. ښـځو خـو دا څـو ورځـې لمـر پـه سـترگونه و ليـدلی خـو ماشومان به ددوی له منتونو سره سره کله کله راووتـل. پـه انگړکې بـه يـې لوبې شروع کړې خو هيواد به په زور بيرته تکاوي ته ښکته کړل.

ددوی ليدنه به يوازې د ډوډۍ ورووړلو پـه وخت کې کيدله. کلاخان بـه چې ډوډۍ وروړه نو دوی ته به يې ډاډ ورکاوو

- انشاء الله جنگ دريږي ملگري ملتونه اوربند اعلانوي.

د گل مرجان کوچني زوي (بهير) پوښتنه وکړه:

- کاکا ملگري ملتونه ډير زوره ور دي؟

- هو بچو. که وغواړي جنگ په يوه ورځ کې دروي

ـ د هغو زور په دغو رسیږي؟

ـ هو.

د بهیر پوښتنې نه تمامیدې:

ـ ملګري ملتونه څوک سه دي؟

ـ هغه کسان نه دي د دنیا له هیوادو جوړ یو سازمان دی.

بهیر په نا باورۍ وویل:

ـ بو، نو دیوه زور په اوو تنظیمو رسیږي؟

کلاخان به همداسې ووت، بهیر به نور وته په نا هیلي وویل:

ـ بیا به هم مکتب ته ولاړ شو؟

ملګري ملتونه د کلاخان او ملوك لپاره پیغور ګرځیدلي ول. چې کله به تکاوي ته ورغلل ښځو او ماشومانو به بیا پوښتنې پیل کړې:

ـ دا د تاسې ملګرو ملتو خو هیڅ ونه کړل.

کله کله به د باندې ورپسې راووتل وبه یې پوښتل:

ـ دا ملګري ملتونه پسې څه شول؟

اوس به نو ښځو هم د رهبرانو ترڅنګ ملګرو ملتونو ته ښیرې کولې:

ـ خدای دې دا ملګري ملتونه ځوانیمرګ کړي، دوی هم څه نه ورته وایي، دا څه حال دی؟

خو د ماشومانو او ښځو ښیرې او سوې نارې به د ډزو په آواز کې ورکې شوې.

هغه ورځ جګړه ترپخوا سخته شوې وه، بس لکه سخته زلزله چې وي، غرهار و، دا نه معلومیده چې ګولۍ له کومې خوا ویشتل کیږي.

له دوړو او لوګیو معلومیدل چې شاوخوا توغندي لګیږي، هسې د تالندې په څیرغرهار و، چې دا سړي نه شوای تشخیص کولای چې

له کومې خوا راغی. د توغندي يوه ګولۍ د کور په ديواله ولګيده، شاوخوا تورو لوګيو ونيوله. چې دوړې کيناستلې ملوك او هيواد راووتل نومړی څه يې چې وليدل تلوسه وه چې د تناوي په دروازه کې په وينو کې پرته وه.

ملوك د واره په غيږ کې را واخيستله.

ـ خوږې، خوږې!

د توغندي بله ګولۍ د انګړ په منځ کې ولګيدله، هيواد له تلوسې سره يوځای ځان تکاوي ته واچاوو مخ او جامې يې په وينو سرې وې.

شمروزې د سر ويښتان شکول، ښځو او ماشومانو ژړل.

تلوسه بې روحه د هيواد په غيږ کې پرته وه.

کلاخان د تلوسې پښه او نس په ټيکري وتړل، خو وينې لا روانې وې.

هيواد هماغسې تلوسه ښکلوله.

کلاخان يې ترپښه بله څيره هم وروتړله په ټنډه يې لاس کيښود دا نورو ته يې مخ ورواړاوو:

ـ ساه پکې چليږي، که خدای کول جوړيږي.

شمروزې تلوسه په غيږ کې واخيسته.

تلوسې سترګې پرانيستلې:

ـ لا لا!

ټول خوشحاله شول، ژړا ودريده.

هيواد په غيږ کې واخيستله تلوسې سترګې پټې کړې، ملوك يې په خوله کې اوبه ورڅڅولې، تلوسې بيا سترګې پرانيستلې هيواد ته يې وکتل:

ـ لالا بيا نه نه دردر درځمه ، ما ما مه مه وهه.

بیا نه درځمه. ب ... ب ... بیا ... ب ب نه ...
هیواد په ډك ستوني وویل:
- خوره کې چې پورته راشې ظالمان دې داسې په راکټ وولي
او له دې سره په ژړا شو. په تکاوي کې د ناستوکسانو د ژړا آواز هم ورسره لوړ شو.

اوس نو ملوك او کلاخان هم خپلو سترګو ته د سمالونه نیولي ول. لکه چې ټول پوه شوي وي چې د تلوسې وروستی سلګی دي
تکاوي چیغو او ژړاوو په سر واخیسته.
ټول د تلوسې د بې ساه جسد په شاوخوا راټول ول
مړی یې په ټیکري کې ونغښت.
په هغه شپه هیچا ډوډی ونه خوړله، ماشومان هم لا وختي ویده شول، اوس نو د الوتکو او توپونو له غرهار سره ټول عادي شوي ول.
دوه شپې همداسې تیرې شوې د دریمې شپې په سپیده چاود یې د انګړ په کونج کې ځمکه وخرله او مړی یې خاورو ته وسپاره.

درې دیرشم څپرکی

ویل کیدل چې جنګي ډلې له کابل څخه د بهرنیانو د وتلو لپاره په یوه ورځ اوربند سره سلا شوې دي، دا ورځ د کابل په خلکو د اختر ورځ وه.

د ښار په سرکونو په کډو بار کراچۍ روانې وې، له کابله په وتلو لارو کې په کډو بار موټرونه کتار ول، تا به ویل چې ټول ښار کډه بار کړې ده، لارې هم له ښځو او ماشومانو ډکې وې، ټول ښار په منډو و. د ټوپکوالو موټرونه هم په کالیو بار ول، معلومه نه وه، چې له کومه راځي او چیرې ځي. د ښار په واټونو کې ولاړ وسله وال کسان هم بې برخې نه ول، دوی به چې په کډوکې کوم شې خوښ و، د بیل او د پیرودلو د سندونو د نه درلودلو په بهانه به یې له موټر او یا کراچۍ نه راکوز کړل، ځکه خو په هره پوسته کې ډول ډول یخچالونه، تلویزیونونه، رادیوکستونه او الماریو لیدل کیدلې، چې له خلکو څخه ضبط شوي ول.

په خوشحال مینه کې هم څوك نه و پاتې لا په سپیدو کډې بار شوې وې. ملوك او کلاخان هم دوه کراچۍ کرایه کړې.

خپل ضروري کالي یې پکې بارکړل، ښه شیبه په حویلۍ کې د تلوسې قبر ته ودریدل، کلاخان له دروازې څخه خوځله راغږ کړ:

- ژر راځئ ژر راځئ په دې خلکو باور مه کوئ، هسې نه چې بیا سره ښکر په ښکر شي.

خو ملوك او نور ټول د انګړ په کونج کې د خاورو د کوچنۍ غونډۍ شا وخوا چوپ ولاړ ول، لکه چې زړه یې نه و ماشومه تلوسه یوازې پریږدي، د ورمې په مخ اوښکې روانې وې خو د ژړا غږ یې نه اوریدل کیده، شمروزه د قبر ترڅنګ ناسته وه، بس هسې یې قبر ته کتل، لکه چې اوښکې یې وچې شوې وي یا نه غواړي خپله ماشومه لور پخپل زړه کې د خواشنې له هغه ستر توفان نه خبره کړي، چې ددې د زړه ستنې یې له بیخه ایستلې وې، کلاخان هم لکه چې پخپله مخکینۍ خبره پښیمانه وي، ددروازې خواته غلی ودریده.

د کور مخې ته دواړه کراچۍ بار ولاړې وې.

سپین ږیري جوالي چې دا حالت ولید، انګړ ته راننووت د ملوك ترڅنګ ودریده له یوه اسویلي وروسته یې وویل:

ـ تاسې له دنیا نه ناخبره یاست، ته یو وار ووزه وګوره چې په ښار کې څه حال دی، بسته بسته کورنۍ تباه شوې تاسې لا شکر نه کوئ.

سپین ږیري هیواد ته مخ وروا ړاو پسې زیاته یې کړه:

ـ دا پرون پرون، یوه نفر زما کراچۍ کرایه کړه مور یې رنځوره وه چې په کراچۍ کې یې امن ځای ته ورسوي، خو ترمور دمخه راکټ کورته ورورسیده، ټوله کورنۍ تباه شوه، نور د ورلو لپاره څه نه و پاتې.

سپین ږیري پرله پسې خبرې کولې:

ـ په اور بند مه غلطیږئ، اوربند خو انسانان کوي، هسې نه چې اوس یې بیا شروع کړي او خدای مه کړه ټول دلته تباه شو.

د سپین ږیري نصیحت په دوی اغیزه وکړه، یو یو د دروازې په لوري روان شول، له حرکت سره سم د دوی ژړا هم پیل شوه، تر خیرخانې پورې یې ژړل.

☆ ☆ ☆

د سيد الناصري د ليسې ټول ټولګي په مهاجرو ډك ول.

د جدي د مياشتې وروستۍ شپې ورځې وې، ژمي و. خو واوره نه وه، لكه چې د سربو باران په واوره زورور شوی وي. واوره ونه اوريده هغه ورځ هم لمرينه وه. لمرو. خو لمر داسې معلوميده لكه ترسهاره بل شوی څراغ چې تيل يې په خلاصيدو وي نه يې تودوخه لرله، نه هم رڼايي، بس د كفن په شان سپينه رڼا وه.

په هر ټولګي كې پنځو پنځو او په ځينو كې شپږو او اوو كورنيو اړولي ول. دوی د ښوونځي په دهليز كې يوه كونج ته پرده جوړه كړه او د پردې شاته دواړو كورنيو خپل راوړل شوي كالي هوار كړل.

په لږ وخت كې د ښوونځي دهليز هم ډك شو او نور دباندې په انګړ كې پاتې شول.

يو غمجن د بل غمجن په ليدو خوشحاله كيږي. دلته داسې خلك سره را غونډ شوي ول، چې له هريو به دې پوښتنه كوله. غم لړلې خبرې به دې اوريدې.

- دوه زامن مې ورك دي.
- ورور مې شهيد شو.
- په كور مې راكټ ولګيد بس زه او دا يوه لور مې ژوندي پاتې شوو.
- خاوند مې د جنګ په اوله ورځ له كوره وتلی بيانه دی راغلی.
- لور مې وركه ده.

همدا يوه ورځ وه چې بايد ټول ضروري كارونه پكې شوي وای، ملوك او هيواد د كور د پاتې كاليو د راوړلو لپاره بيا خوشحال مينې ته روان شول، ملوك په ټولو منلې وه، چې امن سميې ته د كور د ليږدولو په سبا به د خمارې د ليدو لپاره كلي ته ځي.

له باغ بالا تیر شول.

د اسمایي او دارالامان غرونو یو په بل د توپونو ډزې کولې خو دا ډزې داسې نه وې لکه چې جګړه وي، خلکو هسې ساعت تیری باله. اخیر توپکوال چې دا دوه میاشتې یې له ماشې ګوته هم نه وه ایسته کړی، نن له سهاره تر لوړمازدیګره ارام ناست وای؟

ښاریان پوهیدل چې په جنګي ډلو به نن بې جګړې ورځ ځومره سخته تیره شوی وي، نو یونیم ډز ښاریانو د جنګي ډلو طبعي حق باله.

خو د دوو غرونو دا جګړه ایزه لوبه سوکه سوکه په لویه جګړه بدله شوه، له غرونو لاندې پوستو او پاټکونو هم ډزې پیل کړې، موټرونه، زرهپوشونه او ټانکونه سرکونوته راووتل او په راڼه میدان بیا جګړه پیل شوه.

ملوك او هیواد هم په لومړي سرکې خال خال ډزې ټوکې بللې.

- ډزونه اوس ددوی عادت ګرځیدلي دي، هسې ډزونه کوي.

له بلې خوا یې لا نیمایي شیان په کورکې پاتې ول.

ملوك زړه نازړه و، خو هیواد نه غوښتل چې تش لاس بیرته راوګرځي، په تیره چې د مور دا خبره به وریاده شوه چې د راتګ په وخت کې یې په ژړا کې ورته ویلي و:

- زویه له هغې خوا د خوږې د قبر خاوره (خورده) هم درسره راوړه که مې لږ زړه تر صبر شو.

اوس نو د تلوسې له قبره د خاورې راوړل د هیواد فرض ګرځیدلي ول، چې هرومرو یې باید راوړی وای.

خوشحال مینه د جګړې ډګر ګرځیدلی وه، خوشحال مینې، پولي تخنیك او انترکانتیننتل هوټل ویشتل، پولي تخنیك او غره هم خوشحال مینه تر اورلاندې نیولې وه.

د پولي تخنيك خواته د سرك له سره ټانكونو هم خوشحال مينه په نښه كړې وه.

له هرې خوا سرې مرمۍ باديدلې، د پولي تخنيك په دروازه كې ولاړ د ټانك دهشكې د سيلو خواته په سرك تيريدونكي كسان چې يوې بلې خواته يې منډې وهلې په نښه كړ.

ملوك او هيواد ليدل چې په يوه شيبه كې ټول په ځمكه ولويدل، دوى هم د يوه ديوال شاته ودريدل. يو سړى چې ماشوم يې په غيږ كې و، د سرك له منځه راولاړ شو او د ديوال په لوري يې منډه واخيسته خو دهشكې د وړاندې تګ مجال ورنكړ ضربه ګولۍ يې مخې او شاته ولګيدې، سړى په ځمكه پريووت.

هيواد چيغه كړه:

ـ اخ ولګيده.

خو ژر معلومه شوه چې ژوندى دى ځكه چې كله دهشكې دده شاته كورونه په نښه كړل، ده سر راپورته كړ، اوس نو دوى ته نږدې ول، خو دوى نشواى كولاى ورسره مرسته وكړي.

ـ دې خوا راشه، په يوه منډه ځان را رسولاى شې.

خو د مرميو په باران كې ددوى دا چيغې نه اوريدل كيدې، سړي شاوخوا وخارله، ماشوم يې په غيږ كې سم كړ، ددوى په لوري يې منډه راواخيسته، لا څو ګامه نه وو تللي چې ماشوم ترې ولويده، ددهشكې د مرميو ضربې يې يومټ وړى و، ورسره سم له ټانګ نه هم لمبې پورته شوې معلومه نه شوه چې له كومې خوا ولګيده.

ترخنګ ولاړ زرهپوش هم شاته وتښتيده.

ماشوم په خاپوړو ځان ورساوو.

مرمۍ هماغسې باديدلې هيواد ددوى په خوا ورمنډه كړه، ماشوم د

پلار په سینه سر ایښی و، او په چیغو چیغو یې ژړل، هیواد سړي ته ونه کتل په بیړه یې ماشوم راواخیست، دیوالـه تـه لا نـه و را رسیدلی چې په دوړو او لوګیو کې پټ شو، چې لږ رڼا شوه، هیواد او ماشوم دواړه د سرك ترڅنګ په ویاله کې پراته ول.

ملـوك لاس ورکـړ، خـو هیـواد نشـوای کـولای پـه پښـو و دریـږي د توغندي پارچو یې دواړه پښې ټپي کړې وې.

ملوك لومړی ماشوم د دیواله خواته ورساوو، بیا یې هیواد په شا کړ او د دیوال ترڅنګ یې کیناوو، د ماشوم یو لاس نه و.

ملوك لومړی خپل ځنګل چې وینې ترې بهیدې پخپـل دسمال وتاړه بیا یې د هیواد او ماشوم د ټپونو په تړلو پیل وکړ.

جګړه پـه مـخ روانـه وه، ددوی سیمه یوې بلې ډلې ونیولـه د جګړې لومړۍ کرښه لا دمخه ماته شوې وه.

یو فوځي موټر په بیړه ددوی خواته را روان و، د موټر مخې ته په شنه رخت لیکل شوي و ((فتح الفتوح مبارك بـاد)) چې دوی تـه را ورسید، دوه کسه ترې راکوز شول، ملوك یې مخې ته ورمنډه کړه:

ـ دا زخمیان مړه کیږي، د خدای لپاره دا شفاخانې ته ورسوئ.

وسله وال چې پلنګي دریشي یې اغوستې وه، اوږدو څنو یې نیمایي مخ پوښلی و، ښکته پورته ورته وکتل دا بل ته یې مخ ورواړاوو:

ـ پخپله دي دي.

دواړو سره وخندل، ملوك ددوی په خبرو پوه نه شو.

څنور ځوان مخابره چالان کړه:

ـ الو الو خراسان درفش، خراسان، درفش اطمینان.

د مخابرې له بغس سره یوځای غږ پورته شو:

ـ الو الو الو خون ـ خراسان، اورم.

- درفش چیرته دی؟

له هغې خوا ځواب ورکړل شو:

- درفش د دښمن اسیر دی وایه، څه وایې خراسان!

- الو الو مرکزته ووایه ۱۳ کسه اسیران نه نه ۱۴ کسه اسیران مو دادی درولیږل اطمینان!

له دې سره یې د ملوك لاسونه شاته وتړل، لوڅ موټر ته یې په ټیله ټیله پورته کړ، دواړه ټپیان یې بل موټر ته چې نوی را ورسیده واچول د موټر مخه په سرك پرتو مړو بنده کړې وه، له موټر څخه درې کسه کوز شول، دوه مړي یې چې د سرك په منځ پراته ول، د سرك غاړې ته کش کړل، یوبل چې ښایې ځان یې په مړینې اچولی و، سر راجګ کړ، وسله والو چې ولید ټپي دی، دوهم موټرته یې واچاوو.

نور مړي یې چې د سرك یوې بلې غاړې ته پراته ول، هماغسې پرېښودل ښایې ویل به یې چې مړی دې خپل غم پخپله وخوري.

څلورديرشم څپرکی

دا يو عجيب ځای و، زندان نه و، خوکوټې يې داسې جوړې شوې وې لکه چې ديوې نړيوالې جګړې د اسيرانو لپاره زندان جوړشوی وي، هيڅ دا فکر نه شوای کولای چې په کابل کې دې د پلچرخي او دهمزنګ نه پرته داسې بل زندان هم وي. نږدې په ټولو کوټوکې د خښتو پرځای ډبرې کارشوې وې. کوټې د سرتيرو د کاغوشونو په څير لويې لويې وې. د سرې له قد نه لوړې کوچنۍ کوچنۍ کړکۍ پکې پرې شوې وې، چې کلکې فلزي پنجرې نوې پکې لګيدلې وې.

د انګړ ديوالونه هم په ډبرو جوړ شوي ول. ويل کيدل چې ددې ځای واکمن نور واړه زندانونه هم لري. خودا زندان د هغو ښځو او نارينه و زندان دی چې په جزاوو محکوم شوي وي. دمخه به دلته يوازې هغه زندانيان راوستل کيدل چې د جزا د تطبيق وړ به و. او زياتره جزاګانې به د واکمن په مخ کې همدلته تطبيق کيدلې. خو په وروستيو جګړو کې دغه نظم ګډوډ شوی و. اوس نو دلته هر ډول زندانيان راوستل شوي ول. ټول سره ګډ شوي ول. يوازې د ښځو او نارينه وو کوټې بيلې وې. ملوک يې هم په ټړلو سترګو دلته راوستی و. د سيلو خواته يې چې دده سترګې پرې ټړلې وې بيايې نه وې خلاصې کړې. دی نه پوهيده چې چيرې دی.

شپه يې د نورو زندانيانو په شان په ويښه تيره کړې وه. بيګا شپه تر

نورو شپو ارامه وه، پرله پسې جګړې نه وې یوازې الوتکو کله کله بمباري کوله او د شپې په پیل کې هم د غره هاخوا د خوشحالي هوایي ډزې وشوې نور داسې جګړه نه وه، چې د نورو شپو په څیر دې یې خلك خوب ته نه وای پرې ایښي، خو ددوی د بې خوبې سبب د زندان په دې لویه کوټه کې د ځای نشتوالی و، چې د پښې غځولو ځای پکې نه و، که به څوك ویده هم شو بیرته به ژر راویښ شو.

دا یوازینی ځای و، چې خلك یې د جګړې په بندیدو خواشیني ول.

یوتن چې سپینه جالۍ لرونکې خولۍ یې په سر وه په خواشینۍ سره وویل:

- زو مړ کې چې دا بیا څه بلا ووهل. دا جنګ یې ولې ودراوو؟

- زه هم همدې ته چورت وړی یم چې دا ولې جګړه نه کوي.

د کوټې په کونج کې یو بل سپین ږیري چې دوی ورته ډاکټرصاحب وایه ددوی دډاډ لپاره وویل:

- چرت مه پې خرابوئ، ددې خلکو بې له جنګه ګوزاره نه کیږي، ځانونه به بل جنګ ته تیاروي.

یوه بل یې خبره تائید کړه:

- ډاکټرصاحب ښه وایي اوس به ووینئ چې بیا اورونه بل کړي.

د ځنګ سړي ته یې مخ وروا ړاوو:

- دغه سې نه ده حاجی صاحب؟

- زه وایم چې دې ملګرو ملتونو کوم اوربند موربند نه وي اعلان کړی.

ډاکټر په بې اعتنایي سره وویل:

- هی هی سر دې سوی بوی یې نه دې درغلی. د ملګرو ملتو کیسه مفته ده. دا په ملګرو ملتو څه پوهیږي.

ملوك چې تراوسه يې حيران حيران د يوه بل خولې ته كتل په خبرو كې ځان ورگډ كړ:

ـ چې جنگ نښته شكر وباسئ. تاسې ولې پې خپه ياست؟ دا خوښه ...

يوه بل يې خبره پريكړه:

ـ ځوانه ته له دنيا ناخبره يې.

ملوك په غوسه شو له دنيا تاسې ناخبره ياست. چې په تياره كوټه كې پراته ياست. ټول كابل په اور كې سوځي. ټول خلك تباه شول. څوك د ساه ايستلو توان نه لري.

سترگې يې له اوښكو را ډكې شوې:

ـ خدايزده چې د ما د خور به اوس څه حال وي. مشر زوى يې وويشتل شو. خداى خبر اوس به مړ وي كه ژوندى. دوى په مكتب كې پراته دي.

يوبل بندي وويل

ـ زموږ د هريوه ډك ډك كورونه پاتې دي. د چا په كور راكټ لگيدلى و. دچا نيمايي كورنۍ له منځه تللې د چا ټوله. او ډير خو هيڅ ترې خبر نه دي.

د ځنگ سړي ته يې مخ ورواړاوو:

ـ كه څنگه انجنيرصاحب همداسې نه ده؟

انجنير وويل

ـ موږ له خپلو كورونو او اولادونو لاسونه مينځلي دي. په دې جنگو كې والله كه يو هم روغ پاتې وي. د ځان غم نيولي يو د ځان؟

ملوك ورته وويل:

ـ نوتردې به نور څه درباندې راځي. بنديان ياست. يونفر به راشي ټول به په گولۍ وولي.

یوبل چې د نورو په خلاف به یې د هرې خبرې سره خندل د ملوك په اوږه لاس کیښود:

ـ وروره اوس داسې وخت راغلی که کومه ګولۍ راشي له تا چپه شي ستا په ورور ولګیږي داسې فکر وکړه چې په دیواله ولګیده.

له دې سره یې په لوړ آواز وخندل.

انجنیر ملوك ته را نږدې شو ورته ویې ویل:

ـ تا وویل چې په ګولۍ به مو وولي. موږ وایو کاشکې دومره څوك پیدا شي چې موږ وولي. که موږ څوك په ګولۍ وولي جنت به وګټو.

ملوك وویل:

ـ نو څه به وکړي؟

لومړني کس وویل:

ـ زه چې درته وایم ته نا خبره یې نه یې منې. دلته چې جنګ نه وي هغه څه به ووینې چې نه دې لیدلي نه اوریدلي دي.

یوبل وویل:

ـ د جنګ ګټه داده چې یو خو دا سړي خواره پکې اخته وي موږ ته یې را پام نه وي. بل خدای مهربانه دی ګونډې یا کوم بم او راکټ په موږ ولګیږي یا دا ځای بل ګروپ ونیسي.

ډاکټر وویل:

ـ او زموږ د کورنیو دې خدای مل شي. یا به له دې اوره وتلي وي یا به په دې اورکې سوځیدلي وي.

ډاکټر یو سپین ږیري ته ګوته ونیوله ویې ویل:

ـ ددغه حاجي صاحب ټوله دارایي ولاړه. زامنو یې څه چې لرل په ده پسې یې ولګول. اوس فرید دیوانه ترې پنځه زره لکه غوښتې خو دده د زامنو پته ونه لګیده. دی یې اوس د مړو د نښا په لست کې نیولی دی.

ـ د مړي نښا څه شی وي؟

ـ پخپله به يې ووينې، زه يې نه شم بيانولای ـ وربه شي خبر به شې.

ډاکټر له ځايه راولاړ شو، د دربچو په لوري ولاړ ملوك ته يې مخ راواړاوو.

ـ راځه چې ددوی د دنيا يوه ځنډه درته وښايم.

دواړه د ګوټو په سرونو په کړکيو کې ودريدل. ډاکټر په خبرو راغی:

ـ دغه د حويلۍ په منځ کې د قير په څير سوځيدلي ربړونه وينې، دلته يې د موټر د ټايرونو په منځ کې يو سړی ودراوو. اور يې ورواچاوو.

ملوك يوازې سر ښوراوو.

ـ هغه بوجۍ چې د هغې کوټې په لارګۍ کې ولاړه ده. له تيو ډکه ده.

ـ توبه مې دي وي خدايه په دې څه کوي؟

ـ نه پوهيږم خلك وايي چې ددې ځای واکمن له تيو سره هم مينه لري هم يو ډول عقده، بس د اسيرو ښځو تيونه پرېکوي. نور نه پوهيږم چې څه پې کوي.

يوبل بندي چې د کړکۍ بيخ ته ناست و وويل:

ـ موږ پخپله وليدلې چې له ښځو يې تيونه غوڅ کړل او بيا يې مړې کړې.

په ملوك لړزه ګډه وه. لاسونه او پښې يې رپيدلې.

ډاکټر بيا وويل:

ـ که ژوندی وې د هغو لرګيو په احاطه کې به د مړي نښا پخپله ووينې. ورك يې که خدای دې نه راوينې.

ډاکټر په بل لاس د کړکۍ پنجره ونيوله پسې زياته يې کړه

ـ په هغه مخامخ ديوال يې پرون يو نفر راځړولی و. په سر او لاسونو يې ميخونه ووهل.

ملوك پوښتنه وکړه:

ـ هغه په کونج کې دا توره خونه د څه شي ده؟

ـ هو هغه کومه جهنمي زير زميني ده، څوك چې په دغه توره دروازه ننوتي، بیا نه دي راوتلي. وايي چې بله دروازه يې د هغه وړاندې غره په بيخ کې راوتلې ده. خلك وايي چې هلته وينې ډنډ پکې ولاړې دي.

ملوك ځای په ځای کیناست خپل سر يې په لاسونو کې ونيو.

هغه ورځ په ارامه تیره شوه. جبهه يې جگړه نه وه، يوازې له لرې لرې د درندو وسلو ډزې اوريدل کيدې. په زندان کې هم چوپتيا خوره وه يوازې غرمه مهال څوکسه اسيران راوستل شول او مخامخ يې زير زميني ته کوزکړل، ورپسې يې هم د ښځو له کوټو څخه څو ميرمنې له زندان څخه وايستلې.

مازديگر ناوخته يې د يوې بلې کوټې زندانيان هم ددوی کوټې ته راوستل، ويل کيدل چې ۳۵ ښځې يې نوې راوستې دي او په نورو کوټو کې نه ځاييږي ځکه يې د هغې بلې کوټې زندانيان دغې کوټې ته راوستل.

ملوك په لومړي نظر د اسيرانو په ډله کې قوماندان هاشم وپيژاند.

د روغبړ په وخت کې ملوك له غوصې مخ بلې خواته واړاوو.

هاشم پرې شکمن شو. چې پخپل ځای کيناست ملوك يې وپيژاند.

ـ داته يې؟

ـ خدای چې څوك نه وي وژلې. بې وسه بندگان يې نشي وژلای.

هاشم په غوصه وويل

ـ دتا لکه د پشي اووه ساوې دي. شپږ دې ختلې دي، اوومه دې دې ځای ته پاتې ده.

نورو بنديانو چې تر اوسه يې په حيرانۍ سره ددوی خبرو ته غوږ نيولی و. هاشم د کوټې يوه سر او ملوك بل سر ته بوتلل.

په تګ کې ملوک په لوړ آواز وویل:

ـ خدای دې ماو تا دواړه له دې ځایه ژوندي وباسي، بیا به سره ګورو.

هاشم له غوصې وخندل:

ـ وه وه مچ به څه وکړي، پیاله به دې درمرداره کړي، ته څه وایې؟

بیایې لږ په لوړ غږ پسې زیاته کړه:

ـ زه به وزم، خو د تا به دا ځای وي.

نورو بندیانو په دواړو منت وکړ:

ـ وشرمیږئ د مرګ په وخت کې هم کینې له زړونو نه باسئ.

په کوټه کې نیمایي بندیان د یوه او نور د بل شاوخوا را ټول شول، او ددوی دواړو خبرې یې واوریدلې.

☆ ☆ ☆

ملوک نه پوهیده دا ځای چې سهار یې تړلې سترګې راوستی و، کوم ځای دی. خو کله یې چې د ډاکټر سترګې خلاصې کړې. له ماتې کړکۍ یې د باندې وکتل چیغه یې کړه:

ـ اوه دا خو زموږ مکتب دی.

بیایې دا نورو ته خپلې تیرې خاطرې یو په بل پسې وویلې. خو چایې خبرو ته غوږ نه و نیولی. ډاکټر د کړکۍ خواته ودریده.

ـ دولس کاله مې دلته درس ویلی دی. لکه خپل کور داسې مې دی. وی، دا خو ټول سوځیدلی دی.

ډاکټر داسې خبرې کولې لکه چې دلته پخپله د سیل لپاره راغلی وي. خو وسله وال نورو خبرو ته پرې نښود. په ولیو کې یې د کلاشینکوف په قنداغ وواهه ویې ویل:

ـ چوپ شه. با د پلار کوردې دی. اوس به تاهم یوځای ورسره وسوځوو.

د ډاکټر او څو نورو لاسونه یې شاته وتړل بل ټوپکوال ته یې وویل:

ـ دوی سره کانتینر ته بوځه.

ملوك چې لا لاسونه یې نه و ورتړلي. د دروازې خواته ولاړ و له ټوپکوال څخه اوبه وغوښتې. ټوپکوال په تمسخر وخندل:

ـ تلوار مه کوه، اوس ټولو ته اوبه ورکوم.

ملوك په زاریو وویل:

ـ ډیر تږی یم، آن د شپې لا تندې اخیستی وم.

ټوپکوال وویل:

ـ وارخطا کیږه مه. داسې اوبه به درکړم چې ټول عمر دې نه وي څښلې.

بل ټوپکوال ته یې مخ واړاوو وې خندل:

ـ اوبه لرې؟

ـ هو لرم یې. خو ګیلاس نشته.

ټوپکوال د دروازې مخې ته په کونج کې د اوسپنو کباړ ته اشاره وکړه وې ویل:

ـ دلته به کوم ډولی څه شی وي. څه په طلایي ګیلاس کې خو به اوبه نه ورکوی. بل ټوپکوال د اوسپنو له انبار څخه اوسپنیز قوطی رااخیست. د دیوال شاته ولاړ. څو شیبې وروسته یې د اوبو قوطی د ملوك مخ ته ونیو

ـ ها واخله. اوبه تازه نه دي. نورو ته یې راسًا له نل څخه ورکوو.

ټوپکوال مخصوصه خندا وکړه.

ملوك یوځل ټوپك وال او بیا قوطي ته وکتل. چې خولې ته یې نږدې کړ. زړه یې راهسك شو. قوطې یې بیرته ټوپکوال ته ونیو. ټوپکوال په غوصه شو:

ـ زه لکه چې ستا مزدوریم، اوس به یې حتماً څښې.
دا نورو ته یې سترګه ووهله پسې زیاته یې کړه:
ـ دا خو څه خوشې اوبه نه دي.
او په ملوك یې کلاشینکوف پورته کړ، ملوك سترګې پټې کړې، د ژیړو اوبو قوطی یې خولې ته یوړ په شونډو یې بدې ولګیدې. یو غړپ یې وکړ، خو ترستوني یې تیر نه کړ، ټوپکوال وغوریده:
ـ وڅښه د سپي زو.
ملوك مخکنی غړپ هم توکړ، ژړغونې یې وویل.
ـ دا اوبه نه دي، دا خو م م میت....
ټوپکوال د نوروخبرو مجال ورنه کړ، قوطی یې ترې واخیست بل ته یې ورکړ. ملوك یې په پوزه په سوك ووا هه له پوزې یې وینو داره وکړه، ټوپکوال په خیټه کې په لغته وواهه، کلاشنکوف یې پرې پورته کړ خو ویې نه واهه، بیرته یې له ځایه را ولاړکړ. قوطی یې ورته ونیو په بل لاس یې د ملوك د سر ویښتان ټینګ ونیول. قوطي یې په خوله کې ورتش کړ، ملوك ځای په ځای کیناست له خولې یې ژیړې اوبه روانې وې.
دوو ټوپکوالو د پاتې کسانو لاسونه هم وتړل. دباندې په لوی میدان کې چې یو وخت کې د ښوونځي سپورتي میدان و. ډیر کسان راغونډ شوي ول. د میدان په منځ کې یو جسد چې سریې نه و. پروت وو. د ملوك ترخنګ سپین ږیري سړي مړي ته ګوته ونیوله.
ـ د مړي نځایې دا وي.
د میدان په بر سر کې یو له ونې ټیټ. چاغ سړي چې څوکړه ږیره یې ګرګوتي شوې وه ولاړو. همده خلکو ته جزاګانې ټاکلې. ډاکټر او لس دوولس کسان یې د کانتینر په لوري بوتلل. تر کانتینر

لاندې لا د مخه د تیلو سر خلاصي بیلرونه ایښودل شوي ول، په دوی پسې یې د کانتینر دروازه وتړله او تر لاندې یې اور بل کړ. له لرې د ډزو آواز راته. ښایي له دې خاطره دوی هم زندانیانو ته په جزا ورکولو کې بیړه کوله. زندانیان یې په څو ډلو وویشل. ښځو ژړل. خو نور غلي ولاړ ول.

یوه ډله یې چې ټول په یوه پړي تړل شوي ول، له ښوونځي د باندې بوتلل د قوماندان په اشاره په میدان کې د مړي تنه له هغه ځایه یووړل شوه. په ځای یې یو په عمر پوخ سړی چې ږیره یې نوې رسیدلې وه. او ټوپکوال په ملنډو ډګروال صاحب باله او یوه ځوانه میرمن راوستل شول. مخامخ یې دوه چاغ کسان چړې په لاس ولاړول. هلته په بل کونج کې څو ...

ملوك حيران و . اول كوم يو ورسوي. ورسره ميرمنې پټ پټ ژړل. په مخ يې اوښکو لارې جوړې کړې وې نور يې د تللوسيك نه درلود . د باغ وحش (ژړبن) له ديوال سره تسيا وسيا كيناسته.

ملوك ورسره بل ملګري ته وکتل. دهغه ټېپي لاس تړلی و. خو ويني تـرې روانې وې. د ملا د ټپونو وينه يې وچه شوې وه. كميس يې له زخمونو سره سرينښ شوی و.

دهمزنګ د غرمې په جګړه کې بلې ډلې نیولی و . همدغې ډلې په هغه ښوونځي هم یرغل کړی و . هلته ګډوډي جوړه شوه. د زندان مسؤولینو د زندانیانو د یوځای وژلو امر ورکړی و . له هرې خوا ډزې وې. ملوك او څلورو نورو کسانو د شیرشاه مینې د ورانو کورونو له لارې ځانونه تردې ځایه را رسولي ول.

دوه کسان چې یو یې په پښه زخمي و . همدلته ترې جلاشول او د چهلستون په لور ولاړل.

دلته په سرك موټر نه معلومیدل. یوځل یو ډاټسن موټر راغی په بیړه تیرشو. دوی بیا روان شول. ښځه ګوډه ګوډه تله. په پښویې وینې راماتې وې. ملوك خپل رومال ورکړ. چې زخم پرې وتړي. خو میرمنې وویل چې زخمي نه ده. درې واړه په مټ کې یو دبل په مرسته تر ارتل پله ورسیدل. د صکوکو د مطبعې د دیوال څنګ ته کیناستل. دیوال په مرمیو لګیدلی و . میرمن په شنه رنګ لیکلی شعار په زحمت ولوست. «ای خواهر! به تو از فاطمه این ګونه خطاب است اولین زینت زن حفظ حجاب است.»

میرمنې پړونې په ځان سم کړ د کمیس څیرې شوې برخې یې پټې کړې. پایڅې یې نورې هم ښکته کش کړې. خو وینې یې پټې نه کړای شوې

اوس نو ملوك هم نشوای تللای. پنځه شپې یې خوب نه و کړې په لاره یې ثوځایه زیړې اوبه قی کړې. له سهاره لا بې حاله و . خو تر اوسه یې د ځان د خلاصون لپاره ځان کلك کړی و

الوتکو د تلویزیون په غره بمونه واچول. ورسره په ښارکې له هرې خوا ډزې شروع شوې. دوی په یوه ړنګه کوټه ننوتل. ښه ځنډ له دیوالو سره کیناستل د الوتکو غرهار او د توپونو ډزو غوږونه کڼول. میرمنې ژړل او په زګیروي کې یې خپله لور چې په زړو مکرویانو کې په کورکې ترې پاتې وه یادوله.

ملوك زلمی وپوښت د هغه له خبرو پوه شو چې د طب پوهنځي محصل و. کور یې په خواجه بغرا کې و. او د پوهنځي له درس وروسته یې په سره مینه کې په یوه درملتون کې کارکاوو.

ځوان داهم ویل چې پلار یې په جنګ کې ورك شوی او د کور مشري ده ته ورله غاړې ده.

ملوك پرله پسې پوښتنې کولې

- پلار دې په کوم جنګ کې ورك شو؟

- نه پوهیږم د پکتیا خواته ځوك وایې کټواز ځوك وایې زرمت که څه نوم لري چې ولاړ بیایې مړی ژوندی مونږ ونه لید

ملوك په خواشینی وویل

- اوف. څه کار یې کاو. څه نومیده؟

- پلار مې صاحب منصب و. بریالی نومیده

- بریالی؟

- هو ولې؟

ملوك په چرت کې شو. څه یې ونه ویل

اتل بیا وپوښت

- څنګه دې داسې پوښتنه وکړه. تاته یې څه پته شته؟

ملوك له ځایه را ولاړ شو. د دروازې خواته ولاړ. شاوخوا یې وځارله په کوڅه کې هیڅوك نه تر سترګو کیدل. ډزې غلې شوې وې. له لرې د توپونو ډزې اوریدل کیدې. الوتکې نه وې. خو د غرو له سرونه د هوایي دفاع وسلو خال خال ډزې کولې

ملوك له دروازې را وګرځیده. د خبرې اړولو لپاره یې دا موقع ښه وګڼله ویې ویل

- جنګ نشته ځو؟

یاسمین له ځایه را ولاړه شوه، خو اتل پریښودونکی نه و. تقریبًا په زاریو یې وویل:

- تاته حتمًا زما د پلار مړی او ژوندی معلوم دی، ولې نه راته وایې؟

د ملوك مخې ته ودریده پسې زیاته یې کړه:

- هڅونه مې خبر دي، چې ژوندی نه دی خو تراوسه مې والله که یا خیرات پسې کړی وي یا سقات.

ملوك ورو وویل:

- راځه چې ځو اوس د ما او دتا مړی او ژوندی هم نه دي معلوم.

- نا، ما چې د پلار نوم واخیست، ته داسې بل رقم شوې.

یاسمین دباندې وتلې وه، ملوك هم پسې ووت، په دروازه کې یې یوازې دومره وویل:

- راځه ماته نه دی معلوم. بریالی زما یو بل خپلوان و ما ویل هغه یادوي.

دوی بیا د یوه دیوال ترڅنګ غلي غلي روان شول. له یوې کوڅې په کډه بار موټر راووت، دوی د سرك په منځ ورته ودریدل، موټر خیرخانې ته کډه رسوله. ملوك او بل سړی په ده افغانانو کې ترې کوز شول. د کور په خاوند او موټر یې ومنله چې یاسمین مکرویانو ته ورسوي.

ملوك او زخمي اتل ساه په ساه جمهوریت روغتون ته ورسیدل د روغتون د کړکیو ښیښې ماتې وې، یوه نیمه کړکۍ په پلاستیك پوښل شوې وه. شاوخوا هیڅوك نه ول. خو په روغتون کې څو کسه ډاکټران ول. زخمیان په خونو او دهلیزونو کې پراته ول. زخمیان ډیر ول. ملوك او اتل په دهلیز کې کیناستل. ملوك په زور د ډاکټرانو کوټې ته ننوت.

ډاکټر ملوك ته وویل:

- ته باید علي آباد ته تللی وای. ستا تکلیف عقلي او عصبي دی.

ملوك په لوړ آواز وويل:

ـ عقل په تاسې كې نشته، مسلماني په تاسې كې نشته، سړى مري تاسې خاندئ.

ډاكتر څه ونه ويل داتل د زخمونو په مينځلو بوخت شو.

ملوك خان او ډاكترانو ته كنځاوې كولې، ډاكتر سر وښوراوو. دا بل ډاكتر ته يې وويل:

ـ تكليف يې زيات دى.

ملوك هماغسې له ځانه سره غړومبيده د دهليزپه كونج كې په اوږده چوكۍ كيناست، كنځاوې يې د زخميانو په زګيروي كې وركې شوې.

د ناروغانو له منځه پرې غږ وشو:

ـ ماما

ملوك په هغه لوري وكتل د زخميانو په منځ كې يې هيواد وپيژاند.

ـ اوه خدايه هيواد يې.

په هيواد ورتېت شو څو وار يې په مخ ښكُل كړ.

ـ شكر چې ته ژوندى يې.

دهيواد له سترګو اوښكې روانې وې، په ژړا كې يې وويل:

ـ كاشكې ژوندى نه واى.

ـ ولې ولې؟

هيواد څه ونه ويل. اوښكې يې نه تم كيدې.

د ملوك پام شو چې دنګ او ښكلى هيواد تر تورې فوځي كمپلې لاندې څومره لنډ ښكاري. كمپله يې ترې ايسته كړه. د هيواد دواړه پښې نه وې، نور ځان يې په پلستر پوښل شوى و. د هيواد د نا اُميدي د ژړا آواز لوړ شو. ملوك پټه خوله ورته ولاړ و. هيواد اوښكې تويولې. ملوك بې حركته ولاړ و.

وروستۍ څپرکی

تير منی د لاندو په وخت کې د کابل په لاره کلي ته ولاړم.

زما د لارې ملګري اجمل ډېره هيله لرله چې کابل يوځل ووينې ځکه خو د کابل په لاره راغلو. ما د کابل جګړې ځه ليدلې وې او د نورو مې يې کيسې اوريدلې وې. نه مې غوښتل چې کابل ووينم. خو اجمل رنډو. ويل به يې: ((څو چې خپل د مينې کور. کابل ونه وينمه زړه مې قرار نه کوي.))

ده په کابل کې ژوند کړی و. هلته يې زده کړې کړې وې او په کابل کې يې مينه کړې وه.

کله يې له کابله زړه صبريده. بس زه يې هم ورسره راروان کړم. په ټوله لاره يې د کابل خوږې او ترخې کيسې نه تماميدې.

په کابل کې له پخوانو انډيوالانو او خپلوانو څخه څوك نه و پاتې که پاتې ول. موږ ته يې پتې نه وې معلومې.

په پښتونستان هوټل کې مو يوه کوټه ونيوله.

زما کمزوري زړه د ويجاړ کابل د ليدلو توان نه درلود. ځکه خو مې د کابل په ښارکې له اجمل سره ملګرتيا ونه کړه.

اجمل مازديګر ستړی ستومانه کوټې ته راغی. له سرو او پکې لويدلو سترګو يې پوه شوم چې څه پرې تيرشوي دي.

سهار يې چې د ميوند واټ ويجاړې ماڼۍ ليدلې وې. هماغلته يې ضُعف کړی و. چا له کومې درملتون څخه درمل ورته راوړي ول.

له هغه ځایه په شیرشاه مینه کې د خپلې مینې کور ته تللی و پاتې ورځ یې د هغې د وران کور د خاورو په کوټ په ژړا تیره کړې وه.

ما ورته وویل

ـ ښه انشاء الله اوس خو به دې زړه صبرشوی وي. زیاتې خو به کلي ته ځو؟

ده له اسویلي سره راته وویل:

ـ زړه خو مې دی. چې دا اوس حرکت وکړو. خو ....

ما ورته وویل

ـ خودې هم راته ووایه.

ـ له تا یوه هیله لرم. ته به یې را سره منې

ـ مهرباني ووایه.

ده په زاریو وویل:

ـ بس چې سبا شیرشاه مینې ته راسره ولاړشې. زما د لیلما کور ووینې.

ـ هلته به څه وکړو، تاخو نن ولید لا زړه دې صبر نه دی. ماخو دا حالت لیده ځکه نه درسره ګرځیدم.

ـ را سره لاړ شه که دې را سره ژړل نه. زما د هلیو هدیره خو به ووینې. زه به یې هم وروستی سلام وکړم.

سبا سهار وختي شیرشاه مینې ته ولاړو.

د اجمل اوښکې نه تم کیدې. د خاورو په ډیري ناست و. اوښکې یې تویولې

ما نه شوای کولای تسلي ورکړم. له خپلو اوښکو سره مې پرې ښود. زه د خاورو له ډیري راکوز شوم. د یوې وچې ویالې په غاړه کیناستم

اجمل په ژړا ژړا کې له خاورو خپل جیبونه ډکول. خواته یې ورغلم همداسې پټه خوله مې ترلاس ونیو. او راروان مې کړ.

په سلګو سلګو کې یې راته وویل:

یارغم به په تنها صورت زغممه دا بې درد عالم به نه راخبرومه

په غوصې سره یې پسې زیاته کړه:

ـ ته ملامت نه یې، تا مینه نه ده کړې.

دده آواز پسې لوړېده، ښه و. چې هلته څوك نه و، كه نه حتمًا به یې فكر كړی و، چې زموږ دواړو جنګ دی.

ماڅه نه ویل، پام مې شو چې له پوزې یې وینې روانې دي. خپل دسمال مې ورکړ، چې پوزې ته یې ونیسي، چې وینه یې بنده شي.

خوده بیرته دسمال راکړ:

ـ پرېږده چې وینې ولاړې شي.

زما ټینګار دده انكار، نه یې غوښتل چې له پوزې څخه راروانې وینې یې ودرېږي.

په جديت یې راته وویل:

ـ کوښښ مه کوه، چې وینه مې ودرېږي. دا هغه وینې دي، چې ماته مې خپله مینه او زما بې وفایي رایادوي، همدغووینو ماته د مینې لار راښودلې وه.

ترلاس یې ونیوم، د خاورې دډېرې ترڅنګ یې کېنولم.

په ټیټ آواز یې وویل:

ـ په هغه ورځ مې هم همداسې یو له یوه له پوزې وینو داره وکړه.

په هغه بله کوڅه کې زما د خور کور و. هلته ورتلم دلته چې را ورسیدم له پوزې مې وینې جاري شوې. ښایې دا ځای به و، چې زه او ته ناست یو. دلته یوه د اوبو بمبه وه. راغلم په بمبه مې مخ ومینځه. خو وینې د اوس په خیر نه دریدې.

اجمل پرله پسې خبرې کولې:

دا کور نه و، یوه ښکلې ماڼۍ وه، په ونوکې پټه وه، دلته شاوخوا په ګلونو پوښل شوې وه، دا بمبه یې د همدې ګلونو د اوبولو لپاره ایښې وه، په هغه ورځ مې ګلان پخپلو وینو اوبه کړل. بس ځنډ د بمبې له څنګه کیناستم، همدلته مې لیلما هم ولیدله، له وینو سره مې زړه هم دلته پرېښود، زه د خورکورته ولاړم، خو زړه مې را سره نه و، له هماغې ورځې زمونږ د مینې خوږې شیبې پیل شوې.

دسمال مې ورکړ چې پوزې ته یې ونیسي، داځل یې ومنله.

زما سترګو ته ځیر شو:

ـ تا مینه کړې ده؟

لیونیه انسان بې مینې ژوند کولای شي؟

ـ هو، هو، ما داسې انسانان ډېرلیدلي دي.

د خاورو ډېرې ته یې ګوته ونیوله:

ـ دا یې یوه نمونه ده، نه پوهیږم که انسان ورته ووایم. ګناهګار به شم خو همداسې زما او ستا په خیر بنیادمان و، زما خوږ کابل او زما مینه یې داسې په وینو او خاورو ولړله.

په سترګو کې یې اوښکې ډنډ شوې، ژر ژر یې پاکې کړې، پسې زیاته یې کړه:

ـ په دې کوڅه کې یې پوسته جوړه کړې وه. زه راغلم لیلما مې ولیدله چې راووتم دوه کسه وسله وال مې مخې ته شنه شول.

راته ویې ویل: که بیا مو دلته ولیدې خون به دې پخپله غاړه وي.

زه تش لاس وم، دوی دواړو ټوپك درلودل. د هغو زخمونو نښې مې لاتراوسه په وجود کې پاتې دي.

شفاخانې خو نه وې، چې پکې بسترشوی وای، په کابل یې اور بل کړې و.

چوپ شو. لکه څه چې ورپه زړه کوي، خپله ټنډه یې ټینګه په ګوتو کې ونیوله، نورې خبرې یې په ډك ستوني وکړې:

ـ زه زه بې خدای پاماني ولاړم، هغه مې ونه لیدله. زه ګناهګار یم. بې خدای پاماني ولاړم، بې خدای پاماني

له لړزیدلو لاسونو یې له جیب نه بټوه راوایستله په بټوه کې عکس یې زما مخې ته ونیو:

ـ له دغې پرښتې بې خدای پاماني تللی وم

ددې لپاره چې رانه خپه نشي عکس مې ترې واخیست.

دده ترخنګ له ونې لوړه نجلۍ چې په تورو غټو سترګو یې پیکی را پروت و. ولاړه وه.

لکه چې پرې ویرېږي ژر یې زما له لاسه واخیست، داسې ورته ځیر شو لکه چې لومړی ځل یېویني.

بیایې په لړزیدلي آواز وویل:

ـ له هغې ورځې راهیسې همدا عکس دی چې د زړه په سر مې ساتلی دی، یوه شیبه مې هم له زړه نه دی لرې کړی.

لکه څه یې چې په یاد شوي وي، عکس یې بیا زما مخ ته ونیو ویې ویل:

ـ یو وار خو یې نږدې په دې عکس وژلی وم.

ما د پوښتنې په علامه ورته وکتل، ده وویل:

ـ په هغه ورځ هم په لاره کې سخته تلاشي وه، زما له جیب نه یې دا عکس وکیښ، چې ورته ویې کتل، په غوصه یې پوښتنه وکړه:

ـ دا عکس دچا دی؟

نږدې مې ورته ویلي و. دا زما مینه ده. نه پوهیږم ولې مې ترخولې وو تل دامې خورده.

د ټوپکوال سترګې رډې رډې را وختلې ویې ویل:

ـ د سړي خور دا سې وي؟

لیلما ته د خور په ویلو مې د ګناه احساس ونه کړ. هغه زما مینه وه. زما معشوقه بلل کیده. اوس مې د ټوپکوال له ډاره خور نه وه ورته ویلې. بس همداسې مې په خوله راغلل.

ما له هغې سره داسې مینه لرله چې تر اوسه مې نه ورته معشوقه ویلې وه نه مې هم خور. بس تردې نومونو یوه لوړه مینه یوه پاکه او مقدسه مینه. چې نوم اوس هم نه ورته لرم. خپله پخوانۍ خبره یې بیا تکرار کړه:

ـ تا مینه کړې ده؟

ـ هو. زما په زړه هم د مینې تندر لویدلی دی. بلکلا زما زړه هم لړزولی دی. خو ستا په څیر یې د کور په خاورو اوښکې نه تویوم. ما هم دلته مینه کړې ده. خو په هغه خوا هم ورتاو نه شوم.

ـ عجیبه ده دا نو بیا مینه نه ده.

ـ که ته یې مینه بولې که نه. خو ما هم له یوچا سره مینه لرله. زما مینه هم د جګړو بلا وخوړه. اوس مې پښې دا توان نه لري چې هغې کوڅې ته ورشم. نه پوهیږم د هرچا احساس بیل وي. زه له همدې امله نه غواړم هغه وخت. هغه جګړې او هغه ترخې شیبې رایادې کړم. ځکه خو مې ته وینې چې د کابل په ورانیو پټې سترګې تیریږم.

ورته ومې خندل ترلاس مې ونیو:

ـ راځه راځه زموږ په مینو خاورې اوښتې دي. په یادولو یې د زړه زخمونه لاژوریږي.

له ځانه سره یې څه وویل: د خاورو ډیري ته یې وروستۍ دعا وکړه. او له ما سره را روان شو.

☆ ☆ ☆

په کليو کې خلکو بيا ژوند له سره پيل کړی و ، له پاکستانه يوه نيمه کډه راغلې وه، د لاندو شپې ورځې وې. زه او اجمل به نن دلته سبا هلته ميلمانه وو.

زه دلته هم د جګړې په ورانيو پټې سترګې تيريدم.

په ميلمستياووکې، دجګړو، کاميابيو، ناکاميو او اتلوليو کيسې په لومړيو ورځو کې زياتې کيدلې، خو وروسته خلک زما په طبعه پوه شول چې دغه کيسې مې نه خوښيږي. نو د جګړې په باره کې خبرې به يې ژر بس کړې.

زموږ د ځواني شپې ورځې خو نه شوای راګرځيدای، خو ما هسې ځان داسې ښوده چې بس هغه وخت دی هغه کلی دی هغه مينه ناک خلک دي، او هغه خوښۍ دي.

هغه د چا خبره ځان مو په زوره خوشاله ښوده.

خود ژوند له واقعيتونو سړی نه شي تښتيدلای. دهغه ليوني ليدلو بيا ترخو وختونو ته ورستون کړم.

☆ ☆ ☆

په بازارکې ماشومانو پسې اخيستی و ، ماشومانو په ډبرو ويشت چې د بازار يوې څنډې ته له ماشومانو لرې ولاړ، راناړې يې کړې:

بيا نه درځمه، بيا نه درځمه.

موږ د هوټل په برنډه کې چای سوراوو ، اجمل په ماشومانو منت وکړ

څو شيبې وروسته ليونی بيا دې خوا راغی، سندره يې زمزمه کوله

سپينې خيمې په پاکستان ولاړې دينه

بيا نه درځمه وه ړنګ شې کابله بيا نه درځمه

بيا نه درځمه. هوبيانه درځمه. څه ليونی خونه يم چې درشم بيا نه درځمه. کابله بيا نه درځمه. خمارې بيا نه درځمه. بيا نه درځمه.

لیونی د هوټل مخې ته راغی، د هوټل دریم پوړ ته یې په ځیرځیر وکتل له اسویلي سره یې وویل:

ـ ځوك به د کابل ورانې کوڅې له یاده وباسي.

موږ ته یې مخ راواړاوو:

ـ داسې ځوك به وي چې د کابل ورانې کوڅې له یاده وباسي که کوم لیونی وي له یاده به یې وباسي.

په هوټل کې ناستو هوښیارانو پرې وخندل.

لیونی هماغسې ګډ وو.

ـ کابل یې رنګ کړ، داسې یې رنګ کړ لکه د دښمن کور، ښه یې رنګ کړ، هی، هی، لمبې څه لمبې وې، کابل یې وران کړ هغه یې مړه کړه.

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه رنګ شې کابله بیا نه درځمه
بیانه درځمه، درته مې وویل چې نه درځمه.

له خندا شین شو:

ـ کنډوالو ته ځوك ورځي؟ هه هه هه څه لیونی خو نه یم، کابل یې وران کړ. زما کابل یې په لږ وخت کې داسې وران کړ. لکه چې بیخي نه و.

آواز یې لوړ کړ:

ـ کابل چا وران، چا وران کړ؟ چا، چا؟ ولې، ولې؟ ګناه یې څه وه؟ هی، هی، ولې؟ ولې؟

په ژړا شو:

ـ کابل چا وران کړ؟ ولې؟ کابل ما وران کړ؟ تا وران کړ؟ نو چا وران کړ؟ بل ځوك نه دي راغلي یازه وم یا ته وې.

په ژړا کې یې وخندل:

ما او تا وران کړ، خو په ځان یې نه راوړو.

اوس نو چا نه پورې خندل، ټولو ځمکې ته کتل. کله کله به يې يو بل ته وکتل، لکه چې د کابل د ورانۍ مسؤوليت د هغه بل په غاړه وراچوي.

د ليوني له خبرو زه هم نه شوای تښتيدلای.

هغو اولو خبرو يې راويښ کړی وم.

ـ داسې څوك به وي چې د کابل ورانې کوڅې له ياده وباسي؟

بيرته به يې ځواب ورکړ:

ـ که کوم ليونی وي له ياده به يې وباسي

ځان ته مې پام شو آيا زه ليونی يم؟ زه د کابل په ورانو کوڅو پټې سترګې راتيرشوم، زه ليونی يم، حتمًا ليونی يم که ليونی نه يم. نو خوږ کابل مې ولې له ياده وتلی دی؟ خپله مينه مې ولې له ياده وتلې ده؟

ليونی هماغسې لګيا وو:

سپينې خميې په پاکستان....

بيا نه درځمه، بيا نه درځمه

خپل غږ يې ښه پسې لوړ کړ:

ـ ای خلکو! زه ګناهګار يم، کابل ما وران کړ. دا نور خو يې نه مني، ما وران کړی، ما ښايسته کابل رنګ کړ، هغه هم ما مړه کړه، زه ګناهګار يم زه زه....

د پوښتنې څوك شته؟ راشئ ما ونيسئ، کومه محکمه شته؟

د هغه قاتل هم زه يم، د زوی پښې يې هم ما ماتې کړي. ما مې خور سرتوره کړه، د خور د سر ټيکری مې ايسته وغورځاوو. هه هه هه

يو تن چې کلاشينکوف يې په زنګنونو ايښی و، او له خپلو ملګرو سره يې هندوانه خوړله ليوني ته ورغږ کړ

ـ ملوکه راشه هندوانه وخوره. زياتې خودې ډير لچکر (لکچر) ورکړ، راځه هندوانه وخوره ډيره خوږه ده.

بې واره مې له خولې ووتل:

ـ اوه دا هماغه ملوك نه دی؟

لیوني بدبد ورته وکتل:

ـ نه درځمه، نه درځمه، ته یې وخوره، چې نوی آباد شوی یې.

هغه وخندل:

ـ ولې نه راځې؟

ـ نه درځمه، کابل تا وران کړی دی، ما ولیدې چې تا وران کړ.

تر هندوانې راچاپیرو نورو هم وخندل هغه، بیا ورته وویل:

ـ لیونیه، رښتیا چې لیونی یې.

لیوني په غوصه وویل.

ـ ولې خپه شوې زه خو څه دروا غ نه وایم.

ما لیدلي دي، د تا غوندې پکول یې په سر و. ټوپك هم ورسره و. کابل یې په راکټو وویشت . کټ مټ دغسې خلك و لکه دا ته.

سړی داخل په غوصه شو:

ـ څه له دې ځایه رنګ دې ورك کړه لیونیه.

ـ ځمه ځمه، زه لیونی یم، له تاسې هوښیارو سره زه هم نه کینم خو ته یو وار حتمًا په آئینه کې وګوره.

لیونی روان شو خپله سندره یې بیا له سره را واخیستله:

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه ړنګ شې کابله بیا نه درځمه

اجمل مخ راواړاو:

ـ زو مړ کې عجیب لیونی و. دا یې څه ډول خبرې کولې. په ما خویې بیخي خولې راماتې کړې.

ما ورته وویل:

ـ لیونیان هم عجیبه دنیا لري، هغه څه به وایي چې موږ یې ټول ویل غواړو، خو نه یې وایو.

اجمل له اسویلي سره وویل:

ـ په حقیقت کې موږ ټول لیونیان یو.

ـ څنګه؟

ـ زه وایم که موږ عقل او احساس لرلای، اوس باید د غرو لیونیان شوي وای، زموږ لیونتوب په نه لیونتوب کې دی.

ما یې د سر په اشاره خبره تائید کړه.

خو یو بل سړی چې زموږ تر څنګ ناست و، مانه پیژانده او دا نورو ملك صاحب باله له ده سره موافق نه وو، شمیرلي شمیرلي یې وویل

ـ نه، که ددې سړي په ځای هرڅوك وای، د غرو لیونی به و.

ما پوښتنه وکړه:

ـ ملك صاب دا هغه ملوك نه دی، چې کلي ته یې د مرګ آوازه راغلې وه؟

ـ هو، آوازه نه، چې فاتحه یې هم واخیستله او خیرات یې هم پسې وکه.

اجمل وویل:

ـ وایي چې قوماندان هاشم یې نجل ته سترګې پټې کړې وې هغه ویشتلی و، خو دی خدای ژوندی پاتې کړ.

ملك وویل:

ـ هو هو بالکل همداسې ده، بیا یې ډیر کوښښ وکړ چې ددغه غریب کوژدنه د ځان کړي، هغه خواره کې هم له ځیګرخونۍ مړه شوه، او ملوك یې له غمه لیونی شو.

د جګړې په دا دومره کیسو کې چې د کلي په میلمستیاوو او

پیتاوو کې به کیدې چا د ملوك د لیونتوب کیسه نه وه کړې او یا ما نه وه اوریدلې.

تیر وخونه مې د تتو تصویرونو په څیر د سترګو په وړاندې تیروبیر کیدل، څه مې چې لیدلي یا اوریدلي ول، ځورولم یې.

په بازار کې د لیوني ملوك خبرو، هغه ټول درواغجن سکون او ارامي رانه اخیستې وه نور مې نو ځان نشوای غولولای.

ماخو نه غوښتل چې په اوسني وخت کې واوسم. کلي ته هم ددې لپاره راغلی وم، چې له جګړو دمخه په مینه ناك کلي کې څو شپې له خپل ذهن څخه د جګړو د کرکجنو شیبو ګرزونه او دورې وځنډم، د کابل له ورانیو هم په پټو سترګو راتیرشوی وم، په کلیو کې مې هم هغو کلاوو او باغونو ته چندان پام نه کاوو، چې ښکلا یې د جګړو بلا خوړلې وه. له هدیرو په څنګ تیریدم. ټولو مړو ته مې په اوله ورځ په جومات کې دعا کړې وه، بیا د فاتحې لپاره د چاکره نه وم تللی، نه مې غوښتل بیا یې ورپه یادکړم، ما هسې غوښتل ځان خوشحاله وساتم او د ټولې ماضي او آن حال د هیرولو ناکامه هڅه مې کوله.

اوس داسې وم، لکه چې له یوه اوږده خوبه راویښ شوی یم، ډیرې تیرې پیښې را ته خوب معلومیدې خوبونه او واقعیتونه مې نه شوای سره بیلولای، په دې دومره موده کې مې ډیرې داسې پیښې لیدلې یا اوریدلې وې، چې په خوب کې هم ممکنې نه وې، په ډیرو مې باور نه درلود، بس هسې خوبونه مې بلل چې رنځو او روانو اوبو ته مې ویلې او اوبو وړې و.

ملوك لیونی شو. خماره مړه شوه، قوماندان هاشم څه شو؟ سموت چیرې دی؟ د شکور به څه حال وي؟

لکه چې د هریوه عکس په دیوال مخامخ راته ځړیږي، ټول مې یودم

ذهن ته راغلل، یاسمین به اوس چیرته وي؟ په دې دومره موده کې چا د ګل مرجان د اولادونو په باب یوه خبره هم نه وه کړې

له هغه وخته چې له وطنه مې کډه بار کړې وه، له ځانه سره مې ویلي و چې نور به دا ترخې شیبې هیروم، په پاکستان کې مې هم په داسې ښار کې اړولي و، چې ډیر لږ د وطن له حاله خبریدم، دوستانو به زموږ ښار د چپ لاس جیب باله، چې د هیچا پرې لاره نه وه.

ځکه خو مې دا کیسه د وطن د نورو کیسو په څیر هیره کړې وه، خو اوس چې د ملوك خبرو له درانه خوبه راویښ کړی وم، داسې وم لکه چې ډیر ضروري کارونه رانه پاتې وي او خوب مې وخت ضایع کړی وي

سبا سهار زه او درمحمد دواړه د سموت د کلا په لوري روان شوو، سموت اوس له نورو کلیو جلا د غونډۍ په سر کلا جوړه کړې وه، د کلا له برخنګ سره یې د منو او زردالو لوی باغ هم جوړ کړی و، خو ونې یې لا په میوو نه وې راغلې.

د سموت د کلا خوا ته څوك نه ول، د کلا مخې ته لږ لرې یوه میرمن د غوشایو د ذخیرې ترخنګ په کار لګیا وه، له غوشایو څخه یې د مزري توکرۍ ډکه کړه او د کلا د دروازې په خوا روانه شوه چې موږ یې ولیدو، له دیواله سره ودریده، مخ یې دیواله ته وګرځاوو.

درمحمد پوښتنه وکړه

ـ ورینداري عصمت الله په کور کې دی؟

په ماته ګوډه پښتو یې ځواب راکړ:

ـ هغه خو له میلمانه سره په باغ باندې تللې دی.

او له دې سره ددیوال ترخنګ د کلا د دروازې په لوري روانه شوه

درمحمد وویل

ـ دا د سموت دویمه ښځه ده کابلۍ ده.

ماو ویل.

ـ تعلیم به یې هم کړی وي؟

ـ هو. په حکومت کې یې کار کاوو. دا ډیره لویه کمونیسته وه ډیره ښایسته وه قوماندان هاشم پې مین و. یاسمین نومیږي.

ـ او اوس خوارکۍ خوشایې ټولوي.

درمحمد وویل:

ـ یره ریښتیا موږ ګناه هغه بولو چې لاس مو نه پې رسیږي.

ـ څنګه؟

ـ سموت څو واره ددغې په سر له قوماندان هاشم سره جنګ وکړ. ورته ویل به یې چې له دغې کچنۍ لرې ګرځه. دا دې ګناه ته باسي. خو ده پخپله واده ورسره وکه. ده هغه ....

دده خبرې لا خلاصې نه وې. چې د باغ له دروازې څخه یوه ډله خلک راووتل. ما د هغوی په منځ کې سموت وپیژاند. دده څیره چندان بدله شوې نه وه. هماغه خوشحاله او خندانه څیره په خوله کې راپراته اوږده بریتونه چې څوارلس پنځلس کاله دمخه مې لیدلی و.

درمحمد ویل چې یوځل یې ږیره هم پرې ایښې وه. خوله نوی واده وروسته یې وخریله.

درمحمد زه ورو پیژندلم. سموت له نورو میلمنو سره همدلته خدای پاماني وکړه او له موږ سره یوځای میلمستون ته ولاړ. سموت ددغه داستان له وروستیو پیښو څخه خبر و. خو معلومیدل چې ډیرې خبرې موږ ته نه کوي. له خبرو یې دومره پوه شوم. چې قوماندان هاشم له زندانه وروسته بیرته له خپل تنظیم سره یوځای شوی و. آن تر وزارته هم رسیدلی و. بیا له نورو تنظیمونو سره له جګړې وروسته تښتیدلی و.

هلته د بم په چاودنه کې وژل شوی و.

عبدالشکو په دې جګړو کې د هاشم سلاکار و. ټاکلې دنده او تنخوا یې نه لرله، خو هاشم یې ټول لګښتونه ورکول. ویل کېدل چې موټر هم هاشم ورته اخیستی و.

شکور د هاشم له وژل کېدو دمخه مسکو او وروسته هالېنډ ته تللی و.

په هغو شپو ورځو کې زاړه مکرویان د جګړې لومړۍ کرښه وه. د دوو ډلو په جګړه کې د یاسمین یو ازیني لورهم ورکه شوې وه. سموت په پوښتنه پوښتنه یاسمین چې د خپل ورور اصف په کور کې له نورو ګاونډیانو سره اوسېدله پیدا کړې وه. یاسمین د جنګي ډلو له زندان څخه له ملوك او اتل سره یوځای راوتلې وه

او اصف له خپلې کورنۍ سره تاجکستان ته تللی و.

ملوك چې په روغتون کې هیواد شل او شوټ ولید. له روغتونه وتلی و. څو شپې د غزني په ښار کې و. بیا چا خپلې سیمې ته راوستی و. له هغې ورځې لیونی شوی و. هیواد اوس په کابل کې د معلولینو او معیوبینو د اتحادیې رئیس دی. کلاخان په جګړو کې له کابله وتلی و. اوس د پاکستان په کراچۍ کې د قسطونو دکان لري. قوماندان غفار معین ټاکل شوی و ، اوس په ولایت کې د امنیې قوماندان دی

☆ ☆ ☆

په څه خواریو او زاریو مو ملوك راضي کړ. چې کابل ته یې د علاج لپاره بوزو. ما او اجمل غوښتل چې علاج یې په پاکستان کې وکړو. خو ملوك مرګ ته حاضر و، خو هلته تګ ته نه.

ـ نه نه هلته نه ځم. هلته سپینې خیمې ولاړې دي بیابه مې خپل کابل د ړنګېدو ښېرې تر خولې وتلې وي. نو بیا به څه کړم؟ ها تاسې وو ایې.

او ورپسې به یې دا سندره په لوړ آواز زمزمه کړه:

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه رنګ شې کابله بیا نه درځمه

کابل ته د تلو په لاره هم دا سندره د ملوك له شونډو لرې نه شوه، چې کله به یې له خندا او کله له ژړا سره ویله.

په کابل کې علی آباد روغتون هم ددې هیواد د نورو اوسیدونکو غوندې له خپل اصلي ځایه بل ځای ته کډه بارکړې وه.

تر ماښامه مو ایله د روغتون نوی ځای پیدا کړ، ملوك مو همدلته بستري کړ.

په دې روغتون کې یې علاج ونه شو. بیا مو د بهرنیانو په کلینك کې بستري کړ، الماني ډاکټرانو وعده وکړه چې ملوك به د علاج لپاره المان ته لیږي، فورمې مو ډکې کړې، په څو ورځو کې مو المان ته د ملوك د استولو نور سند ونه هم بشپړ کړل.

خو د ملوك حالت لا هماغسې و. یوازې یې په خیره کې څه بدلون راغلی و.

المان ته د ملوك د استولو نیټه د مارچ ۵ مه ټاکل شوې وه، زه هم څو ورځې کلي ته ولاړم.

چې بیرته راغلم ملوك هغه ملوك نه و. د کلینك په کوټه کې د کړکۍ ترڅنګ په چوکۍ ناست و، چې په ما یې سترګې ولګیدې مخې ته یې رامنډه کړه ښه شیبه یې په غیږ کې نیولی وم. خوله یې له خندا نه سره ورتله ویې ویل:

- ته چیرې وې خدای خوارکړې، پوهیږې چې زه خدای په تیر اخیر نیکمرغه کړم.

- څه خبره ده؟

PROPERTY OF ACKU 16126

ـ څه خبره ده، ته لا خبر نه یې، ژولیا مې ولیدله.

ـ ژولیا؟ ژولیا څوك ده؟

ـ ژولیا؟

په چرت کې شو. له لږ ځنډ وروسته یې وویل:

ـ ژولیا، ژولیا ده.

لکه چې د ریاضۍ له سختې پوښتنې سره مخامخ شوی وي. پخپل ذهن کې د پوښتنې په سم ځواب پسې ستړی و. بیا یې وویل:

ـ ژولیا، ژولیا، نه پوهېږم. ژولیا ښايي د خمارې روح وي. له بیګا راسې زه هم په دې فکر کوم چې ژولیا څوك ده؟ اوس له موږ سره یو ځای ځی.

په سبا ملوك د نورو ناروغانو په ډله کې چې مشره یې یوه نری جګه شین سترګې میرمن وه د علاج لپاره المان ته ولاړ.

((پای))

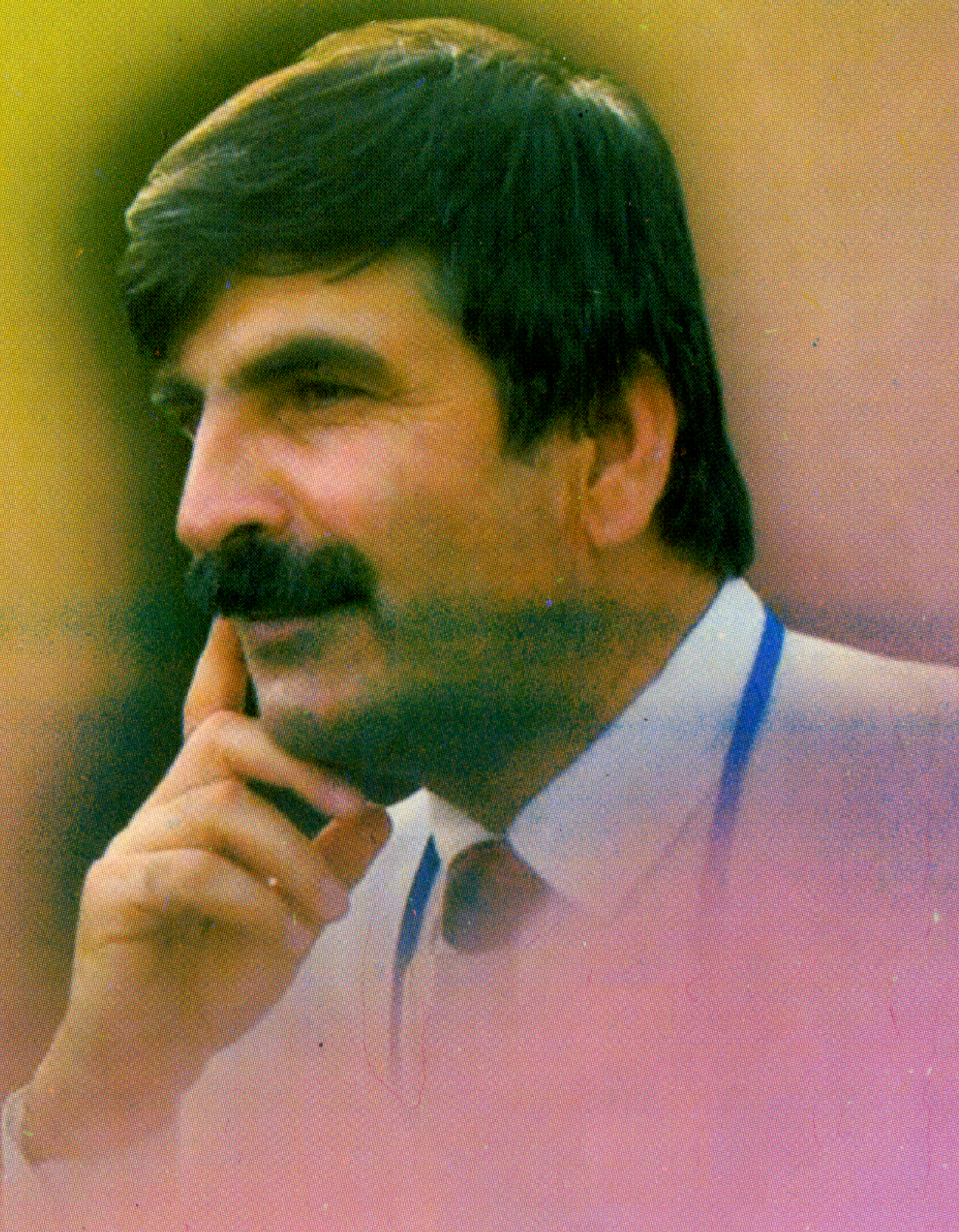

علم ګل سحر د اروا ښاد محمد سليم زوی په ۱۳۴۳ کال د پکتيا ولايت د زرمت ولسوالي د اسلام خيلو په کلي کې دنيا ته سترګې غړولې دي. خپلې زده کړې يې د زرملې د باتور ښوونځي، د غزني په شيخ عطار ليسه او کابل پوهنتون د ژبو او ادبياتو په پوهنځي کې کړې دي.

په ۱۳۶۰ کال کې د پکتيکا د پوهنې په رياست کې ورپسې په غزني او په ۱۳۶۸ کال کې د پوهنې وزارت د سواد مجلې مرستيال، د عرفان مجلې مرستيال او مسوول شو. په ۱۳۷۵ کال کې د کورنيو چارو وزارت ته تبديل شو.

په ۱۳۷۸ کال کې د بي بي سي راډيو په تعليمي خپرونو کې د ليکوال په توګه وګومارل شو.

په ۱۳۸۱ کال کې د آزادي راډيو د ژوند په شيبو کې دخپرونې مسوول او پروډيوسر وټاکل شو.

نوموړی د ۱۳۶۲ کال راهيسې شعر وايي او داستانونه ليکي.

۷